UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

A

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

Ambroſij Calepini Bergomatis Eremitani Dictionarium cum additionibus.

A Nomen eſt
littere prime hebreis etiā gre/
ciſq; ſimiliter ⁊ latinis q̄ aſpi/
rationē accipiēs interiectio fit
que pars humanorū affectuū
expreſſiua eſt qui fere cōtētio/
re voce: qđ ſuū aſpiratiōis eſt/
efferūt. Aſpirat itaq; ah inter
iectio in fine p̄ter vocaliū mo
rem: quoniā grece ita ſcribitur
cum ψιλη και περισπω/
μένη eſtq; particula idignā/
tis hominis: vt Homerus lib. iliad. ω. pagina. viij. α
και σου ι δάσερ αρχηφωρη εστι τυπτομενου
και κατα αραδιπλωσιν αα και εριοτε ζερητικορ
μοριορ ωσακλιτοσ και ακοιμητοσ εριοτε αυ/
ξητικορωσ ακοιτισ. Itaq; vel negatiua vł alia gre/
ca eſt ne forte latinā putares: aſpirandi ꝟo cauſa fuit
ꝑpt afflatū, ꝓnūciādi ⁊ differētiā p̄poſitiōis: Et mo/
do admirātis eſt: vt apud Plau. Ah quid ais: Mo/
do dolentis ſeu cōmiſerantis. Virgi. Spem gregis
ah ſilice in nuda connixa reliqui. Et alibi: Ah tibi ne
teneras glacies ſecet aſpera plātas. Modo ridētis
⁊ duplicat/triplicaturq; interdū. Teren. in Eu. Ah/
ah/ ah/ perij defeſſa iam miſera ſum te ridendo. Eſt
⁊ a prepoſitio ſed ſine aſpiratiōe ablatiuo per appo
ſitionem deſeruiens: ⁊ ratio eſt quoniā deſcendit ab
greca απο remota vltima ſyllaba πο remanet in la
tino pſile eadē: ſi enim aſpiraret/eſſet cōtra grecam
doctrinā: ⁊ non ſolū a p̄poſitio venit a greco/ſed etiā
ab quoniā απο excludit o/p̄ſertim in colliſionib⁹ vo
calium: ⁊ remanet απ: id eſt ap: ſed π tenuis vertit
latine in β ſuā mediā: ⁊ dicit ab ομοιωσ και εξφω
νηεντοσ ουτοσ εν αρχη τησ λεξεωσ και εκσυμ
φωνου παροντοσ και το εθοσ και εικων τοισ
λατινοισ ex και e. Et motū de loco ſignificat. vt A
ſummo ad imū deſcēdiſti. Quādoq; ſignificat poſt.
Pli. Et virus equi a coitu ſtatim collectū: hoc eſt ſta
tim poſt coitū. Sic dicimus a partu/a tergo /a fune/
re/a cōmeatu/qđ eſt poſt partū/poſt tergū/poſt fun⁹
poſt cōmeatū. Suetonius in Ceſare: Plebs ſtatim
a funere ad domū Bruti ⁊ Caſſij cum facibus teten/
dit: hoc eſt/poſt celebratas exequias. Idem in Tibe
rio. A cōmeatu caſtra repetentes. Quādoq; ſignifi/
cat de. Teren. A villa mercēnariū vidi. Quādoq; ſi/
gnificat q̄: vt eſt apud apoſtoluȝ. Exiſtimo me nihil
minus feciſſe a magnis apl'is. Sic ab: vt paulopoſt.
Nihil minus feci ab his qui ſunt ſupra modum apo
ſtoli. Quādoq; propter: vt Ve mundo a ſcandalis:
id eſt propter ſcandala vel pro ſcandalis. Quādoq;
habet vim defenſionis ⁊ ſignificat pro. Cice. in Bru
to. Nec ꝟo. M. Celiū pretereūdū arbitror quecūq;
eius in exitu vel forma vel mens fuit: qui q̄diu aucto
ritati mee paruit: talis tribunuſ ple. fuit: vt nemo con
tra ciuiū perditoꝝ popularem/turbulentāq; demen
tiam a ſenatu ⁊ a bonorū cauſa ſteterit conſtanti⁹ vbi
qđ a ſenatu ait ⁊ a cauſa bonorū: perinde eſt ac ſi di/
xiſſet/pro partibus ſenatus ⁊ bonorū. Sic dicimus a
queſtionibus/a teſtibus a voluntate: que locutio cre/
berrima eſt apud idoneos auctores. Inuenitur etiā
alijs modis poſitū: vt cum dicimus aliquē eſſe a ſtu/
dijs/intelligatur qui preeſt ſtudijs alicui⁹/puta prin/
cipis: vtpote vir eruditiſſimus: cui⁹ opera in ſtudijs
litterarū vtatur. Conſimiliter Abepiſtolis/arationi/
bus/alibellis: qui epiſtolis/ratiōibus/libellis/ſuppli
cibus preeſt. Sueto. in Clau. Superbos polybium
aſtudijs/narciſſum abepiſtolis ⁊ paliantē arationib⁹
quos decreto quoq; ſenatus/non premijs modo in/
gentibus/ſed ⁊ queſtorijs/pretorijſq; ornamenis or/
nari libenter paſſus eſt. Aſecreto ſiue aſecretis qui
eſt ſecretarius. Acōmentarijs qui preeſt cōmētarijs.
Hiero. in lib. ij. Reg. Ioſaphat erat acōmentarijs.
hunc Aſconius appellat cōmentarienſem. Abatis q̄
p̄eſt mēſuris: vł q̄ annonā mēſurⱥ diuidit. Batus eñ
vaſis genus eſt ⁊ grecū eſt: βατοσ ουκ αι ελληνι/
ζι καδοσ και καδισκοσ λεγετε και βατιοσ eo q̄
ſit portatile modo huc/illuc eat ab βαινω οθεν και α
βατοσ. Non enim ab βαδιζω ortographie littere
declarant ſi ad formationē verba greca canonicētur.
Preterea Theodo. Gaça in pedia cyri. acaliculis q̄
preeſt caliculis: que ſunt vaſa. Apunctis/q̄ preeſt red
ditui aquariorū: vt eſt apud Frontoniū lib. ij. de aque
ductibus. Amemoria cuius officiū eſt ſuggerere p̄n
cipi res obeundas: ⁊ que ſint agenda in memoriā illi
us reuocare ex preſcripto. Avoluptatib⁹/qui ſtudiū
habȝ inueniēdi voluptates. Nā olim xerſes edixit ſe
premiū ei daturū/qui nouū voluptatis genus repe/
riſſet. Sueto. in Tibe. Deniq; officiū inſtituit a vo/
luptatibus prepoſito equite Rom. T. Ceſonio pri/
ſco. Amanibus ſine amanu dicuntur ſcribe: quorum
manu ad litteras ſcribēdas p̄ncipes vti ſolent. Sue.
in Ceſa. Nunq; nocere ſuſtinuit philomenem ama/
nu ſeruū: qui necem ſuam per venenū inimicis promi
ſerat. Hi alio nomine admanū dicūtur. Cice. lib. iij⁹
de Orat. Liciniuȝ ſeruum ſibi Gracchus habuit ad
manū. Similiter amanuenſes eos Sueto. alibi vo/
cat. Apedibus quoq; vocantur: quorum pedibus ad
eundum vtimur. Cice. ad Atticum Pollucem ſeruū
apedibus Romā miſſum. Mar. Cur non mēſa tibi
ponitur apedibus. Idem adpedes eos appellat/cuȝ
inquit: Illic retro flexus adpedū turbā. Alibi: Lage
nam adpedes replet. Et ſciendū apedibus per om/
nes caſus eadem terminatione dici. Recte enim in/
terrogaueris quid agūt apebibus: intelligitur enim
ibi ſerui apedibus. Miſi apedibus: Dedi apedibus
meis. Hi etiam circumpedes vocantur. Unde ait.
Agretius Circūpedes ſunt obſequia ſeruorū Ante
pedes amicoꝝ. Cice. Circumpedes autem homines
formoſos ⁊ litteratos ſuos eſſe dicebat. Apugione
dicitur qui principis pugionem geſtat eiq; ſemper p̄
ſto eſt. Lāpridius in Cō. Inter quos libertinus qui
apugione appellatus eſt. Multa ſunt alia hmōi no/
mina que vt Taci. ſcribit: ſunt ſumme cure ⁊ medi/
tamenta. A compoſita plerūq; ſeparationē ſignifi/
cat: vt Amoueo/auello. Quādoq; priuationem: vt
Amens/ſine mente. Sciēdū eſt q̄ licet a/ab ⁊ abs eā
dem habeāt ſignificationē: ſignificāt eñ id qđ apud
grecos απο in appoſitione tamen dicimus a domo
non ab domo q̄ a conſonātibus/aut vocalibus vim
conſonantiuȝ habentibus: vt A Cicerone/a Ioue /a
Venere. Ab vero duabus liquidis ⁊ i conſonanti: vt
Ab lege/ab re/ab Ioue: licet quādoq; etiā apud Li/
uium conſonantibus iungatur. Cōnectimus quoq;
a in compoſitionibus cū m ⁊ u conſonāte: vt Amo/
lior/auoco. Ab cum a. d. e. f. i. l. n. o. r ⁊ u. vt Abactor
abduco aberro/abfore/abiuro/ablacto/abnuo/abori
or/abrogo /abundo. Notantur aufero ⁊ aufugio: in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quibus b. euphonię cauſa mutatur in u. Et in compo
ſitione quidem ab nonnunq̃ ſignificat priuationem:
vt Abſimilis/non ſimilis. Nonnunq̃ ſeparationem
vt in ablacto/aufugio. Ponitur interdũ pro extra: vt
Abduco: ⁊ pro contra. vt Abuſus/contra vſum. Ali
quãdo ſuperflua eſt: vt apud Liui. Flaui⁹ ſupplemẽ/
tum ab roma abduxerat. In appoſitione ꝟo modo
motuz de loco denotat: vt ab ęthere chriſtus promi/
cat. Modo ſumitur pro poſt. Iuue. Exul ab octaua
Mariua bibit. Abs/tam in appoſitione/ q̃ in com/
poſitione iungit̃: vt Abs te/abſtineo: ſeparata etiam
q. vt abſq; abs quolibet/abs quiuis. Teren. Abs q̃/
uis homine cum eſt opus beneficiũ accipere gaude/
as. Componit̃ autẽ cum c. vt abſcondo: ſignificatq;
retractionẽ in partem poſteriorez/ſicut in abſtraho.
Et aliquãdo priuationẽ: vt in Abſthemius quaſi ſi/
ne themeto. Ab poſita pro exponi conſueuit. Terẽ.
in Ecy. Ab ſeſe ſuã voluptatem vt expleat. Ex abs fit
compoſitum abſq;.

A Ante B

Abax acis. a cuius genitiuo gręco format⁹ eſt nomina/
tiuus latinus Abacus abaci. penul. cor. quo nomine
ſignificat̃ coquoꝝ tabula: ⁊ etiã menſa qua tã ad ędẽ
dum/q̃ ad bibendũ vaſa exponũtur. In quẽ ſenſum
Iuueñ. dixit: Urceoli ſex ornamentũ abaci. Eſt ⁊ ma
thematicorũ tabula in qua lineę numeri ⁊ figurę de/
duci ſolẽt. Perſi. Nec qui abaci numeros ⁊ ſecto in
puluere metas/ſcit riſiſſe vafer. Apulę. in Magia.
Uerumetiã abaco ⁊ puluiſculo deę dediſſes. Mar.
lib. Geo. Abacus nuncupat̃ res depingendis/deſi/
gnandiſq; oportuna formis. Sunt etiã abaci colũna
rum ornamenta: hoc eſt tabulę quadrę quę ſupponũ
tur epiſtilijs λεγεται γαρ ζυγος καμαξ colũna
trabs pertica poſtea cũ επι. Unde Uictru. li. iij. ſcri
bit abacũ debere eſſe longũ ⁊ latũ q̃ craſſa columna
eſt. Huius diminutiuũ eſt abaculus.

Abaculus ſumit̃ ꝓ calculo. Pliñ. lib. xxxvij. Ueluti cũ
calculi fiunt quos quidã abaculos appellãt.

Abaccidentibus/qui accidentia ſcribit: hoc eſt cui datũ
eſt: vt occurrẽtia litteris mandet: vt eſt apud Eſduã.

Abarimon/ſcythię regio: in qua ſylueſtres homĩes de/
gunt/auerſis poſt crura plantis q̃ maximã habẽt ve
locitatẽ paſſimq; cũ feris vagant̃. Auctor Pli. li. vij.

Abalieno abalienas/remoueo/abſtraho. Plau. in cur.
Nec prohibere quid/nec prohibebit: niſi mors ani/
mum meũ abs te abalienauerit. Hinc Abalienatus
dicitur quem quis a ſe remouerit. Alienatus ꝟo qui
alienus factus eſt.

Abana pe. cor. fluuius damaſci in radicibus libani ex/
ortus in ſyriacũ effundit̃ mare.

Abenec pe. cor. cingulũ ſacerdotale ſicut docet Hiero.
poly. Mira arte ex cocco purpura hyacinthoq; ꝯte/
xtũ: ita vt flores atq; gẽmę i eo viderent̃ eẽ diſtinctę.

Abbarim pe. cor. mons excelſus diuidens terrã amon
⁊ euphratis a terra promiſſionis contra hierico ior/
danẽ vſq; fluuiũ procedẽs radicem: inſignis eſt Mo
ſis inclyti iudęorũ ducis morte.

Abba per geminũ bb. ſyra dictio eſt: latine dicit̃ pater.
qđ apl's expoſuit: In quo clamamus abba pater.

Abbas atis. ab abba ſimilit̃ pater dicit̃. Quo etiã no/
mine ſignificat̃ ipſa abbatis dignitas: ſed in hoc diſ/
putatio eſt inter doctiores linguarũ: ꝙ vnico b ſcribi
oporteat contra vulgi opinionẽ.

Abbatiſſa ſę. ab abbate. Hiero. de modo viuẽdi cũ a ſe
mitis iuſticię deuiãt ipſamet etiã abbatiſſa cognoſcat

Abbacia ę. a recẽtioribus capitur tam ꝓ abbatis digni
tate/q̃ pro loco in quo habitat abbas: ſed quoniã ni/
mis male ſonat gręcos imitatus per th. ſcriberẽ ſem
per abathia penul. longa.

Abas antis per vnũ b. nomen eſt argiuorũ regis ꝓpriũ
Abantes ppl'i ionũ inter achiuos ſic Heroñ. ſcribit

Abatos pe. cor. latine dicit̃ inacceſſibilis. Fit eñ ab α
priuatiua vt diximus ⁊ βαινω: in cuius aoriſto eſt ſi
ne agumento more ionico βην βης βη οθεν βα/
τος και αβατος eſt autẽ βαινω verbũ anomalum
multa ſignificans/vado/aſcendo/venio/deſcendo ⁊
plęraq; alia. Quo nomĩe dicta eſt inſula in extremis
ęgypti palude mẽphitica poſita/ꝙ ad illã ꝓpter limi
⁊ papyrorũ copiã difficilimus ſit aditus: vbi primũ
nilus magno fragore deſcendit/dicente Luc. libro. x.
Hinc abaton quã noſtra colit veneranda vetuſtas.
Terra potens. Hoc noĩe etiã vocatus eſt locus vl/
tra ęgyptũ ⁊ ethyopas.

Abacti dicebantur magiſtratus qui coacti depoſuerũt
imperium.

Abactores qui ſint: quęre in dictione abigeus.

Abaphus peñ. cor. latine dicit̃ non tinctus. Sic diba/
pha dicuntur bis tincta οτι α στερητικον μοριον
και βαπτω το λουω και το χρωματιζω οθεν
βαπτισμος και βαπται περσων αριστοφα/
νης quare bapte ſacerdotes vel baptiſta nihil aliud
ſignificat q̃ immerſores.

Abauus penul. cor. dictus eſt pater proaui: ꝙ non lon
ge ſit ab auo. Sic abauia mater proaui.

Abdera pe. pro. vrbs trachię. Democriti phi ⁊ prota/
gorę ſophiſtę patria quã Diomedis ſoror condidit:
⁊ a ſe cognominauit. De hac Ouid. Aut te deuoue/
at certis abdera diebus. Hęc poſtea collapſa Claço
mene a claçomenijs ex aſia veniẽtibus qui eã in ma/
iorẽ formã redegerunt/vocata eſt: iuxta quam hyſto/
nium ſtagnũ fuiſſe dicitur: in quo cuncta natantia de/
mergunt̃: vnde nomen habet βυσταω neco/demer
go. Hinc fit nomen patriũ abderita.

Abdico as. pe. cor. expello/quaſi longe dico/amoueo.
Unde ⁊ abdicare filiũ dicimus: qđ eſt bonis priuare
⁊ quaſi extra familiã abijcere/dũ pater adhuc viuit.
Exhęredatio ꝟo poſt mortẽ patrũ ꝓprie fieri dicitur.
Lactã. lib. ij. Quę facta cũ pater recognouiſſet/abdi
cauit atq; expulit filiũ. Et abdicare eſt renũciare: qđ
pertinet ad magiſtratũ. Liui. lib. iiij. Dictator bello
ita geſto: vt nõ tam fortunę defuiſſe videret̃: fęlicita/
tem q̃ gloria maior in vrbem redijt/magiſtratuq; ſe/
abdicauit. Item Repudiare. Ter. Sed ex Glicerio
natũ vt vidit puerulũ Chremes recuſat nuptias ge/
nerũ abdicat. Item negare. Pac. in Atlanta regno
expellunt/conſanguineã eſſe abdicant.

Abdico is. pe. pro. xi. tũ. ſignificat abnego/deteſtorq;.

Abdo is. didi. itum. ex ab ⁊ do. ſignificat abſcondo. Li/
ui. lib. ij. Abdito/intra veſtem ferro proficiſcit̃. Uir/
gi. ꝓ includo poſuit: Sed pater omnipotens ſpelun
cis ſe abdidit atris.

Abdo indeclinabile nomen ꝓphetę eſt: ⁊ apud nos ſer
uus eius interpretat̃: debet pronũciari ſic απλω.

Abdomẽ penul. prođ. ſignificat pinguedinẽ quę ſpinę
adhęret: ⁊ in qua renes iacent: dictũ ꝙ abditũ ſit. Iu
ue. Montani q̃q; vẽter adeſt abdomine tard⁹. Cor.
Cel. lib. iiij. Ipſa autẽ ilia inter coxas ⁊ pubẽ in imo
ventre poſita ſunt: a quib⁹ ac pube abdomen ſurſum
verſus ad p̃cordia peruenit. Plau. in Cur. Pernam
abdomen ſuis glandiũ. Quidã abdomen intelligũt
ſumen: hoc eſt ſuillas cum lacte ſuo mammas a lacte
iam fugato et abdito ex vicino ſumpta occaſiõe cuz
abdomen interius ſit. Sumen vero exterius. Plini
us libro. xj. Huius ⁊ ſumen optimum ſi modo fetus
non hauſerit eiectitię deterrimuz antiqui abdomen
vocant.

Abduco is. penul. prođ. ſignificat inde ſeu extra duco.
Sal. Reliq̃s Catilina per montes aſperos magnis
itineribus in agꝝ Piſtorienſem abducit. Lactã. lib.

ſtū.pro violēter ducere poſuit atqꝫ abigere. Poſtremo capti abductiqꝫ Babylonem/pœnas impietatis ſuę graui ſeruitio perpenderūt. Sic Curtius cū ait/ armentū omne abductū. Interdū abducere eſt a loco vel a pſona abſtrahere/alienare. Qu. Metel. Me interea nec domeſticus dolor/nec cuiuſqꝫ iniuria ab repub. abducet. Cice. lib. j. Tuſ. p tranſlationē dixit. Magni ē ingenij reuocare mētē a ſēſib⁹/ꝛ cogitationē a ꝯſuetudine abducere. Interdū ponit̄ ꝓ ſimplici. Liui. Flaui⁹ ſupplemētū oīe ab Roma abduxerat.

Abeo is. iui vel ij. itum. diſcedo. Li. li. j. Hec locutus ſublimis abijt. Inde Abitus ꝛ abitio ꝓ diſceſſu. Terē. in heau. Propterea hęc turba atqꝫ abitio venit. Et abire dicit̄ qꝺ nos paulatim deſerit. Idē i adelp. Menſes abierūt decē. i. effluxerunt. Et abi dicimus quaſi hęrēti moꝛātiqꝫ. Idē. Vos iſtec intro auferte: abite. Qñqꝫ abire denotat motum ad quē qꝺ eſt ire. Quis ꝛ motum de quo incluſum habeat. Hiero. lib. j. Regū. Abijt ergo Dauid ꝛ viri eius in cellā.

Abelline pe. ꝓd. dictę ſunt auellanę: ab abellino campanię oppido vbi abundant.

Aberceo es. ex ab et arceo: ſignificat prohibeo. Plau. Atqꝫ eam abarcet domo.

Aberro as. valde erro: longe digredior. Lac. libro. iiij. A q̊ hi duo riui ſi aberrauerint/areſcāt neceſſe ē. Cice. lib. v. Tuſc. Sed redeat vñ aberrauit oratio. Inde aberratio profugiū. Idē Caſſio. Verūtamen aliam aberrationē a moleſtijs nō habemus.

Aberunco cas. componitur ex duabus prępoſitionibus: ſcꝫ e. cū runco/et ab cum erunco. Runcare ꝟo eſt vellere. Nam proprie de herbis dicitur cū euelluntur. Columel. libro. ij. Frequentem tamē exigunt ſarritionē et runcationem vt herbis liberent̄. Erunco ſimiliter. Idem de Medica. Cū ſeueris eam ſępius irrigato. Paucos deīde poſt dies vbi cęperit fruticare: oīes alterius generis herbas erūcato. Aberunco aūt p tranſlationē. Cicero de fi. bo. poſuit pro auerto/depello/euerto. Dij maluerunt meliora: atqꝫ vtinā amentiā aberūcaſſent meā. Liui⁹ li. viij. Placuit ad aberuncandā deorum iram victimas cedi.

Abfore pe. cor. ſignificat abfuturum eſſe. Quę duo per b. ſcribuntur: ne ſi per geminū ff. ſcriberent̄: compoſita quis crederet ex ad: quę oppoſitū ſignificaret. Nā vt illa nō futuꝝ dicunt cū ad tempus deneget: ſic iſta cū aduenturū tēpus deſignāt. Qui. Eſſe quoqꝫ in fatis reminiſcit̄ affore tp̄s. Licet Sta. ſi. j. The. accipere videat̄ i ſignificatiōe p̄ſentis. Senſit manifeſto numine ductos affore quos nexis ambagib⁹ augur Apollo. Sic abforē ꝓ abeſſē: afforē adeſſem. Virg. Atqꝫ vtinā rex ipſe noto cōpulſus eodē Afforet ęnęas. De alijs a fore cōpoſitis vide in dictione forē.

Abgrego as. pe. cor. ab grege duco: vel ex plurib⁹ gregibus partes ſubduco. Huic contrarium eſt aggrego quod eſt addo/et quaſi in gregem duco. Diſgrego ꝟo et ſegrego/ pro diſiungo poni ſolent: quibus contrarium eſt congrego.

Abhinc vna pars et cum actō: ſignificat ante hac. Teren. in And. Interea mulier quędā abhinc trienniū ex andro cōmigrauit huic vicinię. Sic dicim⁹. Abhinc decē annos/pro ante decē annos.

Abhorreo es. rui. mō cū actō/mō cum abltō iungitur. Liu. lib. iiij. Parū abhorrēs famā ampliatā. Suet. de aug. Nā pumillos atqꝫ diſtortos/et oīs generis eiuſdē: vt ludibria naturę/maliqꝫ oīs abhorruit. Lactā. lib. iij. Nō eſt ſapientia ſi cetū hominū abhorret. De abltō abunde reperiuntur exempla. Nec mirū ſi accuſatiuū regit et abltm̄: quoniā ei⁹ ſimplex horreo duplici ſignificatione fungitur: hoc eſt horridus ſū. Hiero. Horrebāt ſacco mēbra defoꝛmia. Et timeo. Virg. lib. iij. Geor. Nec varios horret ſtrepitus. Et in altera abltō/in altera conſtruitur actō: hoc facit abhorreo: cuius ſignificatio duplex eſt/duplici qꝫ caſu conſtruit̄. Cū eī accuſatiuo iūgit̄: i ſimili fere ſignificatione ſumit̄ qua horreo. Tūc eī quaſi rē proximā audire vel aſpicere id ꝑtimeſcimus execramurqꝫ. Cum ꝟo abltō: tunc ꝓcul nos eſſe ab eo quod nō placet/vel qꝺ refugimus demonſtramus: vt ſi dixero: hanc rē abhorreo: ſignificat execror et pati nequeo. Abhorreo ab hac re. i. alienus factus ſum/vel procul eſſe volo. A multis eī ꝓcul eſſe volumus/vt a rebus venereis: licet noſtris ſenſibus plęrūqꝫ odioſę non ſint: ſed animi moderatione ab illis abeſſe ſtudemus/ne nobis officiant. Forte decępit Lau. vallā ab p̄poſitio: q̄ ablatiuū exigere videt̄. Sed ſi hoc in plęriſqꝫ verbis fiat/nō tamē in oīibus: ſicut in aboleo/abluo/et huiuſmodi: quę accuſatiuū/nō ablatiuū poſtulant. Amb. lib. j. offic. hoc verbo vſus eſt abſolute cū inquit: Legim⁹ officiū dici a nobis poſſe: nec ratio ipſa abhorret. i. aliena eſt. Quandoquidem ab efficiendo dictū putamus/quaſi efficiū.

Abhorreſco: valde timeo/ſeu in horrorē babeo: ꝛ quaſi videre nō patior. Lactātius de ira. Quē terra contremiſcit: cęlumqꝫ et mare/et latebrę tartarę/et dęmones abhorreſcunt.

Abies abietis: penultima correpta: arbor dicta ꝙ pręcęteris arboribus longe eat. Hanc quidā gallicā vocant propter candorē. Hęc arbor pulcherrima in trabibus: vt inquit Plinius libro decimoſexto. Pręcipua autem dos eſt criſpantibus et intorto quodā diſcurſu venaꝝ precioſis. Pondus ſuſtinere in edificijs valida eſt. Abies etiā in tranſuerſum poſita renititur ponderi: nec temere rumpitur priuſqꝫ carieqꝫ viribus deficit. Abies arborum altiſſima rectiſſimaqꝫ eſt: cuius pars inferior enodis eſt/et ſappinus vocat̄: ſuperior nodoſa duriorqꝫ eſt: et fuſternā vocāt. Quādo pręcipit Cato prelū ex ſappino faciendū: intelligi vult ex abiete enodi: quę pars a terra eſt. Huius diminutiuū eſt abiecula. Gręce dicitur ελατη: forſan ab ελαω: impello/produco/prolongo.

Abiegnus na. num. quod eſt materiatum ex abiete: vt abiegnę trabes.

Abietarius: faber lignarius/negociator ab abietibus et alijs lignorum generibus: vt apud Exoꝺ. Faciant opera abietarij. Hi etiam materiarij dicuntur a materie: cuius noīe ligna quę ad ędificandū fulciendūqꝫ neceſſaria ſunt/intelligēda eſſe declarat iurecōſult⁹.

Abijcio cis. penultima correpta/ꝛ per geminū. ij. quia mutatur a in i. quę tamen in pręterito conuertitur in e. Eſt autem abijcere: a ſe longe iacere/reijcere/vilipendere. Lactantius libro quarto. Docerentqꝫ iuſticiā: quā populus perfidus abiecerat. Unde abiecti dicuntur viles ac contempti.

Abiecto abiectas frequentatiuum: ſignificat frequenter abijcio.

Abigo gis. penultima correpta: ex ab et ago: ſignificat rem odioſam/moleſtam damnoſamqꝫ/a loco fugo: vt abegi canes a cęnaculo/et aues a ſegete. Quandoqꝫ abigere eſt abducere: et hoc ſiue vi ſiue dolo fiat. Liuius. Herculē in ea loca geryone interempto/ boues mira ſpecie abegiſſe ferūt. Refertur qñqꝫ ad homines/quandoqꝫ ad res ſpūales. Plautus. Abigam ego iam illū aduenientē ab ędibus. Leo papa. Abigatur prope terrenarū caligo rationū. Huic ſimile eſt amoueo/ſed mitius. Plautus. Amoui a foribus maximā moleſtiam. Quandoqꝫ ſignificat ſimpliciter ante pellere: vt fit cū boues ad paſcua mittūtur. Var. lib. ij. Itaqꝫ greges ouiū longe abiguntur ex Apulia in ſamniū eſtiuatū.

Abigeus et abactor: vtrumqꝫ ab abigo. Et eſt abactor quicunqꝫ greges abducit. Nā abactores vocantur

pecuarioꝝ animaliū fures latrūculi ve. Abigei autē
(vt auctor eſt Ulpianus) ꝓprie dicunt̄ qui pecora de
paſcuis vł ex armētis ſubtrahūt/ ⁊ quodāmodo deꝑ/
dantur: et abigendi ſtudiū quaſi artē exercent: equos
de armentis/ vel oues de gregibus abducentes. Ce/
terum ſiquis ouē oberrantē/ vel equos in ſolitudine
relictos abduxerit: non eſt abigeus/ſed fur potius.
Scribit et Claudius. Quantitas diſcernit furem ab
abigeo. Qui eīn vnā ſuē ſurripuerit/ vt fur coercebi/
tur. Qui gregem/ vt abigeus.

Abigeatus tus. ipſe abigendi actus/ſiue crimen aba/
ctionis intelligitur.

Abyla/ penultima producta. Poteſt tamen eſſe di/
chrona. Stephanus Byçantius multa in libro de
populis et vrbibus: Et Dionyſius libycus αλ/
λητοι πυματη μεν αγαυων εστιν ιβηρων
υει των ακεανιο προσ εσπερ οὐ ενδεοι
ἀκρίχη λαων αλυβη κεῖται μια τησ δεῦ
πέρερθε ταρτησσοσ χαριεσσα vbi multa Eu/
ſtachius ſcribit. Et notandū eſt alybā dici a grecis ⁊
nō abylam: niſi dicamus eſſe metathesin: ſed ſit vt lu
beat: omnino per y pſilon ſcribi oportere/ clarū eſt:
mons eſt excelſus calpe qui in Hiſpania eſt oppoſi/
tus: quos ambos Herculis columnas dicunt.

Abintegro penul. cor. ſignificat denuo: quaſi res per/
fecta rurſus inchoetur.

Abinteſtato aduerbiū ſignificat ſine teſtamento.

Abiudico. as. pe. cor. ſignificat rem de qua controuer/
ſia eſt per iudiciū: aufero alieno ve. Unde ager abiu
dicatus a Liuio dictus: quē Romani per iniquū iu/
diciū intercęperant eripuerātqꝫ. Cice. in ver. acti. ij.
Nulla res cuiuſqꝫ tam patria atqꝫ auita fuit: quę nō
imperio iſtius abiudicaret̄. Huic cōtrariū eſt abiudi
co quod eſt ꝑ ſententiā et iudiciū tribuo aſſigno ve:
vt eſt illud. Et abiudicauit fieri petitionē coꝝ.

Abiungo. is. ſeparo. Uirgilius libro. iij. Geor. It tri/
ſtis arator Merentē abiungēs fraterna cede iuuen/
cū. Huic contrariū eſt adiungo. is.

Abiugo. as. penul. cor. ꝓprie a iugo alieno: ſed ꝑ trāſ/
lationē ſignificat a re cui dicatus ſū diſiungo. Pac.
Quę res a ſtabulis abiugat certū eſt loqui. Huic cō/
trariū eſt adiugo/ quod eſt iuxta iugo: quod fit cū duo
boues ad vnū iugū iungunt̄. Plau. ꝑ trāſlationē di/
xit. Mater eſt aia adiugat voluntatē. Et Lactan. de
opi. At eīn ꝓuiſū eſt in ſingulis quibuſcūqꝫ fingēdis:
quatenꝰ ⁊ miniſterio mēbroꝝ ad neceſſaria vitę vte/
rent̄: ⁊ quatenus adiugatis corpibus ⁊ lata ſoboles
vniuerſas generatim conſeruaret animātes.

Abiuro. ras. penul. produ. ſignificat rem mihi creditā
iureiurando nego. Plau. in Cur. Egon a lenone q̇c/
qꝫ mancipio accipio: quibus ſui nihil eſt niſi vna lin/
gua: qui abiurauit ſi quid creditū eſt. Et abiurare eſt
contra ius aliquid tenere. Uirgł. lib. viij. Abſtractę
qꝫ boues abiuratęqꝫ rapinę.

Abiurati dicuntur: qui vinculo quodā amicicię aſtricti
ſunt. Hi ab aliꝭs deuoti appellantur. Pli. in prolo/
go. Scito conferentē me auctores deprehēdiſſe ab
abiuratiſſimis et proximis veteres tranſcriptos ne/
qꝫ nominatos. i. coniunctiſſimis.

Ablacto as. a lacte remoueo. Hierony. in li. j. Regū.
Non vadā donec ablactetur infans.

Ablaqueo queas. a laqueis expedio: ſed in frequentio/
re vſu ſignificat quod vulgo dicitur diſcalcio: quod
fit cum circū arbores fodimus terrā: et radices ſupe
riores recidimus/ vt magis fructificent. Columella
libro tertio. Uinea vetus neqꝫ ablaqueāda eſt: ne ra
dices quas in ſūmo habet inareſcant: neqꝫ aranda:
ne radices abrumpantur. Palladius. Januario mē/
ſe locis tēperatis ablaqueandę ſunt vites: quod Ita
li excodicare appellant: id eſt circa vitis codicē dola/
bra terrā diligenter aperire: vt ſolis temporibus et
imbribus prouocentur.

Ablatiuus caſus quādoqꝫ ꝓ genitiuo ponitur. Uirgł.
Illa ferax oleo eſt. Quandoqꝫ ꝓ accuſatiuo: vt Gra/
tior ⁊ pulchro veniēs in corpore virtus.

Ablego as. penul. pro. Inde aliquo mitto. Liuiꝰ libro
j. Pueros venatū ablegauit. Dicit̄ et de aialibus.
Columella lib. vij. Itaqꝫ cū ablegabunt̄ in ea loca ꝑ/
ducēda erunt: quibus nullū impaſcit̄ pecus.

Abligurio abligurꝭ penultima correpta: ligurīēdo ab/
ſumo. Teren. in Eu. Itidem patria qui abligurierat
(bona.

Ablepſia αβλεψια latine cęcitas ⁊ incon
ſiderantia: et habet accentū in penultima λεγεται
και τυφλοτησ οτι αστερητικη εστι και βλε
πωτο οραω.

Abluo is. vide in dictione lauo as. Similit̄ abluo quę
re in eius ſimplici luo.

Abloco as. penul. cor. aliꝭs afficto. Uide i dictiōe loco.

Abnego gas. penult̄. cor. maxime nego quod maxime
ꝓfiteri debeo: vt fidem/ pietatē/ ⁊ hmōi: quod vulgo
renegare dicit̄. Lactan. lib. quinto. Nec eīn poterūt
retinere pietatē: qui cōmunē omniū patrē deū tanqꝫ
ꝓdigi atqꝫ rebelles liberi abnegaſſent.

Abnepos penultima correpta/ filius pronepotis: qua/
ſi ſeiunctus a nepote. Eſt enim inter ipſum et nepo/
tem pronepos.

Abnormis: ſine norma. Horaciꝰ libro Ser. Ruſticus
abnormi ſapiens.

Abnuo abnuis. nui. nutū. ex ab et nuo: ſignificat capi/
te aliquid ſemel nego/ qꝫuis et oculis et manibus id
fieri poſſit. Nuere eīn apud veteres pro velle pone/
batur. Unde nutꝰ ⁊ numen: quod eſt dei nutus: hoc
eſt imperiū et poteſtas. Uirgiliꝰ. Meo ſine numine
venti audetis. Nutus ꝟo ſignificat quod fit oculis/
vel capite/ vel manibus. Idē. Annuit: et totum nutu
tremefecit olympū. Ponitur et pro voluntate quę
ex huiuſmodi ſigno declinat̄: ſiue affirmādo/ ſiue ne/
gando. Liuius. Sub vmbra Scipionis ciuitatē do/
minam orbis terrarū latere nutus eius pro decretis
patrum/ pro populi iuſſis eſſe. Plinius libro primo
epiſtolarū: docet nutū dici quando annuimus: renu/
tū quando recuſamus. Sic eīn ait. Nam ego quo/
qꝫ ſimili nutu ac renutu reſpondere voto tuo poſſū.
Suetonius ꝟo in Ueſpa. nutū accipit ꝓ renutu/ cū
ait: Adoleſcentulū fragrantē vnguento cū pro impe/
trata ꝑfectura gratias ageret: nutu aſpernatus voce
etiā grauiſſima increpuit. Maluiſſē aliū oboluiſſes.
Litteraſqꝫ reuocauit. A nuo fit nuto nutas frequen/
tatiuū: quod eſt ſępe capite hmōi ſignū facio. Quan
doqꝫ etiam nutare ponitur pro moueri: et quaſi rui/
nā minari/ tractū a motu capitis: quod inclinādo af/
firmamus/ concutiendo negare ſolemus. Unde nu/
tare ędificia dicimus/ cū male ſolidata ruinā minitā/
tur. Transfert̄ etiā ad animū: et pro titubare: id ē du
bitare ſumit̄ in quā partē ꝯtendū ſit. Abnuto penul
tima producta: eſt ſępe ſigno capitis vicinis quidpi/
am nego. Plautus in captiu. Quid mihi abnutas?
Cōtraria huic verbo abnuo ſunt: nuo/ annuo pro aſ/
ſentior: ⁊ nutu aſſenſū pręſto/ faueo. Innuo: ſigno ali
quo voluntatē meā oſtendo: ſiue affirmē ſiue negem
aliq̄d. Terē. Nihil niſi abiens mihi innuit. Renuo:
refuto. Nonius inter nutare/ nuere ⁊ nictare hoc in/
tereſſe ſcribit: ꝙ nutare capitis ſit inclinādo aut gy/
rū mouendo. Nuere nariū vel labioꝝ. Nictare ocu
loꝝ patefaciendo eos: aut claudendo/ vel vtrūqꝫ vel
alterū. Plautꝰ i Aſina. Nec illa vlli homini nutet/
nictet/ annuat. Hoc eſt. Nec capite ſignū faciat: nec
facienti aſſentiat̄: nec oculis quicqꝫ indicet.

Aboleo aboles penultima correpta: leui. vel lui. etum
vel itum. ſignificat caſſo/ tollo/ abrado/ deſtruo: vt ne

odoꝛ quidē eius relinquatur. Lactan. libꝛo. j. Decretū eſt vt hi libꝛi abolerentur.

Aboleſco: ad nihilum redigoꝛ. Columella libꝛo quarto. Eademq; nec imbꝛibus putreſcit: nec ſiccitatibus aboleſcit.

Abolla: veſtis ſenatoꝛia/ quaſi abulla: ꝙ vndiq; ſit bullata. Alij accipiunt abollam pꝛo veſte duplici panno confecta/ vt ſcholaſtica. ⁊ grece diploide: que etiā quandoq; ꝓ veſte militari ſumit̄: vt eſt apud Iuuenalē. Neſcit cui dederat tyriā criſpin⁹ abollā. Quādoq; ꝓ veſte cynici philoſophi. Nā greci milites et philoſophi palliati ſeu chlamydati incedebant. Vñ Martian⁹ de cynico phō. Cerea quē nudi tegit vxoꝛ abolla grabati: Quis χλαμυσ κλαμ Δοσ λεγεται απουτου χλιαινε ιν τροπη του νεισ μ σημα νεδιε ιματια την δερμοτιτα. Ita ſcribit Nicolaus Actiacus et Moſcopulus: et pꝛopꝛie chlaena dicitur: id eſt ſagū: ſupꝛa veſtiſq; neq; chlamys ſignificat id genus indumenti: quod vulgus appellat çupponem: nā greci nō habebant: nec in grecia etiā iſtis tēpoꝛibus vtuntur: vt oſtendit Homerus vbiq;: et ideo vide ne erres: ſed vtebantur (vt ita dicā) vno coꝛrecto: vt videmus in Grecia.

Abomioꝛ penultima coꝛrepta: ex ab ⁊ ominoꝛ: de quo infra. Eſt autē abominari execrari/ faſtidire: et quaſi ꝓ malo omine habere. Plinius. Abominamur recedēte aliquo ab epulis ſimul verri ſolū: aut bibēte ꝯuiua menſā vel repoſitoꝛiū tolli inauſpicaciſſimū iudicatur. Grece dicit̄ βδελυττομαι.

Aboꝛigines penultima coꝛrepta: quaſi ſine oꝛigine dicti ſunt populi antiquiſſimi/ qui tenuerunt agrū: qui nūc ē populi Romani: quia vagi ⁊ ſine laribus erāt: aut quaſi quod pꝛimi viſi ſint tanq̄ editi ſine patribus: aut ꝙ ex varia gentium colluuione mixti erant. Hi poſtea aduentu Aenee phꝛygibus iuncti: latini vno noīe appellati ſunt. Poſſunt tñ et aliarū vꝛbiū aboꝛigines dici pꝛimi cultoꝛes: ac ſi ſint terra geniti hoīes a pꝛincipio ibi cōmoꝛantes ελληνιστι προτερογενεεσ καλεονται προτεροσ και γενναω λεγονται και εγχωριοι.

Aboꝛioꝛ eris. vel iris. aboꝛtiuū facio. Varro. Vinum quod ibi natum ſit in quodam loco ſi pꝛegnās biberit fieri vt aboꝛiatur. Gellius libꝛo. xj. Nituntur vt fetus quoq; ipſi in coꝛpoꝛe ſuo concepti aboꝛiantur. Hinc aboꝛtus aboꝛta aboꝛtū: et aboꝛtus tus. dictus ꝙ nō ſit tempeſtiue oꝛtus. Plinius. Extat in monumentis medicoꝛum: et quibus talia conſectari cure fuit vno aboꝛtu duodecim puerperia. Nonius: Aboꝛioꝛ etiam aboꝛſum facit: quod tamē ab oꝛdioꝛ magis eſt: ⁊ hāc inter aboꝛtū et aboꝛſū ſignat diſtantiā: ꝙ aboꝛſus ille dicēdus ſit/ qui eſt in pꝛimis mēſibus cū cōceptui exoꝛdiū factū eſt. Aboꝛtus ꝑ e tp̄s pariēdi: tunc em̄ moꝛit̄ qd̄ naſcit̄: grece εκτιτρωσκω dicitur: et inde εκτρωμα εκτρωματωσ aboꝛtiu⁹ dicitur ab εξ και τιτρωσκω.

Aboꝛtiuus aboꝛtiua aboꝛtiuū: penul. pꝛodu. quod aboꝛtū facere poteſt. Plini⁹. Oſcitatio quidē ī enixu letalis eſt/ ſicut ſternutaſſe a coitu aboꝛtiuū.

Aboꝛtiū idē qd̄ aboꝛtus. Hieronym⁹ ad Pāma. Dū crebꝛis aboꝛtūs ⁊ expta fecūditate cōcepta iā deſperat liberos: paſſa eſt aliquid de Rachelis exemplo.

Aboꝛtio onis. idē quod aboꝛtiuū. Gellius lib. iij. Cum aboꝛtio quibuſdā nō partus videret̄ intēpeſtiuitas. Per tranſlationē. Ci. ꝓ Clue. poſuit. Sed hec ſolutio legatoꝝ/ nō merces aboꝛtionis appellāda ſit.

Aboꝛtio is. iui. itū. immaturū fetū edo. Columella lib. viij. Nec tñ ea ſola cā aboꝛtit: ſed etiā glans cū citra ſatietatē data eſt. Eſt ⁊ aboꝛtioꝛ deponēs.

Aboꝛto aboꝛtas: eſt eiuſdem ſignificationis cum aboꝛtio: nam ſignificat aboꝛtiuū facere. Julius firmicus libꝛo ſexto matheſeos. Aboꝛtauit filios geminos.

Abꝛado dis. penul. pꝛoducta: de aliquo quidpiā aufero. Columella libꝛo. iij. Arida ⁊ vetera: que falce amputari nō poſſunt: acuta dolabꝛa abꝛadito.

Ab re: quaſi pꝛeter rem/ pꝛeter rationem. Hoc eſt indecens pꝛeter pꝛopoſitū/ ſine cauſa. Suetonius in Auguſto: Et quando ad hoc ventum eſt: non abre fuerit ſubtexere: que ei pꝛiuſq; naſceretur in ipſo natali die deinceps euenerint: id eſt pꝛeter ꝓpoſitū/ ſine ratione ſiue incōueniēs. Liuius. Hec ſi omnis diuini humaniq; iur̄ memoꝛia aboleuit: noua pegrinaq; oīa pꝛſcis ac patrijs pꝛeferēdo: haud ab re duxi verbis quoq; ipſis vt tradita nuncupataq; ſunt referre.

Ab re tua: ſignificat a negocijs tuis familiarib⁹/ ſeu cōtra cōmodū tuum. Terētius in Heau. Tantū ne eſt ab re tua tibi: aliena vt cures que nihil ad te attinēt. Huic contrariū eſt ex re tua: quod eſt ex vtilitate ⁊ cōmodo tuo: ſicut E republica/ ex vtilitate et cōmodo publico. Idē dicit̄ e re: hoc eſt ex vtilitate: vt. ff. ſi certū petatur. l. e re eſt ⁊c̄. Vbi miſere ſudat interpꝛes: dubitans an legendū ſit here pꝛo hereliter ⁊c̄.

Abꝛenuncio abꝛenuncias: ex ab ⁊ re ⁊ nuncio: ſignificat a me renūciando/ amoueo/ renuo. Et tam datiuo q̄ accuſatiuo iungitur.

Abꝛipio abꝛipis penultima coꝛrepta: quaſi aufero eſt. Nam de his dicitur que auferri poſſunt: vt veſtis/ liber/ ⁊ huiuſmodi. Aliquādo abꝛipere eſt vi abducere: vt virum/ mulierē/ iumenta. Terentius in Eunucho. Ex attica hāc abꝛeptā. Cice. ad Quirites. Nec patiamini me a meis liberis abſtractum/ a coniuge abꝛeptū/ ab aris fociſq; innocentē pꝛoiectū vitā degere in exilio. Nam ab ꝓpꝛie rei ablationē denotat. Huic contrariū eſt arripio: quod ex ad ⁊ rapio cōponitur: que attractionē ſignificat. Vnde ⁊ pꝛo accipio ponit̄. Cicero in Catone. Nō cani/ non ruge repente auctoꝛitatē arripere poſſunt: ſed honeſte acta ſuperioꝛ etas fructus capit auctoꝛitatis extremos. Aliquādo ſignificat vehemēter ad me rapio: vt fit cū celeri quadā animi coꝛpoꝛiſq; vehemētia ad nos trahim⁹. Liuius libꝛo pꝛimo. Tum Tarquinius neceſſitate: iam etiam ipſa cogente vltima audere. multo ⁊ etate et viribus validioꝛ medium Seruium arripit: elatumq; e curia in inferioꝛem partem per gradus deijcit. Aliquando ſubito eleuo. Plautus in curcu. Vix foꝛas me arripui. Aliquādo celeriter rapere/ inuadere. Virgilius. Hanc arripe velis.

Abꝛogo abꝛogas penultima coꝛrepta: infirmo. Seruius. Abꝛogatur legi cum pꝛoꝛſus tollitur lex: derogatur cum pars ſuſtollitur. Cicero ad Herennium. Illa defenſio tenuis eſt/ cum oſtenditur id factū eſſe quod ea lex ſanciat: cui legi abꝛogatū vel derogatū ſit. Dicimus autē: abꝛogatur legi/ et abꝛogatur lex. Interdū abꝛogare eſt per rogationē auferre. Cui cōtrariū eſt arrogare. Liuius libꝛo tertio. Vt quicquid vi tribunitia arrogatum eſſet: id comitijs ibi abꝛogaretur. Interdum eſt ſimpliciter auferre. Cicero libꝛo pꝛimo ad Heren. Nā et periculoſum eſt nequādo plus minuſue dicamus: et ſuſpitionē affert auditoꝛi meditationis ⁊ artificij: que res fidē abꝛogat orationi. Abꝛogati quoq; (vt ſcribit Gel.) dicuntur: qui cū ſui iuris ſunt: in alienā ſeſe poteſtatē tradunt: eiuſq; rei ipſi auctoꝛes ſunt.

Abꝛotanū penultima coꝛrepta: herba calide virtutis. Hoꝛaci⁹. Abꝛotanū egro nō audet niſi q̄ didicit dare. Sed Aeti⁹ amilin⁹ li. j. ſimpliciū: multa d̄ abꝛotano: ⁊ Galenus de ſimplici medicina/ et diaſcoꝛides.

Abꝛodiet⁹ cognomē fuit Vlyſſis pictoꝛis nobiliſſimi: qd̄ latine ſignificat delicatū atq; elegās. Talē aūt ſe ipſe putauit herculēq; pingi fecit: aſſeuerās eū a ſe talē pictū qualē ſepe in quiete vidiſſet.

Abrotonion nomen mulieris: ab ἄβροͮ τοτρυ φε
ροͮ quod eſt glabrum ſiue delicatū latine: amplexi/
bus apta dicitur. In quo vocabulo id iubet adnota/
re: quę apud grecos in on exeunt apud nos in um exi
re. In um autē exeuntia omnia eſſe neutra/ꝑter mu/
lierū propria que feminina ſunt: vt glyceriū/philoti/
um/euſtohiū/et ſimilia. Licet ergo vtriq; ſexui con/
ueniant: vt ſcortum et mancipiū: et pluralia in a. pro
hominibus ponātur: vt ſeruitia ꝓ ſeruis: miniſteria
pro miniſtris. Et licet flumen notent: vt rhenum/cru
ſtumiū: aut fructuū nomina pro arborū nominibus
ponātur: vt poma apud Tibullū: aut cuius anima/
lia (quę pauciſſima ſunt: ⁊ quę maſculina/aut femini/
na/aut cōmunia eſſe debent) ſignificent/ vt oſtrea: ta/
men q; in um exeunt/aut ſingulariter per um termi/
nenť: ſupradicta omnia cenſebunť neutra.

Abrumpo: incido/interrumpo/diſſūcio/ auello. Virgi/
lius libro tertio Georgicorū. Nec ſomnos abrum/
pit cura ſalubres. Unde loca abrupta diuulſa/ atq;
ob id inuia dicunť. Hieronymus libro ꝑmo Regū.
Perrexit Saul ad inueſtigandū Dauid/etiā ſuꝑ ab/
ruptiſſimas petras: quę ſolis ibicibus peruię ſunt.
Huius ſignificationis eſt prerumpo.

Abs ſignificat id quod apud grecos ἀπὸ. Et vt in lit/
tera a. tactū eſt: gaudet pręponi incipientibus ab q.
et t. Terentius. Abs quiuis homine beneficiū acci/
pere gaudeas. Sic diligor abs te dicimus.

Abſcedo abſcedis penultima producta: ex abs et ce/
do ſignificat recedo. A quo abſceſſus ⁊ abſceſſio: quę
fere idem ſignificant: cum tamen acceſſus acceſſio ſę/
pe differant: nam acceſſus eſt aggreſſus: acceſſio in/
ſtrumentū et interdū aggreſſio: de quibus alibi lati/
us dicemus. Aliqñ tamē abſceſſus dicitur cōcurſus
mali humoris in aliquā partē corporis: ex quo ſup/
puratio fit: quā greci vocant apoſtema.

Abſcido abſcidis penul. pro. ex abs et cedo: ſignificat
inde ſeco: vt eſt illud. *Et abſcidit auriculam eius dex
trā. Quod tamē media correpta quidā pronunciant*
tanq; ab abſcindo ſit preteritū: cuius media interdū
corripitur: vt Aenei. iiij. Heſperiū ſiculo latus abſci
dit: aruaq; et vrbes ⁊c. Quinetiā frequētior eſt vſus
verbi abſcindo q; abſcido: cū contra precido frequē/
tius q; preſcindo reperiatur.

Abſcindo abſcindis/in de Scindo. Iuuen. Quid tamē
expectant phrygio quos tempus erat iā More ſu/
peruacuam cultris abſcindere carnem?

Abſcio ſcis. Abſcire ē de memoria exire. Deſcire autē
(vt ſuo loco dicemꝰ) ē ab obediētia ꝑoris ducꝭ diſce/

Abſcōdo dis. abſcōdi: abſcōditū vel abſcōſu oc (dere.
culto. Unde abſconſum: abditū occultum.

Abſimilis: multū diſſimilis. Columella libro quarto.
Materiā fructumq;: niſi ꝙ duplicem nō abſimilem
minor germanę gerit. Frequens autē eſt huius voca
buli cū negatione vſus: vt haud aut nō abſimilis ⁊c.
Quę locutio figurata eſt: ⁊ fere ꝑ liptoten plus innu
it cū minus dicat: vt hic: Nō abſimilē dixiſſe videtur
pro plane et multum ſimilē.

Abſentio abſentis/ abſenſi abſenſū: ſignificat diſſentio
nā qui minime conuenit diſſentire videtur.

Abſynthiū: herba amara: a qua populi quidam cogno
minati ſunt: qui iuxta pontū habitant: vbi mōs eiuſ/
dem nominis habetur. Ouidius libro quinto de tri/
ſtibus. Cana prius gelido deſint abſynthia ponto.
Grece ἀβσυνθῖον τοῦ ἀβσυνθίου vulgo dicunt
medicum: vel aſſenzo/hortorum eſt.

Abſis abſidos ſiue grecorum: apſis fornix: et curua/
tura proprie in curribus ἀπὸ τοῦ ἅπτειν. Id eſt
tangendo: licet multa ſignificet: quia rotę cum vol/
uuntur contingant terram. Sed in celo abſides ca/
piuntur pro circulis ἀψὶς ἀβσὶδ ἀψὶς pro macula rę/
tis. Homerus libro quinto Iliados. Eſtq; curuatu/
ra rotę: ſcȝ lignum ſupra rotas tenens ſcalas. Immo
curuatura rotarum/ in qua figuntur radij: vt libro
ſecundo Heſiodus: ἄξονδ᾽ ἑπταπόδην μάλα
γὰρ νύ τοι ἄρμενος οὕτω εἰ δ᾽ ἐκεν ὀκταπόδην ἀπὸ καὶ σφῦραν κε τάμοιο τρισπίθαμον δ᾽ ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ: id eſt
⁊ axē ſeptē pedum. Ualde enim vtiq; tibi ſufficiens
ſic: ſi autē octopedalem: etiā malleum abſcinderes
trium palmorum abſidem decem lignis compacto
currui: ita ſunt de verbo ad verbū traducta: ſed quo/
niam locus iſte heſiodi eſt dubius: videamus inter/
pretē Manuel ita moſcopulus niterpres ibi ſic ſcri
bit: εἰς κατασκευὴν διαφιδοσ τέμνε ξύλον
τριῶν σπιθαμῶν ἕνεκα ἀμάξεσ δώδε κα/
δώρου ἣ ἵνα ποιήσεις ἄμαξαν τουτέστι τὸν
τροχὸν τῆς ἀμάξης δεκαδώρων τὴν δια
μετρον ἔχοντα. Sed demetrius moſchus dicit:
quid eſt dicere hoc? intellige autē tu textū qui eſt cla/
riſſimus ſic: trium ſpithamarū latitudine diametri in
circumferentia rotę incide curuaturā rotarum: quia
non ſunt graues bobus ad trahendū: incide dico cur
rui compacto ex decem lignis: id eſt qui currus fit ex
pluribus lignis: et decanus eſt numerus qui eſt per
fectus: nā δουρη dicif lignū: ſed dorice οὐ verti/
tur in ω. et dicif δῶρα lignū: cuius ſit etiam genus
menſurę ſpithama ē mēſura a cuſpide pollicis ad ex/
tremitatē annularis digiti.

Abſiſto abſiſtis: a loco ſiue inde diſcedo. Uirgilius.
Nec prius abſiſtit/q; ſeptem ingentia victor: Corpa
fundat humi. Huic contrarium eſt aſſiſto. Sed cum
locus exprimitur abſcedo tm̄ ſignificat. Idem libro
ſeptimo. Centum ęrei claudunt vectes ęternaq; fer/
ri Robora: nec cuſtos abſiſtit limine Ianꝰ. Qñq; ab
ſiſtere ponitur ꝓ deſiſtere/deſinere/abſtinere. Liuiꝰ
libro nono. Legatos miſere ad conſulē romanum:
vt receptis equitibus qui cauſa belli eſſent abſiſteret
obſidione. Claudi. Abſiſte rogari. In quoꝝ vltimo
exemplo nō videtur ita verbi proprietas obſeruata
vt in ſuperioribus. Nā ſiſtere nō eſt abſolute ſtare/
aut pręſentē eſſe/ſed facere ſtare aut adeſſe. Unde eſt
illud poete. Annam chara mihi nutrix huc ſiſte ſoro
rem. Quocirca abſiſtere nō tā eſt deſinere: vti Clau
diani exemplo: pro quo ſępe deſiſtere vſurpatur/ q;
abſcedere: vt in liuiano dicto.

Abſoleo es. pe. corr. Abſolere ē ab vſu recedere. Uñ
abſoletus: locus neglectus ⁊ ſordidus dicif.

Abſoluo abſoluis: perficio/finio. Gellius libro ſecun/
do. Septima fere hebdomadę: id eſt nono ⁊ quadra
geſimo die totꝰ homo in vtero abſoluitur. Item ab/
ſoluere eſt parcere/ ⁊ precio reddito dimittere/libe/
rare. Liuius libro ſecūdo. Latę deinde leges: quę cō
ſulem regni ſuſpitione abſoluerēt: id eſt liberarent.
Sed cū de peccato ſiue de peccati pęna agitur: geni
tiuum regere poteſt. Cicero libro ſecundo ad He/
renniū. Cecilius iudex abſoluit iniuriarū illum qui
L. Actiū poetam in cęna nominatim lęſerat. Plini/
us libro. xiiij. Inuenimus egnati vxorē cum vinū bi/
biſſet e dolio/interfectā fuſte a marito: eumq; cedis
a Romulo abſolutū. Item euadere. Plautus i Am
phitrione. Curauit vno vt fętu fieret: vno vt labore
abſoluat erumnas duas. Itē expedire: vt apud eun/
dem in Cur. Sequere hac te abſoluā/qua adueniſti
gratia. Et in Epi. Te abſoluā breui.

Abſonus na. nū. pe. cor.: qđ ē ꝑui ſoni ⁊ fere ſine ſono/
vl̄ nō recte ſonās ſiue nihil ꝯgruēs ſed aduerſās. Li.
libro. j. Hęc ferme romulo regnante domi militięq;
geſta: quoꝝ nihil abſonū fidei. Cicero ꝓprie. Sed ſūt
quidā aut lingua ita hęſitātes/aut ita voce abſoni.

Abſono abſonas penultima correpta: diſſono/male ſo

no. Uide in Sono.
Abſorbeo abſorbes abſorbui abſorbitū: ⁊ abſorbo ab/
ſorbis abſorpſi ptū. valde ſiue in totū ſorbeo/deuo
Abſq; prepoſitio ſeparatiua eſt: vt abſq; pecu/ (ro.
nia difficile vitā traducas. Aliquando eſt aduerbiū.
Terentius in Hecyra. O fortunatus ſum ceteris re
bus abſq; vna hac foret hanc matrē habēs. Ubi po/
tius legetur: abſq; vna hec foret/ꝗ hac foret. Nam
ſenſus eſt: abſq;. i. niſi hec vna. ſ. res: videlicet coniūx
ex alieno (vt tūc putabat) pariens eſſet. Et licet abſ/
q; eſt ſeparatiua ꝑpoſitio: ab tamen ⁊ abs paſſionē aut
diſceſſionē notāt: vt diligor abs te: diſcedo abs quo/
libet improbo. Ceterū ab/abs ⁊ au: nihil differre vi/
dentur preterq; in conſonantia. Nam vni verbo in
diuerſis temporibus non mutata ſignificatione pre/
poſita per compoſitionē comperiūtur. Dicimus in
preſenti ⁊ eius temporibus: aufero/auferebam/aufe
ram/aufer/auferrē ⁊c. In preterito autem ⁊ inde de/
ductis abs: vt abſtuli/abſtuleram/abſtuliſſem/abſtu/
lero/abſtuliſſe. Porro in ſupino ⁊ ab eo natis ab: vt
ablatum/ablatu/ablatio ⁊c. Mirum autem eſt/ꝙ q;
particulaque cum aliis ſignificationē auget: ſiue af/
firmatiuam/vt atq;: ſiue negatiuam/ vt neq;: cū abs
poſita mutet: nā abſq; fere idē ē qđ ſine. Sed de his
Abſtemi⁹: qui ſe a temeto. i. vino abſtinet: cō (ſat' eſt.
ponitur ex abſtineo ⁊ temeto. Sed nota ꝙ aliter ſen
tio ꝗ latini in hac dictione: quoniā μεθη grece dici
tur ebrietas. Unde per litterarum tranſpoſitionem
addendo ton/latini dixerunt themeton: ergo prima
eſt longa: et cum th. ſcribi oportet: quia fortaſſe ali/
quis interrogaret quereretq; inde θημιοσ cū απο
γιγνεται αποθημιοσ: ſed eliſa o. vertitur π tenu
is in ſuā aſpiratā: ⁊ dicitur αφθημιοσ aphthemi⁹:
nō ergo temeton dicit̄ ꝙ tenet mentē: neq; ſic ſcribi
debet/abſtemius: niſi ob eam regulam latinorum: ꝙ
greca parce in latinū detorqueant: poſtea in femini/
no dicitur/Abſthemia. Ouidius libro. xv. Clitorio
quicunq; ſitim de fonte leuauit. Uina fugit gaudet
q; meris abſthemius vndis.
Abſterreo res. ſignificat amoueo/repello/ꝓhibeo.
Abſtineo abſtines penultima correpta: ex abs ⁊ teneo:
ſignificat tēpero ⁊ fere contineo. Terētius. Nō ma/
nū abſtines maſtigia. Jungitur quandoq; genitiuo.
Horaci⁹ libro tertio Carmi. Mox vbi luſit ſatis ab/
ſtineto dixit iratū. Quandoq; ablatiuo cū prepoſitio
ne. Plautus in Amphitrione. Qui poſſū hic fortis
a me/vt abſtineat manū. Juſti. lib. j. ſine ꝑpoſitione
dixit. Cōtentiq; victoria imperio abſtinebāt.
Abſtinentia eſt virtus qua ab alienis abſtinemus: nihil
cuiq; eripientes.
Abſto abſtas abſtiti abſtitum et aſtatū: ſignificat lon/
ge ſto. Ouidius tamē libro decimo meta. Abſtit ꝓ
abſtitit dixit. Halcyone lachrymas: et que par ad/
monet abſtit. Ab vtiq; vel abs ideo priuationem ſi/
gnificat: quoniā quantū poſſunt latini vł a grecis ac/
cipiunt/vel grecos imitātur. ωσπερ τω παραδειγ
ματι στορ και συνεπογιγνεται αποστοσ ου
ποιητικωσ αλλα κοινωσ ουτοσ φορτιζω απο
φορτιζω φασκω αποφακω. Et nota ꝙ ſto ſtas in
compoſitione facit apud grauiſſimos auctores in ꝑ/
teritis in aui: vt reſto reſtas reſtiti. Ut Propertius.
Si quid reſtauerit vmbras. Sic etiā multi alii anti/
qui ſcriptores. Sed ne in tā friuolis longior ſim pro
manifeſto approbatoq; relinquimus: ſed ſit vt iubet
manifeſtū eſt ꝙ abs venit ex greco: vt vidim⁹ ſupra:
⁊ etiā ſto ſtas ab eodē fonte grecoꝝ deducit̄. vt ισ/
ταω ιστωκα τα αφαιρεσιν ſto latini dolauere.
Abſtraho: quaſi per vim aut arte aliqua aufero. Cice/
ro libro primo Tuſculanarū. Certe ſi tunc occidiſſe/
mus mors nos a mał nō a bonis abſtraxiſſet. Huic
contrarium eſt Attraho.
Abſtrudo abſtrudis penultima producta: ex abs ⁊ tru
do: ſignificat abſcondo vel claudo. Sed Seruio au/
ctore differunt/ꝙ abſcondere ſit de induſtria/ abſtru
dere a natura. Uirgilius. Ut venis ſilicis abſtruſū
excuderet ignem. Plautus in prolo. aul. Atq; aule
timens domo ſublatam variis abſtrudit locis. Idē
ibi in argumento. Auro formidat Euclio abſtrudit
fores: id eſt claudit.
Abſtulit ab aufero preteritum eſt: ſignificatq; aſporta/
uit/ademit/eripuit: vel a tollo.
Abſum longe ſum/diſcedo: eſt eadē ratio in hoc verbo
compoſito: quā diximus in verbo illo abſto abſtas:
qm̄ abs more grecorū mutat ſignificationē in dicti/
onibus: ⁊ facit ꝑ cōtrariū ſignificare. Sū: id eſt pre/
ſens exiſto: ſed abſum: id eſt nō ſum hic. Salu. Neq;
animus neq; corp⁹ a vobis aberit. Aliter Li. Alter
romana caſtra inquit. xx. milliū ſpacio aberant hoc
mō. Col. lib. ſexto. Tabulata inter ſe min⁹ trinis pe/
dibus abſint: id eſt diſtātes ſint. Hinc abſens: ſicut a
preſū preſens. Ulpia. Abſentem accipimus eū qui
nō eſt in eo loco in quo petitur. Non em̄ trans ma/
re abſentem deſideramus. Et ſi forte extra continen/
tiam vrbis ſit/abeſt. Ceterum vſq; ad continentiam
nō abeſſe videbitur ſi loco latitet. Abeſſe autem nō
videbitur. qui ab hoſtibus captus eſt/ ſed qui a la/
tronibus detinetur. Paulus. Abeſſe rem videtur/
ſi veſtimentū ſciſſum reddatur: vel res corrupta red/
ditura ſit: veluti ſcyphi colliſi/aut tabula raſa/ pictu
ra: quoniā earum rerum precium nō in ſubſtantia/
ſed in arte ſit poſitū. Itē ſi eam dominus rē que ſibi
furto aberat/ignorans emerit: recte dicitur res abeſ/
ſe: etiā ſi id poſtea ita eſſe ſcierit: quia videtur res ei
abeſſe cui preciū abeſt. Abeſt etiā (vt ſcribit Caius)
que in rebus humanis nō ſunt. Dicimus autē more
attico. Abſente nobis et preſente nobis: pro abſen/
tibus et preſentibus nobis: ſicut aperite aliquis ac
tutū apud Terētiū in Adelphis. Plau. i Am. Nec
nobis ꝑſente quiſq; aliqs auſi ſunt. Ab abſens fit ab/
ſentior et abſentiſſimus. Auguſtinus lib. iiij. cōfeſſi.
Mente atq; ſenſu abſentiſſimus.
Abſentaneus nea. neum. quod in abſentia fit. Abſen/
tia ꝟo ab abſens fit.
Abſento abſentas: abſentem facio/ſeu abſens ſū. Clau
dianus. Queri que tale receſſu maluerit damnare
decus vetitamq; dearum colloquio patris ꝓcul ab/
ſentauerit aſtris.
Abſumo abſumis penultima producta: profundo/cō/
ſumo: quaſi inde ſumo. Ouidius libro primo Fa/
ſtorū. Querere vt abſumant: abſūpta requirere cer/
tant. Plinius libro vigeſimoſexto. Corpora defun/
ctorū condita in eo abſumi conſtat intra quadrage/
ſimū diē. Juſtinus. Huius temporibus aquarū illu/
uies maiorē partē grecie abſumpſit. Auguſtinus li/
bro tertio de ciui. dei pro morior poſuit: ꝙ qui mori/
untur de medio tollunt̄. Lucreti⁹ inquit. Anteq; an/
nus terminaret̄/abſumptus eſt. Huius cōtrariū eſt
aſſumo: quod eſt accipio ⁊ ad me ſumo. Cicero. Ne/
q; id onus inuitus aſſumpſit. Per tranſlationē ſigni
ficat attribuo: vt apud eundē. Si id mihi aſſumo/vi/
deor id mihi meo iure quodā vendicare.
Abſurdus abſurda abſurdū: quod eſt diſpar/ diuerſū/
abhorrens inconueniens/ſtultū/deforme/ odioſū/ini/
quū. Cicero in H.. Auaricia ꝟo ſenilis quid ſibi ve
lit nō intelligo. Poteſt em̄ quicq; eſſe abſurdius ꝗ ꝗ
minus vie reſtat eo plus viatici querere.
Abſyrtus colchorum regis filius: quē Medea ſoror
lacerauit iuxta fluuium Abſyrtum: in quem conuer/
ſum ferunt poete. Sed aliud ſcribit Orpheus in ar/
gonauticis libro ſecūdo: ⁊ aliud Apoloni⁹ rhodius

et Lucillus/Theon et Sophocleus eius interp̄tes libro quarto argonauticorum. Plurimi fuerunt qui apud grecos argonautica ſcripſerint: et dicunt Jaſona Medeam ad pheacas adduxiſſe adhuc intactā: et Abſyrtus frater grandi multitudine armatorum ſororē eſt et Jaſona ſubſecutus: adeo ꝙ Arete vxor Alcinoi regis pheacum/⁊ ipſe rex determinauerūt reddi ſi intacta eſſet. Quo cognito ſecū dormiuit: et eo modo habuerunt recedendi facultatē. Fuit inſuꝑ abſyrtus ſcriptor grecus mirific⁹: qui ſcripſit de medicādis equis: et de cura animaliū/⁊ eoꝝ medicina: eūq; ⁊ pulcherrimū ⁊ emēdatiſſimū habet Antoni⁹ vicecomes vir vt magnific⁹ ita bonaꝝ litterarū ſtudioſus in Mediolano/⁊ ſtudioſoꝝ fautor ſummus.

Abſyrtides inſule ſunt in adriatico mari. Plini⁹ hiſto. li. tertio. Abſyrtides a Graijs dicte a fratre Medee ibi interfecto nomine abſyrto. Pomponius in adriatico ſunt abſorus celaduſa abſyrtis iſſa.

Abundo abundas: ex ab et vndo. Unde fiunt et exundo et inundo. Eſt autem abundare affluere/et ſupra modum aliquē quippiā poſſidere. Tractū ab amnibus: qui quo magis augentur imbribus: eo maioribus ⁊ crebrioribus vndis erigūtur. Dicit̄ etiā quis abundare: qui ſucceſſu proſpero affluit. Terentius i Phormione. Amore abūdat antipho. Dicimuſq;: ego abundo pecunia: ⁊ pecunia abūdat mihi. Auguſtinus libro confeſ. Nā id furatus ſū quod mihi abūdat. Statius in Achilleide. cum accuſatiuo Modo ſanguine teucros Undabit campos. Hinc abūdās pro diuite pecunioſo/potente/profluente.

Abundantia/opulentia/ſatietas. Abundanter ab abūdans aduerbium. Abunde ab abundo: ſignificat copioſe/ſatis ſuperq;. Exundare: valde vndare ſiue alueum exire. Ambroſius. Cito lutum colligit amnis exundans. Inundare: intus vel valde vndare: id eſt implere. Idem. Deniq; ebrij putabātur: quibus ſpiritusſanctus inundabat. Quādoq; abſolute ponitur pro creſcere/ et extra alueū verſari. Plinius. Anteq̄ nilus inundaret. Quandoq; pro abluere: ⁊ accuſatiuo iungitur. Idē. Agros et ſata inundauit. Hinc inundatio pro diluuio: et per tranſlationē pro abundantia et multitudine: vt apud Eſaiam. Inundatio camelorum operiet te.

Abutor penultima producta: in vſum cōſumo. Plautus in Aſinaria. Ubi illa q̄ dedi ante. Abuſa nā ſi ea durarent mihi/mulier mitteretur ad te. Sepius tamen in malā partē: et perperam ſiue nimis licenter vtor ſignificat: vt fit cum vtimur aliqua re contra id ad quod eſt inſtituta. Ut ſi in templo negocia ſecularia tractemus/dicemur templo abuti. Cicero. Noli abuti nimis patientia noſtra. Donatus. Utimur cū honore: Abutimur cū iniuria. Utimur his reb⁹ que nobis vtentibus permanēt: Abutimur his que nobis vtentibus pereūt. Ex quo vſus et abuſus vidētur contraria. Nam vſui eſt ager/domus: abuſui vinum/oleum/⁊ huiuſmodi. Cicero. Nō debet inquit ea mulier/cui vir bonorum ſuorū vſum legauit/cellis vinarijs plenis relictis/putare id ad ſe pertinere. vſus eī̄/non abuſus legatus eſt. Per tranſlationē ꝟo de tempore ⁊ labore dicit̄ abuti: cum tempus in aliqua re magno cum ſudore poſitū fruſtra contriuimus. Terentius. Nam in ſcribendis prologis opera abutitur: id eſt tempore et labore. Dicimus autē: Abutor hac re et hanc rem. Plautus in Bac. Nos aurū abuſos. Hinc abuſus abuſa abuſū/abuſus abuſus/et abuſio. Abuſiue aduerbiū: quod eſt improprie/⁊ contra naturā vſumq;.

Abydos penult̄. produ. vrbs Aſie a Mileſijs cōdita: Gyge lydorū rege permittēte: qui totius Troadis imperiū habuit. Cui Seſtos in Europa opponitur intercedēte anguſto mari a caſu ꝟginis Helleſpōto nūcupato. Id cū Aſiā ab europa diuidat Xerſes pōte coniūxit. Hinc Abydenus na. num. veluti Leander abydenus dict⁹ eſt. Unde et Muſeus σηστοσ ενη και αβυδοσ εναντιον εγγυθι ποντου γει τοεσεισι πολησ. Et ſubdit. η μεν σηστον εναιεν ο δε πτολιεθρον αβυδου αμφοτερων πτωλιων περικαλλεεσ αστερεσ αμφω εικελοι αλληλοισι.

Abyſſus eſt immenſa quedam profunditas/ et incompenetrabilis ⁊ incōprehenſibilis: ⁊ maxime in aquarum multitudine. Ibi eī̄ altitudo inquit Auguſtinus: ibi profunditas/que penetrari vſq; ad fundum nō poteſt. Omnis aqua/omnis humida natura atq; ſubſtantia circumquaq; diffuſa per maria ⁊ flumina/⁊ antra ⁊ occulta ſimul vno nomine abyſſus vocatur. Ambroſius libro Hexamer. Abyſſum et multitudinē et profundum aquarum dici lectio euangelica docet: vbi rogabant ſaluatorē demonia/ne iuberet illis vt in abyſſum irent.

A ante C

Ac coniunctio copulatiua eſt: vt doctus ac iuſtus es. Aliquando aduerbium eſt: et accipit̄ pro q̄: vt haud ſecus ac iuſſi faciunt. Aliquando ſicut docet Donat⁹ ſignificat contra q̄. Terentius in Andria. Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie/ac volui dicere.

Acachia a grecis dicit̄ ſuccus e pomis expreſſus arboris Silicon: quā corrupte vulgo ſiliquā appellant: quonīā ακακια dicitur innocentia.

Academia: locus nemoroſus ab Athenis mille paſſibus diſtans: ab Academo heroe vt Eupolidi placet ſic appellatus: gymnaſium Platonis celebratiſſimū. Horaci⁹. Atq; inter ſiluas Academi querere verum. Ibi natus eſt Plato: vbi cum philoſopharetur: ſtudendi vſu/et diſcipulorū frequentia/ morūq; celebritate inſignis fuit. Unde Academici philoſophi/ſicut ⁊ areopagite ab Areopago. Fuit ⁊ Academia villa memoratu digna: ab Auerno lacu puteolos tendentibus impoſita littori/celebrata porticu et nemore: quā Cicero Academiā vocabat ab exemplo Athenarū: ibi cōpoſitis voluminibus eiſdē nominibus: in qua ⁊ monumētū ſibi extruxerat. Eratq; Academia gymnaſiū inferius: cū ſuperiori gymnaſio nomen eſſet lyceū: que et inferior ambulatio ⁊ ſuperior dicebantur. Lyceum ꝟo a nomine ſchole ariſtotelice. Huius nominis Academia penultima ꝓducitur a Cicerone. Inq; academia vmbrifera nitidoq; lyceo. Sic et in alio verſu Laurei tullij. Atq; academie celebratā nomine villā. Uerū alij eā corripiunt: vt etiā cōmunis vſus ſeruat. Claudianus. In latiū ſpretis academia migrat Athenis. Sidonius. Obruet et q̄q̄ totis academia ſectis. Ratio eſt: qm̄ eſt vna de dichronis. Sic Uirgilius de ſycheo.

Achantus puer in florē ſui nominis conuerſus. Uirgilius. Et circumtextū croceo velamē Achanto. Plinius libro. xxij. docet achantū eſſe herbam topiariā: lato longoq; folio margines crepidinū veſtientem. Inde ponitur pro flexuoſo ornatu. Quidam putant herbā eſſe ſimilē ſpine albe/⁊ habere folia minora et aculeata lanugine. Serui. in Pollione dixit eſſe arborē ſemꝑ florentē/quaſi ſpinis plenā. Nā eſt ſpinoſa: que ⁊ in cyrenaica inſula abūdat. Uirgilius libro ſecūdo Georgicorū. Et baccas ſemꝑ frondētis achāti. Eſt etiam hoc nomine oppidum in Macedonia ſiue Aetolia: q̄ eſt vrbs Atamanū: in qua mutas eſſe cicadas Stephanus auctor grecus ſcripſit.

Acanthis acanthidis: auis ſtridula/que et carduelis: que ſpinis et carduis paſcitur. Nam ακανθα acantha ſpina: ακανθων ſpinetum. Uirgilius libro ter-

tio. Reſonant acanthida dumi. Hęc et Acanthilis
vocatur.

Acapis penultima coꝛrepta: fluuius Aſię/ apud La/
ços populos.

Acapna dicuntur ligna quę ad ignē ſicca habentur: ꝙ
ſint ſine fumo. καπνοσ latine fumus. Hinc genus
quoddā mellis quodad argētarias gignit̃. Acapni
ſtum dicitur: id eſt a fumo purgatū.

Acaron penultima coꝛrepta: ciuitas paleſtinę quę Ce/
ſarea vocatur.

Acara penul. coꝛ. oppidū eſt in medio pannonię.

Acarnania Epiri pars: quā Achelous ab Aetolia di/
uidit. In hac eſt oppidum Leucas. Eſt et regio quę/
dam parua i ęgypto dicta Acarnania: Sicut ſcribit
Seruius libꝛo quinto ęneidos.

Acarpos latine infructuoſus. Acarpia fructuū pꝛiua/
tio dicitur: καρποσ enī fructus eſt.

Acaſtus Pelię Theſſaloꝛum regis filius. Acaſta nym
pha oceani/ ⁊ tethyos filia.

Acaſtos latine minime vſtus dicitur: nā καιόμαι eſt
ardeo: καυμα caloꝛ intenſus.

Acatalectos: verſus cui nulla ſyllaba deficit.

Acatiū: genus nauigij actuarij. Julius. Pollux ſcribit
velū in naui maximū eſſe/ ſicut minimū dolonē: terti/
um quod retroꝛſum panditur Epidromū.

Accedo accedis penultima pꝛoducta: aduenio/ appꝛo/
pinquo: quaſi iuxta eo. Cuius contrariū eſt abſcedo.
Virgiliꝰ. Vos ⁊ ſcylleā rabiē penituſqꝫ ſonātis Ac/
ceſtis ſcopulos. Accedere quādoqꝫ eſt aures adhibe/
re/ curare et plurimi facere. Nam non ſolū coꝛpoꝛe/
ſed etiā animo accedere ſolemus: vt accedo ſentētię
tuę: id eſt adhęreo tanqꝫ bonę. Quandoqꝫ adiunge/
re: Sed in tertia tm̄ perſona ſingularis/ vel plura/
lis numeri/ et in ſignificatione paſſiua: vt hoc calami/
tatibus meis: vel ad calamitates meas malum ac/
ceſſit. In quo ſignificato quandoqꝫ ablatiuū cū pꝛę/
poſitione damus. Liuius. Hęc tibi a me dotalia do/
na accedent. Ab accedo ꝓ aduenio fit acceſſus acceſ/
ſus. Ab accedit pꝛo adiungitur fit acceſſio pꝛo adie/
ctione et incremento: quoꝝ contraria ſunt receſſus ⁊
remiſſio. Seneca. Magna rebus noſtris facta erit
acceſſio. Inuenitur etiā acceſſio ꝓ aduentu/ ſicut de/
ceſſio ꝓ receſſu. Cicero. Eoꝛū neqꝫ acceſſione vitam
melioꝛē fieri/ neqꝫ deceſſione peioꝛem.

Accelero acceleras penultima coꝛrepta: pꝛopero/ feſti
no/ celeriter vado: vt Accelera vt eruas me.

Accendo accendis accendi accenſum: ex ad et cando:
a. in e. mutata. Licet non ſit in vſu: non a Candeo vt
quidam putauerunt/ ꝙ habeat ſignificationē neutra/
lem. Accendo ꝟo actiuam. Neqꝫ a cendo: quod nuſ
qꝫ legitur/ neqꝫ eſſe poteſt. Quoniā cum accendo in
eadem ſignificatione ſumatur cū candeo: qꝫuis illud
in actiua/ hoc in neutra: ex hoc candeo foꝛmatū eſſe
opoꝛtet a verbo: cui ſm analogiam aſſimiletur: igi/
tur cando eſſe conuenit/ non cendo: quoniam ſi cen/
do eſſet/ cendeo faceret/ nō candeo. Iccirco cum can/
deo habeamus/ et accendo ſicut et incendo: et ſuc/
cendo ſimplex habere neceſſe ſit: neceſſario cando a
quo candeo fit ipſoꝛum ſimplex. Eſt quippe quando
plęraqꝫ huius naturę verba ſunt: vt ab albo albeo: a
duro dureo: a pendo pendeo/ et multa huiuſmodi:
quę neutra deriuatiua ab actiuis eoꝛum certum eſt
eſſe: vt apud Pꝛiſcianum et Diomedem cernere li/
cet. Eſt autem accendere ignem excitare/ inflāmare:
vt Virgilius. His accenſa ſuper. Per tranſlationē
ꝟo ſignificat animare/ inueſtigare. Virgilius. Mar/
temqꝫ accendere cantu.

Accenſi (vt Marcellꝰ ſcribit) generis militię erat ad/
miniſtrantibus pꝛoximū: dicti/ ꝙ ad neceſſarias res
ſępius accirentur: velut accerſiti. Feſtus ꝟo ſic. Ac/
cenſi dicebantur: qui in locum moꝛtuoꝛum militum
ſubꝛogabantur/ et ad cenſum adijciebant̃. Sed Var
ro rectius ſentire videtur: qui docet accenſos mini/
ſtratoꝛes fuiſſe magiſtratuū: ab acciendo dictos: id
eſt vocando. Nam accenſus inſtar pꝛęconis accie/
bat iuſſu conſulis quirites ad concionem. Plinius li
bꝛo ſeptimo. Poſt aliquot annos adiectus eſt: ⁊ me/
ridies accenſo conſulum id pꝛonunciante. Erant ſin/
guli pꝛęſidibus pꝛouinciarum accenſi. Quod mu/
nus nemini/ niſi libertis deferebatur: ſicut ſcrip ſit Ci
cero ad Quintum fratrem: cuius hęc ſunt verba. Ac
cenſus ſit eo etiā numero: quo cū maioꝛes noſtri eſſe
voluerunt: qui hoc nō in beneficij loco/ ſed in laboꝛis
ac muneris nō temere/ niſi libertis deferebant. Aſco
nius autē ſic habet. Accenſus eſt nomen oꝛdinis ꝓ/
motionis in militia: vt nūc dicit̃ pꝛinceps/ vel cōmē/
tarienſis aut coꝛnicularius.

Accentus dicitur quaſi adcantus: hoc eſt iuxta cantū:
quia ad cantilenā vocis nos cognoſcere facit ſylla/
bas. Gręci pꝛoſodiā dicūt: ωδη απο τησ αοιδησ
απω του αειδειν και προσ α και ο μικρον
εισ ω και υπογραφιται ιωτα. A latinis etiam
tonus et tenoꝛ vocat̃: qꝛ ibi ſonus creſcit et deſinit.
Definit̃ a quibuſdā ꝙ ſit anima verboꝝ. Ab alijs/ ꝙ
ſit vox ſyllabę. Nos veteres nūc moderamēta/ nūc
accētiunculas/ nūc voculationes appellabant. Sunt
autē tres accentus. Acutus/ grauis et circumflexus.
Acutus dictus eſt ꝙ acuat/ et erigat ſyllabam. Gra/
uis ꝙ depꝛimat et deponat. Eſt enī contrarius acu/
to. Circūflexus qui de acuto et graui conſtat. Incipi
ens enī ab acuto deſinit in grauē. De his apud Pꝛi/
ſcianū ⁊ Toꝛtelliū tractatum eſt.

Accerſo accerſis accerſiui accerſitum/ et arceſſo arceſ/
ſis vtrūqꝫ tertię coniugationis: ponitur pꝛo euoco/
ſeu ad vocandū eo. Actū enī coꝛpoꝛis denotāt/ ſicut
cętera in ſo terminata. Sed in p̄terito/ nō autē in pꝛę
ſenti ſunt quartę: quę ꝓpterea deſideratiua a grāma/
ticis dicuntur/ ꝙ nunqꝫ fere eoꝛum verboꝛū actus ſi/
ne deſiderio fiant. Suetoniꝰ in Cęſare. A quo ad ac/
cerſendam claſſem in Bithyniā miſſus deſedit apud
Nicomedē. Terentius in Andria. Obſtetricem ac/
cerſo. Fit autē accerſo ab accio: arceſſo ꝟo ab arcio/
quod idem eſt: cum apud antiquos (vt Pꝛiſcianus
inquit) ar pꝛo ad poni conſueuerit: vt Aruenas/ ar/
uentoꝛes/ aruolare: pꝛo Aduenas/ aduentoꝛes/ ad/
uolare dicentes. Unde oſtenditur recte arceſſo dicī
ab arcio: quod nos accio dicimus. Claudianus libꝛo
tertio. Juppiter interea cinctam thaumantida nim/
bis Ire iubet: totoqꝫ deos arceſſere mundo. Apud
Virgiliū tamen libꝛo q̄rto Geoꝛgicoꝛū pꝛo attraho
ponit̃/ eo modo quo in Pſalmo. Os meū aperui et
attraxi ſpiritū. Hinc pecudes armenta viros genus
omne ferarū. Quemqꝫ ſibi tenuis naſcentū arceſſere
vitas. Ex accio ergo ſiue arcio fiunt duo deriuatiua.
Accerſo et arceſſo: qꝫqꝫ et arceſſo ab arceo pꝛo accu/
ſo eſſe poſſit. Saluſtius in Jugurtha. Quo facilius
indicio regis Scauri: et reliquoꝛū quos pecunię ca/
ptę arceſſebant delicta pateſierent.

Accerſio ſis. quarte coniugationis/ et verbum actiuū:
quod multi negāt inueniri: ſed fallunt̃ parū ſcriptu/
ras attendētes. Significatqꝫ voco. Cicero libꝛo q̄r/
to Tuſculanaꝝ. Quem Cecilius deū: qui non ſum/
mū putet: aut ſtultū aut rerū eſſe imperitū exiſtimet
cui in manu ſit: quē eſſe dementē velit: quem ſapere:
quē ſanare: quē in moꝛbū inijci: quem contra amari:
quē expeti: quem accerſiri. Liuius quoqꝫ libꝛo tertio
ait: Placere itaqꝫ patrē accerſite. Saluſtius circa fi/
nē Jugurthę. Poſtremo Syllā accerſiri iubet. Hie/
ronymus in Deuteronomio. Statimqꝫ eū accerſiri
facient et interrogabunt. Et in actibus apoſtolicis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Accerſi Simonē quendam/qui cognominatur Pe/
trus. Sic et in multis locis:quos adducere ſuperflu
um iudico.

Accio accis. acciui vel accij: accitum/penultima pro/
ducta:ex ad et Cio:ſignificat aduoco. Unde accitus/
aduocatus. Hieronymꝰ. Accito notario inq̄t. Hinc
accitus accitus. Uirgilius. Regius accitu chari ge/
nitoris ad vrbem.

Accido accidis/penultima correpta:ex ad ⁊ cado:pro/
prie iuxta cado. Et accidere eſt geſtū corporis in hu/
militatem cadentis oſtendere. Suetonius in Ceſa/
re. Ad genua vltro ſibi accideret. Saluſtius ſine p̄/
poſitione dixit: Quo accidā. Jureconſulti vſurpant
accidere ꝓ mori:vt Si quid filio meo acciderit. N.
ſeruus meus eſto. Id eſt. Si filius meꝰ mortuus fue
rit. In tertia perſona ſignificat/preter ſpem euenire.
Et hoc tā in bonū q̃ꝫ in malū. Terentius in Andria.
Interea aliq̄d acciderit boni. Cicero. Nihil mali ac/
cidiſſe Scipioni putandū eſt. Hinc fit accidens par
ticipium et accidens nomen.

Accingo accingis:iuxta cingo. Res vō qua quis cin/
gitur:in ablatiuo magis q̃ꝫ accuſatiuo poni ſolet. Et
vltra ablatiuū datiuū cōmode habere poteſt. Hie/
ronymus libro quarto Regū. Uir piloſus et zona
pellicea accinctus renibus. Interdum accingere eſt
parare:ſiue expeditum promptūꝫ ad aliquod agen
dū reddere. Uirgilius. Illi ſe prede accingunt. Alio
modo conſtruendi q̃ꝫ deprecetur regula: vt Accin/
ctus renibus. Unde accinctos vocamus induſtrios
expeditoſꝫ:contra diſcinctos ignauos/incomptos/
negligenteſꝫ dicimus.

Accipio accipis Capio:q̃ꝫ q̃ꝫ ab inuicem ſeparentur:ſi/
cuti in dictione Capio dicetur. Interdum accipere
eſt audire. Cicero in Catone. Accipite veterē orati/
onē Archite. Interdum ſentire. Terentius in Heau
tontumerumeno. Clinia aliter de amore tuo: atꝫ
eſt accipis. Interdū cognoſcere/intelligere: vt acce/
pi te in patriā reuerſurū. Interdū concipere. Uirg.
libro. iiij. Alij ventoſis follibus auras accipiūt red/
duntꝫ. Interdū decipere. Lucillius. Sic inq̄ꝫ vete/
ratorē illum veterem lupum Hannibalē acceptum.
Interdum tractare/tam in malum q̃ꝫ in bonum. Te/
rētius. Ego abs te miſeris ſum acceptus modis. Ci/
cero. Roga ipſum quemadmodū ego eū Arimini
accepi. Huius compoſitū eſt preaccipio.

Acceptū dicitur gratum/iucundū/comprobatū. Inde
Acceptū fero/habeo pro accepto:et fateor me acce/
piſſe quod nō accepi/cum nulla ſolutio interuenerit.
Unde acceptilatio dicta eſt liberatio: vt docet Mo
deſtinus:que fit ꝑ interrogationē ⁊ reſponſionē:qua
vtriſꝫ contingit ab eo nexu abſolutio. Dicendo em̄.
Quicquid tibi per ſtipulationē ꝓmiſi/vel ex ſtipula/
tu debui:habeſne acceptū? Et tu reſpōdeas:habeo/
acceptūꝫ fero:q̃ꝫ ſi dicas: Perinde habeo/ac ſi acce
piſſem a te per verā ſolutionē. Apotheca vō nō al's
q̃ꝫ ſi pecunia ſoluta ſit/inquit Ulp. Acceptum refe/
ro/vide in dictione refero.

Acipenſer ſeu aquipēſer:genus piſcis ꝙ frequens ac/
cipiatur menſis. Habet ſquamas ad os verſas: qui
apud antiquos i magna eſtimatione fuit. Mar. Ad
palatinas acipenſera mittite mēſas Ambroſias: or/
nant munera rara dapes.

Accipiter:ab accipiēdis malo modo alijs auibus. Eſt
em̄ auium rapax. Uide in Falco.

Accepſo veteres ꝓ acceperim dixere. Pacu. Haud ſi/
nam quicq̄ꝫ profari/priuſq̄ꝫ accepſo quod peto.

Accline adiectiuū penultima producta:dicit' flexū/in/
curuatū/iacens/ humile. Et ꝓprie in deſcenſu dicit'.
Hiero. Scabellum accline/et ex vna parte obliquū.
Dicitur et acclinus na.num. ſicut et interclinus:quo
vſus eſt Ambro. in Egeſippo. Ciuitas inquit prerup/
pta vndiꝫ prope erat interclina rupibus.

Acclino as. penul. ꝓdu. ad aliquid flecto/inclino. Hie
ro. ad Dama. Acclinatio noſtra vmbroſa eſt. Et incli
no ꝓ inflecto. Declino:deorſū flecto:que a clino com
poſita eſſe cōuenit. Licet eorū ſimplex nō ſit in vſu.

Accliuis/ſiue accliuus ua. uum. per u. pe. ꝓdu. qð ē le/
uiter erectū ⁊ acuminatū: ⁊ ꝓprie de aſcenſu dicit':q̄/
ſi in cliuū acuminatū et pendulū ſurſū. Cuius cōtra/
riū eſt decliue ſiue decliuū:quod eſt inclinatū atꝫ in
curuū pendulū deorſum. Hinc accliuitas. Ceſar. Ab
eo flumine pari accliuitate collis naſcebatur.

Accolo is. pe. corre. apud ſiue iuxta colo: ⁊ de aq̄s mō/
tibuſꝫ dicit'. Liuiꝰ. lib. iiij. Hi dimiſſis circa oēs po/
pulos legatis qui etruſcū mare: quiꝫ Tyberim ac/
colunt ad frumentum mercandū. Plinius libro. iiij.
Perſe rubrū mare ſemper accoluere.

Accola penultima corre. vicinus aduentitius:ꝙ adue/
niens terram colat. i. habitet: vt Accola montis:qui
prope montem habitat. Accola Padi. Accola cam
pi:qui iuxta padum/iuxta campū habet domū. Liui/
us libro primo. Paſtor accola eius loci nomine Ca/
cus ferox viribus. Uirgilius libro. vij. Amniſꝫ va/
doſi accola vulturni.

Accōmodo. as. penul. corre. adhibeo/applico/adapto/
apte colloco. Cice. lib. ij. de ora. Aphricano illi ſupe
riori coronā ſibi in conuiuio ad caput accōmodanti.
Idē libro primo offi. Qui ſe ad rempublicā ⁊ ad ma
gnas res gerendas accōmodauere. Idem. Tantum
dabit amicicie: vt naturā amici cauſam eſſe malit: vt
orande litis tempus quoad leges liceat accōmodet.
Interdum accōmodatū ſignificat procliue/propen/
ſum. Idē. Ad ſummū grecorū ociū potius q̃ꝫ ad illā
vim aut tumultū accōmodati.

Accredo dis. penul. ꝓducta:ex ad ⁊ credo: videt' ſigni/
ficare ad id quod credit' accedo:quale Aſſentior ſiue
aſſentio/ad ſententiā accedo. Collu. libro. ij. Idꝫ eti
am nō ſpernēdus auctor rei ruſtice Sarſenna videt'
accredidiſſe. Eſt ⁊ acredo nomen ꝑ ſimplex c.

Accreduo duis. idē qð accredo. Plau. Neꝫ diuini ne
ꝫ mihi hūani poſthac q̇cq̄ꝫ accreduas Arthemona.

Accumbo bis. proprie adiaceo/ iuxta cubo. Hiero. in
Deutero. Quando ſederis in domo tua/et ambula/
ueris/⁊ accubueris atꝫ ſurrexeris:ſcribes ea ſup po
ſtes. Et lib. ij. Reg. Accubuit Amnon ⁊ quaſi egro/
tare cepit. Et accumbere eſt in conuiuio eſſe. Cuba/
bant em̄ antiqui veſcentes. Cice. Peto. Accubuerā
hora nona: cū id litterarū exemplū in codicillis exara
ui. Aſſignāt quidā differentiā inter Accumbere/diſ/
cūbere et recūbere. Que quoniā apud auctores mi/
nus ſeruetur:eā omittendā cenſui.

Accubo bas. penultima cor. iuxta cubo. Sue. in Ceſa/
re. Theatrū ſūme magnitudinis Tarpeio monti ac/
cubans. Al's ſignificat diſcumbo. Hinc Accubitor
accubitrix/⁊ accubito accubitas.

Accubitus accubitus:ipſe accubandi actus: vt in Can/
ticis. Dum eſſet rex in accubitu ſuo:nardus mea de/
dit odorem ſuauitatis.

Accubitū lectus in quo cubatur interdiu. Unde apud
Lampri. de cōmodo ſcribitur:ꝙ nō accubuit niſi in
accubitis/que pilū leporinū habuiſſent/aut plumas
perdicū ſubalares. Hec accubita alio nomine dicun
tur Anaclinteria. ⁊ apud Florentinos tuſcanica.

Accumulo las. penultima correpta:augeo/amplifico:
et quaſi ad cumulū addo.

Accuro ras. penultima ꝓducta et per ſimplex r. ſigni/
ficat ſtudioſe et diligenter curo. Plautus i Epi. Re/
meabo intro/vt accurentur aduenientes hoſpites.
Ci. in arte veteri. Melius accurant' que ſine conſi/
lio adminiſtrant'. Hic accuratus ta. tum. vbi magna

apponit̃ curã. Gel. Cultu corporis nitido venuſtoq̃ nimiſq̃ accurato fuiſſe. Hinc peracuratus. Cicero Apio pul. Peraccurate querebar ꝙ eos tributa exigere vetarem.

Accurro ris. per duplex rr. vide in dictione curro.

Accuſo. ſas. pe. pro. frequentatiuũ eſt ab accudo: ſicut docet Priſcia. Cõponit̃ eñ ex ad ⁊ cuſo: qđ a Cudo deducit̃. Ex quo cõpoſita Incuſo: excuſo: et recuſo: Q̃q̃ non deſint qui dicant accuſo ex ad ⁊ cauſa: ſeu cauſor componi. Sed magis audiẽdus eſt Priſcia. q̃ magis cõmoda ſit cõpoſitio a cuſo frequentatiuo verbi Cudo quod cuſum ſupinũ facit. Eſt autẽ accuſare aliquẽ: quaſi eũ apud iudicem percutere. Et hoc per tranſlationẽ: quaſi malleo ad incudẽ pertũdere: vt in quã velit is qui accuſat formaȝ redigatur: vnde proprie eſt apud iudicẽ vel alium et aliquãdo apud illũ quẽ accuſes oſtendere aliquẽ peccaſſe. Dicimus autẽ Accuſo te illi apud illũ: vel corã illo magni ſceleris aut de magno ſcelere. Id obſeruatũ fere cõperi: vt qđ peccati nomẽ exprimit gtõ: quod minus ablatiuo poneret̃: vt te accuſaui homicidij: ⁊ alio ſcelere. Incuſare eſt alterius mores reprehẽdere: et plerũq̃ cũ querela ꝙ ab illo iniuria ſis affectus. Qui dixerũt incuſare de maiorib⁹ dici. Accuſare de paribus vel minoribus cõuincunt̃ ab auctoribus. Ceſar in pmo com. Omniũ ordinũ adhibitis ad id conſiliũ centurionibus vehementer eos incuſauit. Diome. Incuſante Cicerone Catilina ꝯuictus eſt. Cor. Taci. Intemperiẽ celi incuſantes.

Accuſatorius vir q̃ alios accuſat. Accuſatorius liber: in quo continent̃ accuſationes.

Accuſatiuus a. um. per qđ quis accuſat̃. Unde accuſatiuus caſus dictus eſt: q̃ per hũc vel accuſamus: vel laudare vid emur. Unde ⁊ laudatiuus dicitur.

Acelũ: oppidũ credit̃ in Tauriſci agro. vnde Acelinus roman⁹ ſeuitia famoſus inter recentiores hiſtorias audit̃ hodie Aſulũ: dicit̃ nũc regine Cypri Cornelie pretoriũ ſed fallunt̃ q̃m eſt oppidũ a Patauio ad decimũ lapidẽ verſus ateſtem: et Montagnanam.

Acedia grece ακηδια latine pigritia/triſtitia/tedium/anxietas. Inde acedio ias. qđ ſignificat anxium eſſe: vnde locus ille p̃s. Et anxiatus eſt ſuper me ſpiritus meus οτικηδω τοαλγεω καὶ ἀσκεω χαλεπαινω κἀι ωθλιβωλυπο καὶταλοπα οθερ επικιδιορ λεγταὶ και ἀκη δεια α μελειᾶ κἀι τορημα ἀκη δεω και ακηδσ. Et propterea eſt ſyllaba longa: quoniã eſt η greco.

Acephalus pe. cor. latine ſine capite dicit̃. Naȝ α ſine κεφαλη caput: vnde Acephali verſus ſine capite dicuntur/quoniã a breui ſyllaba incipiũt. Acephali heretici q̃daȝ dicti ſunt: quoniã nullus inuenit̃ auctor a q̃ exorti ſint. Hi duarũ in chriſto ſubſtantiarũ ꝓprietatẽ negãt: ⁊ vnã in ei⁹ pſona p̃dicant naturã.

Aceſinus pe. pro. fluuius Perſie qui in Indũ fluuium cadit magnus ⁊ nauigabilis: circa quem ferunt harũdines tãte magnitudinis naſci: vt ſingula internodia incolis preſtent vicem nauigij.

Acerris ⁊ aceris is. fe. generis: cui⁹ prima ſyllaba corripitur/nomẽ eſt arboris: a quo fit acernus. a. um. qđ eſt materiarũ ex ea arbore. Uirgil. Precipue cũ iam trabibus cõſtaret acernis: grece dicitur οξυρ. Dicta acer ꝙ acria in ea artificũ ingenia exerceant̃. Eſt eñ ampliſſima arbor ⁊ operũ elegãtia ac ſubtilitate primũ poſt citrũ locũ obtinet.

Acer a. um. vel hic acer hec acris ⁊ hoc acre prima ꝓ. a quo acrior ⁊ acerrim⁹/ꝓprie ad vinũ acetũ ⁊ hmõi ptinet: nã ſaporẽ acetoſitatẽ ſignificat. Col. li. iij. Radice ten⁹ vitẽ p̃ſcindito plagã acri aceto parit̃ ac lotio ꝯmixta terra linito codẽq̃ radices irrigato. Trãſfert̃ ad alia: ⁊ mõ ꝓ forti ponit̃. Uirgi. lib. ix. Haud acrẽ dubites in p̃lia poſcere turnum. Mõ ꝓ veloci. Idẽ li. iiij. At puer aſcani⁹ medijs i vallib⁹ acri Gaudet eq̃. Idẽ Calidũq̃ animis ⁊ curſib⁹ acrẽ. Mõ ꝓ acuto. Cice. Acri homo ingenio. Mõ ꝓ vehemẽti. Idẽ i Hor. Aut philippo breui⁹ aut theopõpo acri⁹ Mõ ꝓ diligẽte. Uirgi. Iã tũ acer curas veniẽtẽ extẽdit in annũ. Mõ ꝓ ſeuero. Cice. li. j. offi. Sic nos ſi acres ac diligẽtes eẽ volum⁹ aiaduerſores vitiorum magna ſepe ex paruis intelligemus. Modo ꝓ aſpero. Idẽ in Lel. Nunc idem acerrimus inimicus. Ab acer fit cõpoſitũ Peracer. Deriuata ſũt acredo/acritudo/acritas ⁊ acriter aduerbiũ.

Aceo es. acui. acidus ſum. acorẽ ſapio. Cato de re ruſ. Uini quadragene vrne dabũtur: qđ neq̃ aceat/neq̃ muceat. Hinc cõponit̃ coaceo.

Aceſco is. acidus fio. Hiero. ad Furiã. Egeſſiſti aceſcẽtes ⁊ morbidos cibos releuaſti eſtuanteȝ ſtomachũ. Hinc coaceſco: qđ eſt totus acidus fio.

Acredo inis. amaritudo illa ſeu aſperitas q̃ eſt in fructibus non maturis.

Acerb⁹ a. um. qđ nõ eſt coctũ ſȝ imaturũ. Col. Uua p̃mo eſt pacerba guſtatu: Deinde maturata dulceſcit. Sic acerbũ vuln⁹: hoc eſt imaturũ vñ ⁊ robuſtoꝝ iuuenũ acerbã mortẽ dicim⁹ q̃ difficulẽ moriunt̃. Uir. li. xj. Pallas quẽ nõ virtutis egẽtẽ Abſtulit atra dies ⁊ funere merſit acerbo. Tractũ a pomis q̃ imatura nõ niſi difficulẽ ab arborib⁹ diuellunt̃. Cice. in Cato. Quaſi poma ex arborib⁹ cruda ſi ſint/vi auellũt̃: ſi matura ⁊ cocta decidũt: ſic vitã in adoleſcẽtib⁹ vis aufert ſenib⁹ maturitas. Per trãſlatiõȝ acerb⁹ đr aſp infeſt⁹. Ci. Lẽtulo: Eo die acerbũ habuim⁹ curionẽ.

Acerbitas/ſaporis amaritudo/cruditas/aſpitas/infeſtatio/ſeuitas. Cice. Qu. Ualerio Syllani tpis acerbitatẽ deorũ imortaliũ benignitate ſubterfugere.

Acerbo as. aſpero/abominabile facio. Clau. li. ij. Nec patruo cedũt/ſtimulat cõmunis i arma Uirginitas: crimẽq̃ feri raptoris acerbat. Hui⁹ cõpoſitũ eſt Exacerbo/qđ eſt valde acerbo vel aſpere turbo.

Acetũ/acre vinũ: vel q̃ acutũ ſit: vel quaſi aquatũ. Uinũ eñ aq̃ mixtũ cito in hũc saporẽ vertit̃. Uel đr ab aceo es. Col. lib. iij. Infructuoſas vites fecũdas facito q̃ exiguũ dant fructũ. Acetũ agrico cinere irrigato: ipſumq̃ codicem linito cinere. Hinc acetoſus a. um. Acetoſitas ⁊ acor.

Acetaria/a quibuſdã dicunt̃ herbe ſeu cibaria: q̃ ex aceto ſumunt̃ ad excitandũ appetitũ: quales ſunt herbe virentes: quas aceto oleoq̃ guttatim inſtillato ꝯcinnam⁹. Alij accipiẽdo hoc nomẽ deriuãt: vt acetaria ſint orti: hoc eſt hortenſia: q̃m expedita res ⁊ parata ſemper ſit: etiã ſi greci oxybaphon appellant: quaſi ab aceto tinctũ. ελληνησι γαρ οξοσ οξωδησ οιροσ και βαπτω το δευω.

Acetare: veteres ꝓ cõmouere ⁊ agitare poſuerũt.

Acor vini aut malipunici ⁊ ſimiliũ odoris ſiue in guſtu ſaporis: vt ita dicã acuitas ſiue aſperitas. Col. li. iiij. Nos exiguũ admodũ cyrenaicũ vino diluim⁹: ⁊ ita cacumina oblinim⁹ ea res ſeminio lauit acorẽ maloꝝ.

Acid⁹ a. ũ. pe. cor. qđ acetũ factũ ẽ: q̃uis ⁊ aſpeꝝ dicat̃ Col. li. vj. Malũpunicũ ſi acidũ aut min⁹ dulcẽ fructũ feret hoc mõ emẽdabit̃. Hiero. i Eccl̃. Nõ acide feras. i. amare ſeu aſpe. Hui⁹ dimi. ẽ Acidul⁹. Cõpoſitũ Subacid⁹/aliq̃ntulũ acid⁹. Cato de re. ru. Uinũ ponito ſb dio: poſtridie mane guſtato: ſi id ſapiet qđ in dolio eſt/ſcito id duraturũ: ſubacidũ nõ durabit.

Acetabulũ/vaſis genus: quã heminã etiã dicim⁹. Hiero. in lib. Exođ. Parabis acetabula ⁊ phialas.

Acere. pe. pro. vrbs cãpanie nõ longe a Neapoli quã Clanius amnis p̃terfluit. Unde apud Uirgi. legitur Uacuis clanius nõ equus aceris. Hinc aceranus q̃ eſt ex aceris: ſicut cumanus a cumis.

Aceris pe.coꝛ.palea miliacea:a quo aceroſus a.um.vt
frumentū aceroſum/qđ eſt immundum ⁊ nō ſine pa
leis a quo ⁊ panis qui ex eo fit/aceroſus dicit̃.

Acero as.pe.coꝛ.ab atus ꝓ palea/ſignificat paleis in/
ficio:vñ aceratū lutū qđ paleis imixtū eſt ad tuguria
faciēda. Hui⁹ cōpoſitū Obacero/qđ eſt loquēdo al/
terius ſermonē moleſto/impedio/oꝛi obijcio.

Acerra/arcula turaria:in q̄ tus reponi ſolet quo dijs ſa
crificat̃:turibulū vulgo dꝛ:greci θιμιατηριον thy/
materion dicunt. Alij putāt eſſe arā q̄ ante moꝛtuuꝫ
poni ſolebat i q̄ odoꝛeſ icēdebāt.Coꝛnu.ſcribit eē pa
terā i q̄ libat̃. Virg. Et plena ſupplex venerat̃ acerra

Acerſecomes pe.coꝛ. latine dꝛ intōſus comā ⁊ capilla/
tus. Juue. Nemo vēdit acerſecomes ab a ꝑuatiua
particula:⁊ κειρωκαικομη tōdeo. Hoc noīe dict⁹
eſt Apollo/ꝙ nūq̄ꝫ radij poſſint a fronte lucis auelli.

Aceru⁹/ mollis aggregatio ⁊ cumul⁹ ꝓpꝛie minutarū
rerū ꝯgeries: vt frumēti /leguminis. Plau .in pſeu.
Quib⁹ cūct⁊ montes maximi aceruí frumēti ſunt do
mi:et aliquanto maioꝛū:vt aceru⁹ ſcutoꝛū :⁊ fere ad
oia generale eſt. Strues ꝑcipue lignoꝛuꝫ. Strages
cadauerū interfectoꝛū vno in loco iacētiū/ſiue huma
noꝛū/ſiue mutoꝛū. Sarcina vtenſiliū.

Aceruatim per aceruos. Col. Cum eiuſmodi peſtis in/
ceſſit ſub fauis aceruatim enecte reperiunt̃.

Aceruo as.accumulo. Virg.ad crimē retulit/ꝓ ampli
fico. Vl' cū ſe pauidū ꝯtra mea iurgia fingit. Artific⁊
ſcel⁹ ⁊ foꝛmidine crimē aceruat. Hic cōponit̃ coacer
uo:qđ eſt totū vel ſimul aceruo ꝯiūgo. Lac.li.v. Er/
roꝛes ſuos inſuper crudelibus factis coaceruauit.

Aceſtes is. vel aceſte/nomen viri ſiculoꝛū regis cuius
Virgi.ſępe meminit.

Aceſtis is.fluuius indię nauigabilis.

Achemęnes cū diph.pe.coꝛ.nomē pꝛimi pſaꝝ regis vt
ſcribit Hero. a q̄ reges oēs vſq̄ꝫ ad Dariū deſcende
runt:ex achemonioꝝ familia reges a pſis electos ſcri
bit Hero.fuit ali⁹ xerſis frater hoc noīe.

Achaia/regio gręcię vndiq̄ꝫ circūſepta mari ꝑterq̄ꝫ a ſe
ptētrione cui⁹ caput eſt Coꝛinthus. Dicta achaia ab
acheo xuthi filio. Quę pꝛimo Danaa. vt Hero .pla/
cet dicta fuit: vñ gręci achei atq̄ꝫ achiui ⁊ danai dicti
ſunt. Nā achiui dicunt̃ ę diph.i i ꝓductā cōuerſa ⁊ u
digāma ęolica interpoſita. Deinde Aegialea a rege
Aegialio dꝛ. Pli. Achaie nomē ꝓuincię ab Jſthmo
incipit añ egialos vocabat̃,ꝓpt̃ vꝛbes in littoꝛe diſpo
ſitas:gręci enim αιγιαλον egialon vocāt littus.eſt
etiā alia Achaia in peloponeſo. Habꝫ ab oꝛtu ſolis
partē egei maris. Ab occaſu Epirū. A ſeptētriōe ma
cedoniā.a meridie Creticū pelagus.in ea ſunt thebe
boetię ⁊ megara q̄ megaridi regiōi nomē dedit. De/
clinat̃q̄ꝫ Aachaia ę.dictio tetraſyllaba. Achais idis.
⁊ achaida ę.ſicut perſis ⁊ perſida/thebais thebaida
ptolemais ptolemaida. Ouiđ. Ah quotiēs dices q̄ꝫ
paup̱ achaia nr̄a eſt. Hinc gręci dicti ſūt achei achi/
ui ę.diph in i pꝛoductā conuerſa ⁊ digāma eolica in/
terpoſita.

Achar/nomē ciuitatis q̄ nūc Nicibi appellat̃.

Acharis pe.coꝛ.latine dici pōt ſine gr̄a. Jngratus χα
ρισ charis em̄ gr̄a dꝛ.⁊ achariſtia ingratitudo.

Achates pe.ꝓ.απο του αχεοσ.i.a cura q̄ regū ſem/
per comes eſt. Quo noīe dict⁹ eſt ęneę comes :⁊ la/
pis q̄dā ꝑcioſus in Sicilia apud achatē fluuiū pmuꝫ
repertus:poſtea plurimis in terris. Eſt aūt niger ha
bens in medio circulos nigros ⁊ albos iūctos ⁊ va/
riatos ſil'is hemathiti:ħ tēpeſtates auertere ⁊ fulmi
na ſiſtere dꝛ. Jn hoc lapide habuit pyrrhus epirota/
rū rex muſas nouē naturales ⁊ apollinē cū lyra.

Achateon/velū maximū in medio naui cōſtitutū.

Acherōtis cū diph.vt q̄dā volūt fę.generis pal⁹ infer/
nal' dꝛ a poetis ab a ſine χαιρων gaudēs/ ꝙ ſit ſine
gaudio:ſed cōſtat locū eſſe ꝓpe auernuꝫ lacū. Stra.
lib.vj.achęrontē fluuiū eſſe tradit bꝛutioꝛū ꝓpe pan
doſiā vꝛbē:vbi alexāder epirenſis a Lucanis trucida
tus eſt: Dodoneo decept⁹ oꝛaculo: quod iuſſerat: vt
caueret acheruſiā aquā pandoſiāq̄ꝫ vꝛbē:cū in epiro
eſſet pādoſia ⁊ achero amnis fugiēs hęc loca i italiā
venit eūq̄ꝫ vadū achęrōtis bꝛutioꝝ egreſſū emin⁹ ꝯu
to lucan⁹ mileſ exultās ꝯfodit.a q̄buſdā tñ ſine diph.
ſcribit̃. Vir. Flectere ſi neq̄o ſup̱os achęronta moue
bo.ab α ⁊ καιροσ qđ eſt tp̄s. Nā achęrō ꝓ tp̄is labi
litate ponit̃:eo ꝙ tp̄is lapſu oia pereūt. Jdcirco fin/
gitur vnū ex flumin. ꝯ⁹ inferni/ſed poti⁹ credo ab eo
dici.ſ.απο του αχεοσ τησ λυπησ και ρεω πο/
ταμοσ των αλγεων.qm̄ vbiq̄ꝫ ſine diph. ſcribit̃.
Ab achęrō fiūt adiectiua Achęrōti⁹ ⁊ achęrōtin⁹ Vñ
achęrōtini ppl'i oppidani q̄ iuxta achęrōtē habitāt.
Aſc. Achęrō in ntō pe.bꝛeui.⁊ gene.maſcu.ni vſu ē.

Achęrōtia/ciuitas parua apulię in monte ſita.

Achelous ętolię rex:a q̄ fluui⁹ eiuſdē noīs a pindo mō
te oꝛiēs ⁊ ętoliā a Carnania diuidēs in maleacū ſinū
defluit: Thoas antea appellabat̃. Hinc fit acheloi⁹
a.um.qđ mō poſſeſſiuū eſt/mō ꝓ aque⁹ ponit̃. Virg.
li.j.geoꝛ. Poculaq̄ꝫ inuentis acheloia miſcuit vuis.
Veteres em̄ aquā oēm acheloū nūcupauere/ ꝙ pm⁹
poſt diluuiū erupiſſe terrā fert̃:ſiue ꝙ achelo⁹ in gr̄ę
cia vbi tot ingenia floꝛuerūt oīm fluuioꝝ celeberrim⁹
fuit. Hinc acheloides nymphę dictę ſunt.

Acheruſia/pal⁹ inter Capuā ⁊ Auerſam p̱ apta plana
vſq̄ꝫ ꝓpe Cumas diffuſa. Dio.ſic in.ij.bibliotice hi/
ſtoꝛię de ſepulchꝛis ęgyptioꝛū q̄ heliopolim accolūt
hęc tradit paludē eſſe acheruſiā in quā immittant̃ ca
dauera in vlterioꝛē ripā deferēda.nauim ꝯo ipſam q̄
traijcit̃ bari:hoc eſt onerariā appellari:inde natā de
charōte q̄ animas tranſuehat ſtygē fabellā. Jtē ache
ruſia ſpecus eſt iuxta euxinū.

Achil⁹ pe.pꝛo.q̄ ſine labꝛis/ab α ſine χειλοσ chilos
labꝛū:etiā margo:ſꝫ achelus potius dici debet:qꝛ ει
in e longū vertit̃:vt κυθιρεια.

Achilles qđ.⁊ achille⁹ dꝛ:nā gręce ακυλλευσ nomen
viri apud Home.cātatiſſimi:cui⁹ gtūs tā in i q̄ꝫ in is
finit. Noia em̄ in eus diph.finita apud antiq̄s termi
nabant̃ in es:vt Theſeus theſes. Tydeus tydes ge/
nitiu⁹ erit i is:theſis/tydis:vbi in fine carmis abijcit̃
s:vt theſi/tydi. Remāſit ꝯſuetudo i achille⁹ ⁊ vlyſſe⁹
Achylles/vlyſſes:quoꝝ gtūs eſt achilli/vlyſſi. in car
mine. Virg. Troas relliq̄as danaū atq̄ꝫ imitis achil
li. Diſſoluto gtō vſus ē Hoꝛ. Vlyſſei a ntō vlyſſeus
nā ⁊ gręci ολυσσευσ. Nec curſus duplices p̱ mare
(vlyſſei.

Acieris/ſecuris ęrea qua in ſacrificijs veteres
ſacerdotes vtebantur.

Aciale vel aciare/ferrū durū eius materię apud Brixi/
anos maxima vis fit.

Acidalus pe.coꝛ.fons in oꝛchomeno oppido Boetię
veneri ſacer: vnde venus acidalia dicta.

Acies tria ſignificat ſcꝫ acuitatē falcis cultri ⁊ ſimiliū q̄
ſecāt: Col.lib.v. Obtuſa enim hebeſq̄ꝫ ⁊ mollis falx
putatoꝛē moꝛatur:eoq̄ꝫ minus laboꝛis efficit ⁊ plus
laboꝛis affert vinitoꝛi. Nam ſiue curuatur acies: qđ
accidit molli:ſiue tardius penetrat:quod euenit in re
tuſo ⁊ craſſo ferramēto maioꝛe nixu eſt opus. ⁊ απο
του ακονειν:id eſt ab acuendo dicitur ſicut acumē
⁊ acuo.ſignificat ⁊ exercit⁹ inſtructionē cū ad dimicā
dū parat⁹ eſt:eo ꝙ acuto ferro armat⁹ ſit. Virgi.lib.
ij.geoꝛ. Et cāpo ſtetit agmē apto/ directeq̄ꝫ acies. Et
acies q̄dē inſtructa his vocabulis vocari ſolet. Frōs/
ſubſidia cuneus/oꝛbis/glob⁹ foꝛfices. Serra ale/tur
res ⁊ q̄dā alia. Tertio oculi lumen. Lactā.li.de opi.
Acies enim:id eſt membꝛana illa perlucēs quam ſic/
cari ⁊ obareſcere nō opoꝛtet niſi humoꝛe terſa pure
nitcat obſoleſcit. Per tranſlationē acies ſumit̃ ꝓ in/

genij pſpicuitate. Cice. in Cato. Nonne vobis videt animꝰ qui plus cernit/et lōgiꝰ videt ſe ad meliora pficiſci. Ille aūt cuiꝰ obtuſior ſit acies nō videt. Dicimꝰ aūt tā acie q̄ aciei in gtō. Sal. lib. j. hiſto. Dubitauit acie pars: p aciei. Cuiꝰ rei cauſā vide apud Gelliū.

Aciē trahere dicunt aque: p eo qđ eſt acuere. Similit aciē ferri exterimus vt acuta ſit.

Acinacis pe. cor. gladiꝰ perſicꝰ. Hora. li. j. Car. Uino et rixis medus acinacis. Hiero. cōtra Ioui. Extorſit acinacē de manu: ꝛ latus eius trāſuerberauit.

Acini pen. cor. inter fructꝰ minutiores arborꝝ/ fruticū ve denſius naſcunt: vt vue/grana hedere/grana ſambuci/tribuli/malipunici grana. Hiero. Nūc de acino vinacei diſſeramꝰ: granū paruū eſt: ita vt vix duobꝰ digitulis teneri poſſit. Bacce ṽo diffuſius et rarius: vt fructus lauri/oliue/corni/loti/myrti/lentiſci. Nōnunq̄ acini ꝛ bacce indifferēter ponunt. Uirg. Sāguineis ebuli baccis minioq̄ rubentē. Ab acinis vue Acinaticiꝰ a. um. fit: vt Uinū acinaticiū. Ulpi. ff. de vino legato. Acinaticiū plane vinū continebitur.

Acis: fluuius Sicilie ex ethna pcedēs: ex cuiꝰ ripis fert Polyphemū ſaxum in Ulyſſem eieciſſe.

Aclydes pe. cor. putat eſſe genus teli p qđ flagellū immenſū iaci pōt. Uirg. lib. vij. Teretes ſunt aclydes illis Tela: ſed hec lento mos eſt aptare flagello.

Acolutus penult. pd. latine conſequēs dicit: απο του ακολουθειν. i. aſſequendo.

Acone grece cos: grece ακονη.

Acone: portus Bithynie eſſe fert: q̄ puentu malorꝝ graminū vſq̄ adeo celebris eſt: vt noxias herbas aconita nominemus. Sed vide in dictione Aconitum.

Acus quarte decli. generis fe. inſtrumentū eſt quo ſarcinatrix ꝛ ornatrix vtit ad diſcernēdos capillos ab acuta cuſpide. Iuu. Ille ſupciliū madida fuligine tinctū Obliq̄ pducit acu. Marc. Figat acꝰ tortas ſuſtineat q̄ comas. Palee etiā frumēti acus dicunt a ſimilitudine acus qua ſuimus. Col. lib. ij. Nā ſemina excuſſa in area iacebunt: ſupq̄ eodē mō reliqui faſciculi excutient: ac duriſſime acus eiecte ſeparateq̄ erunt a cudentibus. Similiter Exercitus inſtructio acus dicitur: q ea militū pars vehemētiſſima ſit ad hoſtē vulnerandū acumine telorum.

Acuncula dimi. ab acu qua vtunt mulieres ad ornādū: quale eſt diſcerniculū: quod capillis diſcriminandis eſt accommodatum.

Acicula: formatione/nō ſignificatione dimi. eſt ab acu: vt inquit Priſc. q̄ vtunt mulieres ad ornatū capitis. Eſt ꝛ acicula piſcis tenuis ac lōgus: q̄ ꝛ acus dicit.

Acupictores: q̄ acu pingunt: alio noīe phrygiones appellant/ab Phrygia regione Troie: vbi primū inuēta hec ars dicit/nō autem cōpoſita: vt Phocylides: μηθε γαμο κλοπειν.

Acus ci. gener. maſc. q̄ et acicula dicit: vt paulo ſupra. piſcis genꝰ: de quo Mar. Et ſatiꝰ tenues ducere credis acos. Hic etiā Bellona dicit. Pli. Acꝰ ſiue bellone vnꝰ piſciū dehiſcēte ꝑt multitudinē vtero perit.

Acus aceris ge. neu. purgamētū frumēti. Col. lib. viij. Nā ſuburbanis lactēs porcꝰ acere nutricādus eſt.

Aculeus: ſpiculū vl res ſeu oro pungēs. Col. li. j. Nec paludē q̄dē vicinā eſſe oportet edificijs: nec iūctā militarē viā q illa caloribꝰ noxiū virꝰ eructat: et infeſtis aculeis armata: culices/muſcas/tabanos: que in nos denſiſſimis agminibꝰ inuolāt. Uñ ꝛ p quodā tormēti genere ponit: q̄ forte velut acu ſcti martyres pūgebant. Per trāſlationē ṽo canimꝰ: Tu deuicto mortis aculeo/aperuiſti credētibꝰ regna celorꝝ. Ci. ꝺ optimo dicēdi genere trāſtulit ad orōnes. Horꝝ oro inq̄t neq̄ neruos neq̄ aculeos oratorios ac forenſes hꝫ. Hinc fit aculeatꝰ ta. tū. qđ aculeū. hoc eſt acutū aculei inſtar habet. Pli. li. xj. Sine ore eſt p eo q̄ddā aculeatū linguis ſile: ꝛ hoc ī pectore quoq̄ rorē lābūt: reliq̄rū q̄buſdā aculeꝰ ī ore vt aſilo ſiue tabanū dici placet.

Acumen pe. pro. ſubtilitas alicuiꝰ rei. Per tranſlationē ponit p ingenij pſpicacitate. Col. in prefa. Facillimā eſſe nec vllius acuminis ruſticationē: q que in acumē terminēt/interius magis penetrēt/ quomodo ſolent perſpicacia ingenia penetrare.

Acumino as. pe. cor. acutū facio. Lac. de opifi. In quadrupedibꝰ aūt contextū ſpine a ſūmo capite deductū longius extra corpus eduxit: et acuminauit in caudā: vt obſcene corpis partes/vel ppter feditatē tegerentur/vel ꝑter teneritudinē munirent: vt aialia quedā minuta ꝛ nocētia motu eiꝰ arcerent a corpe.

Acuo is. cui. cutū. ꝓprie accōmodat falci/cultro/et huiuſmodi q̄ acui pñt. Col. li. iij. Quotiēs falcē acueris ea pelle aciē detergito: atq̄ ita putare incipito. Per trāſlationē Hiero. ad Cteſi. ſtilo accōmodauit. Forſitan inq̄t vr̄a dicemꝰ: et fruſtra ingenij acuetis ſtilū. i. exercebitis. Ter. ī Adel. opibꝰ adhibuit cū ait. Attentiores ſumꝰ ad rē oēs q̄ ſat eſt: q illos ſat etas acuet. i. docebit. Uirg. li. j. Geor. in ſili ſignificatiōe cordibꝰ tribuit. Curis acuēs mortalia corda. Cice. Trebonio viris appoſuit. In excitando aūt ꝛ in acuendo plurimū valet/ſi laudes illū quē cohorteris. Et li. iij. offi. Due res q̄ languorē afferūt ceteris illū acuebāt: ociū ꝛ ſolitudo. i. incēdebāt. Idē in Lel. dictis attribuit. Multa eiꝰ ꝛ in ſenatu ꝛ in foro/vel puiſa prudenter/vel acta cōſtanter/vel reſponſa acute ferebantur. Augꝰ li. de vera religione prudētie applicauit. Acuit in tentationibꝰ prudentiā: vt non ſolū in eas nō inducat/ſed fiat etiā vigilātior. Huiꝰ verbi cōpoſita ſunt exacuo: qđ eſt valde ſeu pfecte acuo. Uirg. j. Georg. Exacuūt alij vallos furcaſq̄ bicornes. Per ſimilitudinē etiā ad dentes et linguā transfert. Idē li. iij. Geor. Dēteſq̄ ſabellicꝰ exacuit ſus. Et in Ps. Quia exacuerūt vt gladiū linguas ſuas. Preacuo: ꝑus acuo. Cato. Uitē tenerā pacuito.

Acutꝰ. a. um. pe. p. qđ acumē hꝫ: vñ gladiū acutū dicimus ꝛ palū acutū. Trāſfert ꝛ ad incorporea: vt acutū ingeniū/acutꝰ viſus. Intēdū ponit p aſpo. Uir. Et acuto murice: acutā aūt vocē tenuē et altā vocamus.

Acupedius. dicitur ille cui precipuū eſt in currendo pedum acumen.

Aconitū pe. p. herba q̄ ex cerberi ſpuma ꝯſperſa venenū efficaciſſimū cōtraxit: quo tpe eū Hercules ab inferis traxit. Dictū aconitū απο της ακονης: hoc ē a cote. Iuxta Ouiđ. dicentē. Que q̄r naſcunt dura viuacia caute: Mortales aconita vocāt. Sūt q̄ ab acone portu deriuāt heraclee lyco flumini oppoſito: q̄ prouentu malorꝝ graminū vſq̄ eo celebris fuit: vt noxie herbe illinc aconita noiata ſint. Alij q iuxta nullꝰ puluis interueniat: Nam κονις. i. puluis: ακονητι ſine puluere dicit. Nōnulli huius rōnē attulere: qm̄ eadē vis immote eſſet huic q̄ cotibꝰ ad ferri aciē deterēdā: ſtatimq̄ admota velocitas ſētit. Pli. li. xxvij. ſcribit aconitū dictū: q in nudis cautibꝰ: q̄s aconas vocant naſcat: vel qm̄ ακονιζομαι eſt accelero: qm̄ mortē accelerat. Sūt qui putant eā herbā eſſe quā Napellum votāt vulgo: ſed nō eſt.

Acquieſco pprie eſt accūbere. Sene. Nihilo miſerius ero/ſi laſſa ceruix mea ī manipulo ferri acq̄ſcat. Et acquieſcere eſt aſſentire aliorꝝ dictis: vt eſt illud. Si te lactauerint peccatores/ne acquieſcas eis.

Acredula pen. cor. putat Luſcinia auis: ſiue quā vulgo Rauatinum dicimus. Ci. in Progne. Et matutinos exercet acredula cantus.

Acrimonia: aſperitas ad varias refertur res. Ca. de reruſ. Et ſi vlcus acrimoniā eiꝰ ferre nō poterit: farinā hordeaceā miſceto. Col. li. x. Abſtineat oībꝰ redolentibꝰ eſculētis: vt ſūt ſalſamēta/ꝛ corꝝ oia eliquamina.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Itē fetētibꝰ acrimonijs allij vel ceparū. Amb. Et ille quidem ſi adeo infecte res cellule fuerint: ꝙ maculas ſola aqua nō purget/ addūt molliciē olei: ſaporis etiā acrimoniā. Per trāſlationē ponit̄ ꝓ vehemētia. Cic. lib. iiij. ad Herē. Hec exornatio tū multū venuſtatis hꝫ: tū grauitatis et acrimonie plurimū. Itē ponit̄ ꝓ animi viuacitate/ ꝓ acumie igenij/ et mētꝭ ſeueritate.

Acris: Italie fluuius eſt.

Acriſiꝰ: abātis argiuoꝝ regis filiꝰ et pater danaes. A q̊ fit acriſioneꝰ a. um. Vir. Quā dꝛ vrbē acriſiōeis danae fūdaſſe colōis: ⁊ ꝑronymicū fe. acriſiōe ꝓ danae.

Acros: latine ſūmitas ⁊ cacumen dicit̄.

Acroceraunj: mōtes excelſi int̄ armeniā ⁊ hyberniā: ſic dicti/ ꝙ fulmibꝰ ſepe infeſtent̄: nā κεραυνοσ fulmen: ακροσ altꝰ: q̄ſi mōtes ignitas hn̄tes a fulmibꝰ ſūmi(tates.

Acrocorinthꝰ: mōs peloponeſi excelſus inter duo maria: egeū. ſ. ⁊ Ioniū: ſtadioꝝ triū et dimidiati: ſub cuiꝰ radice in plano inſtar mēſe loco iacet oppidū Corinthus. Vertex ipē acrocorinthi Veneris ſacrā habet ediculā. Infra v̄ticē pyrenē fontē/ haud affluētes/ ſed perſpicuas aquas habentē.

Acrocomus pe. coꝛ. latine longas comas habens.

Achrochordones: v̄ruce ſunt noſtratis fabe amplitudine: que pueros maxime infeſtāt: dicte: q̄m in imo anguſte ita ſunt vt pendere videantur.

Acraton: mel purū atꝙ integrū: qꝺ nullū ꝯtraxit vitiū.

Acratiſmon ſeu acratiſma: latine ientaculū dicit̄: απο του ακρατου οτι ασερητικη τεστι και κρατεω: hoc eſt a vino et nō limphato: Nā in auroꝛa meracius bibere et ſalubꝛe putat̄: et vſu receptū eſt.

Acroma: ſentētia ſubtilꝭ inq̄ſitiōe ⁊ indagatiōe exq̄ſita: ab ακροσ ſūmus/ ⁊ μεδο μαιτο ζητεω inquiro.

Acromata greci voces ⁊ auſcultatiōes vocant. Ariſtoteles acromata noiauit cōmētationes ſuas: quas diſcipulis tradebat: in quibꝰ phia remotioꝛ ſubtilioꝛꝙ agitabat̄: huic diſcipline q̄ Acromatice dicit̄: tp̄s dabat ī lycio gymnaſio matutio. Lāp. accipere videt̄ ꝓ ipis hoibꝰ acromaton recitātibꝰ/ cū ait ī Alex. Alexādrū nanos ⁊ nanas ⁊ moriōes/ ⁊ vocales exoletos ⁊ oia acromata ⁊ pātomimos ꝑſo donaſſe. Silr̄ Pli. in epi. Interdū inq̄t audiebamꝰ acromata: interdū iucūdiſſimis ſermonibꝰ nox ducebat̄. Alij appellāt acromata feſtiuas recitatiōes ludicraſꝙ narratōes: qꝺ ſignificat Ci. ꝓ ſignis: hic qꝛ feſtiuū acroma ne ſine corollario de cōuiuio diſcederet: ibidē cōuiuis inſpectātibꝰ emblemata euellēda curauit. Et Sueto. ꝺ Aug. ſcribit. Acromata/ hoc eſt narratiōes recitatiōeſꝙ ludicras ⁊ mimicas ab Auguſto interponi ſolere cōuiuijs ad cōuictores oblectandos. Sic ⁊ Amb. li. Hexa. intellexit cū inq̄t. Oēs ſeinuicē diligāt: oēs ſeinuicē foueāt: ⁊ quaſi vnū coꝛpꝰ diuerſa mēbꝛa ſuſtentēt: quos nō moꝛtiferi cantꝰ acrumatū ſcenicoꝝ/ qui mentē emolliant ad amoꝛes/ ſed cōcentus eccleſie.

Acta ſubſtātiuū nomē ⁊ grecū: vltimo deꝑſſo accētu: ſignificat littus. Nā ακτη littꝰ dicit̄: ακταιοσ littoꝛalꝭ. Virg. li. v. At ꝓcul ī ſola ſecrete troadis acta. Amb. li. Hexa. de cetis loquēs: q̄ nō in acta inq̄t/ nec ī littoribꝰ: ſed in athlātici maris ꝓfundo ferunt̄ videri.

Acta ab ago is. dicunt̄ de rebꝰ ꝑuatis minoꝛibꝰ familiaribuſꝙ q̄ in vꝛbe fiunt/ ⁊ in ſcripta redigunt̄. Iuue. Fient iſta palā cupiēt et in acta referri. In quo ſenſu etiā actus dicimus. Cic. Qꝺ ſi de mea vita atꝙ actibus huic cōuitiatoꝛi rn̄deo. Geſta v̄o q̄ fiūt in adminiſtratione magiſtratꝰ: in bello ⁊ ī rebꝰ maioꝛibꝰ ⁊ ad rēpu. ꝑtinētibꝰ: vt geſta Ceſaris/ geſta Pōpeij. Acta diurna/ q̄ ꝑ ſingulos dies fiūt ⁊ ſcribunt̄: ea greco vocabulo Ephemeris/ latino Diariū dicebāt̄. Suet. de Ceſa. Inito honoꝛe pꝛimus oim inſtituit/ vt tā ſenatus ꝙ populi diurna acta cōficerent̄. Acta v̄o eius q̄ togatus in repub. ꝑſatus ſit cū imperio ac poteſtate ſunt ꝓpꝛie leges. Cic. Quere acta Gracchi leges ſempꝛonie pꝛoferentur.

Actus a. um. ponit̄ ꝓ cōpleto. Virg. lib. vj. His actis ꝓpere exequit̄ ꝑcepta ſibylle. Pꝛo appulſo. Idē lib. ij. Siue erroꝛe vie: ſeu tēpeſtatibꝰ acti. Pꝛo infixo. Idē li. ix. Si viribꝰ enſis adactꝰ Trāſadigit coſtas. Pꝛo admoto. Idē li. xj. Accelerāt acta parit̄ teſtudie volſci. Pꝛo coacto territo: vt Pꝛodigijs acti celeſtibus oſſa piabūt. Alia ſignificata quere in Ago.

Actus us. generali vocabulo dicit̄ oē qꝺ agit̄ aut dicit̄. Sal. Cōſtituerat vti cū catilina ī agꝝ feſſulanū cū exercitu veniſſet. L. beſtia tri. ple. cōcione habita de actibꝰ Ciceronis q̄reret̄. i. ꝺ his q̄ Cic. dixerat aut fecerat/ vt in plebis odiū adduceret̄. Interdū actꝰ dicit̄ hiſtoꝛia. Hie. li. de virꝭ illuſ. Euāgeliū ſicut audierat ſcꝑſit: actꝰ v̄o apl̄oꝝ ſicut viderat ipſe compoſuit. In eo eī ope actꝰ ipſoꝝ v̄tutibꝰ inſignes explicant̄ q̄ magis geſtu coꝛꝑis ꝑficiunt̄. Et ꝑtes comedie ac tragedie dicunt̄ actꝰ a geſtibꝰ hiſtrionū: q̄ ex hoc ipſo actuoſi dicunt̄. Et actꝰ dicit̄ ſpaciū in agro cētū viginti pedū: ꝙ ī eo boues agerent̄/ cū araret̄ vno īpetu iuſto. Tres aūt repiunt̄ actꝰ: minimꝰ/ q̄dratꝰ/ et q̄dratꝰ duplicatꝰ. Minimꝰ q̄ttuoꝛ pedes hꝫ latitudinis/ lōgitudinis pedes. cxx. qꝺ ſpaciū ī agris erat int̄ vicinos: q̄dratꝰ vndiꝙ centū viginti pedibꝰ ꝑfinit̄: q̄dratꝰ duplicatꝰ iugerū ꝑſtat: rurſus actꝰ vt Modeſ. ꝺ ſerui. ruſticoꝝ ſcribit: eſt vbi armēta trahere ⁊ vehiculū ducere licet. Iter: quo q̇s pedes vel eques cōmeare pōt.

Actū eſt: ſemꝑ in malā partē accipit̄: vt Actū eſt de repu. id eſt reſpu. extincta/ deſperata/ perdita eſt.

Actio cū ab ago nomē v̄bale fit/ multa ſignificat: nam q̄nꝙ ꝓnūciationē. Ci. de opi. Eſt eī actio q̄ſi coꝛꝑis q̄dā eloquētia: cū cōſtet e voce atꝙ motu. Quid autē ſit ꝓnūciatio: idē li. j. ad Her. explicat. Pꝛonūciatio eſt vocis/ vultus/ geſtꝰ moderatio cū venuſtate: q̄nꝙ actio ponit̄ ꝓ oꝛōne ſcꝑta: q̄nꝙ ꝓ hiſtoꝛia. Vn̄ Hie. Aliud q̄ꝫ volumē cōdidit egregiū: qꝺ titulo aplicaꝝ actionū ꝑnotat̄: q̄nꝙ dicit̄ defenſio ſiue oꝛo ꝓ cauſe defenſiōe/ aut alicuiꝰ rei de q̄ agit̄. Cic. Q. Valerio. Actionē meā. C. Ceſar ꝑmo ſuo cōſulatu lōge ī agraria cōpꝛobauit. Et actio ius qꝺ ſibi debebat̄ ī iudicio ꝑſequēdi: vt li. j. ad Herē. Et a cauſa cadit is q̄ agit/ niſi habeat actionē. Actionū v̄o (ſicuti docet Vlpia.) ſūt duo genera. In rē q̄ dicit̄ vindicatio: ⁊ in ꝑſonā q̄ cōdicio appellat̄. In rē actio ē ꝑ quā rē noſtrā que ab alio poſſidet̄ petimꝰ: et ſemꝑ aduerſus eū eſt q̇ poſſidet. In ꝑſonā actio eſt/ qua cū eo agimꝰ q̇ obligatꝰ eſt nobis ad faciendū aliq̄d vel dādū. Et ſemꝑ aduerſus eundē locū habet. Sumit̄ interdū actio ꝓ bn̄ficij accepti v̄boꝝ grata redditiōe. Ci. Plāco. Quāꝙ gratiarū actionē a te nō deſiderabā. Interdū ꝓ adminiſtratione. Lactā. li. de ira dei. Dei v̄o actio q̄ pōt eē niſi mūdi adminiſtratio? Et generaliter capit̄ ꝓ oī opatione atꝙ actu: vt apud Ci. li. j. off. Virtutis eī laus omnis in actione conſiſtit.

Actoꝛ: q̇ aliq̄d agit: Qui cauſā agit/ vt oꝛatoꝛ. Qui geſtū vultus ⁊ coꝛꝑis agit: vt mimꝰ ⁊ hiſtrio: ⁊ q̇ comedias ⁊ tragedias agit: vt Comedꝰ ⁊ Tragedꝰ. Preterea actoꝛ dicit̄ Villicus: qui res noſtras curat: quē factoꝛē ſolemꝰ appellare: de quo Colꝭ.

Actoꝛ oꝛis pe. coꝛ. nomē viri ꝓpꝛiū. Virgꝭ. li. xij. Actoris arunci ſpoliū quaſſatꝙ trementem.

Actuarius: ab actibus actoꝛis. i. hiſtrionis dicit̄: ⁊ is ſignificat̄: q̇ acta actiōeſꝙ deſcribit veloci ſtilo: eaꝙ deſcꝑta deinde recitat: qꝺ ſignificare videt̄ Sene. his v̄bis. Multū viua vox facit: nō q̇dē hec q̄ alienis v̄bis cōmodat̄/ et actuarij vice fungit̄. Actuarius igit̄ tāꝙ notarius eſt. Sue. in Ceſa. Quā nō īmerito auguſtꝰ eſtimabat magꝭ ab actuarijs excepta male ſubſequētibus v̄ba dicētis ꝙ ab illo editā. Et actuarius

eſt q̄ acta publica ſcribit. Itē q̄ aptꝰ eſt ad vehendū.
Vñ actuarię naues paruę dictę ſunt celeres: ꝙ cito
agi poſſint. Sal. His actuarię naues circiter trigīta
decē onerarię erāt. Siľr actuariꝰ dicit̄ cuius actꝰ eſt
ſicut fructuarius cuius fructus eſt.

Actualia nomina quę ab actu deſcendunt: vt dux/rex/
curſor nutrix.

Actualis ſcīa q̄ ꝓpoſitas res operationibꝰ ſuis explicat
cuius partes ſunt tres: moralis/diſpēſatiua/⁊ ciuilis

Actuoſus ab actu etiā deſcēdit: ⁊ ſignificat eū q̄ in acti-
bus ꝓſertim in geſtibꝰ corporis abūdat ⁊ multū ſe exer
cet Do. in Ter. Hęc ſcęna actuoſa eſt magis in geſtu
ꝙ̄ in oratiōe ꝯſtituta. Amb. li. hex. Nāꝫ iſtarꝫ artiū
alię ſūt actuoſę q̄ ſūt ī corporis motu aut ſono vocꝭ. Po
nit̄ ⁊ actuoſꝰ ꝓ operoſo q̄ ſemꝑ aliq̄d facit. Se. Iracūdos
feruida natura animi facit. Eſt em̄ actuoſus ⁊ ꝑtinax

Actuoſus factioſus: ꝙ vna q̄d agat faciatꝫ (ignis.

Actiuus qui agit vñ actiuū verbū opponit̄ paſſiuo.

Acto as: frequētati. ab ago nō eſt in vſu: pro eo vſurpa
mus actito actitas.

Actito as: pe. cor. frequētatiuū oriūdū nō ortū ab ago.
Nam ſicut nō eſt ſcriptito a ſcribo: nec lectito a lego
nec factito a facio: q̄r nō a ſupino primitiuorꝫ formā-
tur: q̄ ſi formarent̄ acto/ſcripto/lecto/⁊ facto dicere-
mus. Sed iccirco nō ſic formant̄: ꝙ male ſonarēt et
ambigua forēt. Igitur actito ab acto as frequentati-
uo. Scriptito a ſcripto: lectito a lecto: ⁊ factito a fa-
cto formari cenſenda ſunt. Et ꝓprię actitare dicitur in
cauſis. Pli. Magis miraberis ſi ſcieris illū aliquā-
diu cauſas actitaſſe. Sue. in Galba. Modiceꝫ in di
cēdo facultatis cās induſtriꝰ actitauit. Aug. li. ij. ciui.
dei: ad ludos trāſtulit. Quis igit̄ ī agēda vita nō po
tius ſectāda arbitret̄ q̄ actitant̄ ludis auctoritate di-
uina īſtitutꝭ ꝙ̄ ea q̄ ſcriptitāt̄ legibꝰ hūano ꝯſilio ꝓ-
mulgatis.

Actutū pe. ꝓ. aduerbiū tꝑis ab actu. i. ce-
leritate deriuatū. Significat em̄ confeſtim ſine dila-
tione. Terren. in phor. Aggredere actutum.

Acteon cū diphthongo Ariſtei filius a diana in ceruū
conuerſus ⁊ a ſuis canibus dilaceratus. Eius fabula
diffuſe ab Ouidio narratur.

Acteus a um dicit̄ pro Athenienſi. Nam attica regio
apud priſcos dicta eſt nō ſolū Atthis idos ab Athi-
de Crani regis filia: vt inq̄t Euſtachius ſed etiā acte:
vt Pli. lib. iij. ⁊ Gel. teſtant̄: vel ab Acteone vel ab
acteo rege idigena. Priꝰ em̄ atticā regionē actē dictā
Lycophron grecus poęta innuit: apud quē Caſtor ⁊
Pollux ακταιρος λυκαι appellant̄: vel q̄r littora-
lis fere tota ſit exili ⁊ anguſto q̄dā velut margine: vt
auctor eſt. Strab. Vñ Oui. j. met. Separat aonios
acteis phocis ab oris. Vult em̄ parnaſſū mediū eē
inter Boetiā ⁊ athenas. Attica etiā regio q̄ndā Io-
nia ē vocata a Ionio Appollinis ⁊ creuſe Erichthei
filio: vel vt inq̄t Stra. ab Ione xuthi filio.

Actius fuit Tragediarū ſcriptor: natus libertinis pa-
rentibus: ⁊ inter colonos piſaurū deductus eſt: a q̄ ⁊
fundus Actianus iuxta piſaurū dictus in ſcribendis
tragedijs ſententiarū grauitate: verborum pondere.
perſonarum auctoritate clariſſimus.

Actiū epiri ꝓmōtoriū. Ubi Aug. deuictis nauali prę-
lio Antonio ⁊ Cleopatra vrbem condidit ⁊ nicopo-
lim a victoria noīauit. Hic Actiꝰ a um. ⁊ Actiacꝰ ca
cū. Uer. Actiaꝫ Iliacis celebramus littora ludis.
Sappho ad phaonē. Cur nō actiacas miſerā me mit
tis ad oras.

Actia orꝫ ludi q̄nq̄ēnales actiaci appol-
lini actio dicati: q̄ prius ⁊ a finitimis agebant̄: ſed ab
Auguſto honorificentius celebrati fuerunt.

Acyrologia latine impropria locutio. Nam ακυρος
acyros impropria ⁊ a λεγω logia locutio vt Hūc
ego ſi potui tm̄ ſperare dolorē: q̄r ſꝑare ꝓ timere di-
xit. Nā ſperamꝰ bona: timemꝰ aduerſa. Et acyrolo-
gia eſt dictio minus cōuenīēter elata: vel nō ꝓprijs di
ctiōibꝰ obſcurata ſnīa: vt Accede ad ignē hūc iā cale
ſces plꝰ ſatꝭ. Ibi em̄ nullꝰ ſignificat̄ ignis: ſꝫ meretrix

A ante D

Ad ꝓpoſitio eſt q̄ tā in cōpoſitiōe ꝙ̄ in appoſitiōe in-
uenit̄. Et plerūꝫ ꝓximitatē ſignificat. Curtius. Erat
ad ripam fluminis ingēs arbor. Cice. Decem fiſcos
ad Senatorē quendā relictos. Col. lib. j. Quicquid
appoſueris fiſſum erit rimoſumꝫ. i. iuxta poſueris.
Habet q̄ꝫ vim ſiľitudis: vt ad vnguē: adeq̄. Hꝫ vim
intēdēdi: vt admodū. i. valde. Adeo i totū ꝯdo. De
notat motū ad hoīem. Terē. in phor. Sed q̄d ceſſas
hominē adire? Interdū motū ad rē. Uir. Necdū il-
lis labra admoui. Interdum ad locū Salu. in Iug.
Pleraꝫ loca hoſtiliꝫ cū eq̄tatu accedit: Ubi ſciēdū
ꝙ licꝫ ad ꝓximitatē ſignificet: ſepenūero tñ etiā locū
apprēdit ſic hic. Et Ci. Tyroni. Ego ad vrbē acceſſi:
Importat qñꝫ cōtrarietatē: vt Ad illū mihi pugna
eſt. i. ꝯtra illū. Ci. Ne ad ea meditere imꝑatū te offē-
dā. Qñꝫ cōꝑationē: vt Cęſar. Nihil ad eq̄tatū tuū
id eſt in cōparatiōe. Qñꝫ additionē: vt ad hęc mala.
Qñꝫ ad cām: vt Ad q̄d h̄ feciſti Capit̄ ꝓ circiter: vt
Ad duo milia hoīm occiſa ſūt. Pro ſuꝑ. Ter. ī And.
Tū ſi q̄s magiſtrū cępit ad eā rē iprobū ipm: animū
ęgrotū ad deteriorē ꝑtē plerūꝫ applicat Do. ad eā rē
ſuꝑ eā rē: hoc ē ſuꝑ amorē: Uſurpat̄ ꝓ ante. Uir. Cū
ctātē ad limia tēpli. Itē ꝓ poſt: vt Ad hęc. i. poſt hęc
Signat ⁊ tꝑalitatē ⁊ h̄ duobꝰ modis. Uno cū tꝑis
cōditionē vel neceſſitatē vel oportunitatē importat.
Quinti. Fingere nimirū ad tēpus videor: ⁊ rē nimiū
manifeſtā iprudēter cōprobare. Altero cū ſignificat
tꝑis ſpaciū: vt denotet vſꝫ ad ⁊ icludat tp̄s cui adiū
git̄: vt ſilebo ad ānū: latebo ad tēpꝰ. Uar. Qui cū ad
tp̄s latitaſſet: tādē ſub ſpōda iacēs inuētꝰ eſt. Ci. pro
Ceci. Cū amicis ad diē venit in caſtellū: q̄d ſignificat
die ꝓſtituto. Aliq̄ñ tñ ponimꝰ ad: ⁊ vſꝫ. Sal. ī iug. Al
liꝫ ⁊ vſꝫ ad noſtrā memoriā romani ſic laborauere
Cōprehēdit ⁊ numerꝫ cui iungit̄. Liui. lib. iij. Conſul
romanus in algido conſecutus ad vnum omnes oc-
cidit. Plau. in epi. Quanti enim pręter minimo ad
quadraginta fortaſſe eam poſſe emi minimo minas
Inuenit̄ qñꝫ ad abſolute poſitū: vt apđ Ter. ī adel.
Ubi ad dianę veneris: ſubintelligit̄ tēplū ſed attice.
Hor. in Serm. Uētū erat ad Ueſte. Ceterū notādū
ꝙ ad in cōpoſitione cū iungit̄ dictionibꝰ incipiētibꝰ
a c. f. g. l. n. p. r. s. t. mutat̄. d. in lr̄as ſequentes: vt ac-
curro: affero: aggrego: alligo: annumero: appono: ar
rogo: aſſiſto: attribuo. Excipiunt̄ agnoſco: in quo. d.
abijcit̄ euphonię cā. Apio ſiľr: adſuꝫ vbi d. remanet:
ſic ſuo dicet̄ loco. Sꝫ ſi cōponat̄ cū a. b. d. e. h. i. o. u.
ſemꝑ d. integra manet: vt adamo/adbibo/adbreuio/
adduco/ adeo/adhibeo/ adimpleo/ adoleo/ aduoco.
Si ꝟo cum q. d. mutatur in c. vt acquiro.

Adam hębraica lingua: ſicut lib. j. Ioſephus ſcribit idē
eſt q̄đ rubrus: quoniā conſperſa rubra terra factus
eſt. Talis em̄ eſt virgo tellus ⁊ vera.

Adaperio is: pe. correpta a: quo adapertile. Quere in
dictione aperio.

Adamaſtor nomē gigantis ſtaturoſi: ⁊ mēbratura ima-
ni cōſpiciēdi apud Claudia. Damaſtor dicitur in gi-
gantomahia Sęuuſꝫ Damaſtor Ad depellendos
iaculū dū quęreret hoſtes. De hoc Sidonius por-
phyrion Pangea rapit rhodopēꝫ adamaſtor.

Adamas pe. cor. Lapis quē indomitū poſſumꝰ appel-
lare: Cōponit̄ em̄ ex a ꝓuatiua ꝑticula ⁊ δαμαζω
damazo domo: eo ꝙ nulli cędat materię nec ferro qui
dē. Nā ⁊ ſi ponat̄ ſuꝑ icudē ⁊ graui ictu feriat̄: ante
incus ⁊ malleꝰ vulnꝰ accipiūt ꝙ̄ adamas ꝯterat̄ Cū-
ꝫ ignis oīa domet ⁊ oīa metalla ꝯſumat reddit ada

mantē purioꝛē:ſolō hyrcoꝝ calido ſanguine diſſoluit̄
Sūt aūt adamantiū genera q̄ttuoꝛ.ſ.indic⁹/arabic⁹
macedonic⁹ ⁊ cypꝛius. Qui in india naſcit̄ ęque ma/
gnus eſt nucle⁹ ac auellane:cui ſimilis eſt arabic⁹:ſed
aliquāto minoꝛ. Qui Macedonia i philippico auro
inuētus eſt olim cucumeris ſemini par eſt magnitudi
ne. Cypꝛius coloꝛē aereū repſentat ⁊ in medicamine
plurimū valet. Eſt etiā adamas cognomine Side/
tes ꝙ ferrei ſit ſplēdoꝛis: Ceteris adamantū generi/
bus ponderoſioꝛ ſed diſſimili natura:vt pote q̄ ⁊ frā/
gat̄ ictibus ⁊ adamāte alio pforet̄/eo q̄ cypꝛius eſt.
Volunt quidā in adamāte indico q̄ olim p̄cioſiſſim⁹
eſt tantā ineſſe vim vt iuxta imaginē poſitus ferrū ab
eo abſtrahi nō patiat̄:aut abſtractū ad ſe rapiat. Ve
nena pręterea lymphationes metuſq; vanos abigit
ex hominū mētib⁹. Eſt ⁊ adamas nomen fluuij indici
in quo lapis adamas reperitur.

Adamātinus a um:pe.coꝛ. qđ eſt ex adamante. Pꝛo/
pert. Colchis flagrātes adamātina ſub iuga tauros.

Adamāteus a um:pe.p.idē eſt qđ adamātinus. Oui.
lib.vij.met. Ecce adamāteis vulcanū narib⁹ efflant.

Adamo as:pe.coꝛ.amatoꝛie amo. Am.de diua Agne.
Dum a ſcholis reuertit̄ a p̄fecti filio adamatur. In/
terdū adamare eſt honeſte ac valde amare ⁊ de qua
cūq; re dicitur. Ci.li.iij.de oꝛa. Deinde ab Antiſthe/
ne qui patientiā ⁊ duriciā in Socratico ſermōe ada/
marat. Hiero. Igitur adamato q̄ſi ibidē ſibi offerre/
tur habitaculo. Aug.lib.j.cō. Adamaueram latinas
litteras non quas pꝛimi magiſtri/ſed quas docent q̄
grāmatici vocantur. Inuenitur ⁊ adhamo as: cū h.
De quo in dictione hamus.

Adagium dictū eſt ꝓuerbiū qđ facetis hominibus ad/
ſcribitur quaſi circūagium ꝙ p̄ oꝛa hominū circūfe/
ratur. Gel. Hinc natum eſt frequens apud gre. ada/
gium Non cuiuis hominū contingit adire coꝛinthuz
Idem. Vetus adagiuz eſt Nihil cū fidibus graculo.

Adagia e.modo vetula recentis partus dicitur:modo
ad agendum apta.

Adaquo as:pe.coꝛ.ex ad ⁊ aquo.i.aqua reficio. Sue.
in Gal. Ita decreuit vt ad locum vbi adaquari ſole/
bat iumentū duceretur capite inuoluto. Hie. in lib.
Geñ. Amoueamus lapidem vt adaquemus gregē.
Aquo as:vero ab aqua fit:qđ aquoꝛ aquaris dicitur
⁊ magis in vſu:ſignificatq; aquaz haurio/ſiue ſumo.
Liuius li.xxvij. Receptui ꝓpe cecinit:⁊ miſit ad flu/
men vnde aquabant̄. Et li.xxv. Ex eodem riuo vtriq;
cum pręſidio leuis armaturę ſunt aquati. Aliquādo
aquari eſt aqua reficere. Saluſti⁹ in Iugurt. Aqua/
tum eſt equos egreſſus.

Addico cis:pe.ꝓ.idem dico ⁊ dicendo appꝛobo adiu/
dico/deſtino/deputo. Vergi.iij. Huic me quęcunq;
fuiſſet addixi. Unde addictū/deuolutū/ obnoxiū/ de/
ſtinatum. Ci.j.de offi. Et is qui moꝛti addictus eſſet.
Aliquādo addicere eſt in auctione vēdere ⁊ qđ in hu
iuſmodi venditione dicit̄ liberare. Nam liberatiōis
vocabulū:vt Pau.inquit eandem vim habet quam
ſolutionis: Hoc aūt fit cum multi ſunt emere volen/
tes:⁊ alius alio maius pręciū offert. Pli. Tabulas
inde omnes ex publico ꝓpter ęs alienuz ciuitatis ad
dictas ſcauri ędilitas Romā trāſtulit. Addictas: h̄ ē
publice vēditas. Hinc titul⁹ eſt de in diē addictione
Quintil. Omnes facultates in pꝛecia collegi rus ſer
uulos ⁊ omnia vtilioꝛa ꝓperanti feſtinatione paren
tis addixi. Pau. Si emptoꝛ aliuz nō idoneū ſubiecit
eiq; fundus addictus eſt nō video quēadmodū pꝛioꝛ
ſit emptus cum alia cōditio ⁊ vera ſubſecuta eſt: ſed
ſi neuter ſubiecit emptoꝛē maioꝛi aūt pꝛecio addictū
eſt p̄ciū ei q̄ ſoluēdo nō eſt abitū eſt a pꝛioꝛe emptoꝛe
qꝛ ea melioꝛ ꝯditio dicit̄ quā vēditoꝛ appꝛobauit:cui
licuit nō addicere. Sue.in ceſ. Ampliſſima pꝛędia ex
auctionib⁹ haſtę minimo:ſeu vt q̄dā legūt nūmo ad/
dixit:⁊ addicere pꝛetoꝛ dicebat̄ q̄n debitoꝛē tradebat
creditoꝛi vt in eū ⁊ vitę ⁊ necis haberet poteſtatē cū
ſoluēdo nō eſſet. Eſt em̄ vnū ex trib⁹ verbis p̄toꝛijs q̄
ſunt hęc. Do.dico:addico. In diſciplina q̄ꝫ augura/
ri aues dicunt̄ addicere:q̄n ratum faciunt auſpiciuz.
Li.Fa. Auſpicāti aues ſemel atq; iterū nō addixere.
Addiſco is p̄.dd.i.bn̄ diſco vł ad ea q̄ didicerā addo

Addo is adiūgo:⁊ dicim⁹ h̄ meis mal' vel ad mea mala
addit̄. Ci. Appi pul. Illđ vł niſi habeas itelliges hac
re nouata additū potius aliq̄d ad meū erga te ſtudiū
cui nihil videbat̄ addi poſſe q̄ꝫ quicq; eſſe detractū.

Addit⁹ a um:pe.coꝛ.adiūct⁹ ⁊ q̄nq; inimic⁹ đꝛ: vt apđ
Ver. Nec teucris addita iuno vſq; aberit.

Addo as:iuxta do. Plau.in tru. Tuo arbitratu qđ iu/
(bebis addabit̄.

Addoceo:etiā doceo. Hoꝛa. Solli/
citis animis onus eximit addocet artes.

Adduco:pe.ꝓ.ad aliquē ſeu ad aliq̄d duco vt eſt illud
Adducūt illi mł'ierē i adulterio dep̄hēſā. Ter. Addu
cim⁹ tuā bacchidē. Interdū iuitū duco. Idē. Si illū
pōt q̄ alicui⁹ rei ē eū ēt neq̄tiā adducere. Dicim⁹ etiā
Adducā te i meā ſniaz. Interdū adducere eſt ꝯhere.
Vir.li.iij. Geoꝛ. Ubi ignea venis. Oib⁹ acta ſitis mi
ſeros adduxerit art⁹. Hinc adductā frōtē irati h̄ꝛe di/
cūt̄:h̄ eſt ꝯctā ⁊ ꝯſtrictā. Interdū itoꝛq̄re rotare. Idē
li.ix. Ipe ter adductas circū caput egit habenas. In/
terdū cogere Ci. Nullo imbꝛi/nullo frigoꝛe adduci/
vt capite opto ſit. Aliq̄n ꝓduco/extēdo. Vir. O cy⁹
(adduco toꝛq̄ns haſtile lacerto

Adedo pe.coꝛ.in totū
ędo ꝯſumo/vñ adeſum/ꝯſumptū. Nā ibi ad auget.
Vir. Nam ſepe fauos ignotus adedit ſtellio.

Adelphoi delphon:pꝛiſca lingua grecoꝝ vnū ſignificat
vñ Appollo delphiō đꝛ q̄ſi vn⁹ ⁊ ſol⁹. Sic ⁊ frēs adel
phoi:qꝛ iā nō ſoli. Uñ Ter. Comediā ſcribit adelphi
qꝛ in ea tractat de duob⁹ fratrib⁹:ſed quō qꝛ nō ſolus
fili⁹ eſt Iouis:neq; a grec(ita dici vſq; memini: ſꝫ bn̄
delphi ⁊ delphic⁹ Appollo a delphie đꝛ p̄grādis teſtē
ē. Hom. His v̄ſi. ευχεσθαι Δηπειτα παριϛσα/
μενοι περι βωμον, ωσ μεν γο πρωτον εν νε/
ροει δει ποντω ειδομενοσ δελφινι θονσ επι/
νηωσ ορουσα ωσ εμοι ευχεσθαι δελφινιω
αυταρ ο βωμοσ αυτοσ δελφειοσ και εποψι
οσ εσσεται αιει

Adeo ſecūda ſyllaba bꝛeui aduerbium eſt:et ſignificat
vſq; eo vel in tm̄:nō ꝑm rōnē:qꝛ ad actō accōmodat̄.
Componit̄ em̄ ex ad ⁊ eo is:vel ex ad ⁊ eo relatiuo/
ſiue aduerbio. Quiti. Nūq; adeo ꝓ nob ſollicita lex
eſt:vt qđ p̄ſtet extoꝛqueat. Q̄nq; ponit̄ ꝓ valde ſiue
multū. Ter. Iuuenē adeo nobilē Vir.li.iiij. Nec me
adeo fallit. Q̄nq; ꝓ vſq; etiā ſiue etiam vſq;. Inſup
Ci.i Catil. Eoꝝ aūt caſtroꝝ imp̄atoꝛē:ducēq; hoſtiū
intra menia:atq; adeo in ſenatu videtis inteſtinā ali/
quā q̄ttidie p̄niciē reip.moliētē. Vir.li.ij. Ge. Adeo
a tener' aſſueſcere multū ē.i.vſq;. Q̄nq; ꝓ certe ſine
dubio: Idē in eodē li.j. Multū adeo raſtris glebas
q̄ frāgit inertes: Vimineaſq; trahit crates. Q̄nq; ꝓ
mō. Ter.in An. Tu te iā adeo eius audies verba.

Adeo is iui:vel adij itū pe.coꝛ.i.accedo:vt adeo p̄toꝛē.
Huius paſſiuū ꝓtulit. Col.li.j. Sed granaria ſca/
lis adeāt̄ ⁊ modic' feneſtellis aq̄lonib⁹ inſpirēt̄ Ali/
q̄n adire eſt iterpellare. Ter.i An. Aliq̄t me adierūt
ex te auditū ec. Lucil.li.xxvij. Cū pacē peto cū placo
cū adeo:⁊ cum appello meā. Aliq̄n aggredi adoꝛiri.
Cice.li.j.offi. Vir iuenit̄ q̄ laboꝛib⁹ ſuſcept' p̄iculiſq;
aditis nō q̄ſi mercedē rerū geſtarū deſideret gloꝛiaz
Et adire ē q̄ſi ad p̄liū ire. Ter.i phoꝛ. Nūc pꝛioꝛ adi/
to tu:ego i inſidijs ero hic ſuccēturiat⁹ ſi qđ deficies.
Vir. Nec quiſq; ex agmie tanto audet adire virum.

Aditus us:ſignificat ingreſſuz p̄ quē ingredimur: ⁊ ad
mittimur. Vir. Aditūq; p̄ auia querit. Uñ q̄nq; ꝓ li/

mine ſeu ianua ponit. Hui⁹ diminutiuũ eſt adicul⁹.

Aditio aditionis: eſt acceſſio.

Adytũ cũ y. pſilon ꝓd. licet poetę eã corripiant: locus eſt ſecretior tẽpli/ad quẽ nulli eſt aditus/niſi ſacerdoti ab α ſine Δυω ingredior q̃ſi inacceſſibile. Sic aũt ꝓprię tẽplorꝫ penetralia dicunt̃ adyta: vt ianua/ value. Ver. Iſqꜫ adytis: hęc triſtia dicta reportat. Huius diminutiuũ eſt adyticulũ.

Adito as: pe. cor. frequẽtatiuũ ab adeo is. Diom.

Adeo is: hoc iteramus: adito as dictitantes.

Adeps adipis: generale eſt ad oẽm pinguedinem ſiue carnis ſiue alteri⁹ rei. Ideo adipatũ pingue ꝛ ſucculentũ tã de ſermone q̃ꝫ de aliĳs reb⁹ dr̃. Iuue. Feruẽt adipata veneno. Ci. Aſciuere ſuis artib⁹ opimũ qdã ꝛ tanq̃ꝫ adipate dictiõis gen⁹. Et pſ̃. Cibauit eos ex adipę frumẽti. Reſtringit̃ tñ qñꜫ/ꝛ ſignificat illd̃ pingue ad ſilitudinẽ reticuli inteſtina cõtinens. Cel. li. iiĳ. Contegit ṽo oĩa hęc omẽtũ exteriore ꝑtę lene ꝛ ſtrictũ/ex ſuꝑiori mollius: cui adeps pars quoqꜫ innaſcit̃. Et eſt generis tã maſ. q̃ꝫ fę. Pli. li. iiĳ. Protin⁹ vel ptiſane: vel alice: vel orice cremor dãdus eſt cum quo recens adeps cocta ſit. Idẽ: Folia cũ vrſino adipe trita/iponũt podagric/ Qñꜫ etiã adipũ vocabulo/diuitię cõtinent̃. Vñ adipoſus/ꝓ locupletę ꝛ opulento ponitur: ſicut ꝛ vulgus eũ ita nominat.

Adipale: penul. pro. adiectiuum ab adipe: pro pingui. Vñ Feſtus adipales coenas ſacerdotũ vocat. Am. Tanq̃ꝫ adipale pręcationis genus.

Adipoſus: pe. ꝓ. ꝓ locupletę ꝛ opulẽto accipit̃: qm̃ et in ſacris lr̃is adipũ vocabulo diuitię cõtinentur.

Adeptus ta tũ: aſſecutus acquiſitus inuentus.

Ader: locus iuxta Bethleem/vbi vel angelorꝫ grex in ortu dñi cecinit: vel Iacob pecora ſua pauit: loco nomen imponẽs: vel qd̃ verius/eſt quodã vaticinio futurũ/iam tum myſteriũ monſtrabat.

Adhabito as: pe. cor. iuxta habito/vel iuxta me pono. Plau. in cap. Aedepol nãꜫ ſi adhabites propius: os denſabit tibi.

Adipatus ta tũ: dr̃ qd̃ adito pingui facctũ eſt ſuccoſuꝫ ꝛ pingue: vñ adipate/dapes dicuntur.

Adhalo las: pe. ꝓ. afflo/aſpiro. Ply. Nũc quidẽ ſi ſerpentis iuxta fuerit: ſi pateſcẽtes primo adhalauerit capaci venenorꝫ cognitione ad virus accipiendum.

Adhereo forti⁹ fix⁹ maneo/arctiſſimè inſideo/ adherẽs ſto/approximo/hinc adhereſco: adherens fio/vel idẽ eſt qd̃ adhereo. Ci. li. j. offi. Omninoꜫ iuſticię honeſtatiꜫ adhereſcet.

Adhibeo es: pe. cor. appono. Ci. Fabio. Adhibui diligẽtiã quotiẽſcũꜫ ſenatus fuit: vt adeſſeꝫ: plurimũꜫ in eo negociĳ habui. Et adhibere eſt prope habere. Tereñ. in phor. Nunq̃ꝫ amittaꝫ ego a me quin mihi teſtes adhibeam cum dem.

Ad hoc: ſignificat pręterea. Salu. Cognouerã paruis copĳs bella geſta cũ opulentis regibus ad hoc ſepe fortunę violentiã toleraſſe: facũdia grecos/ ſcientia belli gallos ante romanos fuiſſe.

Ad horam: ſignificat ad tempus conſtitutũ.

Adhuc: aduerbiũ cõpoſitũ ex ad: q̃ ſignifi. vſꜫ ꝛ huc: vñ adhuc/vſꜫ huc/ſiue vſꜫ mõ. Ci. li. iiĳ. ad heren. In his q̃ttuor generib⁹ exornationũ q̃ adhuc ꝓpoſitę ſunt/nõ inopia verborꝫ fit: vt ad idẽ verbũ reuertat̃ ſepi⁹. Idẽ. Adhuc q̃ dicta ſunt arbitror mihi cõſtare cũ ceteris artis ſcriptoribus. Accipit̃ qñꜫ pro etiaꝫ Quinti. Eſt adhuc alia in reſpondendo figura.

Adiaceo es: pe. cor. iuxta iaceo adhereo. Col. in pręfa. An putem fortunatius catamito repulſum ianitore ſepę nocte ſera foribus ingratis adiacere.

Adiaphora: pe. cor. latine dicunt̃ ꝓmiſcua ſiue indifferẽtia quibus ꝛ bene poſſum⁹ vti ꝛ male: qualia ſunt bona corporis ac fortunę.

Adiatrepſiã cũ accẽtu in pe. gre. dicũt inuerecundiam. αωοΤΗσ ασΗΡΗΤΙΚΗσ και Δια και ΤΡεπω μελλωρΤρεψω Το ωολεω.

Adĳcio is: pe. cor. ex ad iaceo cũ ceteris a iacio cõpoſitis ꝑ duplex ĳ. niſi in poematę: vbi qñꜫ primã ſyllabam cõtingit breuiari. Statius. Fontibus intentas abicit mõſtratꜫ cruorẽ. Idẽ. Pectoraꜫ iuiſis obicit fumãtia muris. Ver. Tityre paſcentes a flumine reice capellas. Tũc eni altera abĳciẽda eſt/ne ſyllaba breuis poſitione. i. duplicis cõſonãtis ꝯtra rationẽ metri ꝓducat̃. In ꝑterito ṽo per ſolã i ſcribenda ſunt: vbi a in e mutat̃: vt adieci abieci. Cõtingit nihilominus plerũꜫ vt q̃dã ꝓducant̃ quę a iacio. Ver. li. iiĳ. Tu lachrymis euicta meis: tu prima: Furentem his germana malis oneras atꜫ obĳcis hoſti. Ser. Obicis: ob naturalr̃ breuis: ſicut re ꝛ ad: ſed ꝓducũtur plerũꜫ hac rõne obĳcio/abĳcio/reĳcio: qꝛ hñt i vocalẽ ſequẽtẽ q̃ ꝑ declinationẽ põt in cõſonãtis formã tranſire: vt obiecit/reiecit. Ergo etiam anteq̃ꝫ. i. fungatur officio conſonãtis/ꝛ ꝑcedentẽ longã facit. Idẽ li. x. ſuꝑ verbo reiecit. Re naturalr̃ breuis eſt ꝛ eã ꝓ lõga poſuit: ſicut alibi. Reĳce ne maculis infuſcet vellera pullis. Qd̃ licet poſſit excuſari: qꝛ cũ facit reieci/i inter duas vocales poſita ꝓducit ſuperiorẽ: vt dicamus longã eſſe ſepe: quia ꝑ declinationẽ lõga futura eſt. Tñ quia in hoc argumentum magis eſt q̃ꝫ ratio: dicamus ectaſim factã q̃ poetis plerũꜫ conceditur. Significat aũt adĳcere/adiungere/accreſcere vt adiecit claſſi remiges. Et adĳcere quaſi applicare ꝛ iuxta ponere: vt ad virginem animum adiecit. Adĳcere oculum: eſt inſpicere/conſiderare. Adiectiuum ab adĳcio/ fit quaſi adiunctiuũ: quia ſubſtantiuis adiungat̃. Poſtulat autẽ infinitiuũ ſiue actiuum ſiue paſſiuum. At ſubſtantiua magis gerundium: vt tu es dignus habere opes ꝛ es dign⁹ honorari. Tẽpus eſt eũdi/locus eſt expoſtulandi.

Adigo is: pe. cor. ex ad ꝛ ago ſignifi. concito/cõpello. Lac. li. iiĳ. Cõquerẽtes ꝓphanos hoĩes ſacris intereſſe adegerũt principes ſuos in furorẽ: vt expugnarent dei tẽplũ. Itẽ adigo aſtringo. Liuius li. j. Iureiurando adegit neminẽ romę regnare paſſuros. Itẽ appello adduco/ſiue ad aliquẽ locũ ago. Ter. in Eu. Nã aut iã reuertere: aut mox noctu te adigent horſũ inſomnia. Ci. de diui. ſic Appello vſus eſt: quẽadmodũ Ter. Adigo. Inquit eni Viſum eſt in ſomnis paſtorẽ ad me appellere duos conſanguineos arietes. Itẽ affigo ſeu intus pono. Col. Cuneum adige intra lignum cum findere velis.

Adimo is: pe. cor. quaſi diminuo ꝛ aufero. Inde ademptus/ablatus. Adimere ṽo ius verborꝫ in comitĳs: eſt ius ſuffragandi tollere: ꝛ tanq̃ꝫ ſexagenarios de ponte deĳcere. Nam per pontem ſuffragia ferebantur: ab emo ꝛ ad ita ꝑ ꝛ amo ꝑimo: qñ quis malũ alĩ quod ſibi ex culpa ſua adinuenerit.

Adineo is: pe. cor. iniui initũ. i. intus vel iuxta mitto. Col. li. iii. Cũ ferula fuerit enata eam findito: ꝛ in medullã eius nucẽ grecã/vel auellanã abſcondito: ꝛ ita adinito. Hoc ante kalendas martias facito.

Adipiſcor eris: ex ab ꝛ apiſcor: quod non eſt in vſu: a quo aptus participiuꝫ videtur fuiſſe: vnde adeptus feſtus: aptus cũ ꝓpria ſignificatione intelligit̃: pont tñ ſolet ꝓ adepto: ſicut apiſci/ꝓ adipiſci. Nonius de priſcis dictionibus. Apiſci adipiſci. Lucil. lib. xxv. Vt ego effugiã qd̃ ego te ip̃rimis cuꝑe apiſci intelligo. Dicit̃ etiã apiſcor ar̃ apiſcat⁹. Lu. Magnã inde apiſcat⁹ infamiã. Inde etiã indipiſcor: qd̃ ſignificat aſſequor. Plau. tñ i aul. Indipiſces dixit. Adipiſcor igit̃: qm̃ plenius ſonat q̃ꝫ apiſcor in vſum venit: et ſignificat qñꜫ ꝯſeq̃r ſiue obtineo. Ci. li. iiĳ. ad heren. Hęc oĩa adipiſcemur ſi rõnes ꝑceptiõis diligẽtia cõ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſequemur ⁊ exercitatione. Plau. in tri. paſſiue dixit. Nō etate verū adipiſcit̃ ſapiētia. Aliqñ ſignificat cō uenio/ꝑuenio: qñ. ſ. cū ꝑſona iūgit̃. Idē in Epi. Dij īmortales infelicitēt te: vt tu es grādibus gradibus. Nā vt ad portū te ꝯſpexi curriculo occepi ſequi vix adipiſcēdi ꝑtās mō fuit Ci. Nā medio itinere eū ade pt⁹/āplex⁹ ſuz: ħ eſt cū medio itinere ad eū ꝑueniſſez.

Adiūgo is: alligo/addo/apto/accōmodo. Terē. in An. Ut animū ad aliquod ſtudiū adiungāt.

Adiūgo as. pe. cor. i. coiūgo ad aliqd iūgo. Pla. Mr̃ eſt terra ea parit corp⁹: mr̃ aīa adiūgat voluntatem.

Adiudico cas. Uide in dictione abiudico.

Adiuro ras: pe. pro. valde iuro. Nam ad auctiua eſt. Ser. Tūc nos adiuramus/cū aliqd feciſſe negamus Ter. in Ecy. Sācte adiurat nō poſſe apud Pāphilū ſe abſente ꝑdurare. Itē adiurare eſt incātationibus demones eijcere. Greci exorciçare dicunt vernacula nos lingua dicimus ſconçurare. Lac. li. iiij. Quanto terrori ſit demonib⁹ hoc ſignū: ſciet q̄ viderit: q̄ten⁹ adiurati ꝑ chriſtū/de corporib⁹ q̄ obſederint fugiāt.

Adiuuo as: pe. cor. opē fero/Hinc adiutor pe. pro. no/ mē verbale: q̄uis iutor a iuuo raro legat̃/⁊ ponit̃ ꝓ auxiliatore participe ſocio. Et q̄dē adiutores vt ſcri/ bit Do. dicūt̃ in re bona: impulſores ī mala. Terē. in Adel. Poſtremo hodie in pſaltria iſtac emēda adiu tor fuit. Adiutoriū dicit̃ illud qđ ab adiutore preſtat̃ Adiumentū ſimiliter ſumitur pro auxilio.

Adiuto tas: pe. pro. frequentatiuū ab adiuuo: vt eſt il/ lud. O Tite ſi quid ego adiuto.

Ad liquidū due partes ſunt: ſignificatq̄ clare aperteq̄ Hie. in ꝓlo. Eſaie. Ita vniuerſa chr̄i eccleſieq̄ myſte ria ad liquidū ꝓſecut⁹ eſt: vt nō eum putes de futuro vaticinari: ſed de preteritis hiſtoriā texere.

Ad limina dicebant̃ ſerui qui ad atriū ⁊ aditū . excuba/ bant: ſicut ad pedes a memoria: a libellis: qui ⁊ limi/ narche dicunt̃. Apu. li. ij. de aſi. Nā vt pueri ipſius ad limina credo vt arbitrio nocturni gānit⁹ ablegarē tur humi q̄ ꝓcul diſtractum fuerat grabatulū. Syr. Sepe etiam famuli turbato ad limina ſomno: Expa uere trucem per vaſta ſilentia vocem.

Ad manū due partes in prōptu: in ꝓximo: ⁊ parabile. Sene. Ad manū eſt/qđ ſatis eſt. Pli. in epi. Statim omnia ac pene pariter ad manū ſenſus reconditi.

Admetus: pe. pro. nomē Theſſalie regis: cuius armen ta pauit appollo diuīa poteſtate ſpoliat⁹: tñ Calima chus ꝯtra hāc inueteratā lectionē ita ſcribit in hym/ no apollinis φοιβον καὶ νόμιον κικλήσκομεν/ ἐξέτι ἐπ᾽ ἀμφρυσσῷ ζευγήτιδας ἔτρεφεν ἵπ/ πους ἠιθέου ὑπ᾽ ἔρωτι κεκαυμένος ἀδμή τοιο.

Admetes pe. pro. Oceani ⁊ Thethyos filia.

Adimantus nomen viri athenienſis.

Admiculū auxiliū ſuſtētaculū: vt vit? admiclo religata

Adminiculor aris: deponēs: ⁊ adminiculo as actiuum auxilior/adminiſtro/ſuſtēto. Cat. de li. edu. Quo ad potui adminiculaui tuā voluntatē in ſcribendo.

Adminiſtro as: iuxta miniſtro/ſeruio ⁊ guberno/Uide in dictione miniſtro.

Admiror: pe. pro. Uide in dictione miror. Admiratio: vt inquit Aug. nō de cognitis: ſed de incognitis reb⁹ naſci ſolet. Inde admirari ꝓ neſcire. Unde eſt illud Propter admirari ceperūt philoſophari.

Admitto is: recipio/aſſumo. Iuue. Iaz fas eſt admitte viros/dormitat adulter. Interdū admittere eſt intro mittere. Mar. Ante fores ſtantē: dubitas admittere famā. Interdum iuxta ponere/adiungere. Iuſt. li. j. Ibiq̄ equū eque admittit: ratus ex voluptate vene/ ris futurū qđ euenit. Interdum acceptare/ſuſtinere. Sal. Nōne emori ꝑ virtutē p̄ſtat q̄ hāc vitā miſerā atq̄ inhoneſtā vbi aliene ſuꝑbie ludibrio fueritis per dedecus admittere. Interdū peccare. Teren. in Eu. Si aliam admiſero vnq̄ occidito.

Admiſſionales dicunt̃ hij/quoꝝ officium eſt admittere aulicos intra cubiculū ad principē ſalutandū. Lam/ pridius in Alexādro. Salutaret̃ nō quaſi vnus de ſe natoribus patēte velo admiſſionalibus remotis.

Admiſſarius equus dicit̃: qui ad ſobolem procreandā eque adiungitur.

Admodū: pe. cor. aduerbiū. i. valde. Ibi eīn ad/intēſi/ ua eſt: vt vir admodū fortis. Pli. li. xx. Huius cucur bite cōmanducate ſuccus ſtomacho admodū ꝓdeſt. Qñq̄ ſignifi. aliq̄tū ſiue ſatis q̄ſi ſm rōnē. Liui. Iā mitigati admodū animi raptis erāt. Cū aūt due par tes ſūt ponit̃ ꝓ q̄ſi: tāq̄: vt ſcribis admodū docti viri

Admoneo es: pe. cor. idē pene qđ moneo ſiue cōmone facio. Ci. ꝓ Cel. Illud tñ te admonitū eſſe volo pri/ mū qualis es: talē te eſſe exiſtimes. Et dicim⁹ admo/ neo te illā rē/⁊ illi⁹ rei: ꝓ eo qđ eſt admonitionē tibi p̄ſto. A grecis traductū: q̄ cū abltō careāt/gtō vtunt̃. Sal. in Iug. Sz qm̄ tāti viri tēp⁹ admonuit. Uir. li. x. poſuit ꝓ percutere. Leucagus vt pronus pendēs in verbera telo: Admonuit biiugos.

Admoueo es: pe. cor. iuxta moueo appono. Uir. Nec dum illis labra admoui. Amoueo ꝟo a loco moueo: Terē. in adel. Age tūc hinc amouebo illum.

Adoleo es: pe. cor. eui ⁊ lui vltū. Uñ adult⁹. Adoleſco is: adoleſcēs/adoleſcētia ⁊ dimi. adoleſcentulus. Eſt autem adolere ſiue adoleſcere/creſcere. Hie. ad Eu. Nolo ſinas cogitatiōes creſcere. nihil in te babylo/ nicū: nihil cōfuſiōis adoleſcat: dū paru⁹ eſt hoſtis in/ terfice vt elidat̃ in ſemie. Aliqñ adolere ē ꝓpiciari: ⁊ ſupplicatiōib⁹ numē aucti⁹ facere: ſacrificare ⁊ quaſi odorē dijs p̄bere. Uir. Uerbenaſq̄ adole pingues: ⁊ maſcula thura. Qm̄ ꝟo ſacrificiū igni fieri ꝯſueuit adolere ꝓ vrere ſiue ligna īponere capit̃. Uar. Cuz inteſtina adoleuiſſēt parti dijs obtulerūt: parti ipſi cō (ſumpſere.

Adoleſcentia ab adolechia q̄ nugatio eſt ſicut ⁊ ab adoleſco: ꝙ q̄dā loquendi luxuries/atq̄ im petus ea in etate adoleſcat/vel ꝙ cū ſanguie ſimul ꝑ/ turbationes animi effrenatius adoleſcant.

Adoleſcētior aris: ſigni. luxuriare. Uar. Id quidē vt fa ciat: cēſeo quoniā tu quoq̄ adoleſcētiaris.

Adoleſcēturio adoleſcentiū more facio: ſiue in adoleſcē tiam redeo. Labe. Incipit adoleſcenturire: et neſcio quid nugarum facere.

Adonay nomen dei apud hebreos: qđ generaliter in/ terpretat̃ dñs: ꝙ dominet̃ creature cuncte.

Adonis: pe. ꝓ. idis: nomē ꝓpriū Myrhe filij/quē Ue/ nus amauit/⁊ cū ab apro eſſet interfect⁹: vehemēter īgemuit/⁊ cruorē pueri mutauit ī florē quē ⁊ adoniū noīauit. Uñ apud Ezechielē ꝓphetaz legit̃: Ecce ibi mulieres ſedebāt plangētes adonidē. Macrobius ꝟo accipit adonidē pro ſole: eſt etiā piſcis: vnde Op pianus ī libris de piſcib⁹ ita ſcrib it. Τὸν μέροπων ἕτεροι μὲν ἐπικλείουσιν ἄδωνιν Moſcopol⁹ aūt ἄδωνις παρὰ τὸ ἄδω τὸ ψάλλω τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἀείδω ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ ἰέχει προστεταγ μένον et Theocritus ἄδωνιν ἡ κυθήρη ὡς εἶ/ δεν νεκρὸν ἤδη στυγνὰν ἔχοισαν χαίταν ὡς χ ρανθεῖσαν παρειὰν ἀγεῖν τὸν ὗν πρὸς αὐτὴν ἔτα ξε τοὺς ὁ ποτὰς οἱ δ᾽ εὐθέως πεταθέντες πᾶσαν δραμόντες ὕλαν στυγνὸν εὗρον ὗν καὶ δήσαν ἔρωτα πέδησαν ἀγχόμενον βρόχῳ κατασύρ/ ουσιν αἰχμάλωτον ὁ δ᾽ ἐξοπίσω θέλαυνω μενοῦν πότοισι τοῖς αἴθηρ λεβαίνει δειλῶς φο/ βεῖτο γὰρ κυθήρην τὼ δ᾽ εἶπεν ἀφροδίτα καὶ τὰ λοιπά.

Adopto tas: Uide in dictione opto. Hinc adoptiuus qui ex adoptato natus eſt.

Ador: indeclinabile ſm vſum/q̄uis apud aliquos inue

niatur declinatū. Uganius li.ij. Illam ſponte ſatos adoris ſtrauiſſe maniplos. Declinat etiam hoc adoreum/vñ ⁊ adorea. Eſt autē ador frumenti genus vel farris: edor quondā appellatū ab edendo: ꝙ epulis et imolatiōib⁹ ſacris putabat piū: vel ꝙ aduraf vt fiat toſtum: Unde in ſacrificio mola ſalſa fit: vel dicitur ab adoro per Apocopen.

Adorea ⁊ adoreola cū accētu in antepenul. laus bellica: ꝙ victores a victis adorent. Feſt. Adorea laus qr glorioſum putabant eſſe qui farris copia abundabat: aut qui farre a populo donat⁹ eſſet. Adorea liba e farre facta: quibus in ſacrificijs vtebantur.

Adoro as: penulti. pro. ex ad ⁊ oro: ſignificat veneror/ precor/ſupplico.

Adordior ris: adorſus alloquor incipio. Am. li. j. offi. Poſtea nunq̄ niſi cōſulto dn̄o bellū adorſus eſt.

Adorior iris/vel eris: adort⁹ eſt repēte ⁊ ex inſidijs aliquē inuadere. Ab eo ꝙ corpora exurgāt ſubito atq̄ increſcāt. Liui. li. i. Timor deinde inceſſit ne ciuitatē ſinē impio vis aliq̄ externa adoriret. Differunt tñ vt inquit Do. Adorior ⁊ aggredior qr aggredimur de longinquo: adorimur ⁊ de ꝓximo. Dicim⁹ autē adorior hunc/nō orior ad hūc. Interdū adoriri eſt incipe Lac. li. iiij. Anteq̄ ꝓclarū hoc opus mundi adoriret

Adorno adornas: pluſq̄ apparo.

Ad plenū ſignificat perfecte. Hiero. Cū necdū poſſint ad plenum verba formare.

Ad quo. i. q̄ꝫtum. Afra. Ut ſcire poſſis ad quo te expediat loqui.

Adramis ⁊ ad ramin: pe. cor. nomen viri proprium.

Adraſtia regio non longe a troade quę eſt in myſia ab Adraſto rege dicta/q̄ primus nemeſi. i. fortunę tēplū edificauit/adraſtiāq̄ vocauit. Ibi etiā eodē nomine ciuitas fuit: q̄ diruta lapides trāſuecti ſunt. Et ibi ara edificata hermocreontis: opus magnitudine ⁊ pulchritudine mēorabile: eſt etiā q̄dā dea. η περιαι ρειτερ μοη μηρ και ρου αρθρωποισ περιλετατησ ο μουσ αιοσ καὶ αρισΤο τεληο περιτου αυραρου αλρασ ειαρ λεαρα πολρστορ αιτιαρ ουσαρ κατὰ φυσιρ αισαρ λεαει ουσαρ.

Adramelech Idolum aſſyriorum quod etiam ſamaritani coluerunt.

Adrepo pis: pe. ꝓ. ad aliq̄d repo. Pli. li. xxxv. Ad matris morientis ex vulnere mām̄ā abrepans infans.

Adruo ris: ex ad ⁊ ruo ſeruat d in cōpoſitione pręter regulā aliorū ꝓpter euphoniam: ⁊ ſignat arādo ſub ruo. Colu. li. ij. Diſiectā deinde ꝓtinus ſimū inarari ⁊ adrui conuenit/id eſt ſubrui ⁊ ſubigi.

Adſcire: ſignificat adiungere. Col. in ꝓfa. Cum ⁊ hanc adſciuimus quaſi agriculturę partē cum ſeparata ſit ab agricolatione paſtoralis ſciētia. Solet tñ ſcribi ſine d. ⁊ per duplex ſſ. De quo in conſciſco.

Adrumo as: pe. ꝓ. rumorē facio ſiue cōmurmuro.

Adſum es affui: ſignificat p̄ſens vel prope ſum. Et hoc naturaliter: ſicq̄ cū dtō vel abltō mediāte in ꝯſtruit. Ci. in phil. Oīb⁹ his pugnis Dolobella affuit. Et in pauli pugna nō affuit. Ci. Inter hoīem ⁊ beluam hoc maxime intereſt ꝙ hec tm̄ q̄ꝫtum ſenſu mouet ad id ſolū qd̄ adeſt/qd̄q̄ pn̄s eſt/ſe accōmodat. i. ꝓpe eſt Qñq̄ adeſſe eſt fauere in iudicio/vel p̄ſidio eſſe. Li. de ſcd̄o bello punico. Sed pueri femineq̄ ſup̄ animi corporiſq̄ vires adſunt: pugnantib⁹ tela miniſtrāt. Ambro. Cur nō affuiſti viduę orphanis quoq̄ iniuriā patiētib⁹? Do. Adeſſe cauſę ꝓprie dicūt aduocati ⁊ amici. Qñq̄ ſumit ꝓ accedere. Uir. Huc ades o galathea. Sed hec duo ſignificata magis ꝑ reflexum dicunt. Sciēdū ꝙ in adſum ſeruat d. triplici rōne. ſ. differētię cā de aſſus ſa ſū. Euphonię cā ꝙ plenius ſonet adſum q̄ꝫ aſſum, Poſtremo ꝙ ipa verbi declinatio d repetit tanq̄ i ſuū naturale principiū reuertēs.

Ueteres tñ aſſū dicebāt. Uñ aſſas dicebāt nutrices ꝙ aſſint his quos nutriūt: nec ab eis vel exiguo tēpore diuellant. Plau. Nil philon aſſum apud te eccū.

Ad ſūmā ⁊ in ſūma ſignificat deniq̄/ſiue ad poſtremū ⁊ breuiter. Iuue. Ad ſummā nō maurus erat nec ſarmata/nec thrax. Ci. de offi. Ad ſūmā ne agā de ſingulis. Quintili. In ſūma nō recedo: fas eſt mihi inuitis etiā parētibus pie facere. Idē in hunc ſenſuꝫ accipit ſemel: vt ibi. Ut ſemel oia cōplectar. Sic ⁊ breuiter vſurpat/vt in geminis languētibus. Breuiter tamē crudelitatis explicāda ſeuitia eſt.

Ad ſummū refert ad numerū. Ci. pro Mil. Un⁹ aut ad ſūmū duo inuēti ſunt q̄ Milonis cām nō ꝓbarēt id eſt nō plures q̄ꝫ vnus: aut duo ex pluribus.

Adubanus ⁊ adubanū: penultima producta fluuius q̄ ⁊ Iſter et Danubius dicitur.

Aduenio nis: pe. cor. idē qd̄ venio/ſeu ad aliquid venio Cecil. Edepol ſenectus ſi nihil aliud apportes tecū: quū aduenis. Et qñq̄ venire incipio qd̄ et de inanimatis dicitur. Plau. Aduenīēti morbo ſuccurre.

Aduento tas: approximo. Gel. Sed poſtea cum brundusium aduētaremus: mollitiq̄ eſſent vēti maris ꝑcunctatus eum ego ſum q̄ nam ratio illa pauoris ſui eſſet. Cice. Nondū erat auditum te ad Italiā aduentare. hoc eſt veniēdo proximū eſſe.

Aduentito tas: pe. cor. frequēter aduenio.

Aduena: pe. cor. q̄ nō eſt ciuis aut inq̄lin⁹/ſed externus ⁊ ꝓprię q̄ ex vno longinquo loco in aliqd̄ oppidū veniūt aduene dicunt. Cōuene q̄ ex pluribus locis.

Aduēticius: qui nō eſt loci illi⁹ quē habitat: ⁊ q̄ caſu in aliquē locum venit nō morādi gr̄a/neq̄ conſulto.

Aduenticius morbus qui forte nulla culpa venit.

Aduenticia bona q̄ nō ex recta ſucceſſione: puta patris aut aui/ſed ex legatis aut aliter caſu aliq̄ nobis aduenīūt: in qb⁹ veniēs hꝫ vſufructū ⁊ liberā adminiſtrationeꝫ. Aduenticij morbi qui forte ⁊ nulla noſtra culpa veniunt.

Aduerbium quaſi iuxta verbū dicit: qr in oratione prope verbum ponit. Nec eīm poteſt verbi vis ſignificantius ſonare niſi iungat aduerbium: vt puta dico nauigo. Hęc nō plene ſignificatiōis ſunt: niſi adijciātur aduerbia: vt benę/malę/doctę/fęliciter facit nauigat. Sic illa aduerbia iunguntur ad explendā verbi ſignificationē: vt ſunt locorum aduerbia: vt hic habito/eo intro. Eſt autē aduerbium pars orationis quę adiecta verbo ſignificationem eius explanat atq̄ implet. Fiunt autē quādoq̄ a nomīe: vt a bonus bene: a verbo/vt a ſentio ſenſim: tracto tractim: a noīe ⁊ verbo: vt pedetētim/a pede ⁊ tēto. A participio vt a ſtatus ſtatim. A ꝓnoīe: vt hic/illic: ab hic ⁊ illę. A prepoſitiōe: vt ab ex extra: ⁊ a ſub ſubter. Ab aduerbijs etiam: vt a prope propius.

Aduerto aduertis: ad aliquē locū verto. Terentius in Eunucho: Illa ſeſe iterea incōmodū huc aduerterat in hanc noſtrā platęā. Aduerto oculos animū vel aliquo cōuerto oculos vel animum.

Aduerſor cum dtō ſignificat cōtrarius ſum: auerſor vō deteſtor/abominor iungit cum accuſatiuo. Quod fit quotiēs ab aliq̄ re quā odio habem⁹ vultū auertim⁹ vt illud repellere videamur. Ouidius in Faſtis. Officioq̄ leuem non auerſatus honorem. Columella. Nam nec rubos auerſatur capra. Et in ſacris litteris. Gētes quas dominus auerſatur. Fit autem ab auertor de quo infra.

Aduerſarius ab aduerſor pro repugno. Nam aduerſarij dicuntur ſibi inuicem repugnantes.

Aduerſus ſa ſum: cōtrari⁹. Uide in dictiōe auerſus.

Aduerſus vel aduerſum prepoſitio ſignificat contra ⁊ inimicitias diſſidia/cōtrarietatēq̄ oſtendit ſicut contra: vt aduerſus vel contra hoſtes bellum geritur.

Aliquãdo pro erga ponitur: vt apud Terentium in
Adel. Et id gratũ fuiſſe aduerſum te habeo gratiaꝫ.

Adulor: penul. pro. vt quidã putant ex ad ⁊ aula: qꝛ id
aulici obſeruãt au in u ꝓductã cõuerſa. Qui. Agmẽ
adulantum media ꝓcedit ab aula. Nonius. Adula/
tio eſt ꝓprie canum blandimentũ: qꝺ ad hoies cõſue/
tudine tranſlatũ eſt. Et eſt adulari inſeruire ⁊ capta/
re: vt fauorẽ emereamur vel voce vel geſtu: tractum
απο Του Δουλου: dulu qꝺ eſt ſeruus. Eſt eñ adu
lari ſeruile: nõ liberale ⁊ ingenuum Apud Ciceronẽ
libro ſecũdo Tuſculanarum. Adulat pro adulatur
ſanguinẽ: poſitũ hoc eſt lambit/ebibit. Lucre. Lon/
ge alio pacto gãnitu vocis adulant. Diroꝛ autem
valde cum a greco veniat: qm̃ Δουλοσ dicitur ſer/
uus: inde duloꝛ aris: ⁊ cũ ad dꝛ adduloꝛ aris duplo.
dd. q̃ pacto primã coꝛripuerint aliq̃ verſificatoꝛes.

Adulter ⁊ adultera cõponi videt̃ ex ad ⁊ alter/ ſeu alte
ra/ ꝙ ille ad alterã/ ⁊ hec ad alterum ſe cõferat. Hinc
adulterium qꝺ pꝛopꝛie cum nupta cõmittitur.

Adultero adulteras penultima coꝛrepta et adulteroꝛ
aris vitio vel maculo: qꝺ etiam ad alia transfertur.
Plinius. Juuat ipſa adulterare adulteria nature: ſi/
cut teſtudines tingere: argentum auro cõfundere: vt
Electra fiant. Cicero per trãſlationẽ in Lelio. Simu
latio vitioſa.

Adulterinus na nũ: pe. pꝛo. Vñ adulterina ſigna dicũ
tur: que ſunt alienis annulis facta.

Adultus qui creuit. Vnde iuuenes dicũtur adulti qui
in floꝛe etatis et incremento ſunt poſiti.

Aduiuo: pe. ꝓ. q̃ſi adhuc viuo: Hier. ad Pãma. Jpe
ſi aduiueret oꝛigenes iraſceret̃ nobis fautoꝛibus.

Adumbꝛo bꝛas: expꝛimo/ repñſento ſiue imitoꝛ: vti pi/
ctoꝛes q̃ imagines planas adũbꝛant/ vt ſolide videã/
tur. Aliqñ vmbꝛã adhibeo ſiue vmbꝛã tegẽdo facio.
Col. li. xij. Adũbꝛant̃ vel ſtramẽtis vel aliȷs tegumẽ/
tis vue/ ne vẽtis aut caloꝛibꝰ exareſcãt. Ponit̃ etiam
interdum adumbꝛare pꝛo honoꝛare.

Aduncus: Vide in dictione vncus. Vnde adunco ad/
uncas quod eſt curuo.

Ad vnguẽ ſignificat ad ꝑfectionẽ: Tranſlatio ſumpta
a marmoꝛariȷs: q̃ iuncturas marmoꝛũ tunc abſolu/
tas exiſtimant: cum vnguis ſupꝑductus nihil offendit
vel cũ iuncture ita exacte ſunt: vt vnguẽ nõ admittãt
Per. Seueros excludent vngues/ ſiue ab his q̃ ma/
gna diligẽtia ⁊ cõſideratiõe aliq̃d faciũt: ⁊ in ipſa co/
gitãda vngues moꝛdẽt. Perſi. Nec demoꝛſos ſapit
vngues. Ho. li. j. Ser. Frõteiꝰ ad vnguẽ factus hõ.

Aduno nas: pe. ꝓ. Congrego. Hie. Qñ vos ad refe/
ctionẽ debita adunauerit hoꝛa in cibis veſtris mini/
me perfulgeat cocoꝛum induſtria. Hinc adunati di/
cuntur ſimul congregati.

Ad vnum aduerbialiter ſumptũ ſignificat omnes nul/
lo excepto: vt Nõ eſt qui faciat bonũ non eſt vſq; ad
vnum. Curtius. Omnes ad vnum periere.

Aduoco cas: pe. coꝛ. ad me voco: Terẽ. in Phoꝛ. Jbo
ad foꝛũ atq; aliquot mihi aduocabo amicos ad hãc
rẽ. Huic cõtrariũ eſt auoco. Et aduocare eſt in ſubſi
diũ vocare ſeu aduocatũ habere. Auguſti. li. ij. de ci/
uita. dei. Vt eam honoꝛibus talibus aduocarent cul
toꝛes ſui. i. aduocatam haberent.

Aduocati dicũtur qui alteri adſunt in cã. Plau. in caſ.
Stultus cõtriui diẽ dũ aſto aduocatus cuidã cogna
to meo quẽ hercle litẽ adeo ꝑdidiſſe gaudeo: ne me
neq̃c; ſibi hodie aduocauerit. Jnter aduocatũ ⁊ pa
tronum hoc intereſſe Valla exiſtimat: ꝙ aduocatus
nomen ſit generalius q̃ patronus: vt nõ tantũ ſigni
ficet eum qui alterius cauſam agit. Siquidem qui/
cũq; adeſt alteri in cauſa officij gratia aduocatus ap
pelletur/ etiãſi nihil dicat neq; agat: ſed qui tantum
paratus ſit defendere. Patronus pꝛopꝛie qui agit
cauſam: ſed accuſati/ non accuſantis.

Aduolo as: pe. coꝛ. iuxta vel ad aliquẽ locum volare: ⁊
cõſtruit̃ cum actõ ꝑpoſitis ad vel in. ⁊ aliqñ datiuo.
Pli. At i agrũ volateranũ palũbiũ vis e mari quot
annis aduolat. Jdem li. x. Platea nominat̃ aduo/
lans ad eas: que ſe in mari mergunt. Jdem. Capꝛa/
rumq; vberibus aduolant.

Ad votũ aliq̃d habere ⁊ ex ſentẽtia/ licet hoc videat̃ rõ
nis: illud cuiuſdã affectꝰ/ in eandẽ tñ veniunt ſignifi/
cationẽ. Quin. Habeſne vxoꝛẽ ex animi tui ſentẽtia?
Et alibi. Ad votũ omne fluentẽ foꝛtuna laſciuit ociũ

Aduſq;. i. ad. Apul. Jã aduſq; amnẽ ꝓueniamus.

A ante E

Aeacus: pe. coꝛ. Jouis ex Europa filius quẽ tãte iuſti/
cie fuiſſe dicit̃: vt apud inferos animarũ creditus fue
rit a Plutone delectus iudex: cũ Minoe ⁊ Rhada/
manto: ⁊ peccantium delicta diſcutere.

Aeas eantis: fluuius Epiri ex macedonia priꝰ defluẽs
⁊ in mare Joniũ cadẽs: dicẽte Luc. li. v. Purus in oc
caſum parui ſed gurgitis aeas Jonio fluit inde mari

Aedes: tã in ſingulari q̃ in plurali ꝓ tẽplo: ſꝫ fere ſemꝑ
cũ adiectiõe: vt edes ſacra/ vel edes ſacre: edes iouis
edes deoꝝ: edes pacis ⁊ hmõi. Cice. Ex eo die q̃ i edẽ
telluris cõuocati ſumꝰ. Val. max. li. j. Ea põtificũ ad
monitiõe effectũ eſt: vt Marcellꝰ ſeꝑatis edibꝰ ho/
noꝛis ac virtutis ſimulacra ſtatueret: ſi ꝟo abſolute
dixerimus: edes tantũ domũ deſignamus: vt meas
edes nõ ꝑſcribã. Ea ꝓpter apud iuriſcõſultos ꝓ omi
ſpecie edificij dici inuenit̃: vñ ⁊ ꝓ ſepulchꝛo Qui po
ſuit. Eſt mihi marmoꝛea ſacratꝰ in ede ſichẽꝰ Pꝛo cu
biculo. Cur. Excubabãt ꝑncipũ liberi ſeruati noctiũ
vicibus ꝓximi foꝛibus edis: in qua rex acquieſcebat.
Jdem pꝛo cenaculo poſuit cum ait. Stabãt ad foꝛes
edis eius in qua rex veſcebatur. Fitq; edes vt ſcribit
Ser. ab edo: ꝙ in ea ſacrificantes edere ꝯſueuerint.
Nam quedam ſunt nomina que initio diphthongã/
tur q̃uis a verbo non diphthongato deriuẽtur: vt
vt edes/ eſculus. Varro. Ab auditu fieri putat ꝙ ſcꝫ
plano pede adibant: vnde etiã pꝛimã diph. vocalem
accepit. Feſt. Edes ꝙ in edito poni ſoleret: aliȷ edem
dici exiſtimant ꝙ in ea euũ degatur.

Aedicula: dicitur vbi deum ſimulacra ſeruantur. Pli.
li. xxxvj. de Venere gnidia Aedicula eiꝰ tota aperit̃
vt conſpici poſſit vndiq; effigies dee. Aug. li. ij. de ci/
ui. dei. Nulla edicula ſacra dignum putauerunt.

Aedificium edis cõſtructio: ⁊ ponit̃ ꝓ omni ſtructura.
Nam edificij appellatione nõ ſolum ſuperficiem ſi/
gnari: ſed ſolum quoq; ipſum cui edificium ſuperpo
ſitum eſt Vlpianus putat.

Aedifico as: pꝛopꝛie edem facio/ q̃uis ad omne cõſtru/
ctionis genus etiam ad naues ꝑtineat. Cice. Qui cũ
maximas edificaſſet: inſtruxiſſetq; claſſes. Vnde vide
tur magis ſumi pꝛo conſtruo: ꝑſertim cum ei domus
additur: quia aliter fruſtra domũ iungeremus. Jdẽ.
Qui cũ edificaſſet in palatio plenã dignitatis domũ.
Huiꝰ cõpoſita ſunt coedifico ſil̃ edifico exedifico ma
nifeſte ſeu perfecte edifico. Pli. de apibus. Domos
pꝛimũ plebeis edificant: deinde regibus. Jnedifico
intus edifico. Liuius li. j. Et vt libera a ceteris reli/
gionibus ara eſſet tota Jouis templiq; eius quod in
edificaretur exaugurare fana ſacellaq; ſtatuit. Pꝛo/
edifico vnde pꝛo edificatum ꝙ veteres dicebant qꝺ
ex pꝛiuato loco pꝛoceſſerat in publicum ſolum. Re/
edifico rurſus edifico ſuperedifico. Hiero. Si quis
aũt ſuꝑedificat ſuꝑ fundamẽtũ hoc aurũ argentũ ⁊c̃

Aedepol: penultima coꝛrepta aduerbium iurandi: qꝺ
eſt quaſi per edem pollucis. Jtem pol ⁊ perpol que
idem ſignificant.

Aediles: penul. pꝛodu. dicti ſunt ab eo ꝙ edes ſacras

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

⁊ priuatas ꝓcurarēt. Vel ab aditu ꝙ facilis ad eos aditus eſſet. Primo ex plebe duo creati ſunt ędiles: deinde procedente tempore duo ex patricijs adiuncti ſunt qui a ſolio eburno quod eis datum eſt Curules dicti ſunt. Officiuꝫ ędilium erat ludos publicos exhibere et ſacras priuataſqꝫ ędes procurare: totam vrbeꝫ tueri: vt cloacę ⁊ aquęductus ⁊ queqꝫ publica ędificia munda et integra eſſent: loca in theatro aſſignare. Si quiſpiā ſeruum aut iumentum morboſum vitioſumve ꝓ integro ſanoqꝫ vendidiſſet: ędicto ędiliū emptori ſuccurrebaꝭ. Idqꝫ ędictū ędilitiū dicebaꝭ ſiue ęditiōes ędilitie. Erāt ⁊ alij ędiles q̃ frumēto p̄erant a Cęſare creati ⁊ a cerere cereales noīati ſunt: vt ſcribit Pomp. His cura rerū vendendarum ne qua fraus fieret ⁊ menſurarū cōmiſſa erat. Scribit Diony. Hali. li. vj. anti. Ad officiū ędiliū ptinuiſſe vt curam haberēt annonę forēſis copięqꝫ cibarioꝝ ęditiones edi. hi apud gręcos agoranomi vocantur: a foro rerum venalium cui regulam preſcribunt.

Aedilitas ipſa dignitas. Sueto. in Ceſ. Si quidē ante paucos dies q̄ ędilitatem iniret.

Aedelitiū idē qꝺ edilitas et magiſtratꝰ. Cice. li. ij. offi. Pub. Craſ. tum cognomine diues: tum copijs functus eſt edilitio maximo munere: idem ſignificat ędilitatus. us.

Aedilitius a um: nomen poſſeſſiuū: vt comitia / ędilitia in quibus creabātur ędiles.

Aedelitius aędelicij: qui ędilitate functus eſt.

Aedituus ędis tutor. i. curam gerens ab ędibus ſacris quas tuetur.

Aedituor ędem tueor. Unde ędituentes pro ędes ſacras tuentes.

Aeditimus penul. correp. Gellio actore ea forma dicitur ſicut finitimus / legitimus pro eo qui ędibus pręeſt / quaſi ędis intimus. Sic Clauſtritimus: qui clauſtris ianuę pręeſt. Aug. lib. v. con. Sciuiſti eum comprēdi ab ęditimis fori tanq̄ furē. Cice. in Ver. Aeditimi cuſtodeſqꝫ mature ſentium diuerſantem in quodam tugurio extra vrbem. Sed pro eo nūc vt Var. lib. iij. de lin. lati. ait. Aedituus vſurpatur. Lucre. ꝓ ęditui vtitur ędituentes. Hoſpitibus loca quę complerant ędituentes. Hos gręci νεωκορουσ neocoros vocant.

Aedo is didi itum. ab a qꝺ eſt extra: quaſi extra do. Unū ędere ſignificat emittere / promere / in lucem dare / manifeſtare. Sic dicimus aliquem ędidiſſe librum. Unū ęditio publicatio. Et quoniam quę generantur in lucem promūtur factuꝫ eſt vt ędere ſit generarę. Hor. lib. j. car. Mecenas attauis ęditę regibꝰ. Et ędere ē exhibere qꝺ eſt ſpectaculis cōmodatū. Sue. in Ceſ. Aedidit ſpectaculi varij generis munus gladiatoꝝ. Unde ęditores ludorū exhibitores dicti ſunt. Per ae diphtongon inuenio antiquitus: cum tamen ab e componatur.

Aedon grece αιδων. Luſcinia. Uirgiliꝰ. Quodqꝫ leues calami / quę ſuauis cantat aedon.

Aeditus a um: penul. cor. altus ⁊ fortis dicitur. Hor. in ſer. Utribꝰ ęditior cededat vt in grege thaurus: et ędita loca dicuntur alta ac ſeſe oſtendētia. Scribiꝭqꝫ cum diphthongo / vt differat ab ędo pro comedo.

Aedititius iudex quē vna pars elegerit. Cice. ꝓ Plan. Neqꝫ enim quicq̄ aliud in hac lege niſi ęditítios iudices ſeruatis.

Aegeus Theſei pater athenarum rex: a quo ęgeum mare / vt quidam putant.

Aegeum mare vt quidā dici volūt ꝙ i eo ęgeus theſei pater ſe pręcipitauerit. Alij ꝙ Aege amazonum regina in eo perierit. Strab. Ab ęgis oppido i Eubo ea. Pli. ab αιγα capra deriuat qui lib. iiij. ſic ſcribit. Plurimis inſulis conſperſum cui nomen dedit ſcopulus inter ternum ⁊ chium verius q̄ inſula aexi nomine a ſpecie caprę: quę a gręcis ita appellatur repēte e mari exiliens. Solinus. Inter Tenedū ⁊ Chiū eſt claros inſula qua Aegeus ſinus panditur: ab dextra Antandrum ſaxum eſt. Hoc enim verius q̄ inſula cognominari meruit. Id quoniā viſentibus procul caprę ſimile creditur quam gręci Aegea nūcupāt Aegeus inq̄t ab eo ſinus eſt appellatꝰ. Var. Aegeū inquit dictum ab inſula ꝙ in eo mari ſcopuli in pelago vocantur: A ſimilitudine caprarum ęges. Pacu. Aeges ferme aderāt equore in alto ratibꝰ repētibꝰ.

Aege pluralis numeri: vel ege es. vrbs Cilicię. Quo etiam nomine dicta eſt inſula in mari ęgeo.

Aegea nomē duarū vrbium: vt ſcribit Ptol. quarum vna eſt in Emathia: alia in Mauritania.

Aegeon nomen gigantis.

Aegialeus Medeę frater. Aegiale es: ſiue egiales. ae nomen proprium vxoris Diomedis.

Aegialus / latine dici poteſt littus. Quo noīe dicta eſt Achaia ꝓpter vrbes per ordinem poſitas.

Aegeria nympha fuit que colebaꝭ in aricino lacu: cum qua Numa Pōpilius ⁊ cōnubium ⁊ colloquium ſe habere ſimulauit ſup cultum religionum quo armorum ⁊ prędę ſtudio flagrantē po. Rom. abſtraheret. Unde Ouid. Aegeria eſt q̄ prębet aquas dea grata camenis. Illa nume coniunx conſiliūqꝫ fuit.

Aegis idis munimentū pectoris ęneum cuꝫ gorgonis capite. Quod ſi a pectore numinis egis. Si in corpore hominis Lorica dicitur. Et a capra nomen ductuꝫ eſt: quia de corio eius fiebat. Et ideo Mineruа habere Gorgon in capite dicitur: quia prudentia ſua quaſi alios ſaxeos reddidit

Aegiochus dictꝰ eſt iupiter ꝙ corio capellę amalthęę vſus fuerit pro ſcuto qū contra Titanas dimicauit vt inquit Lactantius libro primo.

Aegides p. ꝓ. patronymicū eſt ab ęgeo Theſei patre Ouidiꝰ. Perfidus ęgides ducētia fila ſecutus.

Aegylos: eſt abſceſſus inter nares ⁊ angulū maiorem oculorū per quem pituita aſſidue diſtillat: ⁊ ſi negligatur ad oſſa vſqꝫ dehiſcit in fiſtulā. Differt ab Aegylope: id quod Crithen hoc eſt Ordeum vulgo ordeolum appellāt: ⁊ galenus Poſthiā Crithe abſceſſus eſt puſillus oblonguſqꝫ ſub ipſum palpebrę torulū: hoc eſt vt ait Celſus ſuper pilorum locum. Officit luminibus. Et qꝺ vocaꝭ ancylos ſiue ancyloblepharos quo palpebre coaleſcunt inter ſe: apeririqꝫ non poteſt oculus. Cui nō admodum abſimilis eſt morbus qui enchantis vocatur: in ipſo angulo tuberculum quod palpebras parum deduci patitur. Sed ⁊ ſi membrorū articuli ſic herent velut comprenſi Ancyla et Ancyloſis vocatur.

Aegina: pe. produ. fuit Aſopi Boetię regis filia a qua vrbs peloponeſo adiacens contra Atticam Aegina vocaꝭ. Et a qua Aeacus eiuſqꝫ poſteri genus duxiſſe feruntꝭ. De hac Ouidiꝰ li. vj. meta. Aeacus Aeginā genitricis noīe dixit. Hinc Aeginenſes dicti ſunt.

Aegyſthus Tyeſtis filius: qui a capris nutritus fuiſſe perhibetur.

Aegle nympha ſolis ex Neera filia: latine ſplēdor ꝺr.

Aegloga penul. cor. caprarū ſeu rerum paſtoraliū ſermo diciꝭ. Aegon enī caprarum: logos ſermo dicitur At egloga ſine diphton. electio vel explanatio elegātia dicitur vt inquit Pli. lib. iiij. epiſtolarum. ⁊ Euſe. lib. iiij. eccꝭ. hiſtorię contra Tortelium.

Aegon: nomen paſtoris ⁊ caprile ſignificat. Quo etiaꝫ nomine promontoriū lemni dictum eſt.

Aegocephalus penul. cor. vt Ariſto. lib. ij. de animalibus inquit: auis eſt quę lyenę omnino caret.

Aegonomus pe. cor. capraꝝ ductor qui ⁊ epolus diciꝭ. οτι αιξ αιγοσ και νεμω το βοσκω οθεν το νε

μοσ τουγεμοσ imo locus aptus capris depaſcẽdis: id oſtendit propria deriuatio.

Aegolethron: herba in pontho alba/ dicta a capris interimendis αἶγα greci caprã nominant ολεθριον perniciosum: exitiale.

Aegoceros: otis vel egoceron pe. cor. aĩal: alio nomĩe capricornus dicĩt. Hiero. cõtra Joui. Magna iniuria nuptiarũ: vt inter ſcorpios quidẽ ⁊ centauros et cancros ⁊ piſces ⁊ egrocerotas. i. capricornos vxorẽ maritũq; cõſtituerint λεγεται οτι το κερα και αι Lu. Aegoceron cancrũq; tenet.

Aegos thracie fluuius: ad cuius oſtia claſſis atheniensium a Lyſandro capta fuit. Pli. li. ij. Idq; factũ interdiu in thracie parte adegos flumen cuius loci Accole Aegopotamite nominant.

Aegypanes: ſunt nudi leues caprinos pedes habentes. Ueteres huiuſmodi monſtra pro ſemideis ſiue pro ſylueſtrib⁹ dijs coluerunt: quẽadmodũ Faunos ſyluanoſq;. Faunos ac Satyros nemoruz deos eſſe dicentes: panas agroꝝ Syluanos ſyluarũ. Uide in dictiõe Satyri. Ouidi⁹. Sunt mihi ſemidei: ſunt ruſtica numina nymphę. Et fauni ſatyriq; ⁊ monticole ſyluani. Quos q̃m celi nondum dignamur honore. Põp. mela ſcribit vltra athlãtẽ Mauritanie mõtez noctu pſepe viſa lumina ⁊ crepit⁹ cymbaloꝝ ac fiſtularum cantus auditos: nec die repertum quemq̃. Jccirco ꝓ ꝯſtanti habitũ: hos faunos eſſe acſatyros

Aeger a um: ab ago is: per contrarium: ꝙ actione vacet: ſiue ꝙ qui morbo correptus eſt: grauius agitetur. Et dicimus hic eſt eger pedibus: et hic eſt pedibus egris. Ualerius maximus li. v. dixit. Pulſu venarum cõperit cuius morbi eger eſſet.

Aegero es: eger ſum: a quo Aegreſco: quod magis eſt in vſu: eger fio. Plinius libro. x. Corui ante ſolſticiũ generant. Jtem egreſcunt ſexagenis diebus ſiti maxime anteq̃ fici coquantur autumno.

Aegre aduerbium: ſignificat moleſte/ dolenter: iniquo animo. Terentius in Hecy. Sed reprimam me ne egre quicq̃ ex me audiat. Jtem egre male: difficulter Uirgi. libro. iiij. Geor. Ergo egre raſtris terras rimantur. Columella libro. j. Seruos quoq; qui ſecuturi patrẽfamilias ſunt: non egre pedibus ingredi id eſt inuite vel difficulter.

Aegroto as. penultima ꝓducta. Jnfirmus ſum: a quo egrotatio que ſic ab egritudine diſtinguitur: vt docet Hieronymus ſuper Joel. ꝙ egritudinem animi dicimus: alioquin corporis non egritudo/ ſed egrotatio dicitur. Jdem ad Julianum diaconum. Q̃q; ita me iugis tam corporis egrotatio q̃ animę egritudo conſumpſerit: vt morte imminente nec mei pene memor fuerim. Cicero. Sed proprie vt egrotatio in corpore ſic egritudo in animo nominatur. Unde ipe libro. iiij. Tuſcu. diffinit quid ſit egritudo. Stulta egritudo eſt qua afficiuntur: in malis opinatis animoſq; dimittunt et contrahunt: rationi non obtemperantes. Jnuenitur tamen eger dici etiam de corpore et egrotus de animo. Saluſtius. Antonius pedibus eger qui prelio adeſſe neq̃bat. Horati⁹ in Ser. Quo me egrotare putes animi vitio. Ab egroto fit coegroto. Hieronymus. Et ſi ipa languerit coegrotandũ eſt ⁊ nunq̃ ab eius lectulo cedendum.

Aegrimonia: penultima correpta idem eſt quod egritudo Plaut⁹. in Ru. Tãtiſper dum abſcedat a me hec egrimonia.

Aegyptus regio in aphryca: vel ſm aliquos aphrycę proxima ab egypto Danai fratre ſic appellata prius eria dicta. Hec teſte Plinio libro. v. Ab oriente rubro mari: aſſyrieq; coniungitur: ab occaſu Cyrenen et aphryce reſiduum habet: a meridie vſq; in ethiopiam protẽditur: a ſeptẽtrione habet mare egyptiũ. Eius inſignes vrbes ſunt Thebe Abedos Alexandria Babylon et Mẽphis. Jn hac (vt Plato inq̃t) nunq̃ viſum eſt pluere: ſed nili inundatione fecundatur. Eius figura triquetra eſt quam efficit nilus ita ſe diuidens. Ab egyptus fiunt adiectiua. Aegyptius a um: et egyptiacus a um.

Aegyptini penultima producta dicuntur ethiopes q; egyptijs ſunt finitimi.

Aelius et elia nomina ſunt propria rom. carent aſpiratione.

Aelia regio in Aſia inter Myſiam et Joniam. Eſt et vrbs quedam calabrię a qua elianus a um.

Aelurus: penultima producta: latine Catus ⁊ Felis dicitur. Ariſtoteles libro de aĩalibus. Aeluri ⁊ ichneumones tot numero pariunt quot canes. Aelianus eliorum mas quidam libidinoſiſſimus eſt: femina autem amantiſſima prolis fugit coitum cum maribus quoniam ſemen mittunt calidiſſimũ: ⁊ quaſi ignẽ genitalia adurẽs. Hoc cernens mas cõmunem fetum dilaniat: illa ꝓo prolis deſiderio mares libidine ardentes adit rurſus. Gellius libro. xix. Aelurorum quoq; oculi ad eaſdem vices lunę maiores fiunt aut minores.

Aemiliam: gentem appellatam dicunt a Mamerto Pythagore philoſophi filio cui propter vnicam humanitatem cognomen fuit emiles. Nam emiliam greci ſermonis lepiditatem vocant. Hec familia emiliana Rome honeſtiſſima fuit: a qua emilianus appellatus eſt Scipio africanus minor: quaſi emilij filius qui per adoptionem inſertus fuit familię ſcipionum Aemilia via ab Aemilio conſule dicta eſt que a placentia ariminum vſq; perducta eſt: emiliana: edificia erãt extra Romã: de quib⁹ Cornelius Tacit⁹ plus infamię ad incendium habuit: qui a predijs Tigilini emilianis proruperat. Aemilia regio Jtalię que ⁊ flaminea. Romandiola etiam dicitur. Jn qua ſunt vrbes Ariminum Ceſena: Saſſina: Rauenna: Fauentia. Jmmola: Forumliuij: Bononia ⁊ Ferraria.

Aemonia: penultima correpta regio: que poſtea dicta eſt Theſſalia. Ab aemone Deucalionis filio: prius Pyrrhea dicta: a Pyrrha Deucalionis vxore. Quidam tamen cum aſpiratione ſcribunt Hemonia.

Aemulor: penultima correpta (vt Apulei⁹ inquit) ab amo deſcẽdit: vnde ⁊ primam vocalem accepit: amare ſignificat inuidere per antiphraſim. Aemulari igitur: inuidere eſt a contrario ſenſu: vt in actibus apoſtolicis. Et patriarchę emulantes Joſeph vendiderunt in egyptum. Jn Eſaia: Effraim non emulabitur Judam: et Judas non pugnabit contra Effraim Aliquando emulari ſignificat imitari. Unde emulus dicitur eiuſdem rei ſtudioſus et ſectator: hoc eſt qui aliquem imitatur ⁊ ſequitur: quod non niſi amore fieri poteſt. Cicero pro Marcel. Jllo emulo atq; incitatore ſtudiorum meorum atq; laborum. Differunt tamen emulatio ⁊ imitatio: ꝙ imitatio ſimplex eſt et liuorem non admittit: emulatio autem habet quidem imitandi ſtudium: ſed cum malicię operatione: licet hoc ſine vitio eſſe poſſit vt cum meliorem videamus conamur non inuidia/ ſed amore ipſius virtutis reddere nos pares aut ſuperiores. Unde eſt illud. Stimulos dedit emula virtus. Aliquando emulari eſt participem eſſe: vt Noli emulari in malignãtibus.

Aenaria inſula a ſtatione nauium enee dicta: vt ait Plinius. Hec et Jnarinę dicitur pithecuſaq;. Nunc Jſchiade nomine oppidi corendicis imaginẽ preferentis in monte.

Aenna ciuitas eſt in meditullio ⁊ vmblico Scicilię collocata que cum ob prefecti ſeuitiam a Romanis deſciuiſſet: Qui ad cõcionẽ cõuocatos ennẽſes vltima internectiõe clã ſubmiſſis militibus armatis deleuit.

Aeneas penultima producta/nomē viri troiani a Virgilio celebrati dictus Aeneas/ vt quidam putant ab αινεω εις, qđ eſt laudo. Nam αινοσ laus latine dicitur: qui tamen procedere non poterunt in rei veritate ſic (non dico citemus totam greciam) ſed vel ſolum verſiculum Homeri adduxerimꝰ quem volo legant. Ιω δε και ερειασ ορομεσ σεται και τα λοιπα. Ab Aenee dicti ſunt eneade Troiani.

Aenea vrbs in regione Creſſia. Liu. in libro quadrageſimo. Proficiſcūtur a Teſſalonica Aeneam ad ſtatutum ſacrificium.

Aeni vt auctor eſt Ptolomeus: inſula eſt iuxta arabicum ſinum.

Aenus genus vaſis: ab ere quod et Cacabus ſiue caldaria dicitur. Diuiditur quandoqꝫ diph. per diereſim: et tunc vt Ser. docet aſpiratio interponitur/ vt apud Horatium: Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Virg. Aut foliis vndā tepidi deſpumat aheni. Huius diminutiuū eſt Aenulus.

Aeneus enea eneum penultima correpta. Idem eſt qđ ereus: et ſimiliter diereſim quandoqꝫ patitur. Horatius in epiſtolis. Si recte facies hic murus aheneus eſto. Aliquando ponit̃ pro forti. Horati. Incluſam danaen turris ahenea.

Aeneatores dicti ſunt tubicines ab aenea tuba. Amianus lib. xix. Cum ſupeſſet exiguum noct⁊ eneatorum clangore ductore vrbem vt mox caſurā terribili corona cinxerunt. Et libro xxiiii. Aeneatorū accentu ſigno dato ꝓgrediendi ad pugnā ad arma ꝯcurſū eſt.

Aenobarbus dictus eſt Domitiꝰ qm̄ Caſtor et pollux cum de victoria nunciarent Domitio: ipſeqꝫ minime credens narrantibus eſſet malas barbāqꝫ manibus ꝯmulſerunt ⁊ ex fuſca in flauā ꝯuerterūt. Vn̄ a barba rutila eneiqꝫ coloris enobarbi dicti: Quod poſt ea Domitiorū cognomen fuit.

Aenigma atis. obſcura allegoria vel queſtio obſcura que difficile intelligitur niſi aperiat̃: vt illud in libro Judicū. De comedente exiuit cibus: ⁊ de forti egreſſa ē dulcedo. Ab αινιττω obſcure loquor innuo Innuitur enim quiddam quod pluribus explicandum eſt. Hinc Aenigmatiſtes qui enigmata facit ſeu proponit. Hiero. contra Joui. Sed quid ad noſtrum. αινιγματιστην enigmatiſten cuius libros multo difficilius eſt noſſe ꝙ̄ vincere. Huius ſignificatiōis eſt Aenigmaticus.

Aeolus penultima correpta Jouis filius: a quo Aeolia: et ventorum rex appellatur latine varius ſiue doloſus dicitur.

Aeolia regio duplex eſt. Vna in Aſia grecorū colonia media inter Myſiam et Joniam. Alia ab Aeoliis ſeptem inſulis intra Siciliam et Jtaliam quarū nomina ſunt hec Hiera Strongile Didyme Eriphuſa Phenicuſa et Enonymos. Stra. lib. vi. Plyni. lib. tertio Solinus mella de Aeoliis que aliis nominibus a noſtris vulcanie: ephestiades a grecis nuncupātur. Dicte eolie ab Aeolo Jouis filio. Dicit̃ etiā lipara a liparo Auſonis regis filio qui eā ante eolū rexit. Hinc Aeolium mare dictum ē quod Aſiatico littori adiacet ab Aeoliis pulſis olim colonis. Naz antea myſium dicebatur.

Aeon grece: Aeuum latine dicitur.

Aepolus penultima correpta Caprarius: Aepolium Caprarum grex.

Aepy vrbs Neſtoris in montibus ſita. Nam Aepy ſublime denotat. Aepys altus.

Aequus a. um. planus ab aqua: ꝙ equam ſuperficiem habere videat̃ ita vt imaginē tanqꝫ ſpeculū reddat. Per tranſlationē ponit̃ pro iuſto: quia nullā in partē inclinatur. Equus ꝓ animali nō diphthongatur.

Aeque aduerbium ſignificat iuſte. Seneca. Judex qui parte inaudita altera aliquid ſtatuit etiā ſi eque ſtatuerit: haud equus fuit. Interdum ſignificat tam vel tm̄ vl' ſimiliter: vt Tu es eque bonꝰ: ac doctꝰ. Suet. in Ceſ. Nihil eque ac iudicis acerbitas ꝓfuit. Virg. lib. ii. Geor. Negant alios eque ſerpentibus agros Dulcem ferre cibum.

Aequo equas explano. Plyni. Aequato deinde pauimento infunditur oleum. Et aequare eſt cum equitate diuidere. Virgiliꝰ. Operumqꝫ laborem partibus equabat iuſtis. Aliquando continuare. Idem. Felix ſi protinus illum equaſſet nocti ludum. Huius compoſita Adequo/coequo/exequo/ ⁊ ꝑequo: que ſm̄ ꝑpoſitiones ſignificant.

Aequamentum equatio eſt quod et libramētum dicit̃. Nam equimentum aliud ſignificat.

Aequanimis penultima cor. qui eſt equi animi: qui nec proſperis extollitur: nec aduerſis frangitur. Hinc equanimitas que eſt fauor et ꝓpitius animꝰ. Terē. in Adel. Facite vt eq̄nimitas veſtra poete ad ſcribēdum augeat induſtriam Aequanimiter moderate: patienter: equo animo.

Aequitas: modo planiciem: modo iuſtitiam ſignificat cuius contrarium eſt iniquitas.

Aequeuus/coetaneus/ab equalitate eui dicitur.

Aequalis/planus. Vnde equalis campus. Qn̄qꝫ pro ſimili ponit̃ et exequo. Plyni. Cum ⁊ ipſe equalem fortunam expertus fuiſſem. Quādoqꝫ ꝓ coetaneo. Cicero in Cato. Nec cum equalibus ſolū qui pauci admodū reſtāt. Differūt tm̄ ab inuicē ꝙ equales ſunt eorundem annorum. Coetanei in eodem tēpore ſed diuerſis annis ⁊ diſparibus: vt Cicero ⁊ Auguſtus fuerunt coetanei/licet Cicero maior natu fuerit: ſed non equales. Hinc equalitas ſimilitudo: paritas. Aequaliter: ſimiliter pariter.

Aequabilis idem quod equalis. Cice. Et vox reducit̃ in ſonum quendā equabilem atqꝫ conſtantem.

Aequilaneum: ex toto dimidium ſignificat: dictum a lotione lane que dicit̃ equilaneo redire cū dimidium decidit ſordibus.

Aequimanus penultima cor. qui vtraqꝫ manu vtitur et ita leua operatur ſicut dextra.

Aequilibriū equatio libre quod ⁊ equamentū et libramentū dicit̃. Trutina cū pro bilancis ſeu ſtatere lingua/ſumit̃. Gel. Nam cui mēbrū ab alio ruptū eſt ſi ipſe itidē rūpere ꝑ talionē velit: quero an efficere poſſit rūpēdi pariter mēbri equilibriū. Jn qua re primū ea difficultas ē inexplicabilis Quin ſi mēbrū inquit alter imprudēs ruperit. Quod eīm per imprudentiā factū eſt retaliari per imprudentiā debet.

Aequinoctiū ex equalitate noctiū dicitur/ ꝙ tunc dies et nox horarum ſpacio equales ſint. Duo ſūt autem equinoctia vernale. ſ. et autūnale: vernale fit quarto Jdus Martias vel circa. viii. Calendas Aprilis et in octaua parte Arietis conficit̃: autumnale decimooctauo Calendas Octobres ad vergiliarū occaſum diebus. xl. quia annum olim in duas tantum partes diuidebant hoc eſt in eſtiuum ⁊ hyemale ſolſtitium. Ab equinoctium fit adiectiuum equinoctiale: vt tempus equinoctiale.

Aequidiale dictum ab antiquis/qđ nūc dicimus equinoctiale: quia nox diei potius ꝙ̄ dies nocti annumerari debet. Sic etiā equidium qđ nūc equinoctium.

Aequipolleo les. ꝑ duplex ll. parem poteſtatē habeo. Vnde equipollentia equiualentia.

Aequiparo as. penultima correpta ſignificat cōparor ſiue equo.

Aequiualeo equiuales equiualet/ penultima correpta quaſi eque poſſum.

Aequiuocum penulti. correp. eſt qđ greci dicūt homonymon: et a Martiano vocatur pluriuocū: quando

pluribus rebus eadem eſt appellatio.

Aequor ab aqua nomen deductum ꝙ ęquam ſuperfici/
em habeat: cũ non fluctuat/et ꝓprie denotat ſuperfi/
ciem. Ambro. lib. Hex. Et cũ ſit altitudo diuerſa in/
diſcreta tamẽ dorſi ei⁹ ęqualitas. Vñ ⁊ ęquor appel
latũ arbitror ꝙ ſuperficies ei⁹ ęqualis ſit: quia aquę
licet fluctuãtes velut mõtes erigant: ſedat⁊ tñ ſurſũ
tẽpeſtatibus adequant. Hinc dicim⁹ ęquora campi
et ęquora ponti. Cic. lib. ij. Acad. Ab ęquo. i. plano
vocabulũ accepiſſe cõfirmat: ꝙ tã plane videt ꝗ̃ ma
re ęquum. De campo Virg. lib. iij. Georg. At prius
ignotũ ferro ꝗ̃ ſcindim⁹ ęquor Idem: De mari ęquo
ra ponti. Nec ſolũ de mari ſed etiã de fluuio dicitur:
vt apd̾ eundẽ Virideſq; ſecãt placido ęquore ſiluas.
Accipit tamẽ qñq; pro ipſo mari: vt Bis denis phry
gium conſcendi nauibus ęquor. Quãdoq; pro aere:
Aſpice biſſenos volitantes ęq̃re cygnos. Ab ęquor
fit Aequoreus a. um.

Aer ꝓprie dicitur medium ſpatiũ inter cęlum ⁊ terrã.
Eſt em̃ inanitas plurimũ habens ad mixtũ raritatis
ꝗ̃ cetera eleẽmta. Virg. Longa per inanes Dictus
aer απο του αιρειν ab eo ꝙ ferat terrã: vel ꝙ fera
tur. Sȝ credo potius dici αηρ οτι αηλ ει το ωρεω
vnde ꝓducit vltimã. Luc. lib. j. Aer et longi voluẽt
titana labores: q̃ corripiũt ipſi viderint te: nec Clau/
dian⁹ dicit: Lucid⁹ vmbroſo miſcebitur aer auerno:
quia ſenſus eſſet contrarius ⁊ ſyllaba falſa: ſed dicit
Aris vel orbis. Hic autem aer partim ad terrenam
partim ad cęleſtem materiã pertinet. Nam ille ſubti
lis vbi ventoſi ac ꝓcelloſi motus nõ poſſunt exiſtere
ad cęleſtem ꝑtinet partem: iſte vero turbulentior qui
exhalationibus humidis corporeſcit terrę deputat
quiq; ex ſe multas ſpecies reddit. Nam commotus
vẽtos facit: vehemẽtius ꝯcitatus ignem ⁊ tonitrua:
cõtractus nubila: conſpiſſatus pluuiã: cõgelat⁊ nubi
bus niuem: turbulentius congelantib⁹ denſioribus
nubibus grandinẽ: diſtentus ſerenũ efficit. Diſtatq;
a terra: vt inquit poſſido. ſtadijs. xl. Aliqñ aer dicit
ventus/ſpiritus/vel flatus modicus. Virg. Aera di
mouit tenebroſum et diſpulit vmbras. Aliqñ dicit
ſonus. Var. Anima vt cõcluſa in veſſica qñ eſt arcte
ligata ſi perculeris aera reddet.

Aerius a. um. per i. vel aereus per e. modo ſignificat
altum: vt aerea turris: modo quod conſtat ex aere vt
corpus aerium: fulgor aerius.

Aeripes penultima correpta celer quaſi aerios pedes
habẽs. Quidã tñ cõpoſitũ nomẽ putant ab ęs ęris.
Virg. ſynereſin fecit. Fixerit ęripidem ceruam.

Aerope penulti. correp. Atrei vxor ex qua Thyeſtes
duos filios ſuſcepit. Et non eſt diphthongus. Nam
ſcribitur a grecis αεροπη. Ouid. lib. ij de triſt. Si
nõ Aeropem frater ſceleratus amaſſet. Conuerſos
ſolis non legeremus equos.

Aerumna απο του αιρω ero leuo tollo. ꝓprie erum
nę dicuntur furcinule quibus viatores ſarcinas ſuas
religatas tabella interpoſita ferre ꝯſueuerint. Quę
qm̃ a Mario inſtitutę/ſũt Muli mariani poſtea vo
catę. Hinc factum eſt vt labores oneroſi erumnę di/
cãtur: vnde herculis erumna. Similiter erũna dicit
miſeria/calamitas/infęlicitas. Unde erũnoſum dici/
tur quod eſt laboribus ac miſerijs afflictum. Cicero
libro. ij. de fi. Aerumnas maiores noſtri labores nõ
fugiendos nominauerunt.

Aes ęris ſumitur ꝓ omni metallo ſed preſertim ꝓ eo
quod eſt coloris rubri: deductum nomen putant ali/
qui ab auri ſimilitudine. Alij a greco deriuant αια
terra. Var. ab aſſe. Accipiturq; pro pecunijs qm̃ es
fuit in precio magis aurumq; iacebat vt ait Lucre.
Nũc (verſa vice) iacet ęs: aurum ſummo ſucceſſit ho
nore. Et primo ex ęre pecunia ſignata. Ouidius in
Faſt. Aera dabant olim melius nunc nomẽ in auro
eſt. Victaq; ꝯceſſit priſca moneta nouę. Cato. Fun/
dum ęribus ſuis emptum poſſidebant Seruius rex
primus poſt vrbẽ conditã ſignare ęs cępit: cuius in
altera parte nota fuit Ianus gemin⁹: ex altera roſtrũ
nauis. Nã qr Saturnũ claſſe deuectũ hoſpitio Ia/
nus acceperat: ⁊ ab illo peritiã ruris edoctus feram
illã ac rudẽ añ fruges cognitas vitã in meli⁹ redege/
rat regni eũ conſociũ fecit: ⁊ qm̃ naui fuerat aduect⁹
in ſignãdo ęre: ex vna quidẽ parte ſui capitis effigiẽ:
ex altera nauis roſtrũ impreſſit: vt quantũ in eo eſſet
Saturni memorię cõſuleret: ne accepti beneficij im/
memor eſſe videretur. Ponitur etiam quandoq; ꝓ
tubis: quoniam ex ęre fiunt. Virg. Aere ciere viros.
Unde ęneatores tubicines dicuntur.

Aereus rea. um. quod ex ęre eſt ſicut Aheneus.

Aera e. numeri nota eſt puta in moneta notabat nũe/
rus quem valebat. Lucil. Hęc eſt ratio peruerſa ęra
numeri eſt ſubducta improbe. Aſtrologi quoq; initi/
um a quo ſupputationes incipiunt ęram vocant. Di
cta ęra ex eõ ꝙ om̃is orbis ęs reddere profeſſus eſt
reipub. Aera etiam greca dictio eſt quę apud nos lo
liũ ſignificat vt inquit Dioſco. Hinc erineus a. um.
ꝙ ex ęre factum eſt. Dioſco. Panis vero cum melle
et ęrinea farina. i. loliacea.

Aerarius a. um. quod eſt ęris ſiue ex ęre. Plyni. libro
xxxiij. Laudationẽ eandẽ in ęrarijs metallis et pro/
ximam in argentarijs fieri compertum eſt. Inde

Aerarij tribuni a tribuendo ęre. Nam vt Var. ſcribit.
Tributa erat eis pecunia quam in litibus redderẽt.
Idq; quod attributũ: dicebat ęs militare.

Aerarij milites dicti ſunt ab ęre ꝙ ſtipendium facerẽt:
ęs enim ſtipem quoq; dicebant. Unde ſtipendium.

Aerarium. ęris repoſitorium: hoc eſt nummorũ ſimili/
umq; rerum precioſarum atq; opum: quę vtilitatem
reipub. allaturę erant: ſic dictum ꝙ ęra in eo princi/
paliter inferebantur.

Aero as. ſignificat ęs miſceo: ęre adultero/ſiue ęre or/
no. Unde ęrate fores apud Virg. Priſ. A metallo/
rum quoq; nominib⁹ ſolent naſci verba/vt ab auro.
auro as. ab ęre Aero as: vnde auratus et ęratus.
Hui⁹ verbi cõpoſita ſunt Obero ⁊ ſubero. Perſi⁹.
Nequa ſuberato mendoſum tinniat auro.

Aeroſus a. um. ex quo ęs fit. vt Lapis ęroſus quẽ alio
nomine Cadmiam nuncupant. Et ęroſa ab antiquis
Cyprus inſula dicebat: ꝙ in ea plurimũ ęris naſcit:
vel ꝙ primo ibi inuentum ſit ęs.

Aerificium quod ex ęre factum eſt. Var. Politę enim
quaſi ęrificio videbantur.

Aere diruti: milites vocabantur quibus ꝓpter igno/
miniam ſtipendium ſubtrahebatur.

Aeruſcare veteres dixerũt ꝓ pecunias vndiq; colligere

Aerugo penul. pro. idem quod rubigo: et ꝓprie in ęre
vel argẽto ⁊ virideſcit. Rubigo vero in ferro ⁊ ſege
tibus de quo loco ſuo Plyni. lib. xxxiiij. refert ęra ex/
terſa cęlerius rubiginẽ trahere ꝗ̃ neglecta: niſi oleo
perungant. Eruginis in medicina magnus vſus cu/
ius vis eſt colirijs oculorũ aptiſſima. Apud Hora.
et Iuue. accipitur erugo pro pecunia quę ex ęre fit.
Hic eruginoſus a. um. Sen. lib. de breui. vitę Ma/
iorem dierũ partẽ in eruginoſis lamellis conſumit.

Aes noſtrum dicitur quod nobis alij debet. Aes alie/
num quod nos alijs debem⁹. Aes ſuum quod alij et
de quo loquimur debent.

Aes militare dicebatur quod tribunis ęrarijs attribu/
rum erat vt militibus redderet. Plau. in Aul. Cedit
miles: ęs petit.

Aes ductile: quod facile ducitur attenuaturq; in lami/
nas. Aes caldarium quod funditur tantum: et mal/
leis frangibile eſt.

Aeſchines penulti. producta nomen ꝓprium oratoris
greci demoſthenis emuli. Fuere etiam alij ſeptem
hoc nomine vocati.

Aeſchylus penul. cor. nomē poete tragici. Horatius.
Poſt hunc perſonę pallęqꝫ repertor honeſtę. Aeſchi
lus et modicis inſtrauit pulpita tignis. Hic cū eſſet
caluus ⁊ in aprico forte quieſceret: teſtudo ab aquila
in altum delata cum decidiſſet: caput eius confregit
interemitqꝫ

Aeſculapius: nomen eſt Appollinis filij: qui medicinę
artē vel laude vel opere ampliauit. Ob eamqꝫ rem
in deorum numerum receptus fertur: cuius duo filij
Podalyrius ⁊ Machaon bello troiano Agamēno
nem ſecuti non mediocrē opē cōmilitonib⁹ attulere.

Aeſculus arbor glandifera cuius fructu cū in primeua
ętate homines veſcerent̄: ab edo ꝓ comedo deduci
putat̄: Quis edo primā breuē habeat quidam tn̄ ſine
diphthongo ſcribūt ab eſca nomē trahentes: ꝙ ante
vſum frumenti hęc arbor mortalib⁹ victū prebebat.
Hinc Aeſcule⁹ a. um. Valla. Aſſeres quernę cū eſ/
culeis non miſceant̄. Aeſculū neutri ge. et ſine diph/
thongo ciuitas in agro piceno.

Aeſis ciuitas vmbrię a qua Aeſinates populi. Ply.
lib. xj. Caſeū inquit eſinatez ex vmbria. Ptol. quoqꝫ
hanc vrbem ęſiam ab ęſi fluuio nominat.

Aeſopus pe. produ. nomē fabulatoris clariſſimi. Inde
Aeſopianus Hie. Iuxta Aeſopianam fabulā. Hic
miſer vita/miſer morte/et miſer forma: vnde Maxi.
Planudi⁹ de ipō ita ſcribit αισωποσ το μερυγεν
οσ εξ αμορι ου τησ φρυγιασ τεν δετυχην/
γεγονε δου λοσ ετυχαν ελεων ουμονον
δουλοσ αλλα και δυσει δεσ τα τα τον επαν
του πανσον ανθρωπον ει χε και γαρ θοξοσ
ην σιμοσ την ριν ασιμοσ τον τραχηλον
προχειλοσ μελασ οθεν και του ονο ματοσ
ετυχε ταυτον γαραισω ποστω αιθιοπε.

Aeſtimo as. penulti. cor. ſignificat apprecio taxo com/
poſitum ab es ⁊ τιμη precium quaſi ęre taxo. Et cō/
ſtruitur cum ablatiuo: vel genitiuo horum nominū
tanti/quāti/quātiuis/tantidē/quāticūqꝫ/magni: par/
ui/ pluris/minoris/maximi/ plurimi/nihili: et ſi qua
huiuſmodi reperiant̄: licet etiā ablatiuis horū noim
ſine ſubſtantiuis iungi huic verbo inueniant̄. Boe.
in prolo. lib. topi. Ingratū quidez ſi magna trebatij
merita quibus ipſe vſus fuerit paruo eſtimare vide/
retur cū nullā eis gratiā reſtituēdā putaret. Hier. in
leui. Si ſtatim ab anno icipiēt⁊ iubilei vouerit agrū
quanto valere poteſt: tanto eſtimabit̄. Frequentius
tn̄ cū genitiuis iungit̄. Cice. lib. Acad. Alia pluris
eſſe eſtimanda alia minoris. Liu. Vtrunqꝫ caſum cō
plexus eſt mancipia minora annis. xx. quę poſt proxi
mum luſtrum decē milibus ęris aut plur⁊ veniſſent:
ea quoqꝫ decem tanto pluris ꝙꝫ quanti eſſent eſtima/
rentur. Similem ſignificationē habent: pendo: facio
curro eſt/ intereſt et refert cum precium iungitur: q⁊
pro eſtimo/ſiue eſtimatur ponūtur: vt parui facio ni
hili pendo ⁊ huiuſmodi. Inuenitur etiā eſtimo ſine
ablatiuo vel genitiuo. Hieroni. in Leui. Si pauper
fuerit ⁊ eſtimationem reddere nō valebit: ſtabit corā
ſacerdote/et quantum ille eſtimauerit: tm̄ dabit. Sci
endum quoqꝫ in ſacris litteris vt Fulgentius docet
duobus modis eſtimatio poni ſolet. Nā qui aliquid
certiſſime ſcit: et qui putat aliquid eſſe quod non eſt
eſtimare dicitur. Ad eſtimationem incerte ſciētę ſeu
cognitiōis pertinet quod dicit̄ Aeſtimabat ſe viſum
videre. Nomine autē eſtimatiōis certiſſima ſcientia
ponitur in libro ſapientie. Scit preterita: de futuris
eſtimat id eſt certiſſime ſcit. Et aplus. Aeſtimo ꝙ nō
ſunt condignę paſſiones huius temporis ad futurā
gloriā. i. certe ſcio. Ab eſtimo fit exiſtimo diphthon/
go in i longam conuerſa: quaſi ex ęſtimatione ſtatuo
atqꝫ decerno. Prius eīm rem ęſtimam⁹. i. ꝯſideram⁹
deinde qualis ſit ęſtimamus. i. iudicamus. Terenti.
Nam ea res dedit exiſtimādi copiā quotidianę vitę
ꝯſuetudinē. Quinti. Velauit ei caput ⁊ ſuo cuiuſqꝫ
animo dedit eſtimandum.

Aeſtimabile quod facile eſtimari poteſt: Cuius cōtra/
rium eſt ineſtimabile.

Aeſtas ſignificat tempus quod incipit ab ęquinoctio
vernali et finitur ęquinoctio autumnali conſtatqꝫ ſe/
nis menſibus: et totus annus in ęſtatem hyememqꝫ
diuiditur. Particularius tamen ponitur pro quarta
anni parte: hoc eſt pro tribus menſibus qui incipiūt
ſole cancrum ingrediente. Nam ſole ingrediente li/
bram autumnus eſt: ingrediente capricornū hyems
ingrediente arietem ver.

Aeſtiuus a. um. penul. ꝓdu. qđ eſt ęſtatis. Greg. Aeſti
uū tēpus qđ corpori meo valde contrariū eſt.

Aeſtiua dicuntur loca vmbroſa nemoroſa in quib⁹ per
ęſtatē vitatur ſolis ardor. Sta. Et vmbroſi patuere
ęſtiua lycei. Qñqꝫ ponit̄ pro ipſis gregib⁹ in ęſtiuo
cōmorantibus. Virgili⁹. lib. iij. Georg. Nec ſingula
morbi corpora corripiūt: ſed tota ęſtiua repēte. Qñ/
qꝫ ęſtiua appellant̄ loca in quibus ⁊ armenta ⁊ gre/
ges ⁊ milites ęſtate ſunt: ſicut hyberna vbi habitant
hyeme. Qñqꝫ vocantur quę ęſtate fiunt. Plyni⁹. lib.
xviij. Aeſtiua ęſtate quę ante vergiliarū exortū ſerun
tur: vt milium panicum.

Aeſtiuo as. ſicut hiberno: et eſt ęſtiuare propter ęſtum
euitandum alicubi morari. Plynius libro. xij. Intra
ſepem eam ęſtiuant paſtores opacam pariter ⁊ mu/
nitam vallo arboris.

Aeſtus us. calor ⁊ ſolis flagrantia. Virg⁊. lib. iij. Ge/
org. Aeſtibus in medijs vmbroſam exquirere vallē.
Ponitur interdum pro ęſtiuo tempore. Idē. Pro/
piuſqꝫ ęſtus incēdia voluunt. Inde per trāſlationē.
ęſtus qñqꝫ dicit̄ deſyderiū/cupiditas/libido/amor: ⁊
huiuſmodi. Preterea ęſtus vocat̄ impetus marin⁹
vel cōmotio: ꝙ feruore quodam id fieri videat̄ nam
ē maris acceſſus vel receſſus. i. inquietudo. Sic etiā
dicitur vis ventorum procella vel fluctus. Plau. in
Aſi. Quo magis te in altum capeſſas: tam ęſtus te
in portum referet. Lucre. lib. iiij. Frigus vt a pluuijs
calor abſolet ęſtus ab vndis.

Aeſtuo as. ferueo/flagro. Ambroſi. Pſalmi de torcu/
laribus inſcribuntur eo ꝙ in his myſteria dominicę
paſſionis ſpirituſancto feruente ardentius ęſtuarūt.
Aliquādo ęſtuare eſt fluctuare agitari. Aug. lib. viij.
de ciui. dei. Oēs turbellas ⁊ tēpeſtates animi qb⁹
demones ęſtuare atqꝫ fluctuare aſſerit nos vera reli/
gio deponere iubet. Huius cōpoſitū eſt exeſtuo qđ
eſt extra ęſtuo exeūdo incremēto. Virg. Fundoqꝫ ex
eſtuat imo. Iuſ. lib. j. Quę materia in illis locis paſ/
ſim e terra exeſtuat Hierony. Ad coitū ſemꝑ exeſtu/
ant. Sue. Foſſas oēs quas nilus exeſtuat oblima
tas longa vetuſtate militario opere deterſit.

Aeſtuoſus a. um. qđ eſt calore plenū. Colu. lib. iiij. Cę/
lū neqꝫ niuale: vinea nec rurſus ęſtuoſum deſiderat.

Aeſtuaria loca dicuntur per quę mare viciſſim tum ac/
cedit tum recedit: ſiue quę marinis aquis referta ſūt
ex inundationibus pelagi. Plyni. lib. iij. Illirici ora
mille amplius inſulis frequentat̄ natura vadoſi ma/
ris ęſtuarijs tenui alueo intercurſantibus clare ante
oſtia timaui calidorum cum ęſtu maris creſcentium
iuxta iſtrorum agrum.

Aetas grecum eſt αιωναιωνοσ inde latine ęuum
ęui ęuitas ętas ꝑ ſyncopā: ſed ętas plerūqꝫ generali
ter dicit̄: vt ętas ſenectutis: ętas iuuētutis. Sex eīm
ſunt hoīm ętat⁊ grad⁹. Infantia/pueritia/adoleſcen/
tia/iuuētus/grauitas/atqꝫ ſenectus: in his ſex ſpacijs

philoſophi vitā deſcripſerūt humanā quib⁹ mutat̃ ⁊ currit ⁊ ad mortis terminū peruenit. Uar. quinq̧ gradus facit. In primo vſq̧ ad annū .xv. pueros dictos: ꝙ ſint puri .i. impuberes. Scdo ad trigeſimū annū adoleſcentes ab adoleſcendo nominatos. In tertio q̇ erat vſq̧ ad quadraginta annos iuuenes appellatos: eo ꝙ rempub. in re militari iuuare poſſent. In quarto autē gradu: vſq̧ ad ſexageſimum annum ſeniores nūcupatos: ꝙ tūc corpus ſeneſcere incipiat. Inde vſq̧ i finem vitę vniuſcuiuſq̧ quintū gradum factū: in quo qui eſſent ſenes appellatos: ꝙ ea ętate corpus iam ſenio laboraret. Horū tñ ſinguli tripharia diuidunt̃ vt pma pars viridis ſit: deinde adulta: poſtea preceps. Unde Virg. Viridiſq̧ iuuēta. Alij aliter diuidunt etates. Aetas vero mūdi. Prima ab Adam vſq̧ ad noe. Secūda a Noe vſq̧ ad Abraā. Tertia ab Abraā vſq̧ ad Dauid. Quarta a Dauid vſq̧ ad trāſmigrationē Iudeę in Babyloniā. Quinta deinde vſq̧ ad aduentū ſaluatoris i carne. Sexta quę nūc agit̃ vſq̧ quo mūdus iſte finiat̃. Interdum etas accipit̃ pro anno. Virg. Ubi quarta acceſſerit ętas. Uar. Aetatē vix decimā egreſſus. Interdum pro .xxx. annorū ſpacio. Cice. Tertiam iam etatē hominū viuebat. Sic Plu. oſtendit ętatē eſſe ſpacium .xxx. annoꝝ ſecūdū heraclitū. Interdū ꝓ centū annis. Ouid. Annos vixi bis centū: nunc tertia viuit̃ ętas. Ponit̃ et pro quouis tpe humanę vitę longiſſimo. Diciturq̧ ętas vt inquit Apul. per ſyncopam quaſi ęuitas ab ęuum. Greci ętates σϵρϵασ dicunt: ętas mala dicta eſt ſenect⁹. Plau. Cōſitus ſum ſenectute onuſtum gero corpus: vires reliquerūt vt ętas mala eſt mors mala ē: ergo ecōtrario bona ętas Iuuētus appellat̃. Cic. Quod ſeipſis voluptatib⁹ bona ętas fruit̃ libentius primū paruulis fruit̃ rebus.

Aetate aduerbium ſignificat diu. Plau. Aetate ambo ambobus ſint obnoxij. Idem Aetate velim ſeruire libanum: vt cōueniam modo.

Aetatula diminutiuū .i. ętas modica.

Aeternus quaſi euiternus: perpetuus a quo ſempiternus: quaſi ſemper eternus. Aeternitas perpetuitas. Differunt tñ eternum ⁊ ſempiternum ꝙ ſempiternū dicunt deum eſſe qui ſemꝑ fuit/eritq̧. Aeternos homines qui principiū quidē habuerint ⁊ tamē animo ſunt immortales/atq̧ perpetui.

Aeterno as. perpetuū facio. Uarro. Litteriſq̧ ac laudibus eternare: Sūt tamē qui eternus ⁊ eterno aſpirent quando ab etherea deducant.

Aeta nomen eſt montis in theſſalia.

Aethalia inſula in liguſtico mari. Uide infra in dictione ethalia.

Aetiologia cauſę redditio. Nam αιτια cauſa eſt ⁊ logia ratio. οτι αιτια και αιτιαομαι και απο του λεγω λογοσ ωσ απο του τρεχω τροχοσ.

Aether ſummus eſt vbi ſtelle ſunt. Grecę αιθηρ ponitur ab aliquib⁹ pro elemento ignis. Nā ſm Uar. Cęlum diuiditur in ęthera et aera. Terra in aquam et humum: e quibus ſummum eſſe ęthera: ſecundum aera: tertium aquam: infimā terrā eſſe ſcribit. Augu. libro. viij. de ciuitate dei Aether longe a terra altęq̧ ſuſpenſus: aer vero ętheri terręq̧ contiguus. Ouidius libro .j. me. Hęc ſuperimpoſuit liquidū ⁊ grauitate carētem Aethera nec quicq̄ terrenę fecis habentem ab αιθω ardeo. Anaxag. Aetheris nomine ignem ſignificauit ꝙ ſuperiora igne plena ſunt. Ariſtoteles Ethera cęlū dixit ex αει ſemꝑ et θεω voluo curro quaſi perpetuā volubilitatē indicet. Nam lib. j. meteorologię ſic ſcribit. Corpus em̄ cyrculare ſemper curreret: ſimul diuinū quippiam ineſſe opinātes Aetherem noiari ſtatuerūt. Uñ Ouid. ad Ceſarem. Sic habites terras: vt te deſyderet ęther. Alij accipiunt ꝓ aere. Apul. Aqua/tellus/ęther/ignis. Uirg. Reſonatq̧ fragoribus ether. Ab ęther fit Aethereus a. um. Idem Aetherea quos lapſa plaga Iouis ales aperto Turbabat cęlo.

Aethera e. gener̃ feminini: nominatiuus formatus ab accuſatiuo greco. ętherem vel ęthera: ſicut lampas lampadem vel lampada. hęc lampada. Thorax thoracem vel thoraca: hęc thoraca. Et ponitur ꝓ aere. Unde canimus: Quem terra pontus ęthera colūt: adorant: prędicant.

Aethra e. ſplendor ętheris/et ꝓ aere ponitur. Uirgili⁹ libro. iij. Nam neq̧ erant aſtrorum ignes: nec lucidus ęthra Sydera polus. Hoc etiā nomine dicta ē theſei mater. Alia fuit mater pithei: de qua Ouid. in epiſtola ariadnes.

Aethruſci dicti ſunt: vt quidā putant ab Aethria ciuitate quā Diomedes cōdidit. Poſtea atria dicta ſiue απο τησ αιθρασ και ασκειν ęthera et aſchein ꝓpter auguriorꝝ peritiā quaſi de cęlo ſeruātes ⁊ exercentes ęthera. Alij απο τησ αιθρασ ethras quę ſerenitatē ſignificat maxime ꝙ ęthruria ab om̄i aer̃ caligine nebulaq̧ remota videat̃. Seruius vero hetruriā dicit eſſe Italię prouinciā ꝙ eius fines ꝓtenſi ſunt vſq̧ ad primā ripam tyberis Heteron em̄ alterum. οροσ finis dicitur. Roma em̄ antea vnā tantū tyberis ripam tenebat. Unde Iuue. Imperij fines tyberinū virgo natauit. Liu. lib. j. Pax inter hetruſcos ⁊ latinos ita cōuenerat vt hetruſcis latiniſq̧ albula quam nunc tyberim vocāt finis eſſet. Sūt tamē qui ſine diphthongo ⁊ ſine aſpiratiōe ſcribant quoniam prima eius dictionis corripiat̃. Uar. Quātū ſollicito fortuna parentis hetruſco.

Aethiopia: vt auctor ē Ambroſi⁹ lib. de paradiſo vilis et abiecta latina interpretatiōe ſignificatur: ab ęthiope Uulcani filio cui ꝑfuit ſic dicta vt ait Ply. Uel a greco αιθω cremo ω ops aſpectus facies. Nā ſolis vicinitate torret. Eſt em̄ ibi iugis ęſtus. Quicquid eius eſt ſub meridiano cardine eſt Circa vero occiduum montuoſa eſt/arenoſa in medio. Ad orientalem plagam deſerta. Cui⁹ ſitus ab occiduo atlantes montes ad orientē vſq̧ in ęgypti fines porrigit̃. A meridie oceano. A ſeptētrione nilo flumine claudit̃: plurimas habens gentes diuerſo vultu et monſtruoſa ſpecie horribiles. Ferarū quoq̧ et ſerpentiū referta eſt multitudine. In ea em̄ rhinoceros cameleon: pardus: baſiliſcus: dracones ingētes. Quidam bifariam diuidunt ęthiopiam et vnam quidem aſię: alteram africę aſſignant. Altera ad orientem vergit: altera eſt ſub ipſo meridie.

Aethiops Uulcani filius: qui a ſe ęthiopiam denominauit. Et ęthiops dicitur qui ex ęthiopia eſt: qui et ęthiopicus: ⁊ ęthiopus dr̃ ſm Ser. necnon ⁊ ęthiopiſſa. Sunt qui ęthiopes dictos putent a Cus filio Cham. Cus enim hebraica lingua ęthiops interpretatur. Hi quondā ab indo flumine conſurgentes iuxta egyptū inter nilum et oceanū in meridie ſub ipſa ſolis vicinitate inſederūt: quorū tres ſūt populi heſperi garamātes ⁊ indi. Heſperi ſunt occidētes: garamantes tripolis: indi. orientes.

Aetna mons Sicilię perpetuo clarus incendio a poetis decantatus. In cuius aſcenſu eſt opidū eiuſdem nominis quod mōtem aſcenſuros excipit atq̧ tranſmittit: multumq̧ diſtat ab Enna ciuitate cum mons littori adiaceat catanēſi. Enna vero in medio inſulę ſit conſtituta. Quare autem Aetna flāmas euomat: Trogus lib. iiij. explicat Sicilia terra eſt cauernoſa ⁊ fiſtuloſa: quo fit vt ventoꝝ flatib⁹ pateat. Uñ ignis ꝯcipit̃: intrinſec⁹ ſulphur habet̃ et bitumē vbi vent⁹ ꝑ ſpiramēta cauernarū incūbit diu luctatus concipit ignē Sic ętnę durat incendiū. Motus ergo ventoꝝ

cauſa incendij eſt. Ab ętna fit ętneus a.um.

Aetolia grecię regio in tertio ſinu europę epiro arcananię et locris finitima greci αιτωλιαν dicunt vnde debet ſcribi ſine h: dicta ab Aetolo Martis filio Hinc ętolus a.um.penul.pro. Uir.lib.xj. Non erit auxilio nobis etolus et arpi Similiter. Aetolicus: vt ager ętolicus.

Aethon equus Phebi dictus eſt: ſiue Hectoris: fuere autē vt in fabulis ferū quattuor equi ſolis: phlegon .ſ.pyrois/heous/ꝛ ethon quibꝰ ſignificanē quattuor diei horę. Nam flego inflāmo ſignificat. Pyrois ardēs: heous ſplendēs/ ętbon ardens vel ſplendidus.

Aeuū grecę αιωυ proprie tempus et ętas longa ſiue perpetua u.interiecta vt inquit Apul. Inde ęuitas ꝛ ęuiternus ſm Priſcianum quod per ſyncopā ętas et eternus dicitur pro ſenectute longeuitateqꝫ. Hinc deducuntur coeuus equeuus grandeuus longeuus et primeuus.

A Ante F

Affabilis penulti.cor.ex ad et fabilis: qui ſe facilem ad audiendum prebet: hinc affabilitas.

Affatim aduerbium prima non media acuta: vt Quintilianꝰ lib.iiij.docet: ſignificat abunde: large nō dicibiliter. Li. Affatim edi bibi luſi. Hiero. Affatim diues ē qui in chriſto paup eſt. Et hęc: ab affaris deducuntur de quo in dictione faris.

Affabre penulti.correpta aduerbium ſignificat artificioſe ſicut infabre ſine artificio. Pacu. Barbariem peſtem noſtris nauibus obtulit noua figura factam cōmiſſam infabre.

Afficio is.penul.correp.ex ad ꝛ facio ſignificat affectionem quandā ſiue diſpoſitionem induco. Et ad animum et ad corpus ſiue in bonū ſiue in malū ptinet: vt hęc res afficit me gaudio.i.affert mihi vel inducit in me gaudium. Hęc res afficit me dolore. Affeci te letali vulnere.i.intuli tibi: vel induxi in te letale vulnus. Inuenitur quandoqꝫ abſolute poſitum: vt multa ſunt quę afficiunt hominem.i.affectiones ſiue affectus inducūt. Cor.Cel. Pulmo totus afficitur.i.maceratur/ leditur/ corrumpitur. Et afficior quaſi animo.i.iſtius animi ſum. Cice.in Lel. Ut eodem modo erga amicum affecti ſimus: quo erga noſipſos. Poſtea ſequitur: vt quemadmodum in ſe quiſqꝫ ſit: in amicum ſit animatus.

Affectus a.um.participium cum abſolute ponitur ſumitur pro languente. Proper. Juppiter affecte tandē miſerere puellę. Liu.lib.v. Uires corporis affectę Affecta ędificia ꝛ cetera hmōi dicunē quę nō ad finē ipſum ſed proxime ad finem ſunt deducta. Cice. Bellum affectum videmus: et vt vere dicam pęne confectum. Idem ſignificat profligatum.

Affectus us.ſiue affectio ē: vt leticia cupiditas affectiones a Cice.affectus ab alijs appellantur. Et affectiones ſi recte ſūt: virtutes vocāē: ſi a recta ratiōe auerſę ſunt.vitia fiunt et perturbationes. Cicero in rhe. diffinit. Affectio eſt quędam ex tempore aut ex negociorum euentu: aut adminiſtratione: aut hoim ſtudio cōmutatio rerum. Aug.lib.ix.de ciuita.dei. Quę ſūt ſentētię philoſophoꝝ de his animi motibꝰ quos greci παθεα noſtri aūt quidam ſicut Cic. affectiōes vel affectus. Quidā vero de gręco expreſſius paſſiones vocant. Poetę ꝓ deſyderio accipiunt. Proper. Et tibi ad affectum vires det Cęſar. et eſt honeſta locutio. Res tibi danē ad affectū.i.quemadmodū cupis Juuena. Si res ampla domi ſimiliſqꝫ affectibꝰ eſſet.

Affecto as.ſignificat cum affectu ꝛ anxie quęro. Virg. Uiamqꝫ affectat olympo. Cic.ad Heren. Non tam affectanda q̄ꝫ ſuperiores: ſed tū adhibenda nōnunq̄ꝫ Hinc affectata oratio quę nimis anxie ꝛ curioſe quęſita eſt: et affectatio curioſitas ꝛ nimia diligētia. Affectate curioſe. Aliquādo affectare ē afficere. Plau. in hac Tria flagitia aut damna quibus patrem ꝛ me teqꝫ amicoſqꝫ omnis affectas tuos. Eſt etiā affector deponēs. Var. Affectatus eſt regnum.

Affines: ſūt viri ꝛ vxoris cognati: dicti ab eo ꝙ duę cognatiōes quę diuerſe inter ſe ſunt: per nuptias copulantur: et altera ad alterius cognationis finem accedit ex ad et finis. Nomina eorum hęc ſunt: Socer: ſocrus/ gener/ nurus/ vitricꝰ/ nouerca/ priuignus/ priuigna. Gradus affinitatis. Et quidē viri pater vxoriſqꝫ/ ſocer/ mater eorū ſocrus appellatur. Filij vxor Nurus. Filię vir Gener. Uxor liberis ex alia vxore natis Nouerca dicitur. Matris vir ex alio viro natis Uictricus appellatur. Eoꝝ vterqꝫ natos aliūde priuignos priuignaſqꝫ vocāt. Uiri frater eſt Leuir. Uiri ſoror dr Glos. Duoꝝ fratꝝ vxores Janitrices dicūē. Poteſt etiā ſic diffiniri. Socer eſt vxoris mee pater: ego illius ſum gener: Socer magnꝰ dicitē vxoris mee auus: ego illiꝰ ſum progener. Et retro. Pater meus vxoris mee ſocer. Hęc illi nurus. Et auus meus ſocer magnus eſt: illa illi pronurus. Itē proſocrus mihi vxoris mee auia eſt/ ego illius ſum progener. Et retro. Mater mea vxoris mee ſocrus eſt: illa huic nurus. Et auia mea ſocrus magna eſt: vxor mea illi pronurus eſt. Priuignus eſt vxoris mee filiꝰ ex alio viro natus: Ego illiꝰ vitricus. Et in cōtrariū vxor mea liberis quos ex alia vxore habeo nouerca dicitē. Liberi mei illi priuigni. Hos inter ſe q: affinitatis cauſa parentum liberorūqꝫ loco habenē in matrimonio copulari nefas eſt.

Affirmo ꝓprie iuxta firmo: q̄ꝫuis plerumqꝫ ꝓ aſſeuero perſiſto ponatur: hinc affirmatio: quę eſt enunciatio alicuius de aliquo: vt Socrates ē. Hierony.in prolo. Salo. Nonnulli ſcriptoꝝ veterum hūc eſſe iudei philonis affirmant.

Affligo is.penul.pro. Uide in dictione Fligo. Huius frequentatiuum eſt afflicto as. quod eſt ſepe affligo vnde ꝛ illud Archytę. O te infelicē q̄ꝫ te afflictarem niſi iratus eſſem. Cice.lib.iiij. Tuſ. Afflictatio egritudo cum vexatione corporis.

Afflo as.ad aliquid ſpiro. Liu. Afflabat vis frigoris acrior. Uide latius in dictione Flo.

Affluo/ abundo: vt Affluo diuitijs. Dicimꝰ etiā diuitię affluunt mihi. Aliquando affluere eſt vehementer decurrere. Col.lib.j. Ne cū a vertice torrēs imbribꝰ conceptus affluxerit: fundamenta cōuellat.

Africa λεγεται δε οτι αμοριον εστι το στερητικον και φρικη και φριττω οτι θερμοτησ μεγιστη αυτου ηλιου ſed penul.cor.regio ſic dicta vt Joſeph.lib .antiqui.inquit ab Afro vno ex poſteris Abrae de Cetbura qui dicitur duxiſſe aduerſus libyam exercitum: ꝛ ibi deuictis hoſtibus cōſediſſe. Incipit a finibus ęgypti pergens iuxta meridiē per ętbiopiā vſqꝫ Atlantē montē: a ſeptentrionali parte mediterraneo mari cōiuncta claudiē: et in Gaditano freto finiē. Habet prouincias lybiā cyrenenſem: pentapolim byçantiū/ carthaginē/ numidiā. Sūt q̄ africā diuidāt in maiorē ꝛ minorē. Et minorē ab occaſu numidiā habere: ab ortu cyrenaicā a ſeptētriōe mediterraneo mari terminari. In eaqꝫ olim fuiſſe carthaginem: vticā: hipponē rhegiū ꝛ fluuiū bragadā. Maiorem vero eſſe quę a meridie incipit ꝛ vſqꝫ ad occaſum protendiē. Hinc Africus ca.cum. vt africꝰ ventus qui ab occidente flat contra vulturnū: dictus ab Africa vbi primū incipit Africanꝰ a.um. vt gens africana. Et Afer idem quod africanus.

Africane abſolute dicuntur panthere quę ꝛ varię quoniam id genus in ea regione creberrimum fuit. Plinius Senatuſconſultum fuit: ne liceret africanas

in Italiam aduehere.

A ante G

Agamus penul. correpta .latine dicitur ſine viro: ſeu ſine vxore. Gamos enim nuptię.

Agathos penultima correpta: bonus latine dicit̃: inde dicitur agatha.

Agalma atis: apud nos indicat ſimulachrū et laruam et ſtatuam.

Aganipe es. fons boetię a cadmo monſtratꝰ muſis ſacer: quaſi valde ab equo formatꝰ αγαρ agan valde hippos equus. Qui fons potus dictus eſt preſtare facundiam. Hinc aganippis idis denominatiuum: et Aganippeus a.um. Ouidius libro ſexto faſtoꝝ. Dicite quę fontes aganippidas hippocrenes. Grata meduſei ſigna tenetis equi. Proper. Par aganippeę ludere docta lyrę.

Agapetus penultima producta nomē viri: et latine dicitur dilectus: ab agapao diligo.

Agar nomen ancillę Abraę: et interpretatur aduena: a qua Agareni populi qui nunc ſaraceni a Sara vxore Abraę.

Agaricon penultima correpta fungus ē in arboribus naſcēs colore candido medicinę vim habēs. Naſcit̃ circa boſphoꝝ cīmmeriū ꝛ ī gallia etiā ciſalpina inueniat̃.

Agaſo penul. pro. equorū vel aſinoꝝ ductor. Pliniꝰ li. xxxv. Pinxit et in vna tabula: quacꝫ maxie inclaruit agaſonem cum equo Liui. Acceptos ab Agaſonibꝰ equos cum rex aſcenſurus erat admouebant. Eſt et Agaſo nomen proprium ſerui. Horatius. Si patinam pede lapſus frangat Agaſo.

Agathyrſi populi ſcythis vicini vt inquit Hier. Qui multum habent auri ſine auaritia ſine inuidia. Hos Pli. ſcribit habere capillos ceruleos. Unde et picti dicunt̃ qm̃ verſicoloribus veſtibus induunt̃. Uirgl. libro iiij. Creteſcꝫ dryopeſcꝫ fremūt: pictiqꝫ agathyrſi. Dicti agathyrſi ab Agathyrſo Herculis filio.

Agathyrſum ſiue agathyrſa ciuitas. De qua Sirius. Defuerāt agathyrſa magnus geminoqꝫ lacone Tindaris.

Agenealogetos: latine ſine nuptijs dicit̃ immo vilis genere.

Agenor penulti. producta nomen regis phenicum: et Beli filij. Hic genuit Taygetam: et europam filias: filios vero Cilicem cadmū et phenicē. Agenor etiā dictus fuit Anthenoris filius.

Agelaſtus: latine meſtus ꝛ ſine riſu. Quo noie dictus eſt craſſus auus craſſi in parthis interempti quē tradunt ſemel tantum in vita ſua riſiſſe: Quod factū eſt cum vidiſſet aſinum carduos comedētem: dixiſſetqꝫ ob id ſimilem habent labra lactucam. Factum hoc dictumqꝫ feſtiuiſſimū riſus ſubſecutus eſt: qm̃ a ασ τερη τι και τελαω οθερ και ατελασ τοσ.

Agis vel agides lacedemoniorum rex: qui cum athenienſibus cruentiſſima bella geſſit.

Agylla vrbs tuſcię alias cerete vocata et Agyllina a noie conditoris: quā Uirgl. lib. viij. ex lydia veniſſe oſtendit cū ait. Haud procul hinc ſaxo incolitur fundata vetuſto Urbis agyllinę ſedes vbi lydia quōdā Gens bello pręclara iugis inſedit etruſcis.

Ago is. grecum eſt αγω. μ. αξω. egi actum multa ſignificat. Nā agere eſt operari. Plau. in amph. Dū hęc aguntur. Uirg. lib. iij. Alpheū fama eſt huc elidis amnē occultas egiſſe vias: proprie tm̃ ad animū refertur. Uñ de rep. dicimꝰ agere: qꝛ vt inquit Uar. in huiuſmodi re ē cura animi. Qñdoqꝫ agere ē inducere ſeu impellere. Lact. libro. vj. Tres ſunt affectꝰ qui hoies in om̃ia facinora precipites agāt/ira/cupiditas/libido. Qñqꝫ audire. Teren. in An. Hoccine agis an non? i. audis vt exponit Do. Sic Plautꝰ. Uos agite ſpectatores. Qñqꝫ ducere viuere. Terē. in An. Primū hęc pudice vitā parce ac duriter agebat: lana tela victum queritās. Qñqꝫ dicere. Idē in Adel. Sed ē ne hic ipſus de quo agebā: Qñqꝫ pnūciare. Cice. de opti. gene. dicēdi. Diſerti deformitate agendi multi infantes putati ſunt: vt iam nō ſine cauſa Demoſthenes tribuerit pmas et ſcdas ꝛ tertias partes actiōi. Qñqꝫ cogitare. Uirgl. Id qdē ago ꝛ tacitꝰ lycida mecū ipſe voluto. Qñqꝫ effingere: vt Ago ſtultū. i. fingo ſiue repſento me ſtultū. Uñ actores comediarū dicunt̃ q̄ diuerſoꝝ hoim geſtus agūt in ſcena. Qñqꝫ ire: vt nudus ago. Pōpo. mella. Exercēt bellādo animos: corpora ad ꝯſuetudinē laborū maxime ad frigora nudi agunt anteqꝫ puberes ſint. Idē paulo poſt. Lino alij veſtiunt̃ aut lanis quas vt diximꝰ ſyluę ferūt harūdinū. Alij auiū ferarūqꝫ pellibus pars nudi agunt: pars tm̃ obſcęna velāt. Ual. Max. ſic locutꝰ eſt ſed nō in eo ſenſu Experiri volui an ſcires conſul agere. i. fungi conſulis officio. Idē Pub. Rutil. nō publicanꝰ in Sicilia egit ſed opas publicanis dedit. Cū actō vero frequentius. Unde dicimꝰ Agit publicanū. Agit ſenatorē. Agit amicū pro eo qd̄ ē facit officiū publicani ſenatoris et amici. Hora. Letum agit cōuiuā. Et ſubauditur ſe. Quod Uirg. poſuit. Ecce gubernator ſeſe palinurꝰ agebat. Eſt qñ agere ſignificat extendere porrigere: vt vera gloria radices agit atqꝫ etiā porrigitur. Item ſurſum ducere ab imo pectore. Uñ et ꝓ mori vſurpatū ē addēdo aiam. Seneca epiſt. xxvj. Quid egerꝭ tūc apparebit cū aiam ages. Item agitare. Plaut. Edepol eā agā verberibꝰ. Uirg. Prodigijs actis cęleſtibus oſſa piabunt. Itē tractare. Mar. Sempꝫ agis cauſas. Aliqñ cōſtruitur cū prępoſitiōe. Ci. in Lel. Cū em̃ ſepe mecū ageres vt de amicitia aliquid ſcriberē. Et nō agit̃ de pecunia ſed de capite. Agis mecū tabellis obſignatis: dicit̃ qñ quiſpiā diuerſa dicit ab ijs q̄ alias approbauit. Tūc em̃ ſolemus tabulas illius manu ſcriptas obſignataſqꝫ proferre ad coarguendū quibus cōtinet̃ quid alio tpe ſenſerit. Quod eſt cōuincis me teſtimonio litterarū mearū. Itē ſuccedere ſiue in bona conditioue eſſe: aut mala. Ual. Max. Bene egiſſent athenienſes cū Melciade: ſi eū poſt treceēta milia perſarū Maratone deuicta in exiliū protinus miſiſſent. Frequētius per imperſonale vtimur hoc modo Bene meliꝰ optime tecū agitur. Male mecū actū eſt: ꝛ peius peſſimeqꝫ cū illo. Cice. Cum illo vero quis neſcit actū eſſe pclare: mecū incōmodiꝰ. Sꝫ cū dicimꝰ actū eſt. Res acta ē: ſemꝑ in malā partē ſumit̃: vt actū ē de republica. i. extincta eſt res mea tua illius acta eſt: id eſt aſſumpta ſiue deperdita ſiue elapſa eſt. Terent. in Heau. Unā ei cęnam atqꝫ eius comitibus dedi. Qꝫ ſi iterum mihi ſit danda actū ſiet. Idem Acta hęc res eſt perij. Actū agere ꝓuerbium eſt qd̄ in ſumma rerū deſperatione ponitur. i. nihil agere. Idem in phor. Actum aiūt ne agas. Qd̄ em̃ iure ſemel iudicatum fuerit reſcindi ꝛ iterū agi nō poteſt. Ponitur interdum agere ꝓ vertere. Uirg. Ipſe ter adducta circum caput egit habena: pro vrgere perſequi. Idem. Paſtor agens telis. Pro Jurgari. Cice. Perinde ac ſi furti cum eo egiſſet. Pro Regere. Uirg. Tros tyriuſqꝫ mihi nullo diſcrimie aget̃. Pro antepellere: vt Et potū paſtas age tytire. Pro vehere producere. Uarro. Nō hos pactolus aureas vndas agens eriperet vnqꝫ emiſerijs. Pro foras pellere fugare vt Mēbris agit atra venena. Pro rependere: ꝛ hoc dūtaxat verbis oſtendere id habuiſſe gratū. Nā gratias habere eſt in animo cū memorem accępti beneficij mentē animumqꝫ habeo et inuicē gratificādi voluntatem. Referre eſt verbis: ſed reddere gratias eſt facto: vt ſi a me ſubleuatus aliquo beneficio viciſſimqꝫ aliquo modo me

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſubleuaueris:gratias rettuliſti reddidiſtiq;. Et licet Seneca nolit malas gratias referri poſſe: ſed reddi: Cice. tamē in Sal. ait. Naʒ ꝙ iſta inuſitata rabie in vxorē et filiam meam inuaſiſti: que ſe facilius mulieres abſtinuerunt a viris:ꝙ tu vir a viris:ſatis docte ac perite feciſti. Nō enī ſperaſti me mutuā tibi gratiam relaturum vt viciſſim tuos compellerē. Referre tamē hic verbo etiā dicitur nō ſolum facto. Referre igitur gratiam tam in malū q̄ in bonum dicitur cum ſit facto beneficium aut iniuriā acceptam cōpenſare. Rectiuſq; huic verbo gratiā q̄ gratias iūgimus:cū habere aut agere gratias nō gratiā dicamus. Liui. Satiatus tandem complexu filij. Renūciate inquit gratias regi me agere referre gratiā aliam nunc non poſſe: q̄ vt ſuadeam non ante in aciem deſcendat q̄ in caſtra me rediſſe audierit. Cice. Cui pro me ſanatus gratias agendas putauit ego a me gratiam referendam non putem. Reſpondere quoq; officijs eſt ſatiſfacere gratiaſq; referre. Plā. Cic. Immortales tibi ago gratias:agamq; dum viuam. Nā relaturū me affirmare non poſſum. Tantis enim tuis officijs non videor mihi reſpondere poſſe. Preterea agere pertinet ad omnes actus humanos. Nā qui ſedet: qui ſtat:qui cogitat:qui iacet:qui moritˀ:aliquid agere dicitur:ita et nullus qui modo viuat eſſe, vnq̄ poſſit ſine actione. Quippe viuere agere eſt: vnde et vitam agere dicimus. Componitur Ago cum ad: vt Adigo:cū ab: vt abigo: cum am: vt ambigo: cū con vt cogo: Circum: vt circumago:quod eſt circūduco. De vt Dego. Ex vt Exigo. Per vt perago. Pro vt Prodigo. Re vt Redigo. Sub: vt Subigo: a quo fit Proſubigo. Trans: vt Tranſigo. Sūt etiam qui putent caſtigo:mitigo:leuigo:litigo:⁊ nego compoſita eſſe cum ago: vt ſit caſtigo caſte ago: mitigo mitem ago: leuigo leue ago.i.planū: fuſtigo fuſte ago: litigo lite ago. Sed cum ſint prime coniugationis habeantq; quedam i productam non videntur ab Ago compoſita. Ab ago ſunt actor:actio actus. ta. tum:et actus us.

Agere reum eſt accuſare: peragere reū eſt condēnare.

Agere forum eſt iura reddere et cauſas audire.

Agere cum populo:eſt populum rogare: vt ſuffragijs ſuis quid iubebat aut vetet.

Age aduerbiū adhortantis:ſingularem numerum deſiderat. Agite pluralem. Agēdum vtrūq;. Quinti. Agedū ſi videtur extra portas proſpicite. Proper. Nos agedū. Dicimꝰ ⁊ Agitedū ſed in plurali ſemꝑ Liuius lib. vij. Agitedum ite mecum.

Agito as. penul. cor. crebro facio. Sal. Ita varie per omnē exercitū leticia meror luctꝰ atq; gaudia agitabantur. Et agitare ſtimulare compellere:quo pacto agi ſolēt equi cū eos calcaribꝰ vrgemꝰ. Plau. Nam iam agito quadrupedē calcari. Itē obſeruare. Vir. lib. ij. Geor. Ipſe dies agitat feſtos. Itē Perturbare moleſtare. Sal. Rēpu. agitauere honeſtꝫ cū noibꝰ alij ſicuti ppli iura defenderēt. Plau. in Cur. Tum te igitˀ morbꝰ agitat hepatariꝰ. Itē ſectari ſeu ſectādo interdū pulſare. Vir. lib. j. Geor. Sepe oleo tardi coſtas agitator aſelli: vilibꝰ aut onerat pomis. Itē inſectari qđ vernacula lingua dicimꝰ dar la caza. Ci. lib. iij. offi. Sūt ne igitˀ inſidie tendere plagas etiā ſi excitaturꝰ nō ſis nec agitaturꝰ. Ipſe enī fere nullo inſequēte ſepe incidūt. Itē exercitare. Lact. Niſi virtꝰ agitetˀ ꝓficimus parū. Itē ꝯtinuo ducere ſeu facere. Sal. Iā tū vita hoim agitabatˀ ſine cupiditate. Itē cruciare: vt apud eūdē. Agitabatˀ magis:magiſq; in dies ferox animꝰ inopia rei familiarꝫ et ꝯſciētia ſcelerū. Itē ſepe adminiſtrare. Sal. In pace ꝟo beneficijs magis q̄ metu imperiū agitabat. Itē ſepe ꝯſiderare: cogitare: recogitareq;. Idē Sʒ ea que mente agitaui oēs iam antea audiſtis. Terē. in phor. Ego quoq; id quidē agitās mecū ſedulo inueni: vt opinor remediū huic rei. Itē Sollicitare. Saluſt. Minari interdū ferro niſi obnoxia foret. Poſtremo ferocius agitare q̄ ſolebat. Itē ſepe oñdere. Idē. Ciceronem ad celū tollere veluti ſeruitute erepta gaudiū ⁊ leticiam agitabat. Huiꝰ cōpoſitū eſt exagito.

Agea penul. ꝓ. via in naui dicta ꝙ in ea maxime queq; res agi ſoleant. Ennius. Multa foro ponēs ageaq; longa repletur. Fori fororū dicunˀ etiam.

Agyia per y. ſequēte i. latina dicitˀ via. Unde fit Aegyieus. Quo noie dictus ē Appollo: quia in vijs publicis ſolebant ſacrificare Apollini.

Agelas penultima correpta: nomē ſtatuarij generoſi: et polycleti magiſtri.

Ager ab ago is. ꝙ in eo aliquid agaˀ: vl' vt Do. inquit: ꝙ in eo multa ſunt agenda. Quinti. autē lib. j. ſcribit grecū eſſe. Nā αγροσ latine rus dici pōt. Significatq; ager qñq; circūiectū territoriū alicuius vrbis ſeu ꝓuincie. Saluſt. Reliquos Catilina ꝑ mōtes aſperos in agrū piſtoriēſem abducit. Vñ dicimꝰ ager cāpanus: ager prixianꝰ. Et includit in ſe nemora ſaltus paſcua lacus flumina ⁊ oia q̄ i territorio illo ſūt. Quādoq; ſignificat partē quandam ipſius territorij vrbis q̄ priuatim ab aliquo poſſidetur: quam etiam poſſeſſionem dicere ſolemus: vt cum dicimus. Hic emit vnā pulchram poſſeſſionē. Et eſſe videtur rus in quo ⁊ domus ⁊ omnia q̄ in agro ſunt generaliter continētur. i. que ꝓ captu ipſius partis eſſe poſſunt. Et ſic agrum puto ſignificare rus. vnde. Terenti. in Enu. Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. Et ſequitur. Neq; agri: neq; vrbis odiū me vnq̄ percipit. Ubi ſatietas cepit fieri: cōmuto locum. Idem in Heau. Agrum in his regionibus meliorem neq; precij maioris nemo habet. Et paulopoſt. Talenta duodecim coegi: agrū hūc mercatꝰ ſum: hic me exerceo. Ex his innuitur ſub agri noie et domū ⁊ oia alia que in agro cōtinētˀ: cōprehēdi: ideq; eſſe agrū rus et poſſeſſionē. Notandū tñ ꝙ nec rus nec ager villa eſt: ſed villa in rure: ſiue agro dr eſſe. Qñq; ager ſignificat locū in rure: quē colimus ſiue arādo: ſiuē cōſerēdo ⁊ ſingularē pluralemq; numerū habet. Columel. li. j. Nā vbi ſedulo colitˀ ager plerūq; cōpēdiū nūq̄ niſi ſi celi maior vis aut predonis inceſſit detrimētū affert Liu. lib. iiij. Peſtilentem annū inopia frugum neglecto cultu agroꝝ vt plerūq; fit excepit. Interdū tamē ager dicitˀ campus quia vt ait Var. primum ex āgro plano fructus capiebāt. Eſt aūt campus planities terre ampla et grandis. Locus vero anguſtior area vocatˀ. Interdū dicitur fundus ꝙ pecudū ⁊ pecunie videbatur eſſe fundamentum.

Agellus diminutiuū ſignificat paruū agrum. Terent. in adel. Agelli eſt hic ſub vrbe paulum quod locitas foris huic demus q̄ fruatur. Hinc fit aliud diminutiuum agellulus. Ambro. Qui fidei exercet militiam: ab omni vſu negotiationis abſtinere debet: agelluli ſui contentus fructibus.

Agrarius. ij. qui agros poſſidet. Cicero in phil. Num rurſus reprobos decoriabit: num ſollicitabit rurſus agrarios. Agrarius a Liuio etiam dicitur ſuffragator legis agrarie.

Agrarius a. um. qđ ad agros pertinet: vt lex agraria: Li. lib. ij. Tum primū lex agraria ꝓmulgata eſt.

Agripete penul. cor. qui petunt ex agrorum diuiſione portionem que viritim dabatur.

Agreſte dicitˀ quod ruſticū eſt et ad agros pertinet. Vñ Agreſte vocamꝰ qđ in agris non in ortis naſcitˀ. Virgiliꝰ. Cuncta tibi cererē pubes agreſtis adoret. Idem. Dicendū et que ſunt duris agreſtibus arma. Itē agreſtis dicitur: qui ſilueſtrem vitam agit et fe-

ram: ſicut apud grecos dicitur ferus. Unde in compoſitione Onager dictus eſt aſinus ferus.

Agricola penultima correpta qui agricultor eſt Idem agriculator dicitur.

Agger eris. per duplex gg. maſ. gene. ſignificat ꝓprie lapidum aut terre coaceruationē: que facto vallo pro pius ponit̃. Improprie dicitur cuiuſlibet rei coaceruatio vñ foſſe aut valles impleri poſſunt. Quin. Et muros ⁊ munimēta aggerē dici voluit. Ser. Virg. Quin. intrāt portas atq̧ ipſis prelia miſcent aggeribus. Et agger dicitur media vie eminentia ex aggeratis lapidibus ſtrata. Idē. Qualis ſepe vie deprenſus in aggere ſerpens.

Aggero as. penul. correpta ſignificat accumulo. Col. Omēs arbores fructifere circūfoſſe aggerare debēt. Amb. Etenī dum augere opes: aggerare pecunias: occupare terras poſſeſſionibᵒ cupimᵒ: ꝓſtare diuitijs iuſticie formā exuimᵒ. Hinc fiūt cōpoſita adaggero. Col. lib. vj. Deinde terrā circa arborem adaggerato vſq̧ ad ipſum inſitū. Exaggero vehementer aggero: et per tranſlationem augmēto: extollo ve ſignificat. Aug. lib. iiij. de ciui. dei. Quid ſi cōmemorare voluiſſem ⁊ exaggerare illa mala nō que ſibi inuicē hoīes faciūt: ſicut ſunt vaſtationes euerſioneſq̧ bellantiū: ſed q̄ ex ipſiᵒ mūdi elementis terrenis accidūt rebᵒ.

Aggero is. penul. cor. ſſi. ſtum. iuxta gero. Ambro. lib. .j. offic. Fouent ocium aſtutia ⁊ improbitate: aggerūt diuitiarum aceruos: ſed exoluent ſeram licet nequitie ſue penam.

Agilis pe. cor. leuis dexter qui ſe facile agit: vel pronᵒ aut voluntariᵒ eſt ad agendū. Hora. Oderūt hilarē triſtes: triſtēq̧ iocoſi. Sedatū celeres: agilē nauūq̧ remiſſi. Col. Symmachus Malo inquit vniᵒ agilē induſtriam: q̄ decem hominum negligentem et tardam operam. Hinc agilitas dexteritas corporis celeritas. Col. libro primo. Eiuſdem agilitatis homo frugi melius q̄ nequam faciet.

Agina penulti. pro. Eſt in qua inſeritur ſcapus trutine .i. in quo trutina agitur et vertiur ab agendo dicta

Aginor penultima producta vilia negocior. Aginator qui paruo lucro mouetur.

Agglutino as. penulti. cor. ad aliquid glutino: copulo. Plautus in Aul. Ita mihi ad malum male res plane ſe agglutinant.

Aggrauo as. penulti. correpta: valde onero: vel valde grauis ſū. A quo aggrauaſco qđ ē valde grauis fio.

Aggrego as. penul. corre. Vide in dictione abgrego.

Aglyphos penultima correpta: latine non ſculptus. Nam α ſine: γλυφω ſculpo.

Agnati penul. pro. dicunt̃ qui per virilis ſexus ꝑſonas cognatione coniuncti ſunt: q̄ſi a patre ꝯgeniti inquit Caiᵒ iurecō. Veluti frater eodē patre natᵒ filiᵒ fratris nepoſue ex eo. Inter agnatos ⁊ cognatos h̄ intereſt ꝙ in agnatis cōtinent̃ cognati: in cognatis non vtiq̧ agnati: vt puta: Frater patris. i. patruᵒ eſt agnatus ⁊ cognatᵒ. Matris ꝟo frater. i. auūculᵒ cognatᵒ eſt ſ3 nō agnatᵒ. Gentilitas ꝟo ⁊ agnationē ⁊ cognationē ꝯplectit̃. Agnatū etiā dicimᵒ quicquid vltra debitū natū eſt. Vñ agneſcentia ⁊ agnata mēbra appellant̃ que abundant. Ply. Membra animalibᵒ agnata inutilia ſunt ſicut ſextus homini ſemper digitus.

Agnomen penultima producta: dicitur ab Agnatione in qua quis natus eſt.

Agnoſco ex ad et noſco: ſed d. euphonie cauſa mutat̃ in g. licet annomino ꝑ duplex nn. ſcribat̃. Et agnoſcere quidē đr de ꝓpinquis ⁊ ſanguine ꝯiūctis: vt Vir. Agnoſcitq̧ ſuos: letuſq̧ ad menia ducit. De hoc etiam in dictiōe cognoſco ab γνωω. μ. γνωσω.

Agmen ſignificat multitudinē. Virg. Vocat agmina ſeua ſororum. Interdum ordinatam multitudinem vt eſt exercitus incedētis: vt Lōgū per valles paſcit̃ agmen. Interdum impetū: vt apud eundem. Et leni fluit agmine tybris.

Aggredior ad aliquē gradior. Et hoc quādoq̧ amice. Plau. in Aſi. Etiam tu here hūc amoue abs te atq̧ me aggredere. Qñq̧ hoſtiliter vt ſit aggredi inuadere. Sal. Ex lateribᵒ ceteros aggredit̃. Iuſtinᵒ. Quos ex improuiſo aggreſſus facile fudit. Eſt enī aggredi gradatim ire et cū inſidijs ꝓpriū gladiatorū qui gradatim eunt ad dimicādū. Fit etiā qñq̧ aggreſſio verbis. Virg. Talibᵒ aggredit̃ Venerē ſaturnia dictis. Aliqñ aggredi ponit̃ ꝓ incipere. Lact. lib. v. Omēs tamē illud arguebant: ꝙ illo potiſſimum tempore id operis eſſet aggreſſus quo furebat odioſa crudelitas. Aliqñ pro tentare. Sal. in Iug. Omēs aſperitates ſupuadere naturā etiā loci vincere aggredit̃. Sciendū eſt ꝙ hec verba Aggredior/ adorior/ alloquor: et ſimilia: ad ꝓpoſitiōe eis adiūcta cū actō ſolo elegantius ponūtur q̄ ſi ſimplicia eorum actō ad prepoſita iūgātur: vt aggredior hominē: nō gradior ad hoīem. Dicimus etiam aggredior te dictis: quaſi cum calliditate. Virg. Talibus aggredit̃ dictis.

Agrigentum: vrbs Sicilie. Vñ Empedocles philoſophus: et phalaris tyrannorum ſeuiſſimus originem duxerunt. Hinc agrigentinus a. um. penultima producta: vt tyrannus agrigentinus.

Agrippinēſis colonia dicta ē ab agrippina Neronis matre: que vt vim ſuam externis quoq̧ nationibus oſtentaret in oppidū Vbiorū qui ſunt in Germania inferiore in quo genita erat coloniam deduxit.

Agrippe ſeu Aegrippe ab egro partu vt docet Gelli. dicuntur: quorum in naſcendo non caput: ſed pedes primi exierūt: qui partus difficillimus et egerrimᵒ habetur: ab egritudine ⁊ pedibus appellati Cōſiros autē pueros eſſe in vtero: Varro ſcribit: capite infimo nixos: ſurſum pedibus elatis nō vt hominis natura eſt/ ſed vt arboris. Nam pedes cruraq̧ arboris appellant ramos: caput ſtirpem atq̧ radicem. Quādo inquit contra naturā forte conuerſi in pedes brachūſq̧ plerumq̧ deductis retineri ſolent: egrius tūc mulieres enituntur.

Agrios: latine dicitur agreſtis/ ferox/ immitis. Agnus. Vide infra in aſpirandis αγνοσ purus caſtus: inde Chriſtus agnus dei dicitur: eſt etiam arbuſcula qua vie omnes ornabantur athenis in feſto palladis: dicta ab α priuatiua et γεννάω genero. quoniam inducit caſtitatem.

Agogus penulti. produ. latine đr ductor: dux vie a γω γοσ απο του αγειν ο πολλα σεμαινει.

Agolum penultima correpta/ paſtoralis baculus quo pecudes aguntur.

Agon locus certaminis Rome qui circus flaminius dicebatur: plerumq̧ ponit̃ ꝓ ipſo certamine: quādoq̧ etiam ꝓ ſtudio. Eſt et Agon victimari verbum: pro agone. Oui. li. j. faſt. Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros: Semꝑ agat ne rogat: nec niſi iuſſus agit. et Seneca lib. iij. controuerſiarum Carnifex manum tollat deinde reſpiciat ad patrē ⁊ dicat agon: quod fieri ſolet victimis.

Agonia pe. cor. orum. et agonalia orū vel ium. Ludi qui fiebant in honorē agonij dei ab α ſine ⁊ γωνία angulus: quia locᵒ in quo huiuſmodi ludi fiebāt erat ſine angulo. Ouid. lib. j. faſt. Et prius antiquᵒ dicebat agonia ſermo. Sūt qui agonia dicta velint ſacrificia: que fiebant in monte: qm̄ agones mōtes vocitarēt. Unde mōs Quirinalis agonᵒ: et Collina porta Agonenſis eſt appellata: ſed etiam ἀγωνία timor ſollicitudo: cōcertatio vt Iſocrates in Anagora et αγονία ſterilitas quedam pariendi.

Agonia e. penultima correpta hoſtia que immolabat̃.

Antiqui em̃ agonias ab agendo hoſtias vocabant.
Rurſus agonia accipitur pro timore ⁊ ſollicitudine
que mentẽ vexat: vt in euangelio. Et factus in ago/
nia prolixius orabat.

Agonius dicebat̃ deus q̃ p̃ſideret rebus gerendis. Et
agonius dies erat quo rex agoniã hoſtiã imolabat.
Et agonius moleſtiã inferens dicitur.

Agoniſma atis. certamẽ: vt de diuo Anaſtaſio legitur.
Suũ agoniſma gratanter ſuſcepit. Proprie tñ pal/
ma ſeu premiũ agoniſma dicitur.

Agoniſta: qui in agone cõtendit. Grece ἀγονίστησ
dicitur certator/pugil.

Agoniſticus a. um. certatorius: qđ ad agonẽ pertinet.
Aug⁹ in pſal. interpretatione. Agoniſtica iſtã vana
et ludicra nõ debet affectare chriſtianus.

Agonotheta penul. cor. munerari⁹: q̃ſi agonis diſpoſi
tor ſeu prefect⁹: qui premiũ certãtibus in quolibet lu
dorum genere ꝓponit: qualis Eneas apud Virgiliũ.
Cõponit̃ em̃ ſic: αγωρα αγωροσ: certamen: et τε/
θεισ τεθεριοσ: poſit⁹ diſpoſitor. Aug⁹. Nõ audis
athletã dñi ab agonotheta petẽtẽ adiutoriũ pugne.
Hiero. Iſte agonotheta nõ ꝓptea nos pugnare vo
luit/vt nos poſſit benedicere.

Agoniço penul. ꝓduc. neu. et Agoniçor depo. ſignifi/
cat dimico/cõtendo. Hiero. in eccle. Agoniçare pro
aĩa tua ꝓ iuſticia. Cyprian⁹ ad Moyſen. Ois q̃ ago/
niçatur in omnibus cõtinens eſt.

Agoranomus penultima correpta: apud Plautũ edi/
lẽ ſignificat: qui in Cap. ait. Euge edictiões edilitias
hic quidẽ habet: mirũq; adeo eſt niſi hunc fecerũt ſi/
bi etoli agoranomũ. Dictus agoranomus a foro re/
rũ venalium cui regulã preſcribit: ſed ſi grecã linguã
audire volum⁹/aliud ſignificat: quoniã αγορα και
αγορευω το φθεγυομαι και απο του νεμειν
νύμασ: quaſi qui fori ius haberet.

Agoreus: a noſtris nundinarius vilia emens: ab ago/
raço emo. Hora. Daune defende dec⁹ camene Le/
nis agoree. Agora em̃ forũ venalium dicitur: quod
etiã ꝓ concione/ ꝓ precio rei/ ꝓ re vendita: et ꝓ foro
iudiciali q̃nq; ponitur.

Agraphus pe. cor. latine nõ ſcriptus dicitur.

Agyrini ſiue agyrincẽſes: dicti ſunt populi ab vrbe agy
rio ſiue augurio.

A ante H

Ahenus na. num. idem quod ereus. Virgilius. Et luce
coruſcus ahena.

A ante J

Aio is. it. aiebã bas. bat. Ai aiſti ait: aimus aiſtis. Au/
guſt. Vos adijcientes in malo aiſtis. Plaut⁹ in Aſi.
De vnice vnũ ex omnibus/atq; illã amare aiebas.
Neuius. Vel ai vel nega. Cice. de fi. bo. Quaſi ego
id curẽ ꝙ ille aiat aut neget.

Aius deus a Romanis dictus eſt ab eo ꝙ aiebat. Nã
olim Rome audita vox eſt ſilẽtio noctis clarior hu/
mana voce: que iuberet magiſtratibus nunciari gal/
los aduentare: ⁊ vt ꝓuiderent ne Roma a gallis ca/
peretur: ex eo dictus eſt deus Aius. i. loquens: ſicut
docet Cice. lib. ij. de diui.

A ante L

Ala: qua aues volant. A cuius ſil̃itudine ala etiã dicit̃
locus ille cõcauus ſubter brachiũ in homine: quia in
eo pili quaſi penne naſcuntur. Plini. lib. xj. Elephas
tm̃ ſub armis duas ſcʒ mãmas: nec in pectore ſed ci/
tra in alis occultas. Hinc hircinus odor ille concipi/
tur: ꝓprie tñ vocatur axilla/a qua fit ala. Cõtra Pri/
ſci. qui vult axillã per diminutionẽ fieri ab ala/et ma/
xillã a mala. Ciceronis hec ſunt verba. Quinetiã ver
ba ſepe contrahuntur/nõ vſus cauſa ſed auriũ. Quõ
autẽ veſter axilla ala factus eſt niſi fuga littere vaſti/
oris: quã litterã etiã e maxillis ⁊ axillis/ et vexillo et
pauxillo cõſuetudo elegans latini ſermonis euellit.
Sed hoc nomen quidã aſpirant. Dicit̃ ⁊ aſella: vt in
ſacris litteris. Abſcõdit piger manũ ſub aſella. Pre
terea ala dicta eſt equitũ turma: ꝙ pedites tegat ala
rũ vice. Nã in equitũ ordinibus circũ legiones dex/
tra ſiniſtraq; tanq̃ ale auiũ corporibus locabant̃. Vir.
lib. iiij. Dũ trepidant ale ſaltuſq; indagine cingũt. In
de dicti ſunt equites alares vel alarij.

Alari⁹ a. um. qđ eſt ale equitũ turme. Vñ alarij eq̃tes.

Alatus a. um. ab ala auiũ: quod habet alas. Allat⁹ vo
per duplex ll. apportatus.

Alauda auis: q̃ olim galerita vocabat̃: quia apicẽ ha/
bet: hoc eſt plumã elatã in capite ad ſil̃itudinẽ gale/
ri ſiue galee. Var. appellat galericũ: ⁊ a grecis cory/
dalus dicitur. Poſtea gallico vocabulo Alauda vo
cata eſt quedã legio apud Romanos. Galli em̃ hoc
nomine vocant galeã. Unde milites qui galeis vtũ/
tur dicti ſunt alaude. Scribit Plinius libro. xj. alau/
dã auiculã appellatã quondã galeritã gallico voca/
bulo etiã legioni nomen dediſſe. Ideoq; ceſar cũ ex
gallijs legionẽ conſcriberet/alaudã appellauit. De
qua legione Cice. ad Atticũ ſic ſcribit. Antonius cũ
legione alaudarũ ad vrbẽ pergere/pecunias munici
pijs impare. Militaria em̃ vocabula traducta ſunt
ab ipſis rebus que ita nominant̃ ꝓprie: quarũ rex in
acie ſtruẽda ſui cuiuſq; vocabuli imagines oſtẽdunt̃.

Alabarches: latine ſalis p̃fectus: vt eſt apud Joſephũ
in vltimo antiquitatis libro. Et fuit apud egyptios ⁊
iudeos honoris appellatio.

Alabande Ionie ciuitas Apollonio rhetore nobilita/
ta. Hinc alabandes et alabandicus: que ſic ab inui/
cem differunt: ꝙ alabandicus ſiue alabandiacus no/
men eſt poſſeſſiuũ. Unde alabandiacos libellus pro
barbaris et ineptis greci capiunt. Alabandes ciues
oppidi dicuntur. Unde carbũculos prefectos ala/
bandes quaſi municipes appellant impolitos atq;
rudes alabandicos.

Alabaſtrũ genus marmoris perlucidi et coloribus di/
ſtincti: ex quo fiebãt vaſa vnguentaria. Mar. Quot
coſmi redolẽt alabaſtra fociq; deorum. Dicit̃ et alaba/
ſtrus: qm̃ Pli. ſcribit ſeruãdis vnguẽtis maxime ido
neũ naſci circa thebas: egyptias et Damaſcũ ſyrie: q̃
priſci romani: ſicut aliq̃ magnates nũc rome preſtan
do p feneſtras lumine vtebant̃. Sil̃r alabaſter dicit̃.
Ci. lib. ij. Acad. Quib⁹ etiã alabaſter plen⁹ vnguenti
putreſcere videtur. Et lapis alabaſtrites penul. ꝓd.
Plini. lib. xxxvj. Hunc aliqui lapidẽ alabaſtriten vo
cant: quem cauant ad vaſa vnguentaria. Hunc lapi/
dẽ etiã vocant onycen. Sunt etiã mirothetia et nar/
thetia vnguentorum loculamẽta: ſed (vt puto) tales di/
ctiões improprie capiunt̃ a latinis: greca em̃ lingua
manifeſta eſt οτι αστερεει και λαμβανω in nume
ro plurali τα αλαβαστρα ꝓprie pixides vnguen/
torum et vnctionũ ſine anſulis. Calimachus tñ in hym
nn palladis in genere maſ. poſuit: itaq; ab odoribus
potius q̃ odores a lapide dicuntur.

Alabia grece αλαβια latine innocentia dicitur. Sed
eſt dictio in greco et in latino corrupta. Grece enim
ſcribi debet; αβλαβεια οτι βλαβη κακουργια
εστι απο του βλαπτειν. Et ideo latine debet di/
ci alabea penultima ꝓducta: quoniã ει diphthõgus
mutatur in e longum: vt κυθερεια citherea πηνε/
λοπεια penelopea.

Alacer et alacris penul. cor. dicitur is qui ingentis eſt
ſenſus: hoc eſt: qui viget ſenſibus vniuerſis: vt inquit
Aſcõ. quod eſt indiciũ erecti animi atq; ſublimis: et
cui ſenſus oĩs in ſuo loco degit ſicut econtrario. La/

cer dicitᷣ amputatis in corpore mẽbris: hoc eſt auribus/oculis/manibus: quod ꝛ ad animũ ſepe transfertur. Illud quoqꝫ intelligitᷣ aliud eſſe alacrẽ/ aliud letum. Do. Alacer dicitᷣ nõ letus neqꝫ triſtis. Interdũ ponitur ꝓ celeri ꝛ ꝓmpto: quaſi ſit alis acer. Teren. Quid tu es triſtis? quid non es alacris? Cice. li. j. ad Herẽ. Si huic ſit remiſſũ multos alacriores ad maleficia futura. Idẽ. Nam cũ feras beſtias videamus alacres et erectas euadere: vt alteri beſtiȩ noceant: non eſt incredibile putandũ ꝛc̃. Interdũ ꝓ lȩto ꝛ veluti in ſpem aliquã geſtienti. Hinc alacritas: quȩ ẽm Dona. proprie eſt mutatio quȩdã vultus geſtientis in ſpem aliquã: et eſt media inter lȩticiã atqꝫ triſticiã. Interdũ dicitᷣ volũtaria celeritas ſeu ꝓmptitudo ardorve. Liuius libro. iiij. Poſtqꝫ ingẽti alacritate clamor eſt ſublatus: quod bene vertat: geſturũ ſe illis morẽ: poſteroqꝫ die in aciẽ educturũ affirmat. Cicero libro ꝓmo Tuſ. in malũ accepit. Uir igitur temperatus/conſtans/ſine metu/ſine ȩgritudine/ſine alacritate: nulla libidine vexatus.

Alania regio eſt Scythiȩ europȩ: quȩ ad Meotides paludes pertingit.

Alanus penul. ꝓduc. Scythiȩ fluuius: a quo alani populi dicti ſunt: iuxta quos ſunt Toxolani. Amianus ſcribit alanos dici/quos priſci maſagetas dixerunt. Hi carnibus veſcuntᷣ: et panẽ nõ manducãt. Mar. Nec te ſarmatico tranſit alanus equo. Iul. Capi alanos in parte Daciȩ collocat.

Alba nomen eſt duarum vrbium: quarũ vna eſt in latio: a qua albani populi et alban⁹ mons: ſub quo aſcanius ciuitatẽ hanc albã condidit: quȩ (vt Liuius ſcribit) a ſitu porrectȩ in dorſo vrbis/longa alba vocata eſt. Uulgatior fama eſt ab omine porcȩ ibidẽ inuentȩ: dũ a Troia cũ patre ꝓfugo veniſſet. Altera eſt ad lacũ fulcinũ: a qua albenſes dicuntᷣ: quis etiã albani quoqꝫ vocentᷣ. Alba etiã ſacerdotis camiſia dicitᷣ.

Albana vrbs fȩlicis arabiȩ eſt: ſicut docet ptolemeus.

Albanus nomẽ eſt montis ꝛ laci nõ ꝓcul ab vrbe: vnde vaticiniũ fuit nunqꝫ romanos velum capturos ni ꝓmo ex albano lacu emitteretur aqua. Itẽ albanus nomen eſt duarũ vrbiũ: quarum vna eſt in Macedonia mediterranea. Altera in maiori armenia/ vbi diuus Bartholomeus fuit decoriat⁹. Hoc etiã nomine dictus eſt fluuius albaniȩ. Albanus a. um. quod eſt ab alba latij vrbe. Unde albani patres.

Albania regio in oriente a colore populi vocata: eo ꝙ albo crine naſcantur. Hȩc ab oriente ſub mare caſpium ſurgens ꝑ orã oceani ſeptẽtrionalis vſqꝫ ad meotidas paludes ꝑ deſerta oſtenditᷣ. In ea albania ciuitas ꝛ albanus fluui⁹. Apud hanc habentᷣ canes ferociſſimi/qui tauros ꝛ leones occidunt.

Albia fluuius Boemiȩ oritur in montibus qui Morauiã boemiãqꝫ diuidũt: ꝛ magno aquarũ auctu mediam ferme diuidit boemiã i occidentẽ prius mox i ſeptentrionẽ fluẽs: vbi exit boemiã ꝑ anguſtas fauces montiũ in ſaxoniã penetrat: ꝛ in oceanũ voluitur.

Albus a. um. a grȩco αλφη quod candorẽ ſignificat. Sabini alpũ dicunt. Et color q̃ opponitᷣ nigro. Plautus i Mene. Dic mihi hoc qð te rogo: albũ an atrũ vinũ potas? Interdũ alb⁹ ponitᷣ ꝓ pallido: vñ ꝛ exalbeſco: pallid⁹ fio. Interdũ ꝓ bono: ſicut ecõtrario nigrũ ꝓ malo. Perſi. Per me eq̃dẽ ſint oĩa ꝓtin⁹ alba. Hor. Hic niger ẽ: hũc tu romane caueto. Iuue. Maneãt q̃ nigrũ i cãdida ꝟtunt. Sed hȩc ꝑ trãſlationẽ.

Album ſubſtãtiuũ: dicitᷣ qð grȩci vocãt λευκωμα: tabula gipſata: in qua iudices notari prȩtorumqꝫ iura ſcribi ſolebãt. Si quis ꝟo albũ corrupiſſet puniebatur: qꝛ ꝑtoris maieſtas cõtẽpta videbatᷣ. Pau. Si familia alicui⁹ albũ corruperit: nõ ſilr hic edicitᷣ vt i furto. Iudex inquit Seneca lib. iij. de bñficijs: ex turba electoꝝ quẽ cenſus in albũ ꝛ equeſtris hȩreditas miſit. Hoc ꝛ pictatiũ quoqꝫ dicitᷣ: vt in Alexãdro Cȩſare. Lãpridius vulgo matrix appellata. Similiter ea tabula dicitur albũ in qua ſingulorũ annoꝝ acta litteris mandabantur a pontifice maximo: proponebaturqꝫ domi eius/vt poteſtas eſſet populo cognoſcendi. Hiqꝫ nunc annales maximi nominãtur: vt auctor eſt Cice. libro ſecundo de Orat. Eſt ꝛ album decurionum ꝛ cytharedorum. Nam in digeſtis titulus eſt de albo ſcribendo: vbi docet Ulpianus quo ordine decuriones in albo ſcriptos eſſe oporteat.

Albarium dicitur quod illinitur tectorio: cũ paries pingendus nõ eſt: quod fit ex calce.

Albidus da. dum. penul. cor. quod aliquãtulũ album: vt granũ extrinſecus albidum intus candẽti ſiſe conſpicitur. Aug⁹ lib. xxj. de ciui. dei ꝓ albo poſuit. Lapides igne candente percocti ꝛ ipſi fiunt candidi. Et quis ille magis rubeat: illi albido colore niteſcant: congruit tñ illi luci quod albũ eſt/ſicut nigrum tenebris. Hinc ſubalbidus: parũ ſiue aliquãtulũ albus. Pli. Ramos habet candidos/folia ſubalbida.

Albedo/albitudo ꝛ albor pro cãdore accipiuntᷣ. Plautus in Tri. Et itẽ alterum ad iſtanc rapitis albitudinẽ calliclẽ aiebat vocari.

Albor: albedo. Hiero. in Leui. Q ſi ſurſum fuerit i alborẽ cõuerſa: ſacerdos eum mundũ decernet. Alborẽ etiã Apitius vocat: quod eſt album in ouo: quod Plinius albuginẽ appellat: medici albumen.

Albugo penul. produ. macula in oculo. Pli. libro. xxj. Qua alligata oculo albugines tolli dicuntᷣ. Idẽ albuginẽ vocat album in ouo.

Albumen penultima producta: quod eſt in ouo album. Uitellus ꝟo croceus.

Albeo albes: albus ſum: vt Cãpi niuibus albẽt. Hinc albeſco: albus fio. Uirgilius libro primo Georgicorum. Sȩpe etiã ſtellas vento impendente videbis Prȩcipites cȩlo labi noctiſqꝫ per vmbras: Flãmarũ longos a tergo albeſcere tractus. Huius cõpoſitum eſt exalbeſco.

Albico as. pe. cor. aliquãtulũ albus ſum. Pli. lib. xxij. Solidũ ſemẽ coniicitᷣ i oculum/nec turbat/ſed i ſe caliginẽ cõtrahit: mutat colorẽ: ſed ex nigra albicare incipit: et tumeſcit. Silr accipiuntur vellico/fodico/cãdico/nigrico/nutrico: quȩ formantᷣ ab eoꝝ verbis in ſco deſinẽtibus/diminutis litteris e. ꝛ s. et mutata e in i. vt albeſco/albico/cãdeſco: cãdico. Deſcenduntqꝫ ab actiuis ꝛ neutris: vt nutrio nutrico/vello vellico/fodio fodico: q̃ ſine dubio diminutiua ſunt. Nã fodico min⁹ eſt qꝫ fodio: qð nõ ſomniculoſe legẽtib⁹ patebit. In ſignificatiõe verboꝝ i ſco Priſc. interꝑtat⁹ eſt albico/dicẽs albico ꝓ albeſco: ꝛ Horaciũ affert exemplũ. Nec prata canis albicãt pruinis. Sunt q̃ ea apparitiua nominẽt: qm̃ apparentiã ſignificent.

Albo as. album facio. Cuius paſſiuũ eſt albor: alb⁹ fio. Unde et dealbo et dealbor: quod eſt multum/ ſiue a ſummo vſqꝫ deorſum albũ facio. Curi⁹ Cic. Nec ſolere duos parietes de eadem fidelia dealbare. Et illud. Lauabis me et ſuper niuẽ dealbabor.

Albogalerus: pileum capitis quo flamines diales vtebantᷣ. Fiebant eñ ex hoſtia alba ioui cȩſa.

Alburnus: lucaniȩ mõs: a cãdore verticis dictus.

Alburnum: adeps arboris. Pli. Humor et cortici arboꝝ eſt qui ſanguis eaꝝ intelligi debet. Eſt eñ in toto corpore arboꝝ ꝛ reliquoꝝ aĩaliũ cutis/ſanguis/caro/neruı/venȩ/ oſſa/ medullȩ. Pro cute cortex: hũor ſãguis ꝓximi plȩriſqꝫ adipes. Hi vocantᷣ a colore alburnum. Hinc exalburno as. qð eſt alburnum detraho. Idẽ. E reliquis arboribus ſicciſſima lotos: deinde robur exalburnatum/cui nigricans color.

Alburnea: fons iuxta Tibur. Uirgilius libro. vj. La

coſqꝫ ſubacta Conſulit albunea nemorū que maxi/
ma ſacro Fonte ſonat.
Albegmina:partes extorum que dijs immolabantur:
a candore eorum dicta.
Albula pe.cor.fluui⁹ ab albo colore aque:q̄ poſtea ty/
beris a Tyberino ſiluio albanoꝝ rege ibi extincto di/
ctus eſt. Liui. Pax ita ꝯuenerat/vt etruſcis latiniſqꝫ
fluui⁹ albula (quē nūc tyberim vocāt) finis eſſet. Itē
albula dicta eſt aq̄ q̄dā in agro tiburtino:q̄ vt Stra.
teſtat̄ vulnerib⁹ medet̄. Mar. Canaqꝫ ſulphureis al
bula fumat aq̄s. Dicit̄ ꝛ albule p̄l'alit̄. Idē. Qđ ſicce
redolet palus lacune crudaꝝ nebule qđ albulaꝝ.
Albion inſula britannie/dicta ab alpis rupib⁹ q̄s mare
abluit. Poſtea anglia dicta. Uide in Anglia.
Albis fluuius qui in duo ſpacia germaniā diſterminat:
vt teſtatur Stra. libro. j. De hoc Luc. libro. ij. Fun/
dat ab extremo flauos aquilone ſueuos Albis:ꝛ in/
domitū rheni caput.
Albinga:oppidum ligurū colonia ad mare deducta:cu
ius incole ligures iūgauni vocantur. Ex hoc loco ad
moneci portū ſtadia ſunt. lxx. Dicit̄ ꝛ albigaunū.
Albeus per diminutionē albeolus cū accentu in ante/
pe. tabula luſoria. Cice. de fi. bo. Aut albeolū poſce/
re/aut querere quempiā ludū. Pli. M. Meſalla cō
ſul pridie Calendas Octobres diē natalis ſui egit:
tranſtulit albeū cum teſſeris luſoriū e gēmis duabus
latum pedes tres.
Alceus cū diphthōgo:nomen poete lyrici mytelenei.
Hic magnific⁹/breuis/diligēs et plurimū Homero
Alces is. ſeu Alces e. grecorū more:animal eſt (ſilis.
e gallia tranſalpina inuentu rarum:olfactu e longin
quo venatorē ſentiens:ſtatimqꝫ in ſpecus et latibu/
la ſe cōdens: media inter camelum et ceruū ſiſitudi/
ne. Sed mares ex his in ſupcilijs habent cornua. De
his animalibus Ceſar lib. vj. et Julianus capitoli/
nus mentionē faciunt.
Alceſte es. ſiue alceſtis alceſtidis:fuit Perilai filia:ad
meti Phereoꝝ regis cōiunx:que maritū tanto amo/
re dilexit: vt ꝓ eo perire nō recuſauerit. Cū em̄ mari/
tus egrotaret:oraculo nunciatū eſt ei/poſſe adhuc vi
uere ſi foret aliquis ex affinitate vel amicitia qui pro
eo ſpōte mortē ſubiret. Ceteris id abnuentibus/ſola
vxor ꝓmiſit. Juue. Spectāt ſubeuntē fata mariti Al
ceſtē. Hiero. Alceſtin fabule ferunt ꝓ admeto ſpōte
defunctā. Sed multa eſſent dicenda:ſed vide trage/
diā Euripidis alceſtin que impreſſa eſt.
Alcyone penul. corre. due fuiſſe leguntur. Altera Cey/
cis vxor:que viſo cadauere mariti in littus eiecto: ſe
deiecit in mare:iuſſuqꝫ Amphytrites in aues cōuer/
ſi fuerūt ambo. Altera fuit Eueni fluminis filia:que
poſtea Marpeſa dicta eſt.
Alcedines ſunt quedā aues dicte quaſi algedines:ꝙ fri
gidis tēporibus in mari pariant. Plautus. Nā her/
cle tu periſti/niſi illā mihi tā tranquillā facis ꝙ̄ mare
eſt olim:cū alcedo pullos educit ſuos. Dicta eſt a gre
cis Alcyone alcyones: vel Alcyon alcyonis. Am/
broſi⁹ libro. ij. Hexa. Alcyone eſt auis maritima:q̄ in
littoribus fet⁹ ſuos edere ſolet:ita vt in harenis oua
deponat medio fere hyemis:nā id tēporis fouendis
habet deputatū partubus/quando maxime inſurgit
mare:littoribuſqꝫ vehementior fluctus illiditur:quo
magis repentine placiditatis ſolennitate auis hui⁹
eluceret gratia. Nāqꝫ vbi vndoſū fuerit mare: poſi/
tis ouis ſubito miteſcit:et omnes cadunt ventorum
procelle:flatuſqꝫ aurarū quieſcunt:ac placidū ventis
ſtat mare/donec oua fouet alcyone ſua: ſeptem dies
fetus ſunt:quibus decurſis educit pullos/Illico ali/
os ſeptē adiungit dies quibus enutriat partus ſuos/
donec incipiant adoleſcere. Tantā autem gratiā mi/
nuſcula auis diuinitus indultā habet; vt hos quattu/
ordecim dies nautici preſumpte ſerenitatis obſeruēt
quos et alcyoniadas vocant:quib⁹ nullos mot⁹ pro/
celloſe tēpeſtatis horreſcant. Ferunt hanc auē paulo
maiorē paſſere:pennis purpureis candidis admix/
tis:collo gracili et procero/raro viſā. Ariſtoteles li/
bro. viij. de animalibus/Alcyonū duplex genus eſſe
ſcribit. Alterū vocale harundinibus inſidens:alterū
mutū ampliori corpore. Ab alcyone fit alcyonius a.
um. vt Alcyonij dies. Fitqꝫ a greco αλσ: quod ma/
re ſignificat:licet aſpiret̄.
Alcamenes penultima correpta:nomen ſculptoris ꝓ/
priū:qui ſicuti Plinius libro. xxxiiij. ſcribit) Phidie
diſcipulus fuit.
Alcmane lydia Sardenſis poeta lyricus/ filius Da/
mantis:claruit. xxvij. olympiade:cū apud lydos re/
gnaret Ardis pater Aliate:et cum nimio amore pu
ellam quandā deperiret: amatorios cantus primus
inuenit. Fertur phthiriaſi morbo interijſſe:quoniam
φθειρωοθεν φθειρ φθειροσ και φθειριασισ:
id eſt pediculis:quoniā ex putrefactione humorū in
poris carnis oriantur.
Alcinous penul. cor. nomen iuſtiſſimi Pheacū regis/
a poetis laudati:cuius edes fuerunt magnificentiſſi/
me extructe: ꝛ viridaria bifera erant. Unde Papi.
Quid referā alcinoi pomaria: voſqꝫ: Qui nūqꝫ va/
cui ꝓdiſtis in ethera rami. Dicit̄ etiā alcinus de q̊ in
odyſſea multa Homerus que nota ſunt.
Alcides penult. producta. Hercules greca ſignificati/
one a virtute appellatur. Nā αλκη alce virtus ro
bur fortitudo dicitur.
Alcibiades pe. cor. nomen athenienſis imperatoris ſū
mi:qui genere ꝛ forma precipuus omībus rebus ap
tus fuit. Diues p̄terea:affabilis/patiens/ꝛ omī deni
qꝫ virtute p̄ditus. Et (qđ mirū eſt) vitijs etiā pleniſſi/
mus fuit. Eius vitā Plutar. luculēter ſcripſit. Pro/
ditū eſt ꝙ vniuerſa ciuitas Athenienſiū oculos in il/
lū ſuſpēſa ora cōuerterāt: ꝛ quaſi de celo miſſū cōtuē
tes admirabant̄. Fuit hic ex primatibus:qui cū eſſet
ꝓcliuis ad luxū ꝛ ad ceteras voluptates:ad bonā di
ſciplinā traduct⁹ eſt a Socrate. Nā diſcendi ſtudio
ꝛ ſapiētie amore pellectus:extēplo multis amatori/
bus adulatoribuſqꝫ repulſis/ad ſocraticā diſciplinā
aīm ꝯtit:nunqꝫ recedēs a latere phī ſapientiſſimi.
Alcmena penul. ꝓdu. nomen ꝓpriū fuit matris Hercu
lis:de qua qui velit multa itelligere:legat την ασπι
δα τουησιο δουηοιη ωρολιπουσα δομο υσ
και πατριδα γαιαν ηλυθεν εσ θηβασ μετα/
ρηιον αμφιτρυωνα αλκμηνην θυγατηρ λα
οσσο ου ηλεκτρυωνοσ.
Alea. ludus tabule:ab Alea quodā milite in ocio troi/
ano. Horacius in epiſtolis. Quē damnoſa Uenus:
quē preceps alea nudat. Et cū alea dicatur omīs lu/
dus in varietate fortune conſiſtens. Unde Mar. de
nucibus. Alea parua nuces et nō damnoſa videtur.
Sepe tamen pueris abſtulit illa nates. Factū eſt vt
nō ſolū pro fortuna/ſed etiā ꝓ periculo periculiqꝫ du
bitatione ſumatur:et ille dicatur aleā iacere: qui ſe
periculo fortuneqꝫ cōmittit. Liui. In dubiā imperij
ſeruitijqꝫ aleā im⁹. Eſt ꝛ Alea nomen vrbis ab Aleo
conditore. Papi. in ſiluis. Aut alee lucis vidit tege/
es ſacerdos. Plut. In vita Ceſaris ανιρ ριυτωκυ
βοσ: id eſt iactus ſit taxillus.
Aleator ꝛ aleo onis. qui ſepe alea ludit. Catu. Niſi im
pudicus ꝛ vorax et aleo. Nunc aleator dicit̄.
Aleatoriū apud Sidoniū ſumitur pro ludo alee. Ait
em̄. Atqꝫ illic aleatoriū laſſis cōſumpto ſpheriſterio
ſatiat. Suet. vocat aleatoriū foꝝ.
Alecto: vna eſt ex furijs infernalibus: et latine inceſ/
ſans interpretatur:ab α priuatiua/ꝛ ληγω deſino:
quia cupiditas nunqꝫ ſatiatur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Allectoꝛius:lapis qui in ventriculo galli inuenit̃. Gallus eñ grece αλεκτωρ dicitur.

Ales:quelibet auis:ab alis gerẽdis:ſicut volucris omne volatile:et tã maſcu. ꝙ fe. generis profertur. Virgilius. Nix volans fuluus Iouis ales i ethꝛa. Ponitur qñꝫ ꝓ veloci:vt alite planta. In gtõ plurali alitum ⁊ alituũ ſm Priſ. Vir. xj. lib. Alituũ pecudũꝫ genus ſopoꝛ altus habebat. Auis eſt que parit oua/ et pennis eſt pꝛedita/ꝑter veſpertilionẽ.

Alecula. diminutiuũ ab alec. Colu. libꝛo. ix. Datur camarus et riualis alecula:vel ſi q̃ ſunt incrementi parui fluuioꝛũ animalia.

Alec:vide infra in dictione halec.

Alemani penul. ꝓducta:populi inhabitãtes iuxta Lemanum lacũ.

Alexandria:vꝛbs egypti nõ longe a nili oſtio:vt Solinus ait ab Alexãdꝛo macedone/vnde illi nomẽ cõdita. Vꝛbs fertiliſſima:quã Dinocrates architectꝰ cõmẽſuratꝰ eſt mirabili ingenio q̃ndecim miliũ paſſuũ laxitate ad effigiẽ macedonice chlamydis oꝛbe gyrato laciniosã anguloſo dextra leuaꝫ ꝑcurſu. Mareotis lacus ad meridianã vꝛbis partẽ euripo canopico oſtio mittit̃. Habuit olim ſcholas oĩm diſciplinarũ liberaliũ. Fuitꝫ ob cõmoditatẽ maximũ totiꝰ oꝛbis empoꝛium. Sunt et alie alexãdrie. Vna in Scythia ſup Tanaim. Alia in Aſia:⁊ alie alibi ſm Ptole.

Aleopetra:inſula in Meotide.

Alexicacon:remediũ quod fit ad depellenda mala. Sic Hercules dictus fuit Alexicacos/ ab eo ꝙ defenſoꝛ eſſet hoĩm:hoc et amuletũ dicitur.

Alga herba que naſcitur in aquis marinis: dicta a mari ab algoꝛe aque:ſiue ꝙ pedes alliget:quia craſſa eſt folijs ex parte ſupernatantibus. Virgilius lib. vij. Laterĩꝫ illiſa refunditur alga.

Algoꝛ oꝛis. algus us. ⁊ algus gi. doloꝛ/triſticia:ꝑ trãſlationẽ ponitur ꝓ frigoꝛe. Plau. in Aul. Inopiã/luctum/ meroꝛẽ/paupertatẽ/ algum/famẽ. Luca. li. iij. Sollicite euolitant moꝛbis algoꝫ fameꝫ. Plau. in Ru. Vel ſuda vel peri algu:vel etiã egrota.

Algeo es. alſi vel alxi. ſum. a greco αλεωοθηρτὸ ἄλγοσ αλγεοσ:doleo/patioꝛ:vt ſit frigus doloꝛ qui dã mẽbꝛoꝛũ rigoꝛe contractus. Ponitur tñ algere ꝓ frigidũ eſſe. Augꝰ libꝛo. xxj. ð ciui. dei. In eſtibus diei ſic alget/vt bibi nõ poſſit.

Algidus penul. coꝛrepta:mons ab vꝛbe duodecim paſſuum milibus diſtans:ab aſſiduo frigoꝛe ſic dictus. Hoꝛa. Queꝫ auentinũ tenet algidumꝫ. Et ab hoc quoꝫ ſilua algida dicta eſt huic monti ſubiacẽs. In cuius ingreſſu regillus lacus eſt.

Algedon:latine cruciatus.

Alius a. ud. genitiuo alius penult̃. pꝛoduc. vel alij e. ij datiuo alio e. o. Cicero. Si res tote alie rei neceſſe eſt ſilr ſit. Et idẽ eſt quod diuerſus:vt alia eſt facies eius a facie mea. Accedit quandoꝫ ad vim cõparatiõis. Quintil̃. At quãto alius fuit:ille infeliciſſimus iuuenis affectus. Quo modo autẽ differat ab alter: vide in dictione alter.

Alias res agis. i. nõ intendis ad id quod dicit̃: vt nulla ſit in eis attentio:aut nugatoꝛias res agis.

Alias aduerbium:ſignificat alio in loco/ vel aliter/vel alio tẽpoꝛe/vel aliq̃n. Pli. lib. xxxiiij. Alias fragile et eroſũ:rotarumꝫ vſibus ⁊ clauis maxime fugiendũ. Gellius. Neꝫ id tñ ſemp eſſe fieri dixiſſet:ſed al̃s ocyus fieri/alias ſerius:id eſt aliquãdo.

Alienus a. um. quãdoꝫ alienatus dicitur. Sal̃. Poſtꝙ alienũ ſe videt. Quãdoꝫ diuerſus/diſſimilis/diſpar/diſſonus. Idẽ. Neꝫ ſolum illis aliena mẽs erat. Quãdoꝫ nõ cõſcius: vt apud eundẽ. Ille eos in domũ Decij bꝛuti perducit/ꝙ foꝛo ꝓpinqua erat: neꝫ aliena cõſilij/ꝓpter Sempꝛoniã.

Alieno as. alienũ vel aduerſãrium facio/ ſeu a pꝛopoſito remoueo repulſando. Plau. Ne alienabis nũꝙ quin noſter ſim. i. a pꝛopoſito remouebis. Saluſ. Neꝫ falſa ſuſpitione alienatũ eſſe ſentiebã. i. repulſum. Terent̃. Ita nos alienauit. i. aduerſarios fecit. Paul. iurecõ. Alienationis verbo vſucapionẽ cõtineri putat. Vix eſt eñ vt nõ videat̃ alienare qð pati tur vſucapi. Eum quoꝫ alienare dicimus qui nõ vtẽdo amiſit ſeruitutes. Huius verbi cõpoſitũ eſt abalieno:quod eſt abinuicẽ ſeparo. Ci. in arte veteri. Si auditoꝛis ſtudiũ defatigatio abalienabit.

Alienigenus a. um. pe. ꝓ. nomẽ cõpoſitũ a genere. et ſignificat qð eſt externum vel alieni generis/ vel inter alienos genitũ. Vale. lib. j. Adijci noſtris duo eiuſdẽ generis alienigena exẽpla nõ abſurde pñt.

Alienigena cõ. ge. vel ſm Pꝛobũ oĩs generis:ſumitur in eodẽ ſignificato cum alienigenus.

Aliter aduerbium fit ab alis huius alis pꝛo alius:ſicut declinabãt antiqui:⁊ ſignificat cõtrario modo. Vir. Dijs aliter viſum. Teren. in pꝛol. And. Vex aliter euenire multo intelligit. i. contra.

Alibi:alio loco. Aliubi ꝓ alicubi. Nã dicimus ſolẽ totum aliubi:aliubi dimidiũ hoĩbus adimi.

Aliunde. ex alio loco.

Alioquin et alioqui vtroꝫ modo dicitur:et habet penul. pꝛoduc. ſignificatꝫ alio modo: vel ꝙ ſi nõ vel ꝓter hoc/vel etiã. Plini. Hos tibi dedicaui libellos. Nã nec ingenij ſunt capaces:quod alioquin nobis perꝙ mediocre erat.

Alioꝛſum: verſus aliũm locum/in aliã partẽ. Teren. in Eu. Vereoꝛ ne illud grauius tulerit: neve alioꝛſum atꝫ ego feci acceperit.

Aliquis:quaſi alius q̇s:⁊ habet vim pluralẽ:ꝙuis ſingulariter dicatur. Nõ eñ eſt aliquis niſi de multis. Vnde et apud veteres vario genere numeroꝫ pꝛoferebat̃. Teren. Aperite aliquis actutũ oſtium. Idẽ eſt quod quiſꝙ/quiſpiã ⁊ vllus. Et Aliquo ad aliquẽ locum. Aliqua:ꝑ aliquẽ locum. Alicunde: ex aliquo loco. Aliquoꝛſum: verſus aliquẽ locũ.

Aliquotiens ſeu(vt quibuſdã videtur)aliquoties ſine n. ſignificat aliquot vicibus ſiue aliquãdo.

Aliquot tñ pluraliter declinat̃:⁊ ſm Dona. ſignificat idẽ quod nec multi nec pauci.

Aliquantus a. um. ponitur pꝛo aliquot. Amb. Factũ eſt autẽ vt ꝑ aliquãtos annos ad cõſtantiã hoc factũ ab his qui viderant narraret̃. Hiero. ad Pãma. Cũ aliquãti ex vꝛbe venientes in eadẽ lectitarent/que ſe ro me excepiſſe referebãt.

Aliquãtulus diminutiuũ:et quãtitatẽ ſignificat. Augꝰ libꝛo. j. de ciui. dei. Illi autẽ infirmioꝛes qui terrenis his bonis:ꝙuis ea nõ ꝓponerent chꝛiſto:aliquãtula tñ cupiditate coherebãt.

Aliquãtũ mõ nomẽ eſt: vt aliquãtũ ocij/quaſi aliq̃ q̃ntitas. Mõ aduerbium: vt tu es aliquãtũ ocioſus.

Aliquãtiſper aduerbiũ:ſignificat aliquãto tpe.

Aliquãdo cum accentu in antepenul. ſed tẽpoꝛibus noſtris nõ ſeruatur/etiã a doctiſſimis viris:neꝫ in Virgilio vel Ouidio aut Luca. vel alijs poetis antiq̃s inuenitur in vſu illã coꝛripi poſitura:habet tria tẽpoꝛa:pꝛeſens/pꝛeteritũ ⁊ futurum:⁊ ſignificat aliquo tẽpoꝛe/ſicut ⁊ qñꝫ. Ponitur et pꝛo tandẽ. Cic. Valerio. Aliquãdo nos reuiſas.

Aliquatenus penult̃. coꝛrepta: ſignificat vſꝫ ad aliquã partẽ/ſiue ex aliq̃ parte/aut aliqua ratõe. Quintil̃. Verũ hoc aliquatenus tẽpoꝝ mutatio eſt cõditione. Augꝰ libꝛo. xiij. de ciuit̃. dei. Coꝛpus eſt moꝛtale:quoniã a vita quã habet deſeri poteſt: nec per ſeipſum aliquatenus viuit.

Aliquid ſubſtãtiuum eſt: vt aliquid vtile. Aliquod adiectiuum: vt aliquod templũ.

Alica penul.corre. potio:dicta ꝙ corpus alat. Hęc fit
ex ʒea: quę a noſtris ſpelta dicitur. Tunditur granũ
eius in pila lignea: vel lapidis duricia conteritur:ex/
cuſſis inde tunicis conciditur medulla. Hinc alicarij:
qui eã conficiunt venduntve.

Alicaſtrum etiã videtur dici ea forma ab alica deriua/
ri/ſicut ſiliquaſtrum a ſiliqua.

Alipedes penult᷒.correpta:equi veloces/ quaſi alas ĩ
pedibus habentes.

Aliptes vnctor. Et is erat cuiꝰ curę tradebãtur hi qui ĩ
ſacris certaminibus pugnarent. Dictus απο του
αλειφοιρ:id eſt vngẽdo. αλειφο: vngo. Aliphe vn/
ctio ſiue pingue dicitur: tñ grece dicitur αλειφαρ
αλειφατοσ καὶ αλλειμμα. Mar. Nec capit ĩ/
meritas ſordibus vnctor opes. Dicit̃ etiã aliptes:q̃
vulnera curat. At medicus qui mala valẽtibus et in
lecto iacentibus medet̃ Clinicus appellatur. Itẽ ali
ptes fuit fons apud Epheſum.

Allia generis fę.nomen fluuij: qui e cruſtumijs monti/
bus prealto defluens alueo Tiberino amni miſcet̃.
xj.ab vrbe lapide:vbi magna ſtrage romani a gal/
lis ꝓfligati ſunt. Hinc Allienſis dies dictus eſt tãꝙ̃
infauſtus. Huius nois prima ſemp producit̃. Syl.
Maior et horrificis ſeſe extulit allia ripis. Ouidiꝰ.
Hęc erat in faſtis cui dat grauis allia nomẽ. Luc. Et
dãnata diu romanis allia faſtis. Sic Virg᷒.lib. vij.
Quoſq; ſecãs infauſtũ iterluit allia nomẽ. Ubi Ser
ius dicit aliud l.eſſe interpoſitũ. Nã ꝙ Luca. libro
vij.dicat. Nõ iſtas habuit pugnę pharſalia ꝑtes:q̃s
alię clades. Nõ de flumine allia intelligẽdũ eſt:cum
ibi oſtẽdat omes clades quas romani ſuperioribꝰ tẽ/
poribus paſſi ſunt:nõ eſſe cum pharſalica clade cõ/
parãdas/quę al's ſuperauit. Alię igitur cum ibi ꝑma
correpta ſit/eſt ab alius a.aliud.

Alliũ genus holeris qð comedit̃:quod nomẽ quidã ab
olendo/quidã ab halãdo deriuãt. De hoc infra cum
ab halãdo aſpirari debeat. Silr ⁊ haleatũ grecę dici
tur σκοροδρον et σκοροδριον:purgamẽta allij.
Eſt ⁊ hoc noie vrbs inter Pyrgũ et Oſtiã.

Alliatum:ab allio pulmentarij:et intinctus genus eſt.
Plautus. Sine alliato fungi fortunas meas. Aſcẽ.
Ego ſic intelligo. Sine.i.ꝑmitte:mihi alliato.i.allio
nutrito aut illito ⁊c̃.

Alo is.lui.alitũ. Unde alitus vel altus: ſignificat nu/
trio/alimentis ſuſtento. Saluſt.in Iug. Et omnẽ ęta
tem arpini altus. In rebus tñ incorporeis Alere fre/
quentius pro creſcere ponitur. Quinti. Sed alere fa
cundias: vires augere eloquẽtię. Virg᷒. Hos ſucceſ
ſus alit.i.augeſcere facit. Et licet altum vel alitũ ſupi
num faciat:tñ vt docet Diom.melius dicit̃ alitus ꝙ̃
altus/vitãdę ambiguitatis gratia.

Alimentũ qð dat̃ ad vitę ſuſtentationẽ. Scribunt iure
cõſulti alimentis legatis/cibaria ⁊ veſtitus ⁊ habita
tio debebit̃:q2 ſine his ali corpus nõ poteſt.

Alimẽtarius a.um.quod ad alimentũ ꝑtinet: vt lex ali/
mentaria:quę ꝓuidebat vt filij alerẽt parentes.

Alimonia pe.cor.idẽ quod alimentũ.

Alma:ſancta ſiue pulchra vel alẽs:ab alẽdo dicta.

Altilis/et in plurali altilia:pe.cor. quicq̃d domi vel in
villis vel in viuarijs ſaginatur:ſiue ſit auis ſiue qua/
drupes ſiue piſcis:ab alẽdo/q̃ſi alitilis. Et nõ ſolũ ꝓ
pingui/ſed etiã ꝓ opulento ponit̃. Plau.ĩ Ciſ. Pro
hibet diuitijs maximis dote altili atq; opima.

Alumnus dicit̃ filius vel diſcipulus:qui ab aliquo ve/
lut a patre alitur:ſiue victu/ſiue moribus/ſiue doctri
na. Cice. Dolobelle. Mihi ꝟo glorioſũ te iuuenẽ cõ
ſulẽ florere laudibus/ quaſi alumnũ diſciplinę meę.
Idẽ in ver. Italia autẽ alumnũ ſuũ ſeruitutis extre/
mo ſũmoq; ſupplicio fixũ videret. Serui. pro edu/
cato et educatore ponit ab alendo deductũ. Auguſt.
libro.vij.de ciuitate dei. Iouẽ alumnũ cognomina/
uerunt/ꝙ oĩa aleret. Sic Pliniꝰ libro tertio ĩ acti/
ua ſignificatione dixit de Italia. Terra omniũ ter/
rarũ alumna:eadẽ et parẽs numine deũ electa. Cur.
libro.vij. Oro queſoq; ne humanarũ rex terminos
adeuntẽ alumnũ cõmilitoneq; veſtrũ ne dicã regẽ de
ſeratis. Fallit̃ ergo Ualla ſup alumni ſignificatione.

Aluus:locus corporis ex quo ſordes defluunt: ꝙ in eũ
cibi quibus alimur e ventre delabunt̃. Sal'. Inſimu/
lãs ſibi aluũ purgari. Proprie venter fęminę ab alẽ/
do dicta. Uenter eſt qui videtur. Interdũ dicit̃ vas
cauatũ/vbi quid reponit̃. Et eſt tã maſcu. ꝙ̃ fę.gene/
ris. Cuius dimi.eſt aluulus.

Aluini dicti ſunt:qui aluo langueſcunt. Pli.li.xxj. Ui/
nea punica aluinis impoſita multũ ꝓdeſſe dicit̃.

Aloe aloes grecũ eſt:et ſignificat herbã amariſſimi ſuc
ci. Iuue. Plus aloes ꝙ̃ mellis habet:grece αλοη.

Aloeus nomen gygãtis:cuius filij martẽ dicunt̃ vulne
raſſe:a quo patronymicũ aloides.

Alopecia:morbus in capite humano ⁊ barba ex vitio
humorꝝ:qui fit cũ profluuio capillorꝝ: dicta a vulpe:
quã grecı αλωπηκα απο του αλωραι:id eſt a
capiendo:qm̃ difficilis ſit captu: cũ anĩal ſit aſtutiſſi/
mũ:ꝙ ea crebro id genus morbi patiat̃. Pli. Lingua
herba eſt/ quę circa fontes naſcit̃:cuiꝰ radix cõbuſta
et trita alopecias emendat.

Allabor penult᷒produc. iuxta fluo/ ſiue iuxta nauigo.
Clau. Siculis allabitur oris. Hinc allapſus us. Au/
guſ.lib.x.confeſſi. Ubi per diẽ fuero/ multitudo alla
pſa blãditur mihi.

Allegoria cũ accentu in penult᷒. dicitur alieniloquiũ/
vel potius inuerſio: vt aliud verbis/aliud ſenſu oſtẽ/
dat. Uer. Claudite iam riuos pueri ſat prata bibe/
runt. Hoc eſt: Deſinite iã plura canere:quia ſatis au
diuimus. Eius ſpecies ſunt ſeptẽ. Ironia/ Antiphra
ſis/ Aenygma/ Charientiſmos/ Paręmia/ Sarcaſ/
mos/ Eſteiſmos. Sed ita dicitur: quoniam αλλοσ
αλλη αλλο και αγορευομμαι. Id ẽ:aliud di/
cimus/⁊ aliud intelligimus.

Allego gis.penult᷒.correpta: adſcribo/ annoto: quaſi
iuxta lego. Unde apud Iuuenalẽ. Capit olinũ ſcribi
tur. M. Antoniũ philoſophũ multos ex amicis ĩ ſe/
natu allegiſſe cum edilitijs ac prętorijs dignitatibus.
Liuius libro decimo. Cęterũ quia de plebe allege/
bantur:eandẽ ęgre paſſi patres. Hinc Allecti dice/
bantur/ qui propter inopiã ex equeſtri ordine in ſe/
natorꝝ numerũ aſſumpti fuerant. Nã patres dicebã
tur qui erant patricij generis. Conſcripti: qui ſena/
tui ſunt ſcriptis annotati. Allectus ꝟo ab allicio:idẽ
eſt quod attractus.

Allego gas. penult᷒. produc.ad hoc mitto. Plautus
in Caſſi. Quin ea ipſa me allegauit/ qui iſtã accerſe/
rẽ. Et allegare eſt adducere. Plinius. Tũ multa alle/
gauit/quę ad rẽ propoſitã pertinere minime videbã/
tur. Itẽ deputare/conſtituere/cõmittere. Plautus ĩ
Caſſi. Filius autẽ armigerũ allegauit ſuũ: qui ſibi eã
vxorẽ poſcat.

Allelu ya: duę dictiones ſunt: quibus ſignificat̃: Lau/
date dñm. Allelu eñ (vt Auguſtinus ait) imperati/
ui modi eſt:et ſignificat laudate:ya vero vniuerſalẽ/
vel vniuerſaliter/ſcʒ deũ. Hiero. ya apud Hebręos/
vnũ eſt de decem noibus. Et in illo pſalmo vbi legi/
mus: Laudate dñm qm̃ bonus eſt pſalmus. In he/
bręo eſt allelu ya. ſunt duę partes hebraicę.

Allicio cis. penultima correpta: alleri allectũ:ex ad et
licio:ſignificat attraho. Inuenitur et alliceo allices/
allicui ĩ eadẽ ſignificatione. Piſo libro hiſtoriaꝝ pri/
mo. Auius vnius premio multorũ allicuit animos.
Sępius tamen in tertia coniugatione ꝙ̃ in ſecunda
vtimur. In infinitiuo autẽ difficulter dignoſcitur:

cuius magis ſit coniugationis: quale eſt illud Cice/
ronis libro.j. Tuſculanaꝝ. Fieri autē poteſt vt re/
cte quis ſentiat: et id quod ſentit/ polite eloqui non
poſſit: ſed mādare queꝙ̄ ſuas cogitationes: qui eas
nec diſponere/ nec accurate illuſtrare poſſit: nec dele/
ctatione aliqua allicere lectorē: hois eſt abutentis in/
tēperāter/ et ocio et litteris.

Allecto as. frequentatiuū: per blādicias attrabo. Col.
libro.ij. Ad aquā duci oportet/ ſibiloꝙ̄ allectari/ quo
libentius bibant.

Allicefacio cis. eiuſdē ſignificationis eſt: a quo allice/
ſio. Suetonius in Vitel. Pronus vero ad cuiuſꝙ̄ et
quacunꝙ̄ de cauſa necem atꝙ̄ ſuppliciū nobiles vi/
ros condiſcipulos ęquales ſuos oīnibus blandicijs
tm̄: nō ad ſocietatē imperij allicefactos/ vario gene/
re fraudis occidit.

Alleuo uas: penultima correpta: in altū tollo/ vel de
imo: et vbi quid iacet atꝙ̄ proiectū eſt ſurſum leuo.
Quintilianus. Vidi multos quoꝝ ſupercilia ad ſin/
gulos vocis conatus alleuarentur. Inde per tranſla
tionē ad qualitatē fortunę: vt idē. Non petit vt affli/
ctum alleuetis/ niſi et probauerit ſe infęliciorē. Eiuſ/
dē ſignificationis eſt ſubleuo. Sue. Dūꝙ̄ ſurgit in/
ter manus ſubleuantium extinctus eſt.

Alleuio as. pōdus aufero/ diminuo ve.

Allex et allux: dicitur pollex ſcandens proximū digi/
tum/ ꝙ velut inſilijſſe in alium videtur. Nam gręce
αλλωμαι ſalio.

Alleotbeta latine: dici poteſt aliter poſita. αλλῶσ
eīn aliter: θετα poſita. A Priſciano dicitur varia/
tio. Nā alloeus diuerſus/ varius dicitur. αλοιόω
permuto: αλοίωσισ permutatio. Confundit autē
numerū: vt/ Pars in fruſta ſecāt. Caſus: vt Tu mihi
quodcunꝙ̄ hoc regni/ pro hoc regnū. Genus. Ver.
Dulce ſatis humor depulſis arbutus hedis. Lenta
ſalix fęto pecori: mihi ſolus amynthas. Ad dulce eīn
quod eſt neutrū: tā maſculina ꝙ̄ feminina reddidit.

Allido dis. penult. produc. impingo: quod eſt interfi/
ciendi cauſa contra aliquid iacio. Lactan. libro. iiij.
Et in conſpectu ſuo vexari acerbiſſime coniuges ſu/
as cernerent violari/ ac proſtitui virgines: diripi pu/
eros: allidi paruulos.

Alligo gas. penult. correpta: proprie ad aliquid li/
go. Col. libro. iij. Arbuſtinā vitem anteꝙ̄ putes alli/
gare diligenter oportet. Inde alligator et alligatura.
Idē. Infra inciſionē et alligaturā falce acuta leniter
vitē vulnerato. Per trāſlationē dicitur alligari/ ob/
ſtringi/ obnoxiū fieri. Terent. in Eunu. Hic furti ſe
alligat. Silr quis dicitur alligari ad aliquid ſine quo
eſſe nō poſſit. Unde dicimus adoleſcentē alligari ad
amicā: qui vix ab ea diſcedit.

Allobroges penult. correp. populi Gallię tranſalpi/
nę/ qui narbonenſibus aſcribuntur: quoꝝ metropo/
lis eſt Vienna. Hos quidā volunt eſſe qui deprauа/
to vocabulo a Sabatijs montibus Sabaudienſes
p ſabatenſes appellātur.

Allopbylus penult. correpta: dici poteſt alienigena.
Nā cōponitur ex αλλο quod eſt aliud: et φυλον/
quod eſt genus/ gens/ natio. Ambro. libro offi. Ad/
uerſarios ſuos hebręi allophylos: id eſt alienigenas
latino appellabāt vocabulo. Hoc nomine dicti ſunt
palęſtini/ qui ⁊ philiſtęi.

Allodium: hęreditas/ ꝓprietas dicit.

Allubeſco is. lubens facio/ obedio/ faueo. Unde. Allu
beſcentia/ obedientia.

Allucinor penult. corre. vana ſomnio. Allucinatio: lu/
cis alienatio vel aberratio: quod et ad oculos men/
tis trāſfertur: nō minus recte intelligit obducta qua/
dā caligine in aio. Fit autē a gręco αλιειν: quod tar/
ditatē ſignificat ⁊ animi ſtuporē.

Alludo penul. ꝓdu. blandior/ cōgratulor. Lactan. lib.
iij. Aut homini alludunt aīalia. Metaphorice allu/
dere eſt ea dicere quę ad aliū ſenſum latenter referū/
tur. Ver. Nec plura alludens ea vox audita laborū
Prima tulit finē. Alludere vero ad hiſtoriā dicit: hoc
eſt ad rei fidē verba cōponere. Et alludere ſumit pro
eo quod lingua vernacula dicimus vndeçare. Tibul.
Ima videbat talis alludere palla.

Alludio is. ⁊ alludior deponēs: ex ad et ludius: qui pro
ioculatore capitur.

Alluo is. iuxta luo/ iuxta fluo/ ſeu deorſum aliquid la/
uo. Curtius. Montē leniter alluit pręteriēs amnis.
Hinc fit alluuio onis/ alluuies et alluuiū: pro immo/
derata aquarū violentia vel fluuialiū vel pluuialiū/
ſimiliūꝙ̄: quę nō tm̄ agros cōfundit/ ſed quādoꝙ̄ eri
pit: ⁊ nōnunꝙ̄ funditus deſtruit. Sed cū pars alicu/
ius agri impetu fluminis aggregat in alium agrum:
tunc cedit in poſſeſſionē eius cuius eſt ager. Un̄ Lu/
ca. Illos terra fugit dn̄os: his rura colonis Accedūt
donante pado. Circūluuio autē eſt/ cū partē alicuius
agri rapidꝰ amnis ī alueū ſuū ipulerit: et in modū in/
ſulę circumuoluit/ iure viciniorіs erit. Val. Alluuies
ſordida aqua quę abluit vbi lutū cum aqua nō multa.
Liui. lib. j. In ꝓxima alluuie vbi nunc ficus rumina/
lis eſt quā romularē vocatā ferunt/ pueros exponūt.
Proluuies ꝓprie ſordis ꝓfuſio. Ver. lib. iij. Fędiſſi/
ma vētris ꝓluuies. Illuuies etiā eſt imūdicia in ho/
mine/ aut veſte/ aut re quauis alia inſita ſeu iniecta.
Teren. in Heau. Pānis obſita neglecta immūda il
luuie. Ver. lib. iij. Dira illuuies imiſſaꝙ̄ barba. Elu/
uies ꝓprie dicit quod expurgatur/ pręſertim aquarum
fluxu: ꝙ̄uis ⁊ alterius humoris dici poſſit. Plinius.
Quod in tutis notatur oppidis quę minus quatiunt
crebris ad eluuiē cuniculis cauata. Eluuio per tranſ/
lationē a Cicerone ponitur in oratione ꝓ domo ſua.
Iccirco tu ad labē atꝙ̄ elluuionē ciuitatis ſine ſūma
vi peruenire potuiſti. Colluuies ſordes cęni aut cu/
iuſuis rei coactę. Col. lib. j. Tū etiā nantiū ſerpenti/
umꝙ̄ peſtes hyberna deſtitutas vligine cęno/ et fer/
mentata colluuie venenatas emittit. Colluuio idē ē
quod colluuies. Sed tā per tranſlationē ꝙ̄ proprie
dixit Cice. O pręclaꝝ illū diē cū in illud diuinū ani/
moꝝ concilium cętumꝙ̄ proficiſcar/ cūꝙ̄ ex hac tur/
ba et colluuione diſcedā. Proprie dixit Hierony.
ad Heliog. Neget et ſacrilegiū eſſe qui in libidinē
ſe dedit: qui membra Chriſti et hoſtiā viuā/ placentē
deo cum publicarum libidinū victimis nefaria col/
luuione violauit. Diluuiū: quod varie diluit. Et hęc
nois a luo deſcendunt iuxta pręp oſitiones eorum: et
ſumuntur in fluxu aquę vel humoris alterius/ aut cō/
mixto cęno alijs ſordibus.

Alnus: genꝰ arboris ex q̄ primū factę ſunt lintres. Luc.
Et fluctibus aptior alnꝰ. Un̄ et ꝓ cimba qn̄ꝙ̄ ponit.
Ver. Tum ꝓmū fluuij alnos ſenſere cauatas. Naſci
tur hęc arbor in aq̄: nec facile extra vndas viuit.

Aloſę: piſces ſunt clypeaꝝ generis Tyberi iuxta Ro/
mā laudatiſſimi: qui alio noie iuxta Ariſtotelē ⁊ ſtra/
bonē Chriſſe dicuntur.

Alpes a cādore niuium dictę ſunt: quia perpetuis fere
niuibus albeſcunt. Nā αλφοσ latine/ macula ſiue
impetigo trāſfertur. Unde Strabo libro. iiij. ſcribit
alpes alio nomine Albium vocari. Gallica vero lin/
qua Alpes (vt inquit Serui.) alti mōtes ſunt. Sunt
autē montes altiſſimi qui galliā tranſalpinā a ciſalpi
na diuidebāt. Nunc vero ꝓrioris finibus termini ſunt
Italię: qui gallica lingua excelſos montes ſignificāt.
In longitudinē centū milia paſſuū patent a ſupero
mari ad inferum/ vt Celſus tradit: Liuius vero tria
milia ſtadioꝝ. Hos primus Annibal fecit peruſos.
os. Incipiūt (vt inquit Strabo) a ſabacijs. Apēni/

nus a Genua. Inter Genuā ꝟo et ſabaciā ducenta
et ſexaginta ſtadia interſunt. Ab alpes fit alpinus
na. num. penultima producta. Plinius. Gentes al
pinę ⁊ venti alpini: qui ab alpibus flant. Vñ ⁊ Ciſ/
alpinus ⁊ tranſalpinus.

Alphos latine: impetigo ſiue vitiligo dicit̃: quę ſupfi/
cie̅ corpis imutat: ⁊ mō nigra/ mō cādida eſt.

Alphabetū: nomen cōpoſitū ex alpha et beta: quę ſunt
primę litterę grecę.

Alpheſibęus/ nomen paſtoris: ab alpho inuenio: qua/
ſi inueniens boues.

Alpheus: nomen viri/ et nomen fluminis Helidis ar/
cadię ſub mare in Arethuſā Sicilię deſinentis. Fin/
xerunt poetę Arethuſā fuiſſe venatricē/ et amatā ab
Alpheo: et fugiſſe volunt ſtuprū per ſubterraneos
cuniculos in ortygiā/ ⁊ alpheū fuiſſe inſecutū. Alphe
us fluuius ab alphis: id ē maculis dictus eſt: qꝛ eius
aqua maculas tollit. Pauſanias autē quaſi in prin/
cipio libri quinti de Grecia illuſtrata ita ſcribit. του
λορεστιν του αλφειου πλεθει τε πολυιδον/
τι και ηδιστον. Et ſubdit. περι δε του τον πολ/
λα λεγεται οτι ανηρ ειη θηρευτης ερασθηναι
δε αυτον αρεθουσης. Et multa alia ſcribens de/
clarat hanc fictionē.

Alſioſi dicunt̃ qui ſunt naturę frigentis: quiqꝫ a frigo/
re lędunt̃. Var. Stabulat̃ pecus melius ad hyber/
nos exortus/ ſi ſpectat quod eſt alſioſū. Idē. Qđ eſt
alſioſū: id vt pleriqꝫ lapide aut teſta ſuſterni oportet
caprilę quo minus ſit vliginoſum.

Alter alterius/ vel alteri rę ri. Terē. in Heau. hoc ipſū
alterę dum narrat forte audiui. Et ad vnum de duo/
bus dicitur: vt Annibal in tranſitu alpium amiſit al
terꝫ oculū. Siue ad vnā duaꝝ partium. Cicero. Du/
plices ſimilitudines eſſe debent: vnę reꝝ: alterę ver/
boꝝ. Sueto. Nec ceſſauit ex eo alteꝝ alter crimina/
ri. Virgilius. Aurea mala decē miſi: cras altera mit
tā. Alius de pluribus: vt/ Aliȷ̃ virtutē pręponūt/ aliȷ̃
voluptatē/ aliȷ̃ indolentiā. Interdū tñ alius de duo/
bus dicit̃: vbi diuerſa conceduntur: vt Alia eſt facies
mea/ alia tua. Alter ad vnū de duobus refertur. Itē
alter ponitur ꝓ ſecūdo de duobus pluribuſve: vt Al
tero menſe repudiaui vxorē. Et/ Hic eſt alter annus
belli punici: id eſt ſecundꝰ a belli punici origine. Ali/
quādo ꝓ ipſis duobus: vt/ Vnus aut alter: id eſt vnꝰ
aut duo. Et alter nō eſt ſecūdus ſed tertiꝰ: ſicut docet
Dona. Terē. in Andria. Sed poſtq̃ acceſſit amans
preciū pollicens vnus: ⁊ itē alter. Nā tres ſimł ade/
rāt. Et Virgł. Alter ab vndecimo. Aliqñ ponitur ꝓ
alio. Pli. Tabulas plures pinxit: e quibꝰ vnā i foro/
alterā in comitȷ̃s: duas in Pompeȷ̃ porticibꝰ vide/
mus. Aliqñ ꝓ aduerſo ⁊ nō bono/ vt in augurȷ̃s: alte
ra cū appellet̃ auis: q̄ vtiqꝫ ꝓſpera nō eſt.

Altero as. penul. corre. vario/ ⁊ quaſi alteꝝ facio. Oui
dius in Faſt. Ille ſuā faciē trāſformat/ ⁊ alterat alter.
Sunt qui dicāt hoc verbū in oratorum vſu nō eſſe/ ⁊
phis ęgre concedi extra q̃ ꝓ eo quod eſt alterno: vt
Ouid. in Heta. Alterat vndas.

Alter eris. ſiue alteres eris. pe. ꝓduc. ⁊ genere maſcu.
ſignificat maſſā plūbeā qua ad exercenda corpora in
gymnaſȷ̃s vtebāt̃. Mar. Quid pereūt ſtulto fortes
altere lacerti. Exercet meliꝰ vinea foſſa viros. Dictꝰ
alteres a αλλομαι/ quod eſt falſo. Nā circūduce/
bant alteres dum ſaltando ſe exercerent.

Alternis aduerbiū: viciſſim nunc vnū nunc aliud. Ver.
Alternis dicetis amāt alterna camęnę.

Alterno nas. viciſſim alteꝝ duoꝝ pono: qđ vernacula
lingua dicimus: mo luno mo latro ſcambiare. Col. li
bro. vȷ. Dabimus operā in ordinibus diſponēdis pa
ri vernaculas ⁊ acinas alternemus. Hinc alternatio
per vicē ſucceſſio: ⁊ cōponit̃ ſubalterno.

Alternatim aduerbium ſignificat per vices.

Alteruter: quiuis e duobus/ ſiue alter ex duobus: hoc ē
o luno o latro. Cice. in Ver. Video neceſſe eſſe al/
terutrū. Celius/ Cice. Pōpeius dicit̃ valde ꝓ Apio
laborare: vt etiā putent alterutrū de filȷ̃s ad te miſ/
ſuꝝ. Hierony. in Geñ. alter poſuit. Diuiſiqꝫ ſunt al/
terutrum a fratre ſuo.

Altrinſecus penul. corre. aduerbiū ab alter formatū: ſi
gnificat aliunde. Lac. lib. de opi. Aures duas quarū
duplicitas incredibile eſt quantā pulchritudinē ꝑfe/
rant: ꝙ tū pars vtraqꝫ ſiłitudine ornata eſt. Tū vt ve
nientes altrinſecus voces faciliꝰ colligant̃. Itē ſigni/
ficat iuxta alterā partē. Plau. in pſeu. Aſſiſte altrinſe
cus: atqꝫ onera hunc maledictis. Idē in Ru. In enſi
culo mei nomen patris poſt altrinſecus eſt ſecuricu/
la. Itē aurea litterata. Hiero. ad Pāma. Vbi ꝓprie
tas ſinguloꝝ eſt/ ibi altrinſecꝰ diuerſitas.

Altercor caris. ſignificat mutuo iurgia iactare/ crimi/
nari/ et clamoſe inficiari: et quaſi aduerſā partē tueri.
Dicitur et alterco. Teren. Scio cū patre tuo dudū
altercaſti. Hinc altercatio: quę (vt docet Quintł. li.
vȷ.) cōſtat aut intentione aut depulſione.

Altinum penul. ꝓduc. vrbs olim in littore Venetię flo
rentiſſima fuit: a qua altinates dicti ſunt.

Altus ta. tum. poteſt eſſe participium: ab alo is. et no/
men quo ſignificatur pars ſuperior/ et quandoqꝫ in/
ferior. Altitudo em̃ nomen eſt menſurę. Vnde dici/
mus/ altum cęlū et altum mare. Quinetiā altum po/
nitur pro cęlo et mari. Ver. Hęc ait et maia genitū
demittit ab alto. Idē. Vix e conſpectu ſiculę telluris
in altū Vela dabant leti. Et altū vocamus profun/
diorē maris partē/ et a terris remotiorē. Saluſ. Pi/
ſcatoria ſcapha in altum nauigat. Per tranſlationē
quoqꝫ ponitur pro excelſo ac glorioſo. Ver. Te ſine
nil altum mens inchoat. Et pro veteri. Idē. Altius
omne expediā prima repetens ab origine factū. Et
pro magno: vt/ Sic pater ille deum faciat: ſic altus
Apollo. Et pro obſcuro ac recōdito: vt/ Quid me al
ta ſilentia cogis rumpere. Et illud. Manet alta men
te repoſtum Iudiciū paridis. Hinc fiunt cōpoſita:
Altiſonus penul. corre. qui ex alto ſonat. Altitonās
penul. cor. qui ex alto tonat. Altiuolans penul. corre
pta: qui in altum volat.

Altanus penul. ꝓ. ventus: qui in alto. i. pelago eſt.

Altimeter pe. cor. inſtrumentū quo metiunt̃ alta.

Altare: ab altitudine dictū eſt. Nā antiqui in ędificȷ̃s a
terra eleuatis ſacra faciebāt dȷ̃s ſuperis: i terra dȷ̃s
terreſtribꝰ: in effoſſa dȷ̃s infernalibꝰ. Altare ſuperis
tm̃ cōſecratū erat. Ara tā ſuperis q̃ inferis.

Althęa cū diphthon. Nā grece αλθαιη dicit̃ malua
agreſtis ſiue Maluauiſcus: qꝛ glutinoſa eſt. Naſcit̃
in locis humentibus: cuius radices decoctę ⁊ diligē/
ter mixtę porcino adipi: ad ſubleuandū dolores vel
tumores vulneꝝ valde vtiles cōprobant̃. Eſt et Al/
thęa ꝓprium Meleagri matris nomen.

Alueus ſiue aluus (vt Var. teſtat̃) eſt cauata cortex vel
vimineum vaſculum manu factū: in quo quid ꝓpter
concauitatē reponitur. Hiero. ad Demetri. Habe/
to lanā ſemper in manibus: vel ſtaminis pollice fila
deducito: vel ad torquenda ſubtegmina in alueolis
fuſa vertant̃: aliarūqꝫ neta aut in globū collige/ aut
texenda cōpone. Apud Iuł. Capitolinū legimus: cū
in Cęſareana familia paruuli in teſtudinis alueis la/
uarentur: nato Albino Ceionū poſthumū eius pa/
trē munere teſtudinis a piſcatore cū homine accepto
illā ad excaldationes pueriles dicaſſe. Vnde ⁊ locus
vbi apes mellificant alueus ſiue aluus dicitur mel/
lis alimonia: vt Var. exiſtimat. Pliniꝰ lib. xȷ. Alue/
os ex cornu ſpectatos eſſe: id eſt apū aluearia. Dicit̃
et alueus venter cuiuſlibet rei maiatę. Vnde ⁊ ꝓ flu/

minis foſſa per quā labitur flumen qñꝫ ſumit. Vir/
gilꝰ. Aſſuetę ripis volucres et fluminis alueo. Ali/
quando pro naui/ſiue pro ipſius nauigij receptacu/
lo: vt apud Proper. Aut quidnā fracta gaudes ne/
ptune carina. Portabat ſanctos aluꝰ ille viros. Li
ui. li. xxj. Alueos informes raptim faciebant. i. naui/
culas. Declinat ⁊ hoc alueū. Feſt. Nauſtibulum al/
ueum eſt ad nauis ſimilitudinē factum.

Alueolus ⁊ alueolū cum accentu in añpe. dimi. eſt pro
vaſe concauo: vt eſt apud Danielē ꝓphetā. Abacuc
intriuerat panes in alueolo vt ferret meſſoribus. Itē
accipit ꝓ loco in quo pullos pariunt columbi. Colu.
lib. ix. Oua in alueolū ligneū conferat. Itē pro tabu/
la luſoria: quę alio noīe dicitur latruncularia: et alea/
toria ab aleis et latrunculis. i. calculis/ et triuialiter
ſcachis: quibꝰ hinc biſſeno puncto illinc quadris diſ/
coloribus vtimur ad ludū. Iuuen. Laternā illud eñ
veſtris datur alueolis quod ⁊c̄.

Aluearium quod et aluearer/⁊ per apocopen aluear: ſu
mit ꝓ loco in quo ſunt aluei. Qñꝫ etiā ꝓ alueoꝝ co/
pia eodē in loco collocatoꝝ mellificantium.

Aluus ab alluendo dicta eſt. Et ꝓprie dicit qua ſordes
effluunt ſiue eluunt. Pli. lib. xx. Pepones qui vocā/
tur refrigerāt/maxime in cibo: ⁊ emolliunt aluū. Qñ
ꝫ capit ꝓ ventre qui apparet. Colu. lib. viij. Niſi ob/
eſam ingluuiē atꝫ diſtentā in pabulis aluū demerſe
rit et refrigerauerit. Itē aluus vbi apes mellificant.
Var. Si ex aluo minus frequentes exeunt.

Alumen penul. produ. ſalſugo terrę. Efficit hyeme ex
aqua et limo/⁊ ęſtiuis ſolibus maturat: dictum a lu/
mine/ꝙ lumē coloribus tingēdis pręſtet. Pli. Sale/
aceto a lumine poſtea exharenatur.

Aluta penul. ꝓduc. pellis a luteo colore dicta. Ceſ. lib.
iij. Anchorę ꝓ funibꝰ ferreis catenis reuinctę pelles
ꝓ velis alutęꝫ tenuiter confectę. Itē aluta dicit pel/
lis mollior: ⁊ ad calceos ⁊ ad cetera opa faciēda con/
cinnata. Sumitur etiā qñꝫ ꝓ ſacculo ſeu marſupio.
Iuue. Appoſitā nigrę lunā ſubtexit alutę.

Alutarius/coriarius. hoc eſt pellium ⁊ corioꝝ ꝯcinna/
tor. Plau. Hic alutarius cerdo. Proprie tñ alutarij
tenuioꝝ pellium dicunt: coriarij craſſioꝝ. Et alutariꝰ
piſcis vocat a Pli. ob ſilitudinē alutę pellis.

Alutamen alutamentum: a veteribus dicebat opus ex
cōcinnatis pellibus factum.

Alyba: regio nō longe a myſia: vbi argentifodinę eſſe
ab Homero traduntur.

A Ante M

Am prępoſitio gręca: quę plerūꝫ cōpoſita inuenitur:
ſignificatꝫ circū. Cato ſeparauit cum dixit. Am ter/
minū. Verum quando cōponitur cum dictione inci/
piente ab a. e. i. u. interponitur b. euphonię cauſa: vt
Ambages/ambio/ambeſus/ambigo/amburbiū/am
bęrualis/ambuſtus. Si ṽo cum c. h. f. q. mutatur m. i
n. vt Anciſus/anhelo/anfractus/anquiro: cū p. rema
net integra/ vt amputo.

Amalthea penul. produ. nomen fuit nutricis Iouis: nā
ipſa cum ſorore ſua Meliſſa Iouē puerū caprino la/
cte ac melle pauiſſe feruntur.

Amanuenſes/ a manu vocabulū formatum: quo dicti
ſunt ſerui: qui ⁊ a manu dicunt: quoꝝ opera et manu
in ſcribendo perinde/ac ſcribaꝝ vtimur.

Amando. as. alio mādo ſiue alio deputo: cū quis alio
mittit/et a loco vbi eſt remouetur. Cice. ꝓ Roſcio.
Amādauerat hunc ſic vt eſſet ī agro: ac tm̄modo ale
retur ad villā vt cōmodis omībus careret. Adman/
do ṽo ſignificat ad aliquē/ vel aliquo aliquid cuipiā
cōmitto. Plau. in Pe. Reuertor rurſus denuo Car
thaginē: ſi quid adamādare vultis/aut curarier argē/
tum miſi qui dederit nugas egerit.

Amanthes populi ſunt in Aphrica troglodytis proxi/
mi: apud quos tū ſalis/ tum carbunculoꝝ gēmarūꝫ
copia eſt. Auctor Solinus.

Amaracus penul. corre. Cynarę regis Cypri puer: qui
caſu lapſus dum ferret vnguenta fregit alabaſtrum:
deinde cum nimio dolore contabuiſſet/ verſus eſt in
ſanſucū: quę ex eius nomine Amaracus cępta eſt ap/
pellari. Ver. Vbi mollis amaracus/illū floribꝰ ⁊ dul
ci aſpirans cōplectitur vmbra. Herba eſt quā vulgo
maioranā vocant.

Amaracinū pe. cor. ſiue ſanſucinū oleū: qđ fit ex ama/
raco. Pli. lib: xxj. de ſanſuco loquēs. Fit ex ea oleum
quod ſanſucinū vocat: ſiue amaracinū ad excalefaciē
dos emolliēdoſꝫ neruos. Lucre. Poſteſꝫ ſuꝑbos
iungit amaracino: ⁊ foribus miſer oſcula figit.

Amaranthus: flos eſt ab imortalitate nomen trahēs.
Vñ imortales amarāthi. Nūꝫ eñ marceſcit. Fitꝫ
ab α ꝑuatiua ꝑticula et μαραινομαι: ſiccor/tabe/

Amaritudo ⁊ amaror ꝓ eodē accipiunt. Nā ſi/ (ſio.
gnificant inſuauitatē et aſperitatē. Et per tranſlatio/
nē animi ſollicitudinē. Virgil. ij. Geor. Triſtia ten/
tantū ſenſu torquebit amaror.

Amarulentus: amaricatus/afflictꝰ ex maliuolētia. Ge.
Amarulentus libꝝ maledicētiſſimū cōſcripſit.

Amarico cas. penul. cor. amarū. i. aſperum facio/⁊ qua
ſi exacerbo. Augꝰ. Ipſi amaricauerunt deum/ꝙ pec/
cando in eā ęgritudinē deuenerunt.

Amareſcere: id eſt amaꝝ fieri. Palladiꝰ. Amygdalus
ſi radatur amareſcit.

Amaramis (vt refert Ioſephus) fuit nomē pr̄is Mo

Amanꝰ pe. pro. mons Cilicię/ſiue (vt quidā pu (ſis.
tāt) Cappadocum: qui et Taurus dicit.

Amath: nomē filij chanaan: ꝗ auctore Ioſepho Amar
chos inſtituit: qui et amathi dicuntur.

Amaſenus pe. produc. fluuius Volſcoꝝ. Eſt et alius in
Sicilia eodē noīe: de quo Ouidiꝰ. xv. Metam. Nec
nō ſicanias voluens amaſenus arenas.

Amaſias: nomen propriū iudęoꝝ regis: quo ſignifica/
tur populum tollens.

Amaſis penult. produ. nomen propriū regis ęgypti:
cuius tumulus fuit vna pyramidū: dicente Luca. li/
bro. ix. Non mihi pyramidū tumulis euulſus ama/
ſis. Hic legē condidit: vt quiſquis quotannis apud
pręſidē rationē vitę redderet: demōſtraretꝫ vnde vi/
ueret/aut quo quęſtu ſuſtentaret: qui hoc nō faceret/
morte afficeret. Hanc legē Solon ab ęgyptijs trāſ/
tulit ad Athenienſes.

Amauroſes: latine dicunt oculorū obſcuritates: cū ſi/
ne vllo euidenti vitio lumen eripit/ ſicut hebetudo.

Amaxei ſiue amaxarici: aurigę moderatoreſꝫ vehicu/
loꝝ. Nā gręci αμαξαν currum appellāt. Et quod
nos ſeptentriones in cęlo vocamus/illi amaxan vo/
cāt: qꝛ ſilr plauſtri hoc ſidus vocatur. Scribit Iul.
Capitolinus: ꝙ Maximinus amaxas manibꝰ attra/
heret rhedā et onuſtā ſolus moueret.

Amaxobij: populi inter Sarmatas: qui et ipſi nomen
accęperunt a plauſtris quę habent pro ſedibus/et in
quibus vitā degunt. Amaxan eñ gręci plauſtrum/⁊
βιον vitā dicunt.

Amathus pe. cor. untis. Cypri ciuitas ē: vt ſentit Pli.
Veneri ſacra. Virgil. lib. x. Eſt amathus eſt celſa mi/
hi paphos atꝫ cythera. Oui. Piſcoſāꝫ gnidon gra
uidāꝫ amathunta metallis. Inde fit Amathunteus
a. um. pe. pro. Idē li. x. Luctātes vitulos amathun/
teaſꝫ bidentes. Silr amathuntius tia. tiū. Virgil. in
Criſ. Nā te iactari nō eſt amathuntia noſtri.

Amaçones penul. corre. Scythicę fęminę iuxta Tanai
primū inhabitātes: deinde ad loca iuxta Thermodo
onta fluuiū deuenerunt: quę magnā Aſię partē occu
pauere. Dictę amaçones/eo ꝙ māmis careant: ab α

ſine/et μαζὸσ mãma. Hos eñ fuit amoçonibꝰ in/
terfectis maribus quos genuiſſent/ſeruare fœminas:
earũq; infantiũ mãmas dextras inurere: ne impedi/
mento ſint ad pugnã cõſerendã: ⁊ ne ſagittarũ iactus
impediat. Vel amaçones ab α et μαζησ: id eſt pul
te ſeu pane: quaſi ſine pane: eo ꝙ nõ pane veſcerent/
ſed carnibus. Alij ab αμα et ζην/ cũ aſpiratione in
principio: tanq̃ in cõmune viuẽtes dictas putãt. Ha
rum regio amaçonia dicit. Aliȩ fuerunt amaçones/
quȩ in Aphrica floruerunt: quȩ ob id libyȩ dicuntur.
De quibus ſcribit Diony. lib. iiij. quȩ olim aduerſus
Gorgonidas fœmineũ duxerunt exercitũ/ eaſq; occi/
derunt. De his Oeſchylus tragicus in ꝓmetheo ita
ſcribit. ενθα μαζονων στρατον ισεισστυγανο
ραν αιθεμισκυν αν ποτε κατοικιουσιν. Euſta
chius multa in cõmentarijs Dionyſij libyci: ſed ſte/
phanus byçãtius in libro de populis ⁊ vrbibꝰ aliã ra
tionẽ dicit cur vocẽt amações. Ait eñ. αμαζονεσ
λεεκληθησ αν απο τησ νυμφησ αμαζονι/
λοσ θυγατροσ τησ σαμορνισ: ⁊ multa alia.

Amaryllis idis. nomẽ fuit ruſticȩ ꝓpriũ: de qua Virg.

Ambio is. iui. vel ij. itũ. ex am. et eo is. ꝑ mutationẽ e. i
i. et b. intercepta: ſignificat ꝓprie circũeo/concludo.
Virg. Quȩ rapidus flãmis ambit torrentibꝰ amnis.
Iul. Firmicꝰ. Põpeij poſt tot triumphos ad nili flu
minis ripã ceruices inuictas ⁊ regias: et quas totiẽs
purpura triumphalis ambierat. Per trãſlationẽ ꝟo
ambire ponitur ꝓ blãdiri/interpellare/circũuenire.
Vir. lib. iiij. Quo nũc reginã ambire furentẽ audeat
affatu. Quoniã ꝟo romani dũ honores ⁊ magiſtra/
tus quȩrerẽt: circũire ſingulos ſolebãt: ꝑſentare dex/
tras: rogareq; vt ſe ſuffragijs adiuuarent: factũ eſt vt
ambire capiat ꝓ honores quȩrere. Intẽdũ etiã ſigni/
cat ſimpliciter deſiderare. Hiero. ad Dama. Cam/
penſes cum tharſenſibus hȩreticis copulant. Nihil
eñ aliud ambiunt q̃ vt auctoritate cõmunionis no/
ſtrȩ fulti: tres hypoſtaſes cũ antiquo ſenſu prȩdicẽt.
Augꝰ lib. viij. ꝯfeſ. Quȩſo te omibus iſtis laboribus
noſtris quo ambimus ꝑuenire: quid quȩrimꝰ? Terẽ.
ꝟo in An. Niſi vides niſi ſenis amicos ores ambis:
id eſt nihil agis. Et ambire/rogare. Hora. li. car. Te
pauper ambit: ſollicitat te ruris colonus.

Ambitus ta. tũ. pe. prod. participiũ: circũitus: vt/ Iuſ/
ſit et ambitȩ circũdare littora terrȩ.

Ambitus tus. penul. corre. nomen ꝓprie circũitus. Lu
ca. libro. j. Letaliſq; ambitus vrbi. Dicitur et ambi/
tus: locus inter vicinorũ ȩdificia duorũ pedum et ſe/
mis/ad circũeundi facultatem relictus: ex quo hono/
ris ambitus dici cȩptus eſt. Sal. Legibus ambitus
interrogati pȩnas dederat. Eſt eñ ambitus crimen
affectati honoris: Nã qui vera virtutis via ad hono
rem aſpirare nõ poteſt/is ambitione cõtendit. Quȩ
vt iquit Sal. multos falſos fieri coegit. Hinc latȩ le
ges ad ambitum puniendũ/qualis lex Calphurnia.
Capitur interdũ ꝓ ſpecie quadã fauoris ⁊ captatiõe
miſericordiȩ. Quint. Si iuuenis innocẽtiſſimꝰ iudi/
ces vti vellet/ambitu triſtiſſimȩ calamitatis poterat
allegare vobis amiſſã in oculis omniũ cogitationum
temeritatẽ. i. miſericordiã captare ex cõmemoratio/
ne malorũ. Et ambitus dicit quod grȩci periodon vo
cant: cum ſententia certa quadã deſcriptione definit.
Sed hȩc conſtat ex mẽbris quȩ cola dicuntur/et cȩſis
quȩ comata appellant.

Ambitio/circũitio. Ambro. Sinus in quo chriſtus re/
quieſcit: nõ corporis gremio ꝑparat: nec veſtimentorũ
ambitione componit/ſed virtutũ opatione colligit.
Sumit et ꝓ honorũ et laudis imoderata cupiditate.
Eſt eñ in aio: q̃uis etiã ipſa ambiẽtis actio ambitio
dici poſſit. Quint. lib. j. Et licet ipſa vitiũ ſit ambi/
tio: frequenter tñ cauſa virtutũ eſt.

Ambitioſus: qui immoderate appetit honores: et qui
miſericordiã fauoremq; impertit. Quint. libro. j. Nõ
ſum ambitioſus in malis: nec lachrymarũ augere cau
ſas volo: vtinã eſſet ratio minuendi. Ouid. lib. iij. de
pon. Sed tñ hoc factis adiungo prioribꝰ vnũ: Pro
noſtris vt ſis ambitioſa malis.

Ambages penult. produ. ſignificat verborũ circũitus.
Virgiliꝰ lib. ij. Georg. Nõ hic te carmine ficto: Atq;
per ambages: et longa exorſa tenebo.

Ambagoſus oſa. oſum. quod abundat ambagibus.
Gel. Neq; ꝑcȩpta dicunt: ſed lubrica atq; ambagio/
ſa coniectatione nitentes inter falſa et vera.

Ambactus: circũactus/circumductus: ⁊ lingua gallica
ſeruus appellatur.

Ambeſus penul. produ. vide in dictione edo.

Ambarualis: ex ambio ⁊ arualis: quod ab aruis eſt cõ/
ponitur. Sacrificium dicit/ ꝙ arua ambiat victima.
Virg. Terq; nouas circũ fȩlix eat hoſtia fruges. Fe
ſtus tñ ab ambo videtur compoſitionẽ deducere/di/
cens. Ambaruales hoſtiȩ appellabant: quȩ ꝓ aruis
a duobus fratribus ſacrificabantur.

Ambiani ſiue ambianẽſes populi: ſunt galliȩ narbonẽ/
ſis comatȩ/quos Pli. lib. iiij. belouacis cõiungit.

Ambigo gis. penl. cor. ex am. ⁊ ago: ꝓprie ſignificat cir
cũago/circũdo. Augꝰ. Quibꝰ muris ambigere? Vñ
ambactus et ambages. Itẽ Ambigere eſt dubitare.
Vnde ambiguũ. Itẽ diſcordẽ eſſe/litigare. Teren. in
Heau. Simo et crito vicini noſtri hic ambigunt de
finibus me accȩpere arbitrum.

Ambiguum/dubiũ: quod in ambas agi ꝑtes aio põt:
licet et de pluribus intelligi quãdoq; poſſit. Cice. lib.
j. ad Herẽ. Ex ambiguo controuerſia naſcitur: cum
ſcriptum duas ſententias aut plures ſignificat: hoc
modo. Tullius meus hȩres Terẽtiȩ vxori meȩ. xxx.
pondo vaſorũ argenteorũ dato: quȩ volet poſt mortẽ
eius ꝑcioſa vaſa et cȩlata magnifice petit mulier. Fi/
lius ſe q̃ ipſe vellet in. xxx. pondo ei debere dicit. Cõ/
ſtitutio eſt legitima ex ambiguo.

Ambo ex greco αμφω videtur deductum. Et nõ dici/
tur niſi quãdo prȩceſſerunt duȩ dictiones: vt Plato
et ariſtoteles ambo philoſophi. Vel cum hȩc dictio
duo: vt/ Vidi duos hoies ambos mihi amicos. Vt
cum de his loquimur/quȩ tñmodo ſunt duo: vt per/
didi ambos oculos et ambas manus.

Ambidexter dicitur: qui ita leua manu vtitur vt dex/
tra. Grȩce αμφοτεροδεξιοσ. Hieronymꝰ contra
Iouini. Aioth ille iudex αμφοτεροδεξιοσ: id eſt
ambidexter. Hȩc etiã ſcȩua dicitur a latinis. Scribit
Albertus libro ſecundo de animalibus cauſã ꝓpter
quã quis agilior ſit ſiniſtra q̃ dextra: quia videlicet
epar et cor virtutes ſuas mittunt in ſiniſtrum latus:
et a dextro remouentur.

Ambracia: vrbs in Epiro pyrrhi regia: ab Ambrace re
ge. Hanc Auguſtus Nicopolim a victoria noiauit.
Fuit hȩc ciuitas ornatior reliq̃s ciuitatibꝰ. Hinc am
braciẽſis ⁊ ambraciotes ſiue ambrociota. Vñ The/
ombrotꝰ ambraciota dictꝰ eſt: q̃ cũ Platonis librũ de
ȩternitate aiarũ ꝑlegiſſet/ꝑcipitẽ ſe dedit in mare.

Ambrices pe. cor. ſunt tegulȩ quȩ trãſuerſȩ aſſeribus ⁊
tegulis interponunt/inquit Feſtus: vbi ꝑ aſſeres cã/
terios etiã intelligimus. Imbrices ꝟo tegulȩ/ quibꝰ
incuruis domus tegitur.

Ambryſus pe. cor. nomen eſt duarũ vrbium: quarũ vnã
Stra. locat in phocyde/alterã in boetia. Quidã etiã
Amphryſũ recte dici affirmant. Pauſa. Ambroſon
quãdoq; vocauit ab heroe ſumpto noie.

Ambrones: gentes quȩdã gallicȩ: quȩ ſubita inundati/
one maris cum ſedes ſuas amiſiſſent: rapinis ſe ale/
re cȩperunt. Hos cum cymbris teutoniciſq; Mari/
us deleuit. Hinc tractum eſt vt turpis vitȩ homines

ambrones dicantur.

Ambrum: gēma nigri coloris.

Amburo penul. ꝓduc. circūuro. Plau. in Epi. Nā ille
quidē Vulcani irati eſt filiꝰ: quaqua tangit omne am
burit: ſi propius adſtes ęſtu calefacit.

Ambulo as. notę ſignificationis: vt/ Qui ambulat i te/
nebris/neſcit quo vadat. Huius cōpoſita ſunt: Ab/
ambulo: quod eſt aſcendo: Anteambulo: ante alios
ambulo. A quo anteambulones dicti ſunt ſtipato/
res et ſatellites: qui honoris gratia aliquē comitādo
principē ſolent pręcedere. Sueto. in Veſpa. Dū eū
idētidē per contumeliā anteambulonē fratris appel
lat. Mar. Sū comes ipſe tuus: tumidiq; anteambu
lo regis. Deambulo/ vide alibi. Inambulo/ſpacior.
Et ꝓprie inambulare eſt peripateticoꝝ: qui deambu/
lantes diſputare cōſueuerunt. Obambulo: aduerſus
alios ambulo: et quaſi ambulanti me oppono. Per/
ambulo: per aliquid ſiue ad finē vſq; ambulo.

Ambulator: qui huc ⁊ illuc ambulat. Col. Villicus (vt
ait Cato) ambulator eſſe nō debet.

Ambulatio: ambulandi actus/ et locus ad ambulan/
dū/ vel per quē ambulamus. Col. Ambulatiões me/
ridicoꝝ ęquinoctiali ſubiectę ſint: vt hyeme plus ſo/
lis/ et ęſtate minimū recipiant. Huius diminutiuū ē
ambulatiuncula. Cicero. Cū vna me hercle ambula
tiuncula: atq; vno ſermone noſtro oēs fructus pro
uincię nō confero.

Ambulachra penultꝰ. produc. ambulationes ſunt: id ē
actus ambulandi. Et aliquando dicunt̃ ſpacia ad am
bulandū: vbi cōmode ambulari poteſt ad ſatietatem
propulſandam.

Ambubaię porphyrione auctore: ſunt mľieres vagę ac
viles: quibus nomen ab ebrietate balbutientiū ver/
boꝝ videtur eſſe inditū. Nonnulli ambubaias tibici
nas ſyriaca lingua putant dici. Horaci. Ambubaiaꝝ
collegia pharmacopolę.

Amen dictio hebręa: quā nos fideliter ſm Aquilę in/
terpretationē) dicere poſſumus: ductū aduerbiū ex
nomine fidei. Scōm vo Septuaginta interpretes/
idē eſt ac ſi fiat diceremus. Vnde in fine librorū. In
quinq; ſiquidē pſalteriū apud Hebręos diuiſū eſt.
Fiat fiat tranſtulerunt: quod in hebręo legit̃: Amen
amen: quo ea vere quę ſupra dicta ſunt memorētur.
Vnde apľs aſſerit nō poſſe aliquē reſpōdere amen. i.
cū dicta ſunt/ niſi intellexerit prędicatione.

Ambroſia latine: imortalitas dicitur: ab α priuatiua/
et βροτος mortalis: vel quia mortales eā non co/
medunt: vel quia qui comederent efficerentur mor/
tales: ſed μ interponitur ad euphoniā. Fabulę fe/
runt eſſe deoꝝ cibum/ nectarq; potionē: ex quo illud
Epigrāmatiſtę. Iuppiter ambroſia ſatur eſt: et ne/
ctare viuit. Cicero libro. j. Tuſcu. Non eñ ambro/
ſia deos/ aut nectare aut iuuentute pocula miniſtran
te lętari arbitror. Ambroſios diuinus et imortalis
dicitur. Diaſcori. ambroſiā artemeſiā: cuius verba
ſūt hęc. αμβροσια ποιηεσι ην ενιοι βοτρυν οι/
δεαρτεμισιαν καλουσιν. Aliȷ̇ apium ſiluaticū.
Plinius. Botryn vocat: odore non iniocundo. Idē
ſcribit herbā eſſe vagi nominis/ et circa varias her/
bas fluctuantē. Ambroſius ſia. ſiū. imortalis. Ver.
Ambroſięq; comę.

Amens: qui a mente ſua diſceſſit: hoc eſt: qui ſine cōſi/
lio aioq; quo ſapimus. Lucre. Conſiliū qđ nos ani/
mū mentēq; vocamus. Hinc amentia. Terē. in An.
Cur meā ſenectutē ſollicito huꝰ amētia. Quidā amen
tē a demēte ita diſtinguunt: ꝙ demēs ſit q̇ nō cogitat
quid agat aut loquat̃. Amens: qui ꝓrſus inſanit.

Amentū: omne ligamen ſignificat. Plinius. Cornelię
gracchoꝝ matri ſedens ſtatua poſita fuit: ſoleiſq; ſi/
ne amento inſignis: in metelli publici porticu. Amē/
tū etiā dicit̃ lorū quo media haſta religatur vt iaci/
lōgius poſſit. Syri. libro. xiiij. Haſta iuuatur amen/
to. Hinc amentatas ſoleas ⁊ amentata iacula dicūn
tur. Et amentare apud Lucanū ꝓ iacere aut circūda/
re. Iaculū amentauit habena.

Ames itis. maſcu. generis: partica aucupalis. Hora. in
Epod. Aut amite leui parua tēdit retia. Palla. Nūc
in amitibus apparetur aucupiū noctuę.

Amei ine. penul. produ. ab amerino Italię oppido: vbi
plurima erat ſalix amerina: quā nunc vulgus Agnū
caſtū appellat.

Amineū: genus vitis a regione aminea dictū. Nā ami
nei fuerunt vbi poſtea falernus.

Ametor pe. pro. latine dicit̃ qui caret matre.

Ametros: latine imēſus/ imodeſtꝰ. Ametria/ immode/
ſtia: ab α priuatiua ⁊ μετρεομαι και το μετρον.

Ameria: ciuitas in vmbria ante perſicū bellum annis
nongentis. lxxiiij. condita.

Amethyſthus: cū duabꝰ aſpirationibꝰ ⁊ y pſilo: gēma
purpurea a colore violę dicta: q̄ſi minimę ebria: ab α
priuatiua ꝑticula/ et μεθυσθεισ ebrius: ſiue μεθη
ebrietas: tanq̄ amethyſthinꝰ color ſit ſobriꝰ. Ratio
nois eſt: ꝙ cū vſq; ad vini colorē accedat: prius tñ q̄
id deguſtet/ in violā deſinit. Fulgor in ea purpurę eſt
nō ex toto igneus/ ſed in vini colorē deſinens et violę
ſilis. Hinc amethyſthina penul. cor. vaſa ex amethy/
ſtho. Iuue. Vendunt amethyſthina. Pli. Amethy/
ſthinū colorē dicimus qui in viola: ⁊ ipſe i purpureū
micat quēq; ianthinū appellauimus.

Amicio cis. penul. correpta: iui. itū. ſupinū debet face/
re. Amixi etiā pręteritū/ et ſupinū amictū facit. Vn/
de amictus. Eſt autē amicire veſtire. Horacius. Et
piper et quicquid chartis amicitur ineptis. Huiꝰ
cōpoſita ſunt examicio et circūamicio. Perſius. Iā
reliqua examicis patruelis. Pſal. Circūamicta va/
rietatibus. Veteres amicibor dicebant. Plautus.
Subnixꝰ alis me inferā/ atq; amicibor glorioſe. In
Per. legere ex amitis.

Amictus ta. tū. participiū: idē quod veſtitus. Ci. libro
ij. phi. Sedebat in roſtris collega tuus amictus to/
ga purpurea in ſella aurea coronatus.

Amictus ctus. veſtis quę ſuperponitur aliȷ̇s veſtibus
quaſi palliū. Tibu. Fruſtra iā veſtes: fruſtra mutan/
tur amictus. Sunt qui amictū accipiāt ꝓ veſte ma/
(gis inferiore.

Amiculū: genus veſtis a circūitu dictū:
ꝙ inſtar palliȷ̇ humeris circuminiȷ̇citur. Vale. maxi.
Detracto etiā Ioui olympio magni pōderis aureo
amiculo: iniectoq; ei laneo pallio dixit: ęſtate graue
eſſe aureū amiculū/ hyeme frigidum: laneum autem
ad vtrūq; tēpus anni aptius.

Amicinū pe. ꝓ. vtris pediculꝰ ex quo vinū diffundit̃.

Amiſon pe. pro. ciuitas ponti nobiliſſima.

Amitto: dimitto ſeu abire permitto. Plau. in Cap. Fi
lius meus illic apud vos ſeruit captꝰ aulide: eū ſi red
dis mihi poſtea vnū nummū ne duis: ⁊ te ⁊ hūc amit
tā. Hinc alio pacto abire nō potes. Ouidiꝰ de pon/
to. Nec nocet amiſſo ſubdere calcar equo. Id eſt la/
xis habenis ire permiſſo. Itē amittere ſignificat per
dere. Saľ. Iāpridē equidē nos vera rerum vocabu/
la amiſimus: quia bona largiri liberalitas: malarum
rerum audacia fortitudo vocatur. Itē amittere: alio
mittere. Terentiꝰ. in Heau. Et prius pecuniā omnē
q̄ abs te amittas filiū hui quantā phenestrā ad ne/
quitiā patefecerꝭ. Itē ignoſcere. Idē in Eunu. Vnā
hanc noxā amitte: ſi aliā admiſero vnq̄ occidito. Itē
adimere. Plautus in Aſi. Cur ergo minitaris te ti/
bi vitā eſſe amiſſurum.

Amiternū: vrbs campanię ex qua Criſpus Saluſtius
natus perhibetur.

Amita penul. correpta patris mei ſoror: quia ſiľr tertia

a me ſit/atqꝫ ania videri poſſit: vel quia a patre meo amata eſt. Nã plus ſorores a fratribus ꝙ̃ fratres di ligi ſolent propter diſſimilitudinẽ pſonarũ: que ideo minus diſſenſionis habent quo minus emulationis. Maior amita dicebat aui et auie amita: ſicut et ma/ ior auunculus/aui et auie auunculus.

Amitini penul.produ.dicuntur/ qui ex ſorore et fratre propagantur.

Amor plus eſt ꝙ̃ beniuolentia: licet plerũqꝫ pro eodẽ accipiantur. Ex amore eñ naſcitur beniuolentia: ſi/ cut oſtendit Cicero. Amor eñ ex quo amicitia noia/ ta eſt: princeps eſt ad beniuolentiã coniungendã. Dif fert etiã amor a charitate: ꝙ amor ſit genus/ chari/ tas ſpecies: ille ad oĩes pertinet/ hec ad hoĩes tñ.

Amor ſingulari numero plerũqꝫ honeſtas eſt: vt amor fraternus/ amor patris in filiũ. Cicero. Incẽſus ſum amore incredibilium virtutũ tuarum. Poteſt tamẽ et in venereã partẽ accipi: et tunc ſm Auguſt. cupi/ ditas aut libido vocatur. Ver. Oĩe adeo genus in terris hominũqꝫ ferarumqꝫ. Et genus equoreũ pecu des picteqꝫ volucres: In furias ignẽqꝫ ruunt: amor omnibus idẽ. Amor (inquit Plautus) melle et felle fecundiſſimus eſt: guſtu dulce dat/amarum ad ſatie/ tatẽ vſqꝫ aggerit. Amor forme (ait Seneca) ratiõis obliuio eſt: ⁊ inſanie proximus fedũ minimeqꝫ con/ ueniens/ anime ſoſpiti vitiũ: turbat conſilia: altos et generoſos ſpiritus frangit: a magnis cogitationibꝰ ad humillimas detrahit. Hinc amor pro cupidine: quẽ veteres amoris deũ dicebant. Amores vero ple/ rũqꝫ nociui ſunt. Licet quandoqꝫ etiã honeſta volu/ ptate dicantur. Cicero libro. j. offi. Formã quidẽ ipſã Marce fili ⁊ tanqꝫ faciẽ honeſti vides: que ſi oculis cerneretur/admirabiles amores ſui excitaret. De la ſciuo Hiero. Amoribus feminarũ infatuatur. Amor quoqꝫ pro cupidine (quẽ veteres deum eſſe putaue/ runt) accipi ſolet. Pro. Quicunqꝫ ille fuit puerum qui pinxit amorẽ.

Amare maioris vis eſt ꝙ̃ diligere. Cice. Dolo. Quis erat qui putaret ad eũ amorẽ quẽ erga te habebam/ poſſe aliquid accedere: tantũ tamen acceſſit/ vt mihi deniqꝫ nunc amare videar/ante dilexiſſe. In eodẽ ſen ſu idẽ Cicero ad filium. Sed tñ vt ſcires eum nõ a me diligi ſolum/ verumetiã amari. Teren. tñ contrariũ poſuiſſe videtur cum inquit: Nõ pol quo plus quẽ/ ꝙ̃ amem aut plus diligã habeo. Proprie tñ paren/ tũ eſt diligere: vt pater diligit filiũ. Qr ſi amo abſolu te ponatur: capitur pro amore captus ſum: hoc eſt/eſ ſe inamorato. Plautus. Amat filius certũ eſt. Cõ/ poſita huius verbi ſunt. adamo/deamo/redamo ⁊ p/ amo: penul. cor. quod eſt valde vel vſqꝫ ad finẽ amo. Ci. lib. j. de legibꝰ. Ubi illa ſancta amicitia/ſi nõ ipſe amicus peramat toto pectore?

Amator et in bonã et in malã partem accipitur. In bo nã. Cicero ad Atti. Bibliothecã tuã caue cuiqꝫ de/ ſpondeas: ꝙ̃uis acrẽ amatorẽ inueneris. In malã: vt amator mulierũ. Amator: qui pcliuis eſt ad amã/ dũ naturaliter. Amãs ex cauſa amat: amator fingi po teſt: amãs vere amat.

Amatorculus diminutiuũ. Plau. Nã ꝙ ſedulo mundi ter nos habemus/ vix egre amatorculos inuenimus.

Amanter aduerbiũ: ſignificat beniuole vel cũ amore: vt expectatũ meũ aduentũ abs te amanter videbam. Amice vero ſignificat quod amicus facit vel facere de bet: vt amice facis.

Amatorius ria. rium. quod ad amorẽ pertinet. Unde amatoria carmina. Hinc amatorie aduerbiũ: quod eſt ad ſimilitudiuẽ amantis.

Amatoriũ ſubſtantiuũ: genus quoddã veneni: amorẽ vel inſaniã ingerẽtis: ꝙ ⁊ philtra grece dicimus.

Amatorie dicta fuit vna ex muſis: ꝙ Erato grece dicit. Ouid. Uilis amatorie: vilis mihi cãdida clio.

Amabile: quod eſt dignũ amari. Plautus. Cõpara la/ bella labellis: bella es atqꝫ amabilis. Cuius contra/ riũ eſt inamabile. Mart. Inamabilis ſciurus et fre/ quens phenix.

Amabundus: qui abunde amat. Copiã eñ in bundus terminata denotant.

Amabo cũ accentu in antepe. interiectio amãtis eſt: ſi/ cut ſonat verbũ comicis valde familiaris. Plautꝰ. Noli amabo verberare lapidẽ ne des manũ.

Amaſius vel amaſia: qui et que amat vel amatur: ſicut amans cũ eſt ſubſtantiuũ.

Amicus ab amando dicit. et honeſta in re eſt. Eſt eñ ꝙ amat: ⁊ indiſſolubili familiaritatis iure coniunctus. Paul. Amicos appellare debemus/ nõ leui noticia cõiunctos: ſed quibus fuerint iura cũ patrefamilias honeſtis familiaritatis queſita rationibus. Huiꝰ cõ/ trariũ eſt inimicus. Amica quando ad virũ refertur inhoneſta in re eſt quaſi concubina. Tu vero non ami/ cus es/ſed amator eius: quoniã amator eſt qui ad tẽ/ pus et veneree amat. Et amor huiuſmodi amatio di tur. Terẽ. Uere putaui hunc pamphilũ amicũ ama/ torẽ vix. Dona. Amicus animi eſt: amator corporis. Amator ad tẽpus/amicus in perpetuũ. Plautꝰ. Ni mis pene inepta atqꝫ odioſa eius amatio eſt.

Amicus ca. cũ. ſi iungat cũ re inaiata: ſignificat vtile ſi/ ue gratũ: vt amicꝰ prati humor: amica frugibꝰ eſtas: amicũ plãtis ſidus. Hinc fit cõparatiuũ amicior/ nõ amicitior: ſuplatiuũ amiciſſimus. Itẽ amice amicius amiciſſime. Sic inimicus cior. ciſſimus.

Amiculus diminu. Hora. in Epiſto. Diſce docẽdus ad huc que cenſet amiculus. Amicula diminu. ab ami/ ca. Pliniꝰ. Miſerat etiã epiſtolas romã ad amiculã quandã. Sue. in Cali. Quotiens vxoris vel amicu/ le collũ exoſcularet. Hec eñ diminutiua plena blan/ ditiarũ: ⁊ amatoribus accõmodata ſunt.

Amicitia ab amicus fit: que eſt ſtudiorũ oĩm voluntatẽ qꝫ cõſenſus. Cuius contrariũ eſt inimicitia. Enniꝰ. Amicitiã atqꝫ inimicitiã in fronte pmptã gero: ſed ĩ frequentiore vſu inimicitie dicuntur.

Amomũ penul. produ. arbor eſt: vt Plinius libro. xij. ſcribit: forma e vite labruſca frutice venoſo/palmi al titudine. Aetius tñ amelinus inſignis medicus/ita ſcribit. αμωμον ἔοικε την δυναμιν ακορω πλευοτιξεροτερον εστι τοακορον πεπτι κωτε ορον δε πωσ το αμωμον.

Amodo cũ accẽtu in añpenul. ſignificat poſthac. Apu. Nemo me amodo tã mane egredientẽ ſolũ videbit.

Amebeus in prima cum oe/et in ſecunda cum e. genus carminis: in quo qui canunt: vtuntur equali numero verſuũ: et ita ſe habet ipſa reſponſio: vt aut maiꝰ aut contrariũ aliquid dicat: vt eſt apud Uir. Uis ergo inter nos. Quoniã αμειβομαι eſt adinuicẽ reſpõ deo/retribuo ⁊ migro: ⁊ plura ſignificat. Inde αμοιβαιοσ/ mutuus viciſſitudinarius.

Amenum cũ oe diphtongo/ ab a ſine et munus: ꝙ ſit res grata/ſed ſine fructu. Uel (vt inquit Seruius) a menio munio/vel fructũ capio. Unde qui nihil pre/ ſtant/immunes vocantur. Feſt. ab amo deriuat cum ait. Amena loca dicunt/que ad ſe amanda alliciunt. Hinc amenitas et amenitudo.

Ameno nas. delectatione afficio. Cypri. ad Dona. Et dũ in arbores et vites: quas videmus oblectante ꝓ/ ſpectu oculos amenamus animã: ſimul ⁊ auditus in ſtruit et paſcitur obtutus.

Amolior iris. ex a et molior: quod eſt a mole ſignificat amoueo. Et proprie de his dicitur que cum magna difficultate ſummouentur. Terent. per tranſlationẽ ĩ Andria pro recedo poſuit. Proinde hinc vos amo/ limini: nã mihi impedimento eſtis. Admolior cũ d.

ſignificat ſuprapono.
Amorrhei: populi dicti ſunt ab Emor patre Sichẽ/ vel ab amorrheo filio chanaan.
Amoueo ues. penul. corre. id ẽ de alio moueo ſiue remoueo. Plautus in Amphi. per tranſlationẽ. Amoui a foribus maximã moleſtiã: id eſt abegi ſiue abire cõpuli. Quaſi prius dixerit: Abigã ego iã hunc venientẽ ab edibus. Quo itẽ modo Teren. in Adelp. vſus eſt. Ego hunc amouebo.
Amneſtia latine: preteritorũ obliuio dicit̃ in perpetuũ: quaſi lex obliuionis. μνηστεια memoria dicit̃: ab μνημη memoria et μνεω cũ ἀμνηστεω.
Amnis fluuius: ab am circũ/ ⁊ nare fluere: vel ab Ambio. Omnia eñ flumina circũeunt. Ideoꝗ cornuta pingunt̃. Tñ ego credo ꝙ potius a greco deducat̃: cũ et Calimachus dicit in hymno Diane. δὸς δέ μοι ἀμφιπόλοις ἀμνισίδας εἴκοσι νύμφας. Quis interpres Calimachus ita ſcribat: ἀμνησος ποταμος κρητης ἀφοῦ κρητικας.
Amneſes: vrbes prope amnes ſite/ vt a mari maritime: vñ interamnes: que inter amnes poſite vel auerſe habent amnes.
Ampelus penult̃. ꝓduc. promontoriũ eſt: ſicut ſcribit Strabo in Samo ex aduerſo drepani montis Icarij. Sed et iuga oĩa que totã ſamũ faciunt montoſam: eodẽ noĩe vocãtur Ampelos.
Ampelos grece/ vitis vel vinea: cũ accentu in antepenul. Tñ ἀμπελόλευκη ampeloleuce: vel a qualitate coloris/ vel ꝙ eius radix cõtrita et corpori infricata/ teneriorẽ ⁊ cãdidiorẽ cutẽ reddat. Nã ⁊ ſuccus baccarũ eius lac vberibus ſiccis reddit.
Amphi latine: circũ ſiue vndiꝗ: aut vtrinꝗ ſignificat: ⁊ inde multa cõponuntur.
Amphibolũ penult̃. corre. ambiguũ dicitur: ex ἀμφι vndiꝗ/ et βουλη conſilium/ ſenatus/ cõſiſtoriũ: vel ἀμφι και βάλεσθαι. i. vtrinꝗ percutit: vt theodorus gaça in quibuſdã locis Homeri.
Amphibolia penul. cor. ambiguitas.
Amphibologia penul. produc. dubiũ dictum. Figura que fit vitio cõpoſitionis: cum in ambiguo poſita ſit ſententia. Et modo fit per accuſatiuũ: vt/ Aio te eacida romanos vincere poſſe: modo per verbum cõmune: vt cũ dicimus: Cato iniuſte criminat̃. Incertũ eſt eñ an ipſe ab alio crimineť/ an ipſe aliũ. Modo per participiũ: vt vidi ſtatuã aureã haſtã tenentẽ. Mõ p homonyma: vt ſi quis dicat aciẽ: nec exprimat oculi vel gladij vł exercitus. Poteſt etiã fieri alijs modis. Cõponiturꝗ ex ἀμφι et λόγια ſermocinatio: quaſi ſermo ille ſententiã dubiã indicet.
Amphilogos ſilr ſermo dubius dicitur.
Amphibia: aĩalia in terris vel in aquis viuentia. Amphibion greci dicunt: quod eſt duplicis vite. Col. lib. ix. Venio nunc ad aues: quas greci vocant ἀμφιβιον. quia nõ tm̃ terreſtria: ſed aquatilia quoꝗ deſiderant pabula: nec magis humo ꝗ̃ ſtagno conſueuerũt ab ἀμφι καὶ βιος vita: ꝙ in ambob⁹ elementis degant. Ambro. Quinetiã cũ pleraꝗ pedes habeant: ⁊ ambulandi vſũ: eo ꝙ ſunt amphibia: que vel in aq̃s vel in terris viuant: vt ſunt phoce/ crocodilli/ equi fluuiales. ἀμφι circum βιος vita.
Amphibrachus penult̃. corre. pes eſt ex prima et vltima breuibus: media producta: ſic dictus ꝙ in vtraꝗ parte breuẽ habeat. βραχυς eñ breuis dicitur: vt cupido.
Amphimacrus et amphimacer penult̃. corre. pes ex tribus ſyllabis conſtans prima et vltima lõgis media correpta/ vt pallidi: ſic dictus ꝙ vtraꝗ parte longã habeat ſyllabã. μακρος eñ longus. Eſt eñ cõtrarius amphibracho.
Amphimachus nomen viri propriũ.
Amphilochus penult̃. corre. phus athenienſis qui de agricultura ſcripſit.
Amphitheatrũ penul. ꝓduc. põt dici vndiꝗ ſpectaculum/ ꝙ ex duob⁹ theatris ſit factũ. Nã duo theatra ſunt. Theatrũ eñ hemicycli formã habet. Ponitur autẽ ꝓ loco ſpectaculi vbi pugnabãt gladiatores. θεαομαι ſpecto ἑλληνιστι δε θεατρον.
Amphitrion: herculis genitricis cõiunx. Unde et patronymicũ Amphitryoniades a poetis dicitur.
Amphitrites es. penul. ꝓdu. fingitur a poetis eſſe vxor Neptuni: ⁊ ſignificat mare: ab ἀμφι circũ: et τρειν terrere. Mare eñ cirrũ ſe nanigantes pereundi terrore inſequit̃. Heſiodus in theogonia.
Amphitape: veſtes vtriꝗ villos habentes: ab ἀμφω quod ſignificat duo. Uar. Alterũ bene acceptũ dormire ſub amphipata bene molli.
Amphimala: ꝙ vtraꝗ parte ſint villoſa/ ſicut amphitapetes. Erant tunice gauſapine ex vtraꝗ parte pilos habentes: que et gauſapia dicebantur. Erant et Amphimaſchala ab axillis dicta et ingenuis dicata. ſicut heteromaſchala ſeruitijs. Auctor Iul. Pollux. Nã ex altera tm̃ parte viſũ heteromallon vocabant et malloten quoꝗ.
Amphora penult̃. corre. genus vaſis vinarij duas anſas habentis: ſic dicta ꝙ ex vtroꝗ latere capta feratur. Sunt autẽ amphore. quas et Ceramia et Metretas/ et latine quadrãtalia vocãt: alie minoris menſure/ vt Italice: alie minoris duplo/ vt Antiochice. Cados autẽ a grecis quoꝗ ꝓ amphoris quãdoꝗ acceptos fuiſſe ſcribit̃. Nã et cadus antiochicus amphorã capiebat Italicã. Apud Feſtũ continebat cõgios octo: id eſt ſextarios. xlviij. Sextarius vncias xx. ab ἀμφι καὶ φορεω τουτεστι φερω: ꝙ ſit vas portatile huc et illuc.
Amphorarius: qui mercedis gratia amphorã portat: quẽ greci Amphoreophoron dicunt.
Amphoterodexios: grece ἀμφωτεροδεξιος: id eſt ambidexter.
Amphion penul. ꝓ. Iouis ⁊ antiopes: vł ſm̃ aliquos Mercurij filius: a quo ſuſcepta lyra adeo dulciter canebat: vt ſaxa ad ſtruendos muros thebanos traxiſſe dicat̃. Hor. Dictus et amphion thebane conditor vrbis. Saxa mouere ſono teſtudinis. Qđ ideo fictũ eſt: q2 eloquij ſuauitate hoĩes rudes ⁊ incultis moribus ad obſequij ciuilis pellexit diſciplinã: quod idẽ Hora. expoſuit: nã quũ dixiſſet ſono teſtudinis addidit ⁊ p̃ce blãda. Ferunt hunc iueniſſe muſicã. De amphione lib. j. Apollonius rhodius in argonauticis.
Amphyctiones: publicũ grecie conſiliũ. Unde decreta amphyctionũ citat Demoſthenes in oratione ꝓ Cteſiphonte. Conſtabat autẽ Amphyctionũ conuẽtus ex ſeptẽ grecie ciuitatibus: vt docet Stra. libro ix. Unde autẽ Amphyctionũ nomen deducatur: docet Diony. lib. xiiij. Amphyctionẽ Heleni filiũ commentũ eſſe amphictionicũ ↄſiliũ: cui ab ipſi⁹ noĩe nomẽ indiderũt. Hic amphyctionic⁹ a. um. vt leges amphyctionice: quib⁹ ad ↄcordiã colendã inuitabant̃.
Amphryſus pe. ꝓ. fluuius theſſalie: iuxta quẽ armenta regis admeti apollo pauiſſe tradit̃. Luc. libro. vj. Qui flumine puro Irrigat aphryſus famulãtis paſcua phebi. Hic amphryſiacus ca. cum. Papi. Aut amphryſiaco paſtor de gramine carpſi. Eſt ⁊ nomen duarũ vrbiũ. Uide ſupra in dictione Ambryſus.
Amphiſſa: nomen vrbis in locris: ab Amphiſſa Macraris et Apollinis filia.
Amphimerinon: febris ẽ quotidiana: et ex humoribus corruptis/ p̃ſertim pituita coaleſcit. Ephimerinõ ꝓ vnius diei febris eſt.
Amplector teris. xus. a quo amplexor aris. frequentatiuũ: quod a Priſciano inter cõmunis numerat̃. Eſt

autē amplecti circūnectere. Lucil. Quī amplexetur
qui velit ego nō ſinā me amplectier. Cicero pro Clu
en. Auctoritatē cenſorū amplexator. Dicitur et am/
plexor. Plau.in Ciſ. Anus ei amplexa genua. Gell.
Eūqꝫ complexus atqꝫ exoſculatus eſt. Eſt et ample/
xus us.nomen.

Amplū dicit̄ magnū/ ſpacioſū: quod late patet/et per
multa diffundit̄: quaſi oībi ex parte plꝰ magnū dicit̄/
quod in cumulū ſui ⁊ magnitudinē creſcit.

Amplitudo: vt Cicero libro ſecūdo artis veteris ſcri/
bit: eſt potentię aut maieſtatis/aut aliquarꝫ copiarū
magna abundantia.

Amplius aduerbiū ſignificat plus. Et quādoqꝫ iungit̄
ablt̄ō. Ceſ.cōm.vij. Ita vt nō amplius quattuor di/
gitis ex terra eminerent. Qūqꝫ actō. Virg. Noctē
nō amplꝰ vnā Falle dolo. Quādoqꝫ ntō. Ceſ. cōm.
v. Amplius octingentę quę vno erant tempore a lit
torę diſceſſerant.

Amplio as. ⁊ amplifico as. ꝓ augeo ſumunt̄ pro tra/
ho. Cice.lib.iiij.ad Veren. Aut iſtū hominē nefariū
ampliauerit. Liui.lib.iiij.ab vr. ſcribit Poſthumiā
virginē veſtalē ampliatā/ deide abſolutā ꝓ collegio
pontificū fuiſſe ſententiā: hoc eſt per ampliationē in
ſecundā actionē interpoſita dilatione ꝓtractā: vt ſcꝫ
bis cauſā dicere poſſet. Romani eñ iudicia hoc mō
peragebant. Nō autē ſtatim ſentētia dicebatur a iu/
dicibus/ſi abſoluendus eſſet reus: aut amplius pro/
nunciabatur ſi videretur eſſe damnādus: et tūc iudi/
ces dicebāt: Nō liquet: hoc ē obſcura cauſa ē. Hinc
ampliatio naſcebat̄: quę appellata ab eo videt̄ qua/
ſi amplius dicendi pronunciatio: quia qui ampliaba
tur: interpoſita dilatione rurſus ad agendā cauſam
redibat. De hac ampliatione intelligit Cicero. Ter/
tia in Ver.acti. cū ait. Et ſi lex ampliandi faciat po/
teſtatē: tamen iſti ſibi turpe exiſtiment nō primo iu/
dicare. Idē ꝓ Cinna. Cū ampliandi poteſtas eſſet
dixiſſe ſibi liquere.

Ampliuagus ga.gum. penult. correpta: quod in am/
plū vagatur. Cicero lib.iiij.ad Vere. Ampliuagas
imagines reddunt.

Ampluſtre in plurali/ampluſtra vel ampluſtria: nauiū
ornamēta. Sed cōtra cōmunē corruptelā/ſine m. ſcri
bendū opinor attentis deriuationi: ab α priuatiua/
⁊ πλεω nauigo: quoniā ſine gubernaculo illo pup
pis nō ſit ꝑ mare nauigandū: ꝓterea eſſet prima lon/
ga ꝓpter duplicē ꝯſonantē. Et ideo Ci. corripit i ara
tea. Nauibus aſſumptis fluitantia quęrere apluſtra.
Itaqꝫ ad indigentiā nauigationis naui adhibentur.
Feſt. Nauiū ornamēta quę qr amplius erāt ꝗ neceſ
ſaria eſſent: etiā ampluſtria dicebant̄: ſic apluſtra vel
apluſtria ſine m. et ꝑma ad placitū. Idē. Fulgent ar
goe ſtellis apluſtria puppis.

Ampulla ꝑ duplex ll. olearij vaſis genus quo in balne
is vtebantur. Apul. in floridis. Hippias prędicauit
ampullā quoqꝫ oleariā quā geſtabat ſemet ſibi fabri
catā. Cicero lib.iiij. de fini. Si ad illā vitā quę cū vir
tute degatur ampulla aut ſtrigilis accedat: ſumptu/
rū ſapientē eā vitā potius cui hęc adiecta. Per trāſ/
lationē dixit Hora. Proijcit ampullas: ꝓ eo qꝺ eſt:
verba turgentia ⁊ ſufflata abijcit. Sunt eñ ampullę
ventroſę et turgidę. Ampulla etiā vas vitreum eſt.
Suet. in Domi. Prandebatqꝫ ad ſatietatē: vt nō te/
mere ſuper cenā pręter matianū malū/et modicā in
ampulla potiunculā daret.

Amputo as. penl. corre. circūputo ſeu aufero. Hiero.
ad Euſe. Alię virili habitu veſte mutata erubeſcunt
fęmię eſſe qꝺ natę ſunt: crinē amputāt: ⁊ erigunt faci
es eunuchinas. Idē in ꝓlogo Judith. Multorꝫ codi
cū varietatē vitioſiſſimā amputaui. Sola ea quę in/
telligētia integra verbis chaldeis inuenire potui lati
nis expreſſi. Hinc fit aliud cōpoſitū quod eſt peram
puto: ⁊ ſignificat ꝑfecte ſeu totū puto/incido. Col.li.
viij. Ferro quoqꝫ cautiſſime circūſecari oportet: ne
dū amputat̄ etiā qꝺ infra eſt anīal vulneremus. Id
eñ cū ſauciat̄ venenatā ſaniē mittit: ꝗ repſſū vulnus
ita inſanabile facit/ vt totū ꝑamputandū ſit.

Amula penul. correpta: genus vaſculi ad aquā geſtan/
dā: quod religionis ⁊ expiandorū malorꝫ gratia ge/
ſtatur. Dictū quaſi amola/a moliēdis periculis. Hu
ius diminutiuū eſt amulula.

Amuletū: genus remedij quod aduerſus inuidiā et ve
neficia putatur valentiſſimū: ab amoliendo/ non ab
amulo vaſe dictū. Plini. Infantibus alligat̄ ſuccinū
amuleti ratione formā vaſculi habens.

Amurca: ſordes olei quę pręcedunt. Nā quę ſequun/
tur/feces vocantur. Hoc nomen per c. ſcribit̄/ſed ꝓ/
fert̄ per g. vt fit in Caius et Cneus. Hinc examurca
tus: quod eſt ſordibus purgatus. Amurca contra cu
lices ⁊ limaces vim habet maximā.

Amuſſis per duplex ſſ. fabrorꝫ et lapicidarꝫ regula/ qua
ad dirigenda ligna ſaxaqꝫ vtunt̄. Sed late ꝓ oīni or/
dine ponitur. Unde amuſſim aduerbiū/ ⁊ ab eo cōpo
ſita adamuſſim et examuſſim: id eſt recte caſtigate/re
gulariter. Gel.lib.j. Ad hęc ſcripta oīa antiquiora
tā curioſe expectabat/aut virtutes penſitabat/aut vi
tia rimabatur: vt iudiciū eē factū adamuſſim diceres
Examuſſim/examinare ad regulā. Plau. in Am. Si
vera hęc loquitur examuſſim eſt optima. Hinc emuſ
ſicata dicunt̄ quę ad amuſſim facta ſunt.

Amycle pluraliter: nomen eſt vrbis laconię. Tindarī
regio: in qua nati ſunt Caſtor et Pollux. Alia eſt in
Italia inter Tarracinā et Fundos in paludibꝰ/a La
conibus cōdita: vt inquit Seruius. Hinc amycleus
a.um. Amyclei cū pythagoricā ſectā ſequerentur/ vt
abſtinerent cęde animaliū: nec vicinę paludis ſerpen
tes interimerent/ab illis deleti ſunt. Sed cū pꝫho nū/
ciatus eſſet aduentus hoſtiū: poſtea cautū eſt ne quis
amplius nunciaret. Inde ex iprouiſo captę ſunt amy
clę. Hinc prouerbiū. Loqui volo: nā ſcio amyclas ta
cendo perijſſe.

Amydon penul. cor. ciuitas Peonię: de qua auxilia miſ
ſa fuerunt troianis. Juue. Eſt hic amydone relicta.

Amygdala le.pe.cor. nux gręca: grecaqꝫ eſt dictio: quę
⁊ Thaſia dicit̄. Hiero. in li. numerorꝫ. Qui folijs di
latatis i amygdalas deformati ſunt: amygdalū etiā
neutro genere dicit̄ ꝓ fructu. Palla. Gręci aſſerunt
naſci amygdala ſcꝑta/ſi apta teſta nucleū ſanū tollas
⁊ in eo quodlibet ſcribas: ⁊ iterꝫ luto ⁊ porcino ſter/
core inuolutū reponas. Amygdalus ꝓ arbore. Col.
li.iij. Amygdalus ſi parꝫ ferax erit: ꝑforatā arborē la
pidē adigito. Hiero. in Eccle. Amygdalus florebit:
ipinguabit̄ locuſta. Hinc amygdalinꝰ na.nū.pe.cor.
Sere. Fert̄ amygalinę ſuccꝰ nucis eſſe bibendus.

Amyris genꝰ arboris ē: vt inqt Hiero. qꝺ latini putan/
tes myrrhā dictū/ vnguēta interꝑtati ſunt. De cuiꝰ ar
boris noticia hoc ſolū ad nos ꝑuenire potuit: qr odo
rē ſolū habeat ſuauē. nullū tñ afferat fructum.

Amylum pe.cor. latine ſine mola factū: vulgo amydū
dicit̄: Nā α priuatius particula eſt. μυλοσ mola:
quaſi ſine mola. Fit ex triticeo lacte exꝑſſo: cum tritī
cum ꝑ aliquot dies in aqua purgatū eſt.

Amythaon melāpodis pater fuit: qui inter medicos
prę clarus habitus eſt. Siłr ⁊ Chiron.

Amyſtis (vt aiunt) potio quędā eſt apꝺ Thracas. Alij
volūt eſſe ſpeciē poculi: eo ꝙ neceſſe ſit vno ductu po
tionē haurire. Hora. libro.j.car. Baſſum threicia vi
tat amyſtide. Forſan ab α priuatiua et μιγνυμαι mi
ſceri: ⁊ ſic per i. latinum in ꝑncipio eſſet ſcribendū.

A ante N

An aduerbiū interrogandi:et pro nūquid ponitur. Cicero. An ſ᷑o Romulus ille aut paſtores aut conuenas congregaſſe:aut ſabinorū connubia coniunxiſſe:aut finitimorū repreſſiſſe eloquētia videtur. Sed aliquando tranſit in vim coniunctionis/cū ſermo dubitatiuus eſt:et tunc fere ſubiunctiuo iungitur:vt/ Neſcio an viuat pater:dubito an viuat pater: dubito an vera loquaris. Sed qn̄ ſermo opinionis eſt/ꝑ indicatiuū potius loquimur:vt opinor ꝙ pater aut mortuus eſt/aut grauiter ęgrotet.

Anna per duplex nn.interiectio eſt depcātis:et nomen mulieris ꝓpriū:quod interpretat̃ gratia eius.

Ana per ſimplex n.dictio gręca eſt:⁊ apud nos mō ſurſū/modo re ſignificat ανα.

Anabaſus, αναβασιοσ.aſcēſorius. Hiero.cōtra Ruffinū. Jccirco ne cereales et anabaſij tui ꝑ diuerſas ꝓuincias cucurrerūt/vt laudes meas legerent.

Anabathra:pulpita/ gradus ſuperiores ſcanſiles/ aut inſtrumenta ſcabellorū/ aut ſubſellia. Dicta anabathra ab αναβερω:quod eſt ſurſū aſcendo. Juuena. Et quę conducto pendēt anabathra tigillo. αναβαθρα:ſcala vel pulpitum.

Anabolagiū ſeu anaboladiū/ gręco vocabulo dicitur: eo ꝙ de inferioribus ad ſuperiora eleuetur/pectoriꝗ iungatur. Unde et pro amictorio ponitur quo humeri operiuntur:quod ſyndonē vocāt αναβαλλομαι:veſte reijcior.

Anaetis idis.nomen deę cuiuſdā:que a Lydis colebatur:quę a Strabone anaitis dicitur. Erat et Anaitis quędā Armenię regio. Plinius libro.v. Fluit Euphrates derſenē primū:mox anaeitiā regiones Armeniā a capadocia diſcludens.

Anaximenes philoſophus fuit Emyſtrati filius/Anaximandri diſcipulus ſucceſſorꝗ:qui eo die obijt quo Sardis capta fuit.

Anauros fluuius theſſalię:quaſi abſꝗ aura dict᷒. Luc. lib.vj. Quiꝗ nec humentes nebulas/ nec rore madentē. Aera nec tenuē ventos aſpirat anauros. De hoc fluuio vel potius torrente Apollonius poeta in argonauticis lib.iij.plura ſcribit/etiā in nono verſu a principio. Ex Pelio mōte Theſſalię fluit.

Anacephaleoſis pe.ꝓdu. breuis recapitulatio in qua repetitio rerū ſūmatim fit. Hiero. cōtra Joui. Rurſū in iudiciū volumine quaſi viuēs reſurgēſꝗ deſcribitur: et ſub anacephaleoſi opera illius prędicātur. Gręce ανακεφαλεωσισ.

Anacharſis phs ex Scytharū genere/ſapientię admirandę: vt ſcribit Cicero libro quinto Tuſculanarū. Apud ſordidiſſimos ſcythas ſapiens floruit Solonis temporibus:cuius imaginibus inſcriprū eſt lingua ventre pudendis abſtinendū eſſe. Plinius tradit: Anacharſim inueniſſe rotā figuli:cuius circūitu vaſa formātur. Sed ſi(vt inquit Seneca)apud Homerū longe antiquior inueniatur figuli rota: non video quomodo Anacharſis eſſe auctor huius rei potuit. Jbat nudis pedibus: dormiebat in terra:et famē ꝓ pulmēto habebat. Hic leges araneis telis ꝗ̄ſimillimas eſſe dicebat.

Anacliteriū: lectulus: vulgo Mataracius ſuper quo quieſcimus interdiu: qualia celebrantur Florentię tuſcanica. Et apud Lampridiū in Heliogaballo accubita: ab alijs Sibadia dicuntur. ανακαι κλινω και καϊκλινηλεχοσ.

Anadiploſis penult.produc. dici poteſt reduplicatio. ex ανα:quę in cōpoſitione ſignificat re: et διπλωσισ:a verbo διπλοω/duplico. Duplicatio. Eſt em̄ congeminatio dictionis in vltima parte pręcedentis verſus/⁊ prima ſequentis. Uer. Certēt et cygnis vlulę ſit tityrus Orpheus. Orpheus in ſiluis:inter delphinas arion.

Anachorita penult᷒.producta: eremita. Anachoreſis eremus: vnde monachi anachoritę eremū incolētes: quoniā χωροσ locus dicitur:cum ανα verbum: αναχωρεω ſecedo.

Anacreon nomen viri propriū poetę lyrici:a quo metra anacreontica dicta ſunt. Teus patria fuit a Teo ionię ciuitate. Ex qua etiā Hechateus hiſtoric᷒ amauit puer̄ noīe Batillū/viſenda pulchritudine ſpectabilē. De quo Horaci᷒. Nō aliter ſamio dicūt arſiſſe batillo Anacreonta teū. Perūt acino vuę paſſę ſtrā(gulatus.

Anemos penul.ꝓd.latine exanguis dicit̃. Nā αιμα ſanguis a gręcis dicit̃:⁊ a particula eſt ꝓuatiua:inſeritur autē n. ne collidāt inter ſe vocales. Anemos ſ᷑o pe.cor.ventus eſt ανεμοσ.

Anaglypha penult᷒.ꝓducta:nomen habēt ab aſperitate:vt Triglypha celaturis inęqualibus eminentibuſꝗ:ob id:quia nō ſunt lenia ſeu aſpera et plebeia voce Releuia dicūtur: ανα em̄ ſuper:γλυφω ſculpo:anaglyptes ſculptor/anaglyptices ars ſculpendi. Plinius. Nunc anaglypta in aſperitatēꝗ inciſa circūlata auro. Hinc anaglypticus ca.cū. Sidoni᷒ ꝫ anaglyptico metallo.

Anagnoſtes latine lector dicit̃. Nā αναγνωσκω lego. Anagnoſis:recognitio/lectio.

Anagoge ges.penul.ꝓduc.latine receſſus dicit̃:ſubtilis ſiue excelſa/aut ſuperior intelligentia.ab ανα και αγωοθεν ἀνάγωγη ductio.

Analecta: purgamenta cęnarū/et quiſquilię ciborum: quas ſub menſa cadentes vt aſportare poſſint ſcoparij verrentes pauimentū colligunt. Mar. Jn precio ſcopas teſtat̃ palma fuiſſe. Ocia ſed ſcopis nūc analecta dabunt.

Analeſia dicta eſt:eo ꝙ ſanas partes capitis ſenſu priuet. Fit aut naſcit̃ ex negligentia ſtomachi: aut ex nimio cibo/aut ex luxuria/aut pot᷒ frigidos: vel nimiū cogitādo/bibēdo/vel ex indigeſtione cibor̄.

Analogos:latine ꝓportionalis/ſimilis. Analogia penul.ꝓdu. ꝓprietas/ꝓportio ſiue cōuenientia/ ſimilitudo. Cice. Ut analogiā ſtoici nos appellemus conuenientiā/nō placet. Quint᷒.lib.j.inſtitutionū. Analogia ꝑcipue:quā ꝓxime ex gręco trāſferentes in latinū ꝓportionē vocauerūt:hęc eſt eius vis:vt id qđ dubiū eſt:ad aliquid ſilē de quo nō quęrit̃ referat:vt incerta certis ꝓbet:vt ſi quęrat̃ funis maſculini an fęminini generis ſit/ ex eius diminutiuo cognoſcit̃: qꝛ funiculus generis maſculini eſt.

Anapeſtus pes ex duab᷒ ſyllabis breuib᷒ ⁊ tertia lōga: Cōponit̃ ex ανα re:et παιω ferio:eo ꝙ repercutiat dactylū ſono reciproco. A gręcis antidactylus:quaſi dactylo cōtrarius. Cice.lib.ij.Tu. Nō adhibetur ſparthis vlla ſine anapeſtis pedibus reſtitutio.

Anaphe penult᷒.corre.inſula ſponte in mari enata:vt ſcribit Pli.lib.ij. Ammianus quoꝗ. Emerſerūt inquit delos/et hiera/et anaphe/et rhodus. Dicta anaphe ab argonautis:quia tēpeſtate laborantibus intermeſtri luna ex inſperato cōparuiſſet.

Anapolegetos:latine inexcuſabilis.

Anaphora penult᷒.corre.figura quā nos relationē ſeu repetitionē dicere poſſumus:ana em̄ re/et phora latio. Anaphoricos/relatiu᷒:anaphoro/refero. Hęc fit cū eadē dictio bis ſępiuſve ꝑ principia verſuū repetitur:vt apud Uer. Nate meę vires mea magna potentia ſolus. Nate patris ſūmi: qui tela typhoea tēnis. Hāc quidā Epanaphorā vocāt. Anaphorę etiā ſcāſiones ſeu aſcenſiones ſignorū vocātur: ab oriente circū actu mūdi quotidiano factę.

Anathema atis.penult᷒.producta:ſeiunctio quędā dicitur et alienatio:vt eſt apud Apoſtolū ad Romanos. Optabā egoipſe anathema eſſe a Chriſto pro fratrib᷒ meis. Rurſus anathema dicit̃ ab ανα και

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

τιθημι ὀφάθημα oblatio/ſacrificium.
Anathematiço ças. deuoueo/deteſtor.
Anapis pe. ꝓdu. Sicilię fluuius leniter decurrens.
Anarchus: ſine principe vel principio. Am. libro Hexa. Dedit ergo principium mundo: dedit etiam creaturę infirmitatem: ne anarchon/ id eſt principio carentem crederemus.
Anaſtrophe penul. corre. inuerſio vel reuerſio dicitur. Eſt eñ (vt dicit Diodemes) duoꝝ verboꝝ ordo ꝑpoſterus: vt Italiã cõtra/ ꝓ cõtra italiã.
Anas feminini generis. Marti. Tota tibi ponatur anas: ſed pectore tm̃ Et ceruice ſapit: cętera redde coco. Dicta anas ab aſſiduitate natandi. Ex anatum genere quędã germanię dicunť/ ꝙ plus cęteris nutriãt. Huius diminutiuum protulit Plautus in Aſi. Dic igitur me anaticulã columbã vel catellum. Cice. ſcḋo libro. ij. de fin. maſculino genere dixit: Serpere anguiculos/ volare merulas/ natare anaticulos: cornibus vti videmus boues. Hinc anatinus na. num. penul. ꝓdu. Plau in Ru. Ut fortunati ſunt fabri ferrarij: qui apud carbones aſſident: ſemꝑ calẽt: vtinã fortuna anetina nunc vterer: vt cum exiſſem ex aqua/ arerẽ tñ. Eſt ⁊ anas nomen fluuij in Hiſpania. Et anatẽ morbum dixerunt/ quo vetulę laborant.
Anatarius ria. rium. quod ex anate eſt: vt anatarię plumę. Siue quod ad nates pertinet: vt anataria aquila: quę anates venatur. Anatarius anatarij: qui anates cuſtodit paſciturve.
Anatomias vel anatomia: gręci diſſectiões dicunt. Inde anatomia fieri dicit/ cum humanũ corp⁹ diſſecať: vt venę/ nerui et cetera a medicis conſpici poſſint: ab ανα et τεμνω incido. Inde etiã επιτομη.
Anaxarchus nomen proprium philoſophi abderite/ ſectatoriſqꝫ Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontẽ Cypri tyrannum: a quo comprenſus/ coniectuſqꝫ in pilum ptiſanę ſiue mortarium ſaxeũ: quod gręci ολμον vocant. Ibiqꝫ ferreis malleis contuſus/ adeo toleranter pertulit aſperrimos illos cruciatus: vt verbum illud memorabile conduplicauerit: Tunde tunde Anaxarchi follẽ: anaxarchum eñ nõ tundis. Ad vltimũ amputationẽ lingue minitãte tyranno ꝓtin⁹ dentibus abſciſſã ⁊ cõmanducatã linguã in os eius ita patulum conſpuiſſe dicitur.
Anaxagoras penul. corre. Claçomenius philoſophus fuit in phyſicis pręcellẽs. Hic nõ modo generis gloria et diuitijs/ verum animi quoqꝫ magnitudine clariſſimus fuit quippe: qui totum patrimoniũ ſuis ſpõte reliquit. Et cum ab eis negligentię inſimularetur: Quid ergo inquit: nõne vos iſta curatis? Mox abſcedens ad ſpeculandũ rerum naturã: ſe contulit: ſtudio doctrinarũ flagrans. rei ⁊ priuatę et publicę omnino negligens et incurioſus: adeo vt cuidã ſe ita compellanti: Nulla ne tibi patrię cura eſt? Dixit: Mihi ſcḋo patrię cura et quidẽ ſumma eſt/ digitum in cęlum intendẽs. Hic cũ poſt diutinã peregrinationẽ in patriã reueniſſet: poſſeſſioneſqꝫ deſertas vidiſſet. Non eſſem inquit ego ſaluus niſi iſtę perijſſent: qui pluris faciens culturã ingenij ꝙ̃ pręḋioꝝ: famigeratus fuit inter phos. Lampſaci perijt.
Anaxilides: nomen philoſophi: de quo Hiero. contra Joui. ſcribit: ꝙ is lib. ij. philoſophię ferat petitionẽ matrem Platonis phantaſmate Apollinis oppreſſam et ſapientię principẽ: nõ aliter arbitretur niſi de partu virginis editum.
Anaxus fluuius qui fluit per feltrenſem agrum.
Anceſa dicta ſunt ab antiq̃s vaſa quę celata vocamus: ꝙ circumcedendo talia fiant: ipſumqꝫ celare verbum ab eadẽ cauſa dictum eſt. d. cum. l. permutata.
Anceps a caput cõpoſitũ eſt: cum genitiuũ in tis faciat: ſicut alia cõpoſita biceps itis/ triceps/ quatriceps multiceps ⁊ pręceps. Nã quę in pis exeunt/ a capiẽdi ſignificatione veniunt: vt princeps/ manceps/ municeps/ et huiuſmodi. Dictus eſt ergo anceps/ quaſi dubij capitis. Eſt eñ anceps duplex. Lucil. Nemo hos ancipites ferro efferri cardines. Interdum anceps dicit quod ex vtraqꝫ parte acutũ eſt. Idẽ. Uecte atqꝫ ancipiti ferro effringã cardines. Interdum ponitur ꝓ ambiguo. Uer. Anceps pugna diu.
Anchiale ciuitas: de qua Stra. Poſt çephirum inquit anchiale ſupra mare Sardanapoli opus. Ex hac vrbe fuit Athenodorus: qui nõ a Sardanapali/ ſed ab anchiale Japeti filia conditam vult Cydmi matre: a quo nomen vicino flumini.
Anchiſes: nomen ꝓpriũ patris ęnęę ⁊ capis filij.
Ancillę dictę ſunt ab anco Martio: ꝙ is bello magnũ fęminarum numerũ cęperit: ſiue ꝙ antiqui anculare dicebãt miniſtrare. Ex quo dij quoqꝫ ac deę feruntur coli: quibus nomina ſunt anculi ⁊ anculę.
Ancillula diminutiuum eſt.
Ancillor aris. miniſtro vel dedico me ad miniſtrandũ ac ſeruiendũ more ancillarum: quę ſuis miniſtrãt ac ſeruiunt heris. Cicero in Sal. Nõ eñ vni priuatim ancillatus ſum: ſed quantũ quiſqꝫ reipu. ſtuduit/ tantum mihi fuit aut amicus aut aduerſarius.
Ancile per ſimplex l. ⁊ penul. ꝓdu. ſcutum breue nõ rotundum: ſed ita ex vtroqꝫ latere erat reciſum: vt nullus angulus videri poſſet: ⁊ ſummũ infimumqꝫ eius latus medio pateret: dictum ab am et cęſum/ quaſi anciſum. Vel ab ἀγκων qḋ eſt cubitus: vel ab ακησ remediũ: quoniã peſtilentię remediũ fuit. Ferť Numę põpilij tẽpeſtate de cęlo deſcendiſſe: vnãqꝫ ęditã vocẽ: omnium potentiſſimã fore ciuitatẽ ꝙ̃diu id in ea manſiſſet. Itaqꝫ facta ſunt eiuſdem generis plura quibus id miſceretur: ne internoſci cęleſte poſſet. De hoc Ouidius libro. iiij. faſtoꝝ. Ecce leui ſcutum verſatũ leniter aura Decidit: a populo clamor ad aſtra venit. Et lib. v. Atqꝫ ancile vocant quod ab omĩ parte reciſum eſt. Quaqꝫ oculis ſpectes angulus omnis abeſt. Liui. lib. j. Alios itẽ duodecim marti gradiuo legit: tunicęqꝫ pictę inſigne dedit: ⁊ ſuper tunicã ęneum pectori tegmen cęleſtiaqꝫ arma quę ancilia appellanť/ ferre: ac ꝑ vrbẽ ire: canentes carmina cũ tripudijs/ ſolẽniqꝫ ſaltatu iuſſit. Hora. lib. iij. car. Hoc anciliũ declinauit magis auctoritate ſua fret⁹/ ꝙ̃ regula declinãdi ancilioꝝ nois et togę. Iuue. ſcḋo adiectiuum poſuit cũ dixit/ clypeis ancilibus.
Anculi ⁊ anculę: dij deęqꝫ ancillarum putabantur.
Ancus: qui aduncũ brachiũ habet: ⁊ exporrigi nõ põt. Uñ quartus romanoꝝ rex Nume/ ex filia nepos ſic cognoiatus eſt a cubito quẽ incuruũ habebat.
Ancona ſeu ancon more gręco: cubitus vel curu⁹ dicit. Quo noie dicta eſt vrbs piceni ſuper adriatico mari poſita. Solinus. Anconẽ quis ignorat a Siculis cõditã? Pli. lib. iiij. A ſiculis ancon colonia promõtorio chimerico appellata eſt in ipſo flectẽtis ſe ore cubito. Et ancones nõ ſolũ in hoibus/ ſed in parietib⁹ et ꝓmõtorijs cõflexa in cubitos/ aut confracta in humeros dicunť: vt auctor eſt Uictru. Nã de humeris Papi. Cõſedit virideſqꝫ humeros. Sunt ⁊ in mõtibus articuli. Pli. in calce operis.
Anchora penul. corre. dens ferreus: quaſi anca curua manus. dicta ꝙ per hominis manus ſcopulos comprendat. Anchorã primi Tyrrheni inueniſſe feruntur. Hoc nomẽ Ser. aſſerit cõtra regulã recipe aſpirationẽ. Tñ ego aperte video eſſe non latinã dictionẽ ſed gręcã αγχυρα απο του ἀγκυλου καιρεω: ſed ꝙ latine cum ch ſcribatur/ ratio eſt: quoniã κ. tenuis vertiť in χ ſuã aſpiratã.
Anchorarius ria. rium. quod ad anchoram pertinet/ vt funes anchorarij. Hircus. Storias autẽ ex funi/

bus anchorarꝗs tres fecerunt.

Anchorarius: qui curam anchorę habet: vt eam vel demittat vel eleuet.

Ancyra nomen duarũ vrbiũ: quarũ altera eſt phrygię/ altera galathię. Hinc ſynodus ancyritana in iure põtificio ſępe nominaẜ. Dicta ancyra/ ab anchoris nauiũ captarũ a Mitridate: quas Ptolemeus ęgyptij rex ſuppetias gallogręcijs miſerat.

Andrago pe. ꝓduc. mulier animũ virilẽ habens απὸ του ανδροσ και αγειν ab homine agendo.

Andron ſpacium inter duos parietes: in quod pluuia deſcẽdit. Pli. Tam alti abditiꝫ ſecreti illa ratio eſt: ꝙ interiacens andron parietẽ cubiculi hortiꝫ diſtinguit. Quidã accipiunt ꝓ loco in domo anguſtiori: in quo viri plurimũ verſantur: vt gyneciũ in quo mulieres. Eſt etiã hoc nomine (ſicut ſcribit Ptolemeꝰ) oppidum interioris regionis Nili.

Andros inſula vicina Samo cũ oppido eiuſdẽ nominis: quę Aſię adiacet ex oppoſito ad epheſũ. De qua Ouid. lib. xij. meta. Et totidẽ natis andros fraterna potita eſt. Hęc primo dicta fuit Cauros: poſtea Antandros. Hinc andrius andria andriũ.

Andricꝰ penul. cor. Cilicię mons: vt inquit Stra. Quo etiã nomine dictũ eſt flumen apud Pli. lib. v.

Andronitis pe. ꝓdu. locus in domo vbi ſoli viri habitant/ ſicut Gyneconitis vbi ſolę mulieres. Victru. li. vj. Andronites dicũẜ ꝙ i his viri ſine iterpellatiõibꝰ mulierꝫ verſantur: qm̃ ανερ ανηροσ και ανδροσ virũ denotat: vnde androgynus.

Androginos pe. cor. qui vir eſt ⁊ fęmina. Hermaphroditus: απο του ανδροσ και γυνη. i. ab homine ⁊ fęmina. Augꝰ lib. xvj. de ciuiẜ. dei. Androgyni quos etiã hermaphroditos nuncupãt: quis admodũ rari ſint in quibus ſic vterꝫ ſexus apparet: vt ex quo potius debeant accipere nomen incertũ ſit.

Androgyne ſunt populi in aphrica: vt li. vij. Pli. ſcribit vtriuſꝫ naturę inter ſe vicibus coeuntes. Dextera mãma his virilis/ lęua muliebris.

Andrachne herba eſt quę portulaca dicitur.

Andegauia regio gallię: turonibus ac bituricenſibꝰ finitima/ oceanoꝫ proxima.

Androdus nomen ꝓriũ filij codri athenienſiũ regis q̃ epheſum condidit: ⁊ Ioniũ regẽ ibi conſtituit.

Andromon nomẽ eſt eius q̃ colophonẽ ędificauit.

Anromache pe. cor. Hectoris troiani vxor: quę a virili pugna nomẽ ſortita eſt. Nã viri pugna interpretatur. ανδροσμαχη: quaſi viris depugnãs. Fuit eñ virili animo ſepta/ ⁊ veluti quędã virago.

Andromede penul. corre. Cephei et Caſſiopes filia: a perſeo amata et in vxorẽ ducta. Quę Minerue beneficio inter aſtra collocata diciẜ propter perſei virtutẽ: ꝙ eã Ceto propoſitã a periculo liberarat. Oritur in parte piſciũ duodecima.

Anethũ cũ h. genus herbę boni odoris.

Anfractus ab origine duplici fluxum habet. hoc eſt ab ambitu et frangendo. Am. Tenaces ſermonis accępti ipſos eſſe anfractus aurium ipſe vſus nos docet. Siquidẽ vel in concauis montiũ/ vel in receſſu rupium/ vel in anfractu fluminũ vox auditur dulcior: ⁊ reſponſa ſuauia referens echo reſultat.

Angelus latine nuncius. Nam officij nomen eſt/ nõ naturę. Semp eñ ſpũs ſunt: ſed cũ mittunẜ/ vocanẜ angeli.

Anger genus ſerpẽtis: qui cruciator ⁊ ſpatarius dicitur: eſt ⁊ nomen fluuij in Illyrico.

Angor corporis vel animi cruciatus. Sic anxietas et anxietudo. Ci. li. ij. de rep. Quartaꝫ anxietudo prona ad luctũ ⁊ mgrens/ ſemp ſeipſa ſollicitans.

Ango gis. xi. anctũ facere debuit ſicut plãgo. At Dio. Anxus pręteritũ ab angor dixit: nõ anxius quod nomen eſt. Ideo anxũ ab ango ſupinũ eſſe conuenit: qđ tñ minime legi. Eſt autẽ angere cruciare/ ſuffocare/ ꝓmere/ vexare. Et ad animũ ⁊ ad corpus/ et ad vtrũꝫ ꝓmiſcue pertinet. Ad animũ Gelli. Milo ꝗſtabilis homo ſapiẽtię quonã vſꝫ debuerit contra legem/ cõtraꝫ ius pro amico progredi: eaꝫ res in fine quoꝫ vitę ipſo animũ anxit. Ad corpus Co. libro. viij. Cauendũ eſt vt tenerior ſeparetur a validioribus: quia robuſtus angit imbecillũ. Ad vtrunꝫ ꝓmiſcuũ Gel. Dũ pyrrhus rex iuxta Italiã eſſet: ⁊ vnã atꝫ alterã pugnã aſpere pugnauiſſet/ ſatiſꝫ angeretur. Ro. et plęraꝫ Italia ad regẽ deſciuiſſet. Plau. ꝓ abſumo poſuit in Aul. Tũ anxiſſe aquã ſi quis petet. Tñ grecũ eſt αγχω. id eſt ſuffoco.

Angina penul. produ. genus morbi acutiſſimi quo fauces anguntur ac ſtrangulãtur: qui et tonſille dicitur. Imperitũ vulgus medicorũ ſquinantiã vocat: cum Hippocrates et Galenus ſynanchẽ appellitarunt. Pli. Tonſillas ſe iungit ab angina. Dicta angina ꝙ angat. Plautus. Vellẽ me in anginã verti: vt huic aniculę fauces pręoccuparẽ. Macer. Subuenit anginę melli vinoꝫ iugatę. Feſt. Anginã vinariã habere dicunẜ qui vino ſuffocantur.

Angiportus et angiportũ vtroꝫ modo dicitur: quem alij dicunt eſſe viam ſine exitu: alij vicũ anguſtũ ⁊ flexuoſum in modũ anguis. Varro libro. j. de lin. lati. Quod exitũ nõ habet ac peruiũ/ nõ eſt angiportũ: ⁊ id anguſtũ ab angendo et portu. Alij ꝙ inter portus ſit anguſtus locꝰ: hoc eſt inter domos: quas vel portus vel inſulas veteres dixerũt. Alij artas vias: quas gręci στενοπουσ appellant. Feſt. Angiportus eſt iter cõpendiariũ in oppido: quaſi anguſtus ad portũ aditus. Nã quę ſunt latiores fereꝫ militares prętorię cõſulares plateę nominantur: vt inquit Vict. Vl. Angiportũ a portu dictũ eſt: portus ꝯo cõcluſus ⁊ munitus locus eſt quẽadmodũ ⁊ ſtatio: ab importãdis exportãdiſꝫ mercibꝰ nomẽ habẽs. Teren. in Adel. Id quidẽ angiportũ nõ eſt ꝑuiũ. Et i Phor. Sed hinc concedã in angiportũ hunc deſertũ.

Anguſtus a. um. ſtrictus: a quo anguſto as. quod eſt ſtringo. Unde et coanguſto: vt apud Euangel. Et coanguſtabunt te vndiꝫ.

Anguſtia: ſtrictitudo quę tam ad animũ q̃ ad corpus pertinet. Ambroſiꝰ. Et inter anguſtias animi et corporis anhelo cruciabatur ſpiritu.

Angule populi in aphrica ad garamãtas. Fertur eorꝫ fęminas nocte qua nubunt omniũ ſtupro patere/ i reliquum pudicas eſſe.

Angulus penul. corre. locus eſt quẽ duo parietes iungunt: dictus ꝙ ibi anguſtus ſit locus.

Anglia/ quę Britãnia ab eruditis dicitur: inſula inſignis in oceano: quę vndiꝫ a circũfuſo mari complexa eſt: nuſꝫ iuncta cõtinẽti: ſed ab omni orbe noſtro diuiſa: quę quondã ab albis rupibus quas mare abluit Albion dicebaẜ. Hãc primũ Troes incoluerũt: qui Troia diſiecta fugerunt excisam patriã: palladiſꝫ oraculo claſſe in hanc inſulã migrauerunt: atꝫ gygantes tunc inſulã tenẽtes/ multis victos pręlijs expugnauerũt. Hanc poſtmodũ lõgo tẽporꝫ tractu: ſaxones qui ſunt illuſtres alemãnię populi oppreſſere: agroſꝫ ⁊ opes inter legatos/ ſaxonũ regina Angela diuiſit. Atꝫ vt linguę pariter et gentis memoria in deuicta inſula ſempiternũ foret: ab Angela/ cuiꝰ ductu victa eſt: Angliã tellurẽ illã vocauit: q̃q̃ plęriꝫ Angliã velut noſtri orbis angulũ ꝓdicent dictã. Situs ipſius eſt/ vt contra aſpectũ gallię ⁊ hiſpanię ſita ſit. Eius ambitus quadrageſies octies ⁊ ſeptuagintaquinꝫ milibus paſſuũ conſtat. De hac inſula vide in Britonũ hiſtoria/ ⁊ in dictione Britãnia.

Anguis tam fę. q̃ maſcu. generis: ꝓ ſerpente in aquis degente. Val. lib. j. L. Sylla conſul ſociali bello cũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in agro Nolano ante ꝓtoriũ imolaret ſubito ab vna parte are prolapſam anguẽ ꝓſpexit. Frequẽtius tñ maſ. genere ꝓfert. Unde ⁊ anguiculus diminutiuũ facit: vt apud Cice. Serpe anguiculos. Anguis quãdo ſenuerit perdit aſpectuȝ. Et ſi voluerit redire ad iuuentutẽ ieiunat. xl. diebus: vt laxetur pellis eius/ et ſic anguſtũ foramen inquirit/ vt dum nititur exire inde pellem ſenectutis dimittat.

Anguimanus vocati ſunt elephãti: quia ꝓboſcis quã manũ diximus vocari ad omnẽ partẽ vertitur. Lucre. lib. v. Anguimanus belli docuerũt vulnera peni Sufferre ⁊ magnas martis turbare cateruas.

Anguifer: qui a grecis dicitur οφιουχοσ.

Anguille piſciũ ſole exanimes nõ fluitãt. Non ouo/ nõ coitu eas ꝓcreari ſcribit. Ariſt. Dicte anguille ꝙ ſpecie anguẽ reꝑſentant. Uar. Ex parte a ſimilibus aliq̃ rebus ſunt tranſlata: vt anguilla ⁊ lingula.

Anhelo as: pe. p. ex am ⁊ halo. m. in. n. mutata ſignificat anxie halo. Uñ ⁊ ꝓ ardẽter cupio ꝑ trãſlationem poni ꝯſueuit. Aug. Ibat ſpirãs ⁊ anhelans cedes.

Anhelitus us: pe. cor. ipſe ſpiritus anxie actus.

Anhelus a um pe. pro. Uir. Et ſenibus medicantur anhelis. Amb. Anhelo cruciabat̃ ſpiritu.

Anhelator: qui id vitiȷ̃ patitur. Pli. li. xxij. Anhelatoribus: ⁊ in tuſſi vetuſta cum porro ex aceto datur.

Animus ⁊ anima in hoc differunt: ꝙ aĩa ſit vite. In homine autẽ q̃ttuor aĩas eſſe cõſtat. Uitaleȝ. ſ. que ⁊ in vermibus eſt: qui tantũ mouent̃. Senſualẽ vt in brutis animalib⁹ in q̇bus eſt ſenſus ⁊ timoris et gaudij. Intellectualẽ: q̃ eſt in hoibus tantũ q̇ ⁊ cogitare ⁊ iudicare poſſunt. Et que infra oẽs eſt phyſicam: hoc eſt naturalẽ vt ea que eſt in arboribus et herbis: que ⁊ ſi non mouentur: vitam tamen habent cum naſcantur: creſcant et pereant. Animus conſilij licet hec a poetis plerũq; abuſiue vſurpent̃. Aug. Animus eſt ſubſtantia quedã rõnis particeps regendo corpori accodata. Ci. li. j. Tuſ. ſic diſſerit. Animũ autem alij animã etiã fere noſtri declarant nominari. Nam et agere animã: ⁊ efflare animã dicimus. Et aĩos et bene animatos et ex animi ſentẽtia. Ipſe autẽ animus ab aĩa eſt dictus. Sciendũ tñ eſt ꝙ animus ꝓ anima plerũq; ſumitur: vt apud eundẽ in Cato. Qui ſi in hoc erro ꝙ animos ĩmortales credã: libẽter erro. Et iterũ. Sic mihi perſuaſi: ſic ſentio cum tanta celeritate animorũ ⁊c. Eius contrariũ eſt inanimis: qui aĩa caret. Similiter exanimus ſiue exanimis. Semianimus q̇ ſemiuiuus eſt. Sumitur pro ingenio ſiue intellectu. Sal. Omnis homines patres con. qui de rebus dubijs conſultant ab omni odio/ amicitia/ ira/ atq; miſericordia vacuos eſſe decet: haud facile animus verũ prouidet: vbi illa officiunt: neq; quiſq; omniũ libidini ſimul et vſui paruit. Ubi enim intẽderis ingeniũ valet. Si libido poſſidet ea dominat̃: animus nil valet. Aliquando pro voluntate ſiue affectu et delectatiõe vt apud eundeȝ. Ita ſemꝑ imperiũ ad optimũ quẽq; animus bono transfertur. Plau. i epi. Captiuã adoleſcentulã de preda mercatus eſt. Quid ego a te audio? hoc qđ fabulor. Cur eam emerit? Animi cauſa. Quot ille animos habet? Uar. lib. iij. de re ruſ. Dic illud alteruȝ genus ornithonis: qui animi cauſa conſtitutus a te ſub caſino fertur. Hic fit vnanimis qui vnius eſt animi voluntatis. Quandoq; pro ſpiritu ſiue flatu ac vẽto. Lac. li. de opi. Alij ſanguinẽ animã eſſe dixerunt: alij ignẽ: alij ventum: vnde aĩa vel animus nomẽ accepit qđ grece ventus ανεμοσ dicit̃. Cice. lib. j. Tuſcu. Si aĩa animus eſt: fortaſſe diſſipabitur. i. ventus. Et iterum. Siue illi animi ſint animales. i. ſpirituales. Teren. in adel. Animũ recipe. i. ſpiritũ ſiue flatum recupera ſeu quieſce. Nõnunq; ꝓ ira. Unde illud. Pone animos ⁊ pulſus abi. Sed recius de anima dicit̃. Pli. Ergo et hec animi aſperitas ſiue potius anime dulciore ſucco mitigatur. Interdum pro memoria: Uir. Omnia fert etas animũ quoq;. Sepe etiaȝ pro fortitudine: Unde animoſus magnanimus ⁊ puſillanim⁹. De anima ꝙ⁊ a qua animatur corpus et a qua animus eſſe dicitur Sal. At nobis eſt domi inopia: foris es alienuȝ: mala res ſpes multo aſperior: deniq; quid reliqui habemus ꝑter miſeram animã. Iuue. Nunc et ventis animam cõmitte dolato: Confiſus ligno: digitis a morte remotis: Quattuor: aut ſeptem. ſi ſit latiſſima theda. Similiter anima ponitur pro mente id eſt pro aĩo. Macro. Tunc eñ anima libera eſt ⁊ nulla corporis contagione impedita. Aliquãdo ponitur pro vento ſiue ſpiritu aut flatu et oris odore. Uirg. Quantum ignes/ animeq; valent. Hor. Impellũt anime littora Trachie. Plau. in Aſi. Dic amabo an fetet aĩa vxoris tue. Uirgi. Animas et olentia medi Ora fouent illo. Greci aĩam. ψυχην vocãt q̃ſi αναψυχη ꝙ reſpirando refrigeret. Cauſa eñ corporis viuendi eſt reſpirandi et refrigerandi vim exhibens: vel quaſi φυσικην ꝙ ſcȝ phyſim. i. naturã. Auctor Plutarc. in cratillo. Orige. in li. Periarchon. Terẽ. Hoc vbi audiui ad fores ſuſpenſo gradu placido ire perrexi. acceſſi: aſtiti: aĩam cõpreſſi: aurẽ admoui. Plau. Ne quid emittat anime dormiens. Et anima capitur pro ira. Plau. Animã cõprime. Hic animoſus et animatus pro iracundo. Sumitur et pro aqua. Idem. Ni ego illi puteo ſi occepſo animã omneȝ intertraxero. Uarro poſuit animã pro ſomno. Et phrygias audire animas. Uirg. pro ipſo homine. Ite ait egregias animas que ſanguine nobis hãc patriã peperere ſuo

Animula diminutiuũ ab aĩa. Ser. Sul. In vnius mulercule animula iactura facta eſt.

Animal ab anima eſt: et eſt ſubſtantia aĩata ſenſibilis.

Animalis et hoc animale qđ eſt ex animali: ſiue qđ habet animã. Unde veteres animales deos dixerũt q̇ de animalibus eſſent facti: vt penates. Et aĩalis dicit̃ ſpiritualis. Ci. lib. Tuſc. Siue illi animi ſint aĩales. Huius contrarium eſt exanimalis: qui nõ eſt animal vel ꝙ ſine anima eſt. Plau. in Bac. Nam neq; bellona mihi vnq; neq; mars credidit in illum exanimalẽ faxo niue exheredẽ fecero vite ſue. Hinc animalitas pro ipſa animalis eſſentia.

Animans generis fe. et aliquãdo neutri. Cice. de natu. Animantiũ alie corijs tecte: alie villis veſtite. Et ſignificat qđ habet animã ſicut qñ eſt adiectiuũ. Cice. lib. iiij. ad heren. Sed inuẽtio ſimiliũ facilis erit ſi q̇s res ſibi om̃es animãtes et inanimãtes mutas et eloquẽtes. Dicuntur inter ſe animãtia et animalia. Nã animantia ſuperiorẽ tenent locum et animalia ſub ſe habent atq; cõplectunt̃ tanq; genus ſpeciem. Sunt eñ quedã que animã habẽt nec ſunt aĩalia: ſed animãtia ſicuti ſatis et arbuſtis aĩam habentẽ ineſſe tradũt: quã philoſophi recẽtiores vegetatiuam appellant: itaq; viuere et mori illa dicimus: nec animalia tñ ſed animantia nuncupantur: vt docet Sene. lib. viij. epiſtolarũ moralium. Interdũ tamen animãtia dicunt̃ animalia. Unde dicimus Animantiũ tria eſſe genera. Terrenum/ volatile/ et aquatile.

Animoſus habens in ſe vehementiã animi: ſiue qui eſt elati ſpũs. Oui. Pyrrh⁹ achilleides animoſus imagine patris. Ci. in Cato. Ex quo fit vt animoſior etiã ſenectus ſit q̃ adoleſcẽtia. Et animoſus dicitur iracũdus. Uir. Quos aĩoſi euri aſſidue frãgũtq; feruntq; Et ea pars aĩe in qua ire ſedes eſt: vocat̃ animoſa.

Animulus dimi. Plau. Mi animule mi olympio.

Animo as: fortem reddo: delibero ⁊ quaſi animũ induco/ ſiue animũ incito. Et ſic ab anim⁹ deſcẽdit. Clau. li. iij. Qualis peſtiferas aĩare ad ꝓlia taxos: Torua

Megera ruit. Hiero. ad Euſto. Sic ordinata: ſic ra/
tioni conformia mādata ſororibus preferas: vt etiaz
depꝛauate ſupbie mentes animētur ad obediētie ſe/
mitas. Macro. Animati ſunt ergo veteres ad faciē/
dā diſcretionē. Aliqñ animare eſt animā induere et
viuificare. Tuncq; ab anima ſiue ab aīo cum pro aīa
capitur fit. Lactā. li. j. Id incōueniēs eſt deo: qui ve/
rus pater eſt: per quez ſumus: ⁊ cuiꝰ toti ſumꝰ: a quo
fingimur/animamur/et illuminamur. Col. li. ix. Die/
bus quibus animant oua: et in ſpeciē volucrū cōfor/
mant. Inde fit aīatus et inanimatꝰ Ci. li. ij. offi. Par
tim inquit ſunt inanimata: vt aurū et argentū. Par/
ticipiū tñ p̄ſentis tēporis animās ſicut pauloante di
ctum eſt/ſignificāt qđ habet animā: vt apud eundem
lib. j. offi. Principio generi animātiū omni a natura
tributū eſt/ vt ſe vitam corpuſq; tueatur. Huius ver/
bi compoſitum et contrarium eſt exanimo quod eſt
anima priuo.

Animatus etiam ab animo fit: ſicut a tunica tunicatus:
A galea galeatus: cum animus ſumitur ꝓ voluntate
Cice. D. Bru. Ita paratus ſeu animatus eſſe debes
vt nihil facias niſi iuſſus. i. eam voluntatē habere de
bes. Aliquando animatus dicitur iratus. Idē. Ego
ꝗ̄o nihil ita animato homine miſerius dicerem.

Animaduerto. i. aīm illuc verto: hoc eſt ſenſus in illud
qđ fit intendo/cogito/intueor/conſidero. Hie. in lib.
iiij. Reg. Animaduertite q̄t occaſiones q̄rat. Plau.
Aīaduerte hominē ſBalbidū. Ci. li. j. de di. Exprecta
nutrix aīaduertit dormientē circūplicatum ſerpentis
amplexu. Aliqñ aīaduertere ſignificat punire/oppu
gnare/verberare/iram exercere: ſed cū actō median/
te in: vt aīaduerſum in quoſdaz inquit Sueto. Inde
aīaduerſiōes dicte et animaduerſi ipſi puniti. Pau.
Corpora aīaduerſoꝝ quibuſlibet pereūtibꝰ ad ſepul
turam danda. Plau. Is cū in herū aīaduertiſſet gra
uius. i. iram cōuertiſſet. Ter. in An. aliter poſuit. Ea
p̄mū aīaduertēda iniuria eſt. i. caſtigāda ⁊ vindicāda
Hinc aīaduerſio qđ modo ꝯſiderationē: modo puni
tionē ſignificat. Et aīaduerſor punitor. Apu. Exponā
breuiter qđ animaduerſor meus fecit.

Ania: Romana mulier/ que cū eā propinquus mone/
ret: vt alteri viro nuberet. Eſſe eñ ei et etatem inte/
gram et faciem bonā. Nequaq; hoc faciā inquit. Si
eñ virum bonū iuuenero vt ante habui: nolo time/
re ne perdam. Si malum quid neceſſe eſt poſt bonuz
peſſimum ſuſtinere.

Anio anienis: pe. pro. nomen fluuij in agro tyburtino q̄
e ſublimi in vallē ſubiectaz preceps fertur. Hor. Et
p̄ceps anio ⁊ tyburti lucꝰ. Hinc anienꝰ a um. Prop.
Siue aniena tuus tinxerit vnda pedes. Anieni no/
men indidit Anius rex etruſcoꝝ/qui inſequēs Cethe
gū filie raptorē: cū eum aſſequi nō poſſet in fluuiū in/
ſiluit: ibiq; extinctus: vt anio vocaret effecit.

Annitor pe. pro. contra nitor: opitulor. Salu. Poſtea
Piſo in citeriorem hiſpaniā queſtor ꝓpretor miſſus
eſt annitente Craſſo q̄ eū infeſtū inimicū. Cn. Pom/
peio nouerat. Et anniti eſt valde ſiue intētius niti. et
conari: incūbere ad aliq̄d agendū. Ci. in Lel. Sic na
tura ſolitariū nihil amat: ſemp̄q; ad aliud tanq; ad/
miniculū annitit: qđ in amiciſſimo q̄q; dulciſſimū eſt

Annaſcor iuxta naſcor. Gel. Dentes quoq; ⁊ in ſeptem
primis mēſibus: ⁊ ſeptenos ex vtraq; parte gigni et
cadere annis ſeptimis ⁊ geminos annaſci annis fe/
re bis ſeptenis. Hinc agnatus ⁊ agnatio in quibus
ſubtrahitur n. que ꝓ d. poneret: ⁊ ponit g.

Annoto as: pe. cor. iuxta ſiue ad aliquid noto: intitulo:
ſigno. Lactā. li. v. Et auſus eſt libros ſuos nefarios
ac dei hoſtes annotare.

Annus a circuitu tēporis/cū veteres am pro circū po/
nant: ⁊ nare fluere. Ser. ab anulo dici exiſtimat: ꝙ in
ſe redeat: quaſi anulus. Vir. Atq; in ſe ſua p̄ veſtigia
voluit annus: ſed tunc Virgilius. περιφρασ, ικωσ
expreſſit εριαυʃορ. Nam menſibus in ſe incurrēti/
bus voluitur. Sol eñ per duodecim zodiaci ſigna
excurrens annū cōficit: vnde apud egyptios ante in/
uentas litteras dracone picto ſuā mordentē caudam
qui in ſe recurreret indicabatur. Alij ab annotatione
deriuant ab αρα et ρεοω. renouo quia ſemp̄ reno/
uatur. Alij a greco ερρορ. Unde apud nos dicimꝰ
trienniū illi ʃριερρορ. Eſt autē triplex annus luna/
ris. xxx. dies habens. Solſtitialis qui duodecim con
tinet mēſes: Qui dicitur ſolis anfractus cū peractis.
ccclxv. diebus et quadrāte ad eadem ſyderū loca re/
dit. Qui etiā annus vertēs dicit. Et magnus annus
quē eſſe voluerūt omnibus planetis in eundē locum
recurrētibꝰ. Et hoc fit ſm Ciceronez ad hortēſiū poſt
annos duodecies mille nongentos quinquaginta
quattuor ſolſtitiales.

Annales dicuntur res geſte que de anno in annū in hi/
ſtorias redigūtur: noſtriq; tēporis eſſe poſſunt. Vñ
Vir. Et vacet annales noſtroꝝ audire laborū. Hiſto
ria res geſtas narrat: ⁊ ab etatis noſtre memoria re/
motas. Ci. lib. ij. de ora. Erat eñ hiſtoria nil aliud ni/
ſi annaliū confectio. Gel. ſic habet. Recte annales
hiſtorias appellaueris. Sed nō continuo quicq̄d hi/
ſtoria fuerit annales appellare poſſis. Sunt eñ vtre/
q; rerū geſtarū narratio. Earū tñ ꝓprie rerū ſit hiſto/
ria quibus gerendis interfuit is qui narret Annales
ꝗ̄o cum res geſte pluriū annorū ſeruato cuiuſq; anni
ordine memorie tradunt. Cum autē nō p̄ annos ſed
per dies ſingulos res geſte ſcribuntur: diariū vocat

Annalis ⁊ hoc annale qđ ad annos ptinet. Unde legē
annalē dixerunt que preſcribebat legitimā ad peten/
dum magiſtratū etatē. Ci. li. de legibus Ciuitatē an/
nali lege ſeruato. Dicit et tēpus annale qđ eſt anni.
Var. Et quoniā tēpora duoꝝ generū ſunt: vnū anna/
le qđ ſol circuitu ſuo finit. Alteruz menſtruū qđ luna
circūiens cōprehendit.

Annarius a. um: idē qđ annalis: vt lex annaria ab anti/
quis dicebat qua finiunt anni magiſtratus capiendi
vt inquit Feſtus.

Annilis ⁊ hoc annile: pe. pro. dicitur quaſi ſenilis ⁊ eta
te grandi. Col. lib. j. Parentē omniū terrā: ſicut mu/
liebrē ſexum etate annili iam confectā pro generādis
eſſe fetibus inhabilem. Anilis vero per ſimplex n.
ab anu vetula fit.

Anniculаris ⁊ hoc anniculare: idē eſt qđ annilis. Aug.
Delyrare tibi videor auare cū hec loquor: annicula/
ria tibi videntur hec verba.

Anniculus a um: qđ eſt vnius anni: vt anniculus puer
annicula puella: anniculū iumentū. Nec de animali/
bus tantū: ſed etiā de inanimatis: vt anniculū vinū.
Pli. lib. xiij. Ergo plātaria inſtituūt: anniculaſq; trāſ/
ferūt ⁊ iterū bimas. De pueris tñ magis dicitur per
diminutiuū: vt bimulus puer: quia intra hos annos
adhuc paruus eſt.

Annuus a um: qđ vnius anni ſpacio cōtinetur: ſicut di
urnus qđ diei: annuū quoq; dicimus quod fit ſingu/
lis annis. Virgiliꝰ. Atq; annua magne ſacra refer ce
reri. Annua abſolute dicunt alimenta in ſingulos an
nos. Iuuena. Sunt que tortoribus annua preſtent.
Vlp. Si cui annuū fuerit legatū relictum ſine adie/
ctione ſūme id videri relictuz. Sueto. de Tyberio.
Peculio ꝯceſſo a patre prebitiſq; annuis fraudauit
per ſpeciem publici iuris.

Anniuerſarius a um: quod ſingulis vertentibus an/
nis fieri ſolet.

Annuatim aduerbiuz ab anno. Plinius lib. ij. Hiero.
teſte. Qui tradit ſingula milia talentum annuatim
thuris penſitaſſe arabes regibus perſarum.

Anniuerſarius a um: quod ſingulis annis ſtatutis temporibus reuertitur: ſicuti ſacra anniuerſaria. Scribit Val. ꝙ antipater Sidonius poeta omnibus annis vno die natali tantū corripiebatꝫ febre. Sue. de Aug. Quaſdam ⁊ anniuerſarias: ac certo tempore recurrentes experiebatur.

Anniuerſalis ⁊ hoc anniuerſale: anni circulus.

Annoſus a um: qđ eſt vetuſtū quaſi multoꝝ annorū.

Anno as: annū ago: a quo fit compoſitum perennio qđ ſignificat annum perficio.

Annona ne. penul. pro. ab anno inclinari videtur ⁊ eſt prouentus frugū vnius anni: quaſi alimonia nō frumenti ſolū: ſed etiaꝫ aliarū rerū. Col. li. ix. Vel lactis annona ꝑmittit. Abuſiue tñ pro ipſo victu capitur. Cice. li. ij. de diui. Putarā annonā in macello cariorem fore. Annonā etiā veteres menſtruā vel annuā mercedē ac ſtipendiū nominarunt. Vege. de re mili. Torques aureus ſolide virtutis ꝓmiū fuit quē ꝗ meruiſſet ꝓter laudē duplas ꝯſequebatꝫ annonas. Hinc annonaria ꝓuiſio: ⁊ annonarie leges dicte ſunt.

Anus us: generis fe. ⁊ prima cor. vetula dicitꝫ ab annorū multitudinē vocata: cū antiꝗ cōſonantē nō geminarēt. Vel ab α et νουσ ſenſus: vel intellectus ab νοεω intelligo: inde νοοσ ⁊ ꝑ ſinerisim νουσ ꝙ iam ſit ſine ſenſu. Hinc fit anilis ⁊ hoc anile quod eſt anus/ vel qđ ad anum pertinet.

Anicula diminutiuū pro vetula. Dicitur et ancilla vt docet Varro.

Anus ni: generis maſculini ⁊ prima ꝓducta: pars poſterior verēda: quo noīe dictus eſt ⁊ fluuius quidā.

Annulus per duplex. nn. paruus annus dicitur: ꝑ ſimplex aliud ſignificat: ſcilicet paruas nates et ornamētum digitorum.

Anulus pro digitoꝝ ornamēto a circuitu vocatus eſt/ ſiue a rotūditate ꝗſi annus: greci a digitis dactylon appellauerūt a noſtris dicitꝫ etiā digiti. Plau. in pe. Atqꝫ vt opinor digitos in manibꝰ nō habēt: ꝗd iam qꝛ incedūt cū anulatis auribus. Apud nos priſci vngulū ⁊ vnguinū vocabāt: poſtea ⁊ nr̄i ⁊ greci ſymbolū dixere. Nā ſymbolus nota eſt ⁊ ſignū et anuli militie note erant. Condulū quoqꝫ et condaliū veteres anulū nūcupauere. Plau. i Tri. In thermopolio cōdaliū es oblitus. Et paulo poſt. Inter eos ne hoīes condaliū te redipiſci poſtulas? Mos fuit veterū gerere anulū in digito ſiniſtre manus qui eſt minimo ꝓximus. Cauſa eſt quoniā vt Macro. ſcribit inſectis humanis corporibus repertū eſt neruum quendam tenuiſſimū: ab eo digito ad cor hominis ꝑuenire. Et ideo viſum veteribus vt ille digitus anulo tanqꝫ corona circūdaretur.

Anellus diminutiuū ab anulo. Horatius in Ser. Sepe notatus cuꝫ tribus anellis modo leua priſcus inani. Cicero. Cuius imaginē non modo in tabulis nr̄i familiares: ſed etiā in poculis ⁊ in anellis habebāt.

Anularis ad anulū pertinens. Anulatus anulis plenꝰ.

Anomaluꝫ penultima correpta: dicitur inequale: quia diſſimile eſt: ab α ſine νομοσ lex: quaſi extra regulam: anomalū etiā dicitꝫ aſperum: variuꝫ. Anomalia inequalitas: ⁊ grecum eſt/ ανωμᾶλοσ.

Anonymum: penultima correpta: ſine nomine ⁊ obſcurum: Legimus autem populos eſſe in aphrica athlātes dictos: qui ſunt anonymi: hoc eſt ſine ꝓprijs nominibus: qui in vniuerſum athlantes tantū vocitantꝫ ſic ſemper per ypſylon in penulti. ονομα vertitur: vt Hieronymus.

Anophytus penultima correpta: latine dicitur deſuꝑnatus: ab ανω και φυω οθεν Το φυΤον.

Anodyna vocantur que leuationem doloris ſomnum accerſendo molliunt: ab α priuatiua et ωδιν dolor pariendi: ſed interponitur ν ne collidantur vocales vt reeo: redeo.

Anibal nomen viri carthaginenſis in re militari preſtantiſſimi: qui cum minor vigintiquinqꝫ annis eſſet: Imperator electus Hiſpaniā bello ſubegit. Alpes tranſiuit: que inuie videbantur. Romanorum duces tribus prelijs vicit. Romanoſqꝫ maxima clade apud cānas affecit. Grece tñ dicitur. αρειβασ ἄρειβαυ.

Anquirere circūquerere eſt.

Anquina penultima producta: funis: nauis: quo ad malum atenna cōſtringitnr. De qua Cinna. Atqꝫ anquina regat ſtabilem fortiſſima curſu.

Anquiromachus penultima correpta genꝰ nauigij dictus: ꝙ celeritate ſui anchoris et inſtrumentis reliquis nauiū vehendi ſit aptus.

Anſa vaſis auris vtrinqꝫ prominens: qua. ſ. manibus teneri ſolet. Virgilius. Et grauis attrita pendebat cantharus anſa. Ponitur quandoqꝫ pro fibula: ſeu fixula que calceis inſuitur. Tibul. Anſaqꝫ compreſſos alligat arta pedes.

Anſula diminutiuū ab anſa: quo vſus eſt Auguſtinus libro. viij. con. pro annulo: quo fiunt cathene licet per tranſlationem. Ex voluntate (inquit) peruerſa facta eſt libido. Et dum ſeruitur libidini: facta eſt conſuetudo. Et dum conſuetudini non reſiſtitur/ facta eſt neceſſitas: quibus quaſi anſulis quibuſdam ſibimet innexis: vnde cathenam appellaui tenebat me obſtrictum dura ſeruitute.

Anſanctus dicitur omni ex parte ſanctus.

Anſer: ocha ab anatando. auis eſt/ que nocturnas excubas celebrat. Vigilias enim ſuas cantus aſſiduitate teſtatur. Hinc anſerinus na num. Plinius. Tubera et quecunqꝫ emolliri opus ſit: efficaciſſime anſerino adipe curantur.

Antandros phrygie vrbs ad meridieꝫ poſita quam habitauere leleges finitimi cilicibus aborigines olim cum habitarēt acarnaniam a duce lelege/ leleges appellati ſunt. Et ab eius nepote Teleboo Teleboi. Hi migrauerunt in Aſiam ⁊ dicti fuere Cares. Sed de hoc latius in dictione leleges. De hac Virgilius Claſſemqꝫ ſub ipſa antandro. Antandrum vero ſaxum magis qꝫ inſula inter Tenedum et Chium: qua Aegeus ſinus panditur a dextera nauigantibus.

Antacites: penultima correpta: amnis aſie: a quo piſces antacei ſalſamentum nobile. Importantur antacei ⁊ ex boryſthene vt inquit Herodotus.

Ante: modo aduerbiuꝫ: modo prepoſitio eſt: aduerbiū quando nulli deſeruit caſui: et ſignificat antea. Virgilius Ante leues ergo paſcentur in ethere cerui. Hoc accidit enim multis prepoſitionibus. Nec mirum quando aduerbijs etiam quibuſdam liceat vim prepoſitionis aſſumere: vt pridie nonas. Itaqꝫ apud: circum/ ante/ poſt/ et relique tunc prepoſitiones iure appellantur: quando caſibus adiuncte tranſitionem facere oſtenduntur/ quod eſt proprium ipſarū. Quādo vero ſine caſibus ſunt aduerbia. Sed cum eſt prepoſitio ſeperari et componi ſolet. Separata quandoqꝫ perſonam: quandoqꝫ locum: quādoqꝫ tempus denotat: vt ante ora parentum: ante templum: ante duos annos. Compoſita plerumqꝫ ſignificat: et componitur cum dictione incipiente a c. vt antecapio. e: vt anteeo. f. vt antefero. g. vt antegradior. l. vt antelucanus. p. vt antepono. ſ. vt anteſto. Ab ante fiunt deriuatiua: vt Antica/ Antiquus/ antes/ antenna/ et huiuſmodi.

Anti prepoſitio greca que in compoſitione plerumqꝫ contradicit: et aliquando ſignificat re. et aliquando pro. Extra compoſitionem conſtruitur apud eos cuꝫ genitiuo. Et tunc apud nos ſignificat pro.

Anterius: antehac et ab hoc tempore. Fit enim ab ante ſicut a poſt poſterius: ⁊ a ſub ſubterius quo vſus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eſt Boetius. Sidonius ad Domitiū. Que nā potiſſimā anterius e aulibus noſtris culina fumaret.
Ante alios: ſuper alios: plus aliis: prius aliis: vel preter alios.
Anteambulo as. Uide in dictione ambulo.
Antarcticus: penultima correpta quartus circulus celi eo ꝙ contrarius ſit circulo quem arcticon nominamus. A noſtris dicitur polus meridionalis.
Ante. arum tantum pluraliter: oſtiorum latera dicuntur a quibus antipagmenta.
Antea aduerbium eiuſdem ſignificationis cuȝ ante: cōponitur ex ante et ea/ vt oſtendit Priſcianus: q̄uis tantum tempus denotet.
Anteeo is: tam datiuo q̄ accuſatiuo iungitur: et ſignificat ante vado: precello. Plau. in Am. Uirtus omnibus rebus anteit. Saluſtius in Jugur. Et cum omnis gloria anteiret: omnibus tn̄ charus erat.
Anteos apud nos idem eſt quod contrarius: propriuȝ nomen gigantis terre filii: magno ac procero corpore in libya apud lixum oppidum a flumine mauritanie eiuſdē nominis ita vocatū: q̄ locus Antei regio dr: robore ac fortitudīe nemini cedētis. Quotiēs mēbra labore defecta tactu terre eſſent recreabant̄ quē Hercules paleſtra pectori aſtrictū expirare coegit.
Antarium: bellum qđ ante vrbem geritur.
Antecapio is: preuenio/ anticipo. Saluſtius. Conſul optimuȝ factu ratus: nocte que inſtabat antecapere ne quid ſpacio nouaretur.
Antecedo penultima producta: precedo/ anteuado/ et conſtruitur tam cum accuſatiuo q̄ cum datiuo. Decius Brutus Ciceroni. Biduo me Antonius anteceſſit itinere: multo maiora fugiens q̄ ego ſequeus. Cicero pro archia Celeriter antecedere omnibus ingeniis contigit.
Antecello idem eſt quod precello. Cicero pro Cornelio. Qui eloquētia ceteris antecellis.
Antecenium: cibus qui ante cenam ſumitur. Uulgo merenda.
Antefero: penultima correpta. antepono. Cicero. Cecinne. Cum vel iniquiſſimam pacem iuſtiſſimo bello anteferam. Ambro. Fuit ſapientie deo credere nec filii gratiam anteferre authoris precepto.
Antefixa dicuntur que ex opere figulino: ſub tectis affiguntur ſub ſtillicidio.
Antegradior: anteuado. Cice. Quicquid eſt qđ deceat id apparet cum antegreſſa eſt honeſtas.
Antegradior: veteres pro valde ⁊ pro ſtatim vtebant̄ quaſi anteq̄ res gereretur.
Antehac: non modo ſignificat ante hoc: vt Terentius in And. Nam quod antehac fecit nihil ad me attinet id eſt ante hoc tempus ſiue hactenus vel vſq̄ modo ſed etiam ante illud tempus: ſicut poſt hac non tantum poſt hoc: verū etiam poſt illud tempus. Saluſt. Sic erat accēſa libidine vt ſepius peteret viros q̄ peteretur: ſed ea ſpe antehac fidē ꝑdiderat.
Antilena: qua pectus iumenti cingitur: ſicut poſtilena que ſub cauda ponitur
Anteloquor: prius loquor: a quo antiloquium primus in dicendo locus/ ſiue prior locutio. Macrobius. Hic aſſenſi omnes pretextato anteloquiū detulerūt.
Anteluco/ antelucas/ ſiue antelucor penul. producta ſignificat ante lucē vigilo.
Antelucanus antelucana antelucanū: quod eſt ante lucem. Cice. M. Catoni. Ex antelucano tempore vſq̄ ad horam diei decimam magna multitudine hoſtium occiſa. Jtem contra Catil. Quorum omnis induſtria vite et vigilandi labor in antelucanis cenis exprimit̄
Antelucani venti qui aut ex fluminibus aut ex aliquo ſinu feruntur.
Antica. Uide in dictione poſtica.

Anticatones dicti ſunt duo libri quos Ceſar contra Catonem ſcripſit. Suetonius. Reliquit et de analogia duos libros: et anticatones totidem: nomen eſt compoſitum ex greco et latino. Nam vt Quintilia. inquit. Ex peregrino et noſtro componuntur dictiones: vt epitogiū ⁊ anticato.
Antemalorum: gyphen eſt. id eſt ſubunio: quia ſub vno accentu due dictiones proferuntur. Eſt enim vnitas quaſi cōpoſitio. Nam ſignificat preteritorū malorum.
Antemon: penultima producta: velum quod poteſt facilius obliquari: quo naute in ſummo tempeſtatis diſcrimine vtuntur.
Antemne: cum m. ante n. vrbs ante amnē dicta: ꝙ eam amnis preterfluat. De qua Uir. lib. vii. Antemneq̄ tegmina tuta cauant capitum.
Antenna: ꝑ duplex nn. lignuȝ ꝑ trāſuerſum in malo poſitum in quo velum alligatur: a circūtenendo dicta. Plinius libro. j. Non antennas ſolum: verum ipſa nauigia contorta frangens.
Ante oculos minus eſt q̄ coram. Nam coram proximitatem ſignificat: Ante oculos poteſt etiam longe intelligi. Terentius in Eu. Que mihi ante oculos coram.
Antae: lapides ſunt qui vtrūq̄ latus oſtii muniūt. alio nomine paraſtade authore Uictruuio.
Antes nomen ab ante deductum: quo ſignificātur eminentes lapides: ſiue vltime columne quadrate quibus ſuſtinetur fabrica. Hinc dicti videntur antiani magiſtratus in vrbibus: qui ſemeſtrem magiſtratum exercent qui velut antes columne totius vrbis onere incumbente eam ſuſtinent: ad quam ethymologiam etiam extremos ordines vinearum poſſumus trahere qui anteſtant. Uirgi. li. ii. Georg. Jam canit extremos effetus vinitor antes. Alii macerias accipiunt quibus vineta clauduntur que fiunt de ſiccis lapidibus: ſic dicte a lapidibus eminētioribus qui interponūtur ad maceriā ſuſtentandā.
Antepono is: prefero. Cice. in Lel. Ut amicitiam omnibus rebus anteponatis.
Anteſignanus: ſignorum hoc eſt vexillorum propugnator ſiue defenſor. Nam ſignum pro vexillo ponitur. Liuius lib. iiii. Signa nunc reſiſtentia deferuntur ab anteſignanis: nunc inter ſuos manipulos recipiuntur. Signifer eſt qui vexillum defert. Jdeo Liuius ibi nō ſolum de anteſignanis ſed ſignifero ita loquitur. Jta primo ſtatim prelio cum dictator equitatum immiſſo anteſignanos hoſtium turbaſſet legionum: inde ſigna inferri ꝓpe iuſſit: ſigniferūq̄ ex ſuis vnuȝ cunctantem occidit.
Anteſto as: cum datiuo conſtruitur. Gel. lib. ix. Qui et viribus et magnitudine et adoleſcentia ſimulq̄ virtute ceteris anteſtabat: id eſt antecellebat. Sed hoc per tranſlationē. Nam proprie ſignificat ſicut ſonat. Unde antiſtes ⁊ antiſtitor.
Antiſtes antiſtitis: ex ante ⁊ ſto/ tam feminini q̄ maſculini generis/ qui in aliqua re excellit: vt ſi dicamus Cicero eloquentie antiſtes: quaſi ante ſtans princeps. Ualerius maximus lib. j. Ne dee vetuſtis ritibus perita deeſſet antiſtes. Liuius lib. j. Poticii ab Euandro edocti antiſtites ſacri.
Antiſtitor penultima correpta: quaſi anteſtator. Colu. lib. iiii. Neq̄ enim ſingulis totideȝ antiſtitores poſſit dare qui obſeruent quiq̄ precipiant ne acerbe vue demetantur.
Anteſtor aris: ante iudicem ſtatuo.
Antepagmenta ſunt valuarum ornamenta ꝙ ante valuas appingantur. i. affigantur vel appingant̄ antis
Anteexpectatū tota vna dictio aduerbium ⁊ ſignificat anteq̄ expectaret̄ eius aduētus. Uirgi. li. iiii. Geor. Anteexpectatū poſitis ſtat in agmine caſtris.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Anteuenio/preuenio. Saluſt. in Jugur. Ac per tramites occultos exercitum metelli anteuenit. Plau. in Tri. datiuo iunxit pro coram: venio tempori huic hodie anteueni.

Anteuerto/precedo/preuenio/anticipo. Cicero in Lel. Idipſum cum tecum agere conarer Fannius anteuertit. i. prefatus eſt. Ambro. ad Simplicianuz. Ita mens boni ſpeculatrix ↄſilioꝝ ſuoꝝ eſt: priuſqz examinat quid decoruz atqz honeſtum. Iniquitas ꝟo ope cogitationem anteuertit.

Anteurbanus a um. qđ eſt vrbi propinquū. Unde anteurbana predia dicūtur vrbi propinqua.

Anticipo as penul. corre. antecapio/preuenio: vt eſt illud Strictior eoos ꝓceſſerat aura iugales Aeſtiuuz ſuadens anticipare diem.

Antie ſunt muliebres capilli in fronte demiſſi ꝙ ante faciem ſiti ſint.

Anthinum mel vocatur qđ vere factū eſt: quum ex floribus faui conſtruantur: quos greci τα ανθρα appellant: Uel ꝟo eſtiuum vocatur horeum: ꝙ greci omnes fructus eſtiuos nominãt horeos: quoniam id tempus per excellentiam horam vocant.

Antium: vrbs latij volſcorum caput Romanorū colonia: dictum ꝙ ante alias vrbes in ipſo littore ſita ſit. ad ocium: rerumqz vrbanaꝝ vocationē accōmodata

Antidotum penultima correpta: ex cōtrario datum remedium ſiue medicamentū qđ contra venena datur Nam ⁊ ipſa antidota fere venena ſunt: vt ſit antidotum quaſi venenū cōtra venenū εξ αντι και διδωμαι. Nam contraria contrarijs curantur. Quintil. lib. vij. Tyrānus ſuſpicatus a medico ſuo datum ſibi venenū torſit euz. Et cum id dediſſe ſe negaret: acceſſit alterum medicū: ille datum ei venenū dixit: ſed ſe antidotū daturum. Dicitur ⁊ antidotus genere feminino. Gel. lib. xiiij. Huius regis antidotus celebratiſſima que Mitridates vocatur. Hiero. contra Rufinum. Apud medicos quoqz ꝗdaz antidotus noxios humores temperās ex amaritudine nominatur que dulcis oſtenditur.

Antidotarius liber in quo de antidotis tractatur.

Antidoſis: latine retributio. Significat em̄ quicq̄d alicui ex aduerſo datur. εξ διδωμαι. μ. δωσω.

Antipodoſis. Item retributio ex anti ⁊ apo que re indicant et doſis datio. Figura eſt cū media primis et vltimis cōueniunt: vt veſtrum hoc factum reprendo P. C. non meū: ac pulcherrimū quidē factū: verū vt dixi non meū ſed veſtrum.

Antibacchius: pes bacchio contrarius. Conſtat duabus longis et vltima breui: vt natura.

Antigenes penul. correp. nomen pueri ruſtici.

Antigenus nomen propriū regis macedonū.

Antilochus penultima correpta Neſtoris filius quez in bello troiano Mennon aurore filius interemit. Unde patris p̄ce mortᵘ Achilles Mēnona occidit.

Antigraphiū: latine exemplar dicitur.

Antilogia: dici poteſt contradictio/refragatio vel quaſi contraria oratio.

Antiaxona quaſi contra axem poſita anti contra αξισ axis/Greci αντιαξονα.

Antimachus penultima correpta cum ch. aſpirato nomen viri latine contra pugnans. Mache enim pugnam ſignificat.

Antiquus proprie vetus. Uirgilius. Antiquaſqz domos auiū: deductū vt Uarro docet: ab ante et euuz. Quoniaz vero que antiquiora ſunt fere meliora eſſe conſueuerūt: vt mores vinum ⁊ ſimilia. Plau. Qui vtuntur vino veteri ſapientes puto: et qui libēter veteres expectant fabulas. Ideo factum eſt: vt Antiq̄us quandoqz pro melius vſurpemus. Cicero in Lel. Hoc quidem eſt proprium amicitie ſed antiquior: ⁊ magis a natura profecta. Et antiquus ponit̄ pro nobili ac venerabili. Uirgi. Terra antiqua potens armis. Ab antiquus fit antiquitas pro vetuſtate. Antique ⁊ antiquitus aduerbia.

Antiquarius: rerum antiquarum peritus. Iuuenalis. Ignotoſqz mihi tenet antiquaria verſus. Item antiquarius dicitur qui verba ab vſu remota ⁊ cōmentarios pontificum ⁊ vetuſtiſſima federa et exoletos ſcrutatur authores vt ex his contrahat que non intelligantur: vt quedam ſolus ſcire videatur. Et antiquarius idem qđ antiquus et qui litteras antiquas ſcribit. Aug. ſuper Lucā. Quēadmodum qui videt litteras in codice optime ſcripto ⁊ non nouit legere laudat quidem antiquarij manum admirans apicum pulchritudinem: ſed neſcit quid ſibi velint illi apices

Antiquo as: euacuo aboleo: ⁊ ad ſtatum priſtinū reuoco. Liuius. Omniū reruz cauſa vobis antiquandas cenſeo iſtas rogationes. Et antiquare eſt confirmare Liuius. De plebeo ſenatn antiquabant.

Antiphates: penultima correpta nomen proprium regis leſtrigonum: De quo Uirgilius libro. vij. Et primū antiphaten: is enim ſe primus agebat. Dicitur ⁊ antiphateus.

Antiphona: penultima producta: non autem cor. vox reciproca: duobus choris alternatim pſallentibus. Antiphonas greci primi compoſuerunt: ⁊ apud Latinos diuus. Ambro. inſtituit. Ex hinc in cunctis regionibus occiduis vſus increbruit: ideo autez penultima eſt lōga quoniā eſt ω mega εξ αντι και φωνη vox contra cōmunē vſum ſic Jacobus: cōtra ꝟo Ambroſius ⁊ Gregorius. de quibus plura eſſent dicēda.

Antiphraſis penultima correpta: ſermo per contrariū intelligēdus: vt parce quia nemini parcant. Anti cōtra φρασισ locutio.

Antiſtrophe αντιστροφη dicit̄ cū inter cōiuncta duo que inter ſe pendeant ſit alterna conuerſio: vt ſeruᵘ dn̄i/ ⁊ dn̄s ſerui.

Antipariſtaſis penultima correpta a grecis dicitur: ꝓ quā vbi calidum eſt inde frigus accedit. Ubi frigidū eſt: inde calor expellitur. Hinc putei per hibernū tēpus calent: quia illo ſe calor contulit: cedens frigori ſuperiora poſſidenti.

Antipodes penul. correpta: dicunt̄ qui ↄtra nos poſitī ſunt cōtrarijs veſtigijs quos tamen Aug. lib. xvj. de ciui. dei negat eſſe ſic ſcribens. Qui ꝟo ⁊ antipodas eſſe fabulantur. i. homines a contraria parte vbi ſol oritur quādo occidit nobis aduerſa pedibus noſtris calcare veſtigia/nulla ratione credendū eſt.

Antiptoſis penultima producta latine dici poteſt pro caſu. Figura quando caſus pro caſu ponitur: vt Urbem quā ſtatuo veſtra eſt. Componit̄ enim ex anti. ꝓ πτωσισ caſus ab πιπτω και εν τω παρακειμενω πεπτωκα.

Antitheſis: pe. cor. Figura cum vna littera ponitur ꝓ alia: vt olli pro illi. Cōponitur em̄ ab αντι quod eſt pro: et θεσισ poſitio quaſi pro altero poſitio.

Antiſtechon: item dicitur pro littera. Nam anti pro et ſtechon littera: vt ſella pro ſedda: et magalia pro magaria l. pro r. Nam magal pro magar dicitur qđ penoꝝ liugua villam deſignat: grece. αντιστοιχειον

Antitheton: penultima correpta/obiectū vel cōtra poſitum. Figura cum contrarijs opponunt̄ contraria: vt apud Ouidiū. Frigida pugnabant calidis: humētia ſiccis. Mollia cum duris: ſine pondere habentia pondus. Nam anti/pro vel contra theton poſitum. Perſius. Carmina raſis librat in antithetis doctas poſuiſſe figuras. Auguſti. lib. xj. de ciui. dei. Antitheta que appellantur in ornamētis elocutionis ſunt decentiſſima: que latine appellantur oppoſita: vel qđ expreſſius dicitur contrapoſita: vt apud apoſtolum.

per arma iuſticię a dextris ⁊ a ſiniſtris: per gloriam
et ignobilitatem ab ἀντι και τιθημι.

Anthypophora pe.cor. Figura q̄ fit cū tacite obiectioni
reſpondetur. Nam anti contra hypophero ſubduco
vel ſuffero: quaſi contraria ſubductio.

Antiſthenes: penultima correpta nomen philoſophi ⁊
contra valentiam ſignificat. Hic cum glorioſe docuiſ
ſet rhetoricā audiſſetqꝫ Socratē: dixiſſe fert̄ ad diſci/
pulos. Abite ⁊ magiſtrum querite. Ego em̄ iam rep
peri. Statimqꝫ venditis quę habebat ⁊ publice di/
ſtributis: nihil ſibi pluſqꝫ palliolū reſeruauit.

Antitypum: penultima correpta: latine exemplar: ſimi
lis formę vel contrariū.

Anticyra penultima correpta: inſula ad ſinū adiacens
Maliacum ⁊ Oetam montez cuius meminit Stra.
lib. ix. vbi authorę Pli. Elleborum tutiſſime ſumitur
Ouidius li. iiij. de pon. I bibe dixiſſez purgātes pe
ctora ſuccos Quicquid ⁊ i tota naſcitur anticyra. Vn̄
quotiens inſanum hominē ſignificare voluerunt an/
ticyra egere ſcribunt. Hora. in ar. poę. Si tribus an/
ticyris caput inſanabile nūqꝫ Tonſori licino cōmiſe/
rit. Eſt ⁊ anticyra ciuitas iuxta Cirrham in phocide
regione in corinthum conuerſa ſinum: ab anticyreo
q̄daz Herculis ętate Capariſſus ab Homero dicta.

Antipater: penultima correpta nomen ꝓprium poetę.
Sidonij. Fuere ⁊ alij hoc nomīe vocati. Hic antipa
ter nobili epygrāmate in ſapho decimam inter mu/
ſas eam coaptat.

Antinous ęgypti ciuitas ab Adriani Amaſio ſic dicta
vt ſcribit Hierony. lib. contra Iouinianū.

Anteus gigas libycus quē Hercules occidit: hunc fa/
bulę fingūt quaſi filius terrę fuerit: propter q̄d cadēs
in terram fortior ſoleret aſſurgere.

Antheus cum h. vnus fuit ex Aeneę ducib⁹. Virgili⁹.
Anthea ſergeſtūqꝫ vocat.

Antipathea: diſcordia ſicut Sympatea concordia no/
bilium vt docet Pli. lib. xxxiij. υπάτος conſul.

Antypathus latine proconſul.

Antonomaſia cum accentu in penultima dici poteſt ꝓ
nomine. i. vice nominis poſitio. Diome. Antonoma
ſia eſt vocabulum q̄d ſine nomine poſitum loco eius
fungitur: vt eſt Arma virumqꝫ cano: vbi intelligitur
Aeneas. Fit autem tribus modis. Ab animo: vt ma
gnanimus anchiſiades. i. Aeneas. A corpore: vt ipē
arduus. i. Polyphem⁹. Extrinſecus: vt Infęlix puer
atqꝫ impar cōgreſſus Achilli: hoc eſt Troilus: inde
antonomaſticos denominatiue.

Antiochus nomen proprium regis Syrię Seleuci re
gis filij. Fuere ⁊ alij Antiochi Syrię reges. Fuit et
alius Anthiochus Aſcalonita philoſophus Cicero
nis Brutiqꝫ pręceptor.

Antiochia vrbs in Syria quę prius Metropolis Epi
phane ⁊ reblata ab alijs Theopolis: hoc eſt dei ciui/
tas appellata. Hanc Seleucus nicanor in ſuorum
memoriam condidit olympiade. cxix. quam orontes
fluuius interfluit ab occidētali regione: lauat męnia
eius farfar fluuius. Alia eſt antiochia ad perſicuz lit
tus ab Antiocho cui ſother cognomen fuit condita
Ab Antiochia fiunt adiectiua Antiochenus ⁊ An/
thiocenſis.

Antoniorum familia Romę nobiliſſima vetuſtiſſima
qꝫ fuit: vtpote quę ab Antone Herculis filio ⁊ nomi
nata ⁊ oriunda prodit̄.

Anthropus penultima producta. Nam gręce ανϑρω/
πος οϊαρω και τροπη latine homo dicit̄.

Anthropophagi populi Scythię qui humana carne
veſcuntur φαγω enim comedo ſignificat. Hi po/
puli ſunt ad orientem ac ſeptentrionez Maſſagetis:
⁊ circa hos triſtiſſima ſolitudo ⁊ mare quod Tabin
vocant.

Anthropophormitę dicti ſunt qui ſimplicitate ruſtica
deum habere membra arbitrantur. Vnde ⁊ anthro/
pophormitica hęreſis.

Anthraces penultima producta: latine carbones. An/
thraceus carbonarius. Anthracia pruna. Anthraci/
nus color niger: a carbone ꝙ carboni ſimilis ſit: ſiue
ꝙ huiuſmodi color ſit ex tritis in mortario carboni/
bus. Var. de vi. pa. Propinquę adoleſcentulę ⁊ iam
anthracinis proximo amiculo nigello capillo demiſ/
ſo ſequūtur luctū. Rurſus Anthrax ſicut ſcribit Hie
ronymus ad Dama. genus eſt lapidis fulgidi atqꝫ lu
centis quem nos carbunculū interprętamur: ⁊ quē in
duodecim lapidibus inuenimus.

Antlia e. machinula ad hauriendam aquam excogita/
ta. Nam αντλειν latine haurire dicitur. Mar. Cu/
ra laboratas antlia tollit aquas. Et Feſtus antlare
haurire a gręco αντλαω και ενθεν το άντλημα
καλεομεν deſcendit. Liuius. Florem antlabant li
beri ex carcheſijs.

Antrum: crypta latine ſpecus vel cauerna quaſi atrum
vt inquit Ambro. lib. Hexa. ꝙ atro inhorreſcat ſitu
atqꝫ offuſcatione tenebrarum. Nam antrum vocant
ingentem quandam concauitatem in vrbem ductam
ſed miror cur tantus vir dictiunculā etiam puerulis
manifeſtā gręcā τὸ αντρὸν του αντρου latinam
eſſe voluerit: neqꝫ ſudaz citare aut alios gręcos opor
tere. Eſt etiam nomen fluminis in Britannia.

Antus animal: de quo Plinius lib. x. ſcribit ꝙ equoruz
hinnitus imitetur.

Anubis: penultima ꝓducta genitiuū facit anubis vel
idis ⁊ lingua ęgyptiaca dicitur canis in cuius forma
colebatur Mercurius vt inquit Ser. Virg. Omni/
genūqꝫ deū mōſtra ⁊ latrator anubis. Ouidius ſine
titulo. Per tua ſacra pręcor per anubidis ora verēdi
Dio. ſcribit anubim filium fuiſſe Oſiridis qui canem
geſtabat tanqꝫ armorū inſignia. Ex quo ęgyptij canē
venerant̄ ⁊ anubim deū canino capite effingunt.

Anxius ſollicitus męſtus ab ἄγχω μ ἄγξω Vnde
anxietas et anxietudo de quibus ſupra.

Antifex. penul. correpta quaſi angorem anxietatemqꝫ
ferens. Cice. lib. ij. Tuſcu. Nunc dolorū anxiferi tor/
quent vertices: nunc ſerpit ardor.

Anxirus penultima correpta dicit̄ quaſi abſqꝫ raſura
ab α ſine ⁊ ξυρεύω rado. Nam imberbis a Cam
panis colebatur Iupiter. n interponitur ad eupho/
niam vt αμβροσια.

Anxor tam maſ. qꝫ neu. gene. vrbs eſt quam olim Tra/
chinam nunc Tarracinā dicūt Mar. Siue ſalutife/
ris candidus anxur aquis. Hora. Milia tum pranſi
tria repſimus atqꝫ ſubimus Impoſitū ſaxis late can
dentibus anxur. Dicitur autem anxur: vt Seruius
docet q̄r illic colebatur Iupiter anxurus quaſi ανευ
id eſt ſine: ⁊ ξυρος nouacula q̄r barbā nunqꝫ raſiſſet

Anyger ⁊ anygrus fluuius theſſalię. De quo Ouidius
Fundit anygrus aquas.

Anypodetos ανυποδητους gręci vocant qui pedē
bus ſunt nudis.

A ante O

Aonia regio Thracię ab Aone rege Neptuni filio di/
cta: quem factione ſuorum ex apulia pulſum in Boę
tiam tradunt veniſſe: ac de ſuo nomine montanam
regionē Boetię vocitaſſe Aoniā Aoneſqꝫ eius mon/
tes dicūtur. Hinc Aonius aonia um. Ouidius. Se/
parat aonios acteis phocis ab aruis. Similiter Ao/
nides patronymicū a poſſeſſiuo. Iuue. Aptuſqꝫ bi/
bendis fontibus aonidum.

Aorſi populi nō procul Iaxarte fluuio: qua in hyrcanū
mare influit vt inquit Ptolemeus. Alios Plinius
in Europa collocat aorſos. Scribit Strabo Aor/

ſos thanaim accoluiſſe.
Aornos:fuit petra apud Indos preceps ⁊ inuia:mo/
numentis hiſtoricorū celebrata quaſi auibus inacceſ
ſa. A enim priuationē ſignificat ορροσ auem. Scri
bit Plut. Alexandrum cum intellexiſſet hanc petraꝫ
teneri ab homine meticuloſo dixiſſe: nunc locus iſte
facillimus eſt captu.

A Ante P

Apamea:inſula eſt a Tygri fluuio circūfuſa ſic dicta vt
ſcribit Plinius ab Antiochi matre. Eſt et Apamea
bithynię oppidū:quā Nicomedes cognomēto Epi/
phanes Pruſij regis filius de matris Apames noīe
Apameam vocari voluit. quę Myrlea a myrlo co/
lophoniorū duce dicebatur.
Apamia cum i vrbs minoris aſię eſt: ⁊ vna phrygiarū
vrbium maxima fuit. Urbs fuit nomīe Celenis qua
deſtructa Anthiochus ſoter homines trāſtulit in eā
quę poſtea Apamia dicta eſt ⁊ vrbem appellauit de
nomine matris Apamie Artabazi filię quę Seleuco
nicanori nupta fuit. Eſt ⁊ alia vrbs eius nominis in
parthia.
Apageſis pe.cor.aduerbiū gręcum comicū familiari/
ter corripientis eſt qđ ſignificat abduc ſi vis ⁊ remo/
ue. Apul. Apageſis iam cruentos deos.
Apanthropos penulti.producta:latine inhumanus di
citur. Apanthropia inhumanitas.
Apella dici poteſt ſine pelle. Quo noīe vocati ſunt iu/
dei circūciſi. Hor.li.Ser. Credat iudeus appella.
Appelles is:vel etis ſm Priſcianū nomen pictoris exi
mij patria Coi.qui oēs prios genitos futuroſq́ʒ po/
ſtea ſuperauit: ⁊ picturę plura ſolus prope contulit
q̄ʒ cęteri. Fertur Alexandrum macedonē a nullo pin
gi voluiſſe q̄ʒ ab appelle. De hoc Ouidius. Si nūq́ʒ
Uenerem Cous pinxiſſet appelles: Merſa ſub equo
reis illa lateret aquis.
Apenninus per duplex nn. a penna quę eſt ſummitas
Uel apęninus cum oe diph. vt ſcribit Ser. quaſi al/
pes pęni quem Annibal primus ſuperauit. Hic Ita
liam diuiſit incipitq́ʒ a Genua ⁊ ſupra carnos incum
bit. Liuius lib.xxj. Pęninū dicit diſputans.
Aper porcus ſylueſter:ab αφροσ ſpuma ꝙ ſpumam
ore emittat. Uel dicit̄ a feritate quaſi aſper ꝙ hirſu/
tus ſit:ſeu ꝙ in locis aſperis habitet: vt inq̄t Uar.
Aperio:ex ad ⁊ pario vt inquit Priſ.abiecta d.qr ad ſe
quente p.nunq́ʒ abijcitur. Et ſignificat patefacio Te
rētius. Fores aperi. Habetq́ʒ a cor. Iuue. Protulit
vt mons eſt et aperta palluit agna. Quandoq́ʒ dete/
go: Hinc Macro.ait Iuniores ſolitos eſſe non tam
honoris q̄ʒ valitudinis cauſa maioribus caput aperi
re. Statius. Sic fatus apto enſe vocat ſocios. Per
tranſlationem aperire ponitur pro exponere. Plau.
Age iam: ⁊ hoc enigma aperi nobis. Item pro nu/
dare. Cice. Uerentur enim:ne ſi quo caſu acciderit:
vt partes corporis quędam aperiantur: aſpiciantur
non decorę. Item pro vulnerare. Iuue. Fuſte aperi/
re caput cādelam apponere valuis. Huius verbi cō/
poſita ſunt adaperio:qđ eſt valde aperio. A quo ad/
pertile penultima correpta qđ aperit̄ vel aperiri pōt
vt verſatilis axis qui verſat̄ vel verſari poteſt. Oui/
dius de triſ. Apicis a dextra latus hoc adaptile tauri
Exaperio:foras vel valde aperio.
Apeſus untis. montis nomen eſt qui nemeę ſupiacet:
vbi Theſeus Ioui primū operatus creditur. Dictꝰ
ab heroe. cui Apheſas nomen erat. Pap. Mons
erat audaci ſeductus in ęthera dorſo Nomine lernei
dicunt apeſunta coloni Gentibus argolicis olim ſa/
cer. Ab hoc monte apeſuntius Iupiter dictus fuit.
Apes vel potius apis in noīatiuo ſingulari Col.lib.x.
Nam quāto grandior apis atq́ʒ rotūdior tāto peior.
Ouidiꝰ li.xiij. Meta. Non apis inde tulit collectos
ſedula flores. Hoc nomen compoſitū exiſtimāt plę/
riq́ʒ ab a ſine ⁊ pes: ꝙ ſine pedibus naſci videatur id
genus volucris. Dicente Uirgi. Trunca pedū pri/
mo. Sed cū non ſeruet analogiā: ſicut cętera cōpoſi/
ta: Bipes edis:tripes edis:compes edis:magis ſim
plex iudicandū eſt. Creātur apes ex bobus ſicut ſca/
brones ex equis:fuci ex mulis: veſpę ex aſinis
Apis idis:vel apis apud ęgyptios bos dicitur qui ⁊ p
numine colitur. Luc. Et ſacer in cineres magni ma/
ctabitur apis. Hinc etiā dictus eſt ſerapis:a quibuſ/
dam Oſiris. Aug.lib.xviij.de ciuita.dei. Rex argi/
uorū apis nauibus tranſuectus in ęgyptū cū ibi mor
tuus fuiſſet factꝰ eſt Serapis:omniū maximus egy/
ptioꝝ deus. Noīs autē huius cur nō apis etiaꝫ poſt
mortē/ſed Serapis appellatus ſit/facillimā rationē
Uarro reddit. Quia eñ arca in qua mortuus ponit̄
qđ oēs iam ſarcophagū vocāt. σοροσ ſoros dicit̄
gręce/⁊ ibi eū ſepultū venerari cęperunt priuſq́ʒ tem
plū eius eſſet extructum velut ſoroſapis vel ſorapis
primo:deinde vna littera vt fieri ſolet cōmutata ſera
pis dictus eſt. Ille autem quē mirabili vanitate dece
pta ęgyptus in honorē eius diuitijs affluētibꝰ alebat
qm̄ eū ſine ſarcophago viuū venerabatur apis nō ſe/
rapis vocabatur: Quo boue mortuo quoniā quęre/
batur et reperiebat̄ vitulus coloris eiuſdem:mirum
quoddā ⁊ diuinitus ſibi procuratū eſſe credebāt. Eſt
etiam apis vicus in aphrica: quia nobilis religione
ęgypti locus eſſet.
Apianus a um.quod apes auide ſumūt. Unde apianę
vuę dictę ſunt q̄s vt inq̄t Col.muſcę inſectantur: nūc
vulgo a muſcis muſcatellę dicunt̄. Gręci ſticā vocāt
etiam a quodam ſapore quaſi caſtorio. Pli.lib.xiiij.
Apianę apes dedere cognomē pręcipue eaꝝ auide.
Apiarius qui curat ſiue qui poſſidet apes. Pli.lib.xxj.
Prouētū eñ ſperāt apiarij large floreſcēte thymo.
Apiariū:locus vbi apes cōſident:hoc eſt vbi aluei apū
tenentur:qđ meliſſon a meliſſis:hoc eſt apibus etiaꝫ
⁊ mellariū nominat̄. Col.lib.x. Non eſt dubitandū
quin ędificio iunctū apium maceria circūdemus ſed
in ea pte quę tetris latrinę ſterquilinijſq́ʒ ⁊ balnei odo
ribus libera eſt.
Apiculo diminutiuū:parua apis. Pli.lib.vij. Quadri
gam ex eadem materia quaꝫ muſca integeret alis fa/
bricatam ⁊ nauē quā apicula pennis abſcōderet. Di/
citur ⁊ apecula ab apes noīatiuo quę merops etiam
vocatur. Uirg. Meropes aliępq́ʒ volucres.
Apiaſtra illa auis dicitur quę apes comedit.
Apium herba folia habens petroſelino ſimilia ſed ma
iora ex qua fiebant apud antiquos coronę victoribꝰ
ſacri certaminis Nemeę. Iuue. Gaudētis fędo pere
grina ad pulpita ſaltu Proſtitui graięq́ʒ apium me/
ruiſſe coronę. Ab apij etiā nū corona quā L. Apius
in achaia meruit:apioꝝ gentē Romę eſſe cognomia/
tā legimus. Quidā hoc nomen ab Apice deducunt
qr antiqui apiceꝫ capitis apio coronabāt. Hanc her
bam gręci Selinon dicunt:cuius multa ſunt genera.
Qđ eñ ſponte in humidis naſcitur Heleoſelinū di/
citur ελοσ eñ dicitur palus: vno folio eſt nec hirſu/
tum:quod in ſiccis hippoſelinuꝫ quo equi libenter
veſcuntur:pluribus folijs eſt ſimile heleoſelino. Id
et petroſelinum ⁊ oluſatrum ſiue olīſatrum nuncu/
patur. Tertium oreoſelinū quaſi montanū apium
cicutę folij radice tenui.
Apiaſtrum herba eſt quę a meliſſis meliſſephylon ap/
pellatur. hoc eſt apiū folium. Et a melle dicitur mel/
litena. nullo magis flore gaudent apes.
Apicę oues dictę ſūt q̄ nō amplo corpore ſint nec mul
tam lanam habent circa corpus totum.
Apia via Romę ab Apio claudio ſic vocata.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Apinę: penul. coꝛ. nuces vocantur: quę cutez verius q̃ putamen adeo mollem habent vt ſimul mandant.

Apina arboꝛ quaſi minime pinus: quę pinus picea dicitur ꝙ pice potius q̃ pino ſimilis ſit. Apina etiam tricaꝫ duo oppida apulię fuerunt: quę Diomedes euertit Tantali ignominia vt in prouerbio ludibriū tranſierint. Quoties eñ rem nullius precij oſtendere volum⁹ Apinas ⁊ tricas noīamus. Mar. Sint apinę tricęꝫ ⁊ ſi quid vilius iſtis.

Apidanus penultima coꝛrepta fluuius theſſalię. Luc. libꝛo. j. It gurgite vaſto Apidanus nunq̃ꝫ celer niſi mixtus enipheus.

Apex pꝛopꝛię virga in ſummo flaminis pileo: in cuius extremo modica lana eſt: qđ pꝛimū conſtat ad albam Aſcanium inſtituiſſe. Plerūꝫ tamen ſumit pꝛo ſumma verticis parte: ꝙ longe ſit a pedibus. Aliquādo etiam pꝛo cęli ſiue galeri: ſeu montis aut litterę ſummitate: Pꝛo diſtinctionis nota: Pꝛo honoꝛe vel pꝛo aliqua re cuius ſummitas eſt acuminata Colu. li. v. Eiuſꝫ velut apex pꝛonus iminens mucro vocatur. Ponitur et pꝛo ſacerdotū ſeu pontificum infula quā vulgo mitram vocāt. Val. libꝛo. j. At ſulpitio inter ſacrificandum e capite apex pꝛolapſus eidem ſacerdotium abſtulit. Cicero ꝟo tranſtulit ad authoꝛitatē magnā. Apex inquit ſenectutis eſt authoꝛitas quanta fuit in. M. Celio Metello.

Apiculus diminutiuū paruus apex: quod et apiculum dicitur. Feſtus. Apiculum filum quo flamines velatum apicem gerunt.

Apexabo: inteſtinum ſanguine plenum: admixto pingui ſic dictum ꝙ in ſummitate quiddam quaſi in capite apicem habet.

Appion nomē fuit grāmatici celebꝛis qui vt Sen. ſcribit ſub C. Cęſare tota circūdatus eſt gręcia.

Apheresis: penultima coꝛrepta: ⁊ antepenultima cum ae diph. dici poteſt abſciſſio. Figura quę a pꝛincipio dictionis litteram vel ſyllabam aufert: vt pone metū pꝛo depone. ἐξ απο καὶ αἰρῦυμαι πεισ φκατα την δασειαν αποβλητου τουο.

Aphꝛica: regio ab ἀ ſine ⁊ φρίκη frigus quaſi ſine frigoꝛe. Hanc tertiā oꝛbis partem plerīꝫ dixerunt.

Aphꝛos latine ſpuma. Inde aphꝛoditem Venerem dicimus quia de maris ſpuma concępta fert̄. Aphꝛonitrum: ſpuma nitri. Aphꝛodiſia dicuntur venerę voluptates.

Aphilos pe. coꝛ. dicitur qui nullum habet amicum.

Aplanes penul. pꝛodu. dicitur non vagus inerrabilis. Macro. lib. j. de ſum. Hic eniz cęlum quod aplanes ſphęra vocitetur partem vnam: ſeptem ꝟo ſphęras quę vagę nominantur.

Applodo is pe. pꝛodu. Vide in dictione plodo.

Apluda pe. pꝛod. a quibuſdam interpꝛętatur furfur: a quibuſdam ſoꝛbitionis genus liquidiſſimū. Plinius docet Appludam vocari purgamenta milij ⁊ pannici ⁊ ſiſamę: cum in frumēta palea ducatur. Dicta apluda ab applodendo ꝙ pꝛopter tenuitatē (quia minutiſſima eſt) ſpiritu deijciatur. Neuius. Ne hercle appluda eſt hodie q̃ꝫ tu leuioꝛ.

Apocalypſis latine reuelatio. Ex απο quere in cōpoſitione ſignificat ⁊ καλυπτω velo.

Apocope pe. coꝛ. Amputatio. Ex απὸ quęre vel ab: ⁊ κοπτω ſcindo amputo. Figura qñ vltima littera vel ſyllaba tollitur: vt peculi pꝛo peculij.

Apocryphus a um. pe. coꝛ. latine abſconditus ſecret⁹. Ex απὸ quę exaggerat rem et κρυπτω abſcondo. Illa ꝟo ſcriptura dicitur apocrypha: cuius occulta oꝛigo eſt ⁊ in qua licet inueniatur aliqua veritas: tñ pꝛopter multa falſa nulla eſt in eis canonica veritas.

Apocriſarius latine dici poteſt reſponſalis. Ex απὸ κοινομαι quod ſignificat reſpondeo. Et ponitur ꝑ legato. Apocriſis reſponſum.

Apodixis euidens pꝛobatio: demonſtratio ſiue experimentū. Unde Apodixes grāmatice vulgo dicuntur geometricę pꝛobationes. Ambꝛo. Crudeliſſima omnium fęminarū ad filium meum voluſti apodixen tuę artis magicę demōſtrare. Gel. Apodixis apodixim vtriuſꝫ callens cum ea quę dubia aut obſcura ſunt ꝑ ea quę ambigua non ſunt illuſtrantur: ſed cum in lingua cōmuni ſcribatur δεικνυμι demonſtro per ει in pꝛincipio και μι δειξω. Locus ille debet emendari apodexis per e in penultima.

Apoditerium latiue ſpoliatoꝛium: Locus in quo loturi aut ſudaturi veſtes deponebant: quas capſarij ſeruabant. Nam απο δυειν exuere dicitur. Pli. ad Apollinarē. Inde appodyterium balnei laxum ⁊ hilare excipit cella frigedaria: i qua baptiſteriū amplū atꝫ opacum δυνω και δυω ingredioꝛ quaſi veſtē ingrediamur απο pꝛiuat. i. ex veſte exeo.

Apologus penul. coꝛ. Fabula in qua bꝛuta animalia loqui introducūtur. Nam eſt quędam ex humilibus rebus compoſita foꝛma ac ſpecies: ad videndum quę ⁊ apologatio dicitur.

Apologia rñſio vel ſatiſfactio defēſio: ſeu excuſatio q̃ ⁊ apologeticō ⁊ apologema atis dr̄ Vñ apologetic⁹ liber. i. ſatiſfactiōalis. Hiero. ad Pamma. ⁊ Oceanū Quis pꝛudentioꝛ/ doctioꝛ/ eloquentioꝛ Euſebio et Didymo aſſertoꝛib⁹ Oꝛigenis inueniri poteſt: quorum alter ſex voluminibus τασ απολογιασ id eſt defenſiones ſcribens ita eū vt ſe ſenſiſſe ꝯfirmat.

Apolatiço apolatiças: contemno. Plautus in epidi. Auxilia mihi et ſuppetię ſunt domi apolatiço inimicos omnis.

Apophoꝛetum ἀπόφορητόν penultima pꝛoducta munus quod dari ſolebat ſaturnalibus: quē moꝛem hodie quoꝫ ſeruamus menſe decēbꝛis in natali ſaluatoꝛis die. Suetoni⁹ in Domi. Dabat ſicuti ſaturnalibus viris apophoꝛeta ita per kalendas martias fęminis. Idem in Cal. Agitato cithio comeſſatione quędam in apophoꝛetis in tres ſeſtertium contulit. Dicta apophoꝛeta αφόρεω qđ ab his q̃s ſalutabāt referrent ἀπόφορειν eñ mō auferre mō referre ſignificat. Apophoꝛeta etiam dicuntur vaſa a ferendo. Atheneus. Vaſa quę conuiuis apponebātur vt ſecum ea ferrent: donoꝫ haberent ἀπόφορητα vocabant.

Apocataſtaſis ἀπόκατάστασισ latine inſtauratio. Apocataſticus inſtauratus.

Apophaſis: penultima coꝛrepta: negatio: abnuentia. Ex απο re ⁊ φασισ reſponſio apophatica negātia.

Apoſiopiſis penultima coꝛrepta a Cicerone dicitur reticentia a Celſo obticentia: alij iuterruptionem appellant quod eſt ſileo vel taceo. Nam eſt q̄ſi interceptum ſilentium. Figura indignantibus familiaris in qua verbum extrinſecus ſubintelligitur. Virgilius. Quos ego: deeſt enim puniā vel quid ſimile.

Apotheoſis penultima pꝛoducta: conſecratio ſeu deificatio. Ex ἀπο quę ab indicat ⁊ θεωσισ diuinitas: quaſi a diuinitate pꝛocedēs. Unde Ser. in daphnin apotheoſin dixit relationem in deos cum. ſ. hominē inter deos numeramus apotheoo deifico.

Apodes penultima coꝛrepta aues quędam ꝙ careant vſu pedum. Alio nomine Cypſelli dicuntur ex hyrūdinum genere: volant plurimum/ nidificant in ſcopulis atꝫ in editioꝛib⁹ domibus. Quies eis niſi in nido nulla: aut pendēt aut iacent. Plinius libꝛo. x. Plurimum volant quę apodes vocātur quia careant vſu pedū. Huius noīatiuus ſingularis eſt apus apodis.

Apollo apollinis ⁊ Apollos. Apollo ſm gręcam declinationem: creditus fuit deus quem gręci etiam φοιβόν hoc eſt ſolē appellāt. Cui vt Macrob. inquit

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

varię fuerunt poteſtates. Nā fuit author carminis: pręſes vaticinij: ſagittandi peritiā habuit: artē medicinę percalluit: et chorde vocalis. Idez dicit̃ liber ꝙ libere peruaget̃ per aerē. Dictus apollo ab a. ſine: et polli multi ꝙ ſolus ipſe luceat.

Apollinares ludi qui in honorem apollinis fiebant. Et apollinaris nomen ꝓprium.

Apollonius nomē philoſophi alabadēſis/ſiue Tianei qui rhodijs vixit. Vñ ⁊ rhodius appellatus eſt. Hic dictus eſt a Sueto. clariſſimus dicendi magiſter ſub quo vt Plutarchus ſcribit Cicero ⁊ Cęſar condiſcipuli fuere. Hic Pythagoricus philoſophus dum Epheſi vitā ageret: ⁊ forte ī multitudine diſputaret per eā horam qua domitianus interficiebatur defix⁹ et elinguis ſtetit. Tum autē exclamauit Euge Stephane pulchre: Stephane ꝑcute peccatorē: pulſaſti: vulneraſti: et interfęciſti.

Apollonia ciuitas Epiri corinthiorū colonia: optimis olim inſtituta legibus: vulgo his tēporib⁹ Vallonia noiat̃. De hac Stra. Condidere apolloniā corinthij Corcyſteiq3 ab Aeante fluuio ſtadijs decem a mari ſexaginta. Eſt et Apollonia inter inſulas thracię cis Iſtrum amnem locata.

Apollodorus nomen proprium pictoris excellentis: ⁊ nomen oratoris pergameni.

Apoliydes penultima producta: latine deperditi dici poſſunt απολλυμι pereo.

Aponus penul. correp. fluuius ſeu fons calidis aquis: haud lōge a patauio. Vel vicus vbi balneę ſūt. Lu. lib. vj. Colle ſedens aponus terris vbi fumifer exit. Atq3 anthenorei diſpergit̃ vnda timaui. Apona aūt non tam: quia contra morbos ſint dicunt̃: q̄3 q2 citra dolorem vllum afferant remedium. Unde patauini quoq3 fontes appellati ſūt aponi: vt Caſſiodoro placet εξ αστεριτικησ και πονοσ τοαλγοσ και μοχθισμοσ.

Apophthegma atis. acuta reſponſio εξ ἀποφθεγγεσθαι.

Apoplexia ſiue apoplexis ſubita percuſſio: quam ſequitur mors εξ ἀποπληττω. μ. αποπληξω ictu conſterno.

Apoplectici ſunt quos dicimus attonitos quorū videlicet et corp⁹ et mēs ſtupet ictu fulminis aut morbo. Hie. in chronicis. Valentinianum ſubiti ſanguinis corruptione mortuū ſcribit: quę grece apoplexis vocatur. Perſuaſum autē vulgo eſt cū quis repentina morte corruit: euenire id gutta ſanguinis e capite in cor delata. Quod q̇dē et Spartian⁹ Capitolinuſue iam tunc credi paſſim demonſtrat.

Aporia/penuria indigentia. Nam ἄπορος aporos indigens et paup̱ dicit̃. Vñ apud eccleſiaſti. Aporia hominis in cogitatu illius.

Aporior aris. conuicior/et quaſi paup̱ abijcior.

Apoſtaſia cum accētu in pe. elongatio/defectio/rebellio. Apoſtata ſiue apoſtaticus rebellis. Hier. Niſi venerit diſceſſio primū quod grece dicit̃. αποστασια εξιστιμι. μ. στησω.

Apoſtato as. penul. cor. rebello. Cypri. ad Corneliū. Intereſſe debet inter eos qui velut apoſtatauerunt: et ad ſeculū cui renūciauerāt reuerſi gētiliter viuūt: vel ad hereticos tranſfugę facti cōtra eccleſiā pernicialia arma ſuſcipiūt. Hinc formauit nomē verbale. Hierony. in ezechiele. Mitto inquit ego te ad gentes apoſtatrices.

Apoſtema atis. penultima ꝓducta. ἀποστημά vomica eſt quę ⁊ ſuppuratio a latinis cū cōcurſus mali humoris in aliqua parte corporis factus eſt. Sz proprie ἀποστημά ſpatium diſtantia εξ αφιστημι μ. αποστησω.

Apoſtolus latine miſſus: ſiue nuncius dicitur αποστελλω mitto.

Apoſtrophe penul. corre. dici poteſt cōuerſio. Figura cum ad aliquem per ſecundā perſonam fit cōuerſio: vt Te nūc alloquor africane/cui⁹ mortui nomē ſplendori ac decori eſt ciuitati.

Apoſtrophus accent⁹ colliſiuus in fine alicui⁹ dictiōis denotās vocalē ꝑcedētis dictiōis eliſam ꝓpter hiatū: vt αφων αποαμβροσιου καλεπιρου.

Apotheca: cella vinaria. Ply. Vina ī apothecis canis ortu mutantur. Proprie tamen eſt in qua vinum et conſeruatur et venditur. Item tantum pecuniarum detinent vini apothecę: nec alia res maius incrementum ſentit. Apud iuriſconſultos accipitur pro quodam obligationis genere.

Apotamia: maior pars ſemitoni quę a latinis diſciſſio poteſt dici εξ απο και τεμνω ενθεντομη.

Apoxima: aqua cocta cum varijs condimentis.

Apoximenos: gręci vocant eos qui e corporib⁹ ſordes detergunt quaſi diſtringentes.

Apparo as. penultima correpta ſignificat ad dignitatem quandā ac pompam me apto. Cicero lib. iij. de Orat. Illa quę in apparatu fori appellant̃ inſignia. Pręparo vero anteparo quę vtilia mihi fore credo. Idem lib. j. offi. Facile totius vitę curſum videt ad eamq3 degendam ꝑparat res neceſſarias. Et q̄q3 apparatus videatur vtrunq3 ſignificare: vt apparatus belli quaſi pręparatio: id tamē potius eſt ex quadam conſequētia q̄3 proprietate. Nam vt dicimus naues non modo inſtructas/ſed etiam ornatas: quia vt inſtructiores ad bellum: eo pulchriores ſunt ita apparatum belli vocamus quę ad bellum quodaz decore et ornatu aptantur.

Appareo es. penul. ꝓ. ſignificat videor. Virg. Apparet liquido ſublimis in aere niſus. Et apparere ē de improuiſo ſe oſtendere. Cice. Cum equites Antonij apparuiſſent. Itē Obedire et preſto eſſe ad obſequium. Virg. libro. xij. Hę Iouis ad ſolium ſeuiq3 ad limina regis Apparent. Hinc

Apparitores dicti ſunt ꝙ appareāt ⁊ preſto ſint ad obſequium qui et ſtatores dicunt̃: vt ſunt hi qui magiſtratibus circūſtāt parati ad obſequendū. Quādoq3 apparitores tabellariorū officio fungebant̃. Dabat̃ eñ comes magiſtratibus qui ⁊ ſalarium a repu. licet paruū accipiebat. Cice. in Ver acti. v. Tuus apparitor parua mercede populi conductus.

Apparitura ipſum miniſteriū: ſcribit Suet. lib. de grāmaticis. Orbiliū apparitură feciſſe magiſtratib⁹ ſignificās eū fuiſſe apparitorē miniſtrūq3 magiſtratū.

Apparitio: oſtēſio quę grece epiphania dicit̃. Et apparitio pro ipſis apparitoribus accipit̃ qui ꝓſto ſunt. Ambro. Miſſa apparitione cū ingenti ſtrepitu ſuis eam tribunalibus ꝑcepit ſiſti.

Apparitoriū dicit̃ omē id q̄ parat̃/vel adiutorium.

Appello as. nomino. Cicero. Pub. Scipionem qui primus africanus appellatus ſit. Itez appellare eſt comiter ſeu familiariter nominare vocare. Ouidius libro. j. faſ. Iamq3 potens miſſo genitorem appellat amico Suet. in Ceſa. Appellatiſq3 de repu. patrib⁹ id eſt nominatis vocatiſq3. Itē inuitare. Unde Vlp. de iniurijs. Appellare eſt blanda oratione alterius pudicitiā attentare. Ambroſius. Per ſeipſum ⁊ per notos et per affines cępit aures virginis appellare. Interdū pro appellare. Afra. Appellat huc ad mollem noſtram nauiculā. Interdum ꝓ aduocare. Unde appellatus dicitur ad quem facta eſt prouocatio. Quintilia. Appellabatur a creditorib⁹. ſ. vt ſolueret debitū. Interdū eſt poſt ſententiā tanq3 male latam contra aliquē agere. Unde Vlp. Qui appellat: maiorem iudicem debet appellare. Dicimuſq3 appello principem et ad principem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Appellare ex aduerſo eſt nomina per antiſtrophen imponere: vt qui herbā illā omni duricia carentē holoſteon vocauit quo ſignificat̄ tota oſſea.

Appellatio aduocatio/ſiue prouocatio. Et appellatio vt docet Ser. eſt vt propria nomina: vt hic Cato ille brutus: vocabulū eſt quo res inanimales enūciant̄. Nomen eſt quod deus vel homo.

Appello is. per geminum pp. appuli: appulſum ſignificat ꝯduco vel adduco: vt cū e pelagis quis ad littus acceſſerit: vt ille appulit ad portum vel in portū vel portui. Vir. Hinc me digreſſum veſtris deꝰ appulit oris. Hinc appulſus us. ꝓ acceſſu pecoris ad aquā. Jureconſ. Totum corrumpat pecoris ad aquam appulſū. Quādoqꝫ appellare ſignificat apponere dirigere: et animū ad aliquid agendū intendere. Teren. Poſtq̄ poeta animū ad ſcribendū appulit. i. poſuit. Plau. in Aſi. Argenti viginti minę me ad mortem appulerunt. i. adduxerunt.

Apello is. per ſimplex p. apuli apulſum: ex a ⁊ pello ſignificat amoueo: vt apulſus ab vrbe. i. amotus. Sūt tñ qui putent aſpello nō apello ſcribi debere cōponi ex abs: ſeu ab ſ. in b. mutata: ſicut fit in aſporto: quod ſm Priſ. nō ab a cōponit̄: ſed ex ab et b. in ſ. ꝯuertit̄ ne ſi apporto ⁊ appello dicat̄ ex ad compoſita exiſtiment̄. Nam ita in captiuis Plauti legit̄. Hic eſt ille dies nulla vitę ſalus ſperabilis eſt mihi neqꝫ exilium exitio eſt: neqꝫ adeo ſpes quę mihi hūc aſpellat. Et in Amphi. Inde optime aſpellam virum.

Appendo is. di. ſum. ſuſpēdo: quaſi ad aliquid pendo: vt appendi vuam ad tigna. Ply. Atqꝫ vuas iam maturas ad ſolem appendere: et appendere eſt ad ſtateram lancēqꝫ pōderare. Cic. in Anto. Vt iam appendatur pecunia non numeret̄. Conſtruit̄ quādoqꝫ cū duobus accuſatiuis. Hiero. in lib. Geñ. Appendit pecuniam quā ephron poſtulauerat quadringentos ſiclos probatę monetę. Item appendere ſignificat iuxta dare. Lact. lib. iiij. Scilicet ⁊ aurū appendere debuit tanq̄ ꝓmortuo Hectore. et appendere adiūgere. Vnde appendix.

Appendeo es. iuxta ſeu ad aliquid pendeo.

Appendix dicitur quod alij adiūctum eſt: quaſi ex alio pendeat. Vulgo pengice. Cic. in Horten. Vidit qꝺ videndum fuit appendicem animi eſſe corpus. Eſt ⁊ appendix genus ſpinę.

Appeto is. penul. corre. ardenter cupio: ⁊ tam in bonū q̄ in malum ſicut expeto capitur niſi ꝙ in expeto maior vis eſt ꝓpter ex: quę maximam in ſe vim cōtinet: vt apud Curtium. Herebat inter cupiditatem pudoremqꝫ ⁊ quo modeſtiꝰ qꝺ expectabat appeteret pernicatius oblaturos eſſe credebat. Fallūtur itaqꝫ qui differentiam aſſignant inter appetere ⁊ expetere dicentes: expetere cū ratione eſſe: appetere q̄litercūqꝫ. Expeto bona ſaneqꝫ honeſta. Appeto vero ex quo appetitꝰ quę ē immoderata cupiditas: Quod cōſtat falſum in vtroqꝫ quādo oſtendere licet ⁊ appeto ad bona atqꝫ honeſta auctores vſos fuiſſe: et expeto ad inhoneſta atqꝫ mala. Cice. Caſio Dehis quę ꝓpoſueram confirmatio noſtrę amicicię de qua pluribꝰ verbis nihil opus ē: tu puer me appetiſti: ego aūt ſemꝑ ornamento te mihi fore duxi. Idē lib. quarto. Tuſ. Quoniā quę vt bona natura appetimꝰ/ ſic ⁊ a malis natura declinamus. Et Augu. lib. ij. de ciuitate dei. Non deorū ꝑcepta ſunt: ſed hominum inuēta qui vt cunqꝫ conati ſunt ingenijs acutiſſimis prędicti ratiocinādo inueſtigare quid in rerū natura latitaret: quid in moribus appetendum eſſet atqꝫ fugiēdum. Hie. contra Virg. Rara virtus eſt nec facile a multis appetitur. Cyprianus ad preſbyteros. Quid cupidius appetere: quid magis velle ac tenere non ꝯuenit q̄ vt radicibus fortius fixis ⁊ domicilijs noſtris ſuper petram robuſta mole ſolidatis inconcuſſi ad ꝓcellas ⁊ turbines ſeculi ſtemus. Idem in malū. Nec periculum ſui appetat quę ad meliora ⁊ diuina ſe ſeruat. Quod autē expeto etiam ad voluptates: et q̄ūqꝫ ad maximū malū pertineat. Cice. oſtendit lib. j. offi. Expetunt̄ diuitię tum ad vſus vitę neceſſarios: tum ad perfruendas voluptates. Aug. Nouimus qꝛ mens humana in diuerſis mūdi huiꝰ illecebris ⁊ ꝯcupiſcētijs deuicta fugit laborē: expetit voluptatē. Ad maximū malū. Cice. in Piſonem. A me quidē etiā pęnas expetiſtis quibus ꝯiuratorū mentes mortuorū expiaretis. i. requiſiſtis/ſiue flagitaſtis. Hier. ad Euſto. Et deuorato Juda: ad cribrandos apoſtolos expetiuit poteſtatē. Nā expeto qꝺ ē maioris vis ſi in malā ſumat̄ partē: eo magis a ratione deficit: et capit̄ pro ſumo ſiue requiro. Ideo cū ablatiuo ꝯſtruitur: ſicut apud Quinti. lib. x. Excogitatiōe rerū exemplorūqꝫ quibꝰ in primis inſtructus debet eſſe orator ne om̄ia teſtimonia expetat a litigatore. Aliquādo tamē pro requiro ſiue deſidero ſolo accuſatiuo cōtentum eſt. Plau. in Caſi. prologo. Nos poſtq̄ ppl'i rumorē intelleximꝰ ſtudioſe vos expetere Plautinas fabulas.

Appeto vero ꝑter eam quā ꝑdiximus ſignificationem ponit̄ pro adeo: qꝛ ſicut dicimus adeo pretorem ita appeto ꝑtorem. Interdū appetere ſignificat inſtare/ appropinquare. Ceſar. lib. vj. Dieſqꝫ appetebat ſeptimus quē ad diem Ceſar ad impedimenta reuertī ꝯſtituerat. Liu. Vbi mox appetit ꝓpe riuos aquaꝝ ſine munimento paſſim ferarū ritu ſternunt̄. Idem Jam ver appetebat. Interdū vulnerare. Idē lib. vij. Leuans ſe alis os oculoſqꝫ hoſtis roſtro ⁊ vnguibꝰ appetit Hiero. cōtra Rufi. Ab alio appeteris et illī tergū obuertēs quieſcentē cōtra te prouocas. Idem ad vitalē appetere quaſi ꝓ amore poſuit cū inquit. Impendio ꝑcor vt in amore quo nos appetere cepiſti: ad finē vſqꝫ perdures. Ab Appeto fiunt appetitor: appetitꝰ: et appetētia: ⁊ appetitio ꝓ deſyderio. Ply. lib. xix. A ſtomacho faſtidiū auferūt. ſibiqꝫ appetitiam faciunt lactucę.

Applaudo pedē eſt pede terrā quatio: quod fieri ſolet in deriſum Hier. cōtra Jo. epiſcopū. Et q̄q̄ torqueatis ora: trahatis capillos: applaudatis pedem: fidē eccleſię apertiſſimę confitebor.

Applico as. penul. corre. aui. atum. et applicui citum. ſignificat appello/adiungo/adnecto: et cōſtruit̄ cum datiuo vel accuſatiuo mediante ad. Juſti. lib. ij. Igitur cum Hercules ad littus amaçonū applicuiſſet. Virg. Quę vis inmanibꝰ applicat oris. Trāſſertur ad alia Cic. Apio Pul. Om̄es vires ciuitatis ſe ad Pompeij deductū applicauerūt. i. adiunxerūt. Idē lib. j. offi. Itaqꝫ ſe alij ad philoſophiā: alij ad ius ciuile: alij ad eloquentiā applicant. i. apponunt vel conferūt. Col. lib. v. Poterit ad hoc vniuerſa vinea ſub iugū mitti/ ſi tñ prius trūco eſt applicitus. i. adiūctꝰ. Cic. lib. ij. ad Heren. Qui in itinere ſe tam familiariter applicuerit. i. ſe ſociauerit. Teren. in Andri. Tū ille egens forte applicat primū ad Chryſidis patrē ſe. i. reducit vel recipit. Hier. in lib. Re. Et applicuit Samuel omnes tribus Iſrael: et cecidit ſors ſuper Beniamin. qꝺ eſt quaſi ad ſe venire fecit.

Appoſitus a. um. qꝺ eſt iuxta vel ad aliq̄d poſitū. Cic. in arte veteri. Gladiū ꝓpe appoſitū e vagina eduxit ⁊ illū alterū occidit. Aliq̄ū ſumit̄ pro eo qꝺ eſt cōueniēs et ꝓpoſitū. Idē in eodē. Eā ipſam ſcripturā in qua inerit illud ambiguū de quo querit̄ totā om̄ibꝰ partibus pertentare ſi quid aut ad id appoſitum ſit qꝺ nos interpretemur aut ei qꝺ aduerſariꝰ intelligat aduerſetur. Et lib. j. offi. Officiū eius facultatꝭ videtur dicere appoſite ad perſuaſionē. Alias ſignificationes quere in dictione Pono.

Aprutiũ. Italię regio inter Apuliam ⁊ Picenum: hęc etiã Samniũ dicebatur vbi multi populi erãt. In ea ciuitates Aquila Adria Sulmo Ortona Arpinum Aquinum ⁊ multę alię.

Apprime penul. pro. aduerbiũ ab apprimis quod eſt longe primus: vt ſcribit Gel. Unde apprime ſignificat imprimis/egregie/valde. Terentius in And. Id arbitror in vita apprime vtile eſſe.

Approbus penul. cor. valde probus. Gelli Et in verſu eſt Cecilij poete Comici Hierocles hoſpes eſt mihi adoleſcens approbus.

Apricus penulti. ꝓduc. locus ſoli expoſitus: quaſi ſine frigore. α greco φρικη qđ horrorem ſignificat. Añ etiã putatur aphrica dici. Uar. Aprica ſit terra vbi ſeras violam et hortos facias ꝙ ea ſole nutriantur: ſed φ aſpirata cõuertiť in π ſuam tenuem. Apricus homo: et Aprica auis quę ſole gaudet. Uirgili⁹. Et apricis ſtatio gratiſſima mergis.

Apricari eſt in aprico loco eſſe: vel aeris amęnitate vti vel caleſcere. Uar. in miniſterijs. Licet videre multos quotidie in hyeme in ſole apricari. Plyni. libro xxxvj. de columbis Apricantur alię ſcalpentes ſeſe. Cice. in Cato: Ubi eñ poteſt illa ętas aut caleſcere vel apricatione melius vel igni: aut viciſſim vmbris aquiſue refrigerari ſalubrius.

Aprilis menſis dictus eſt quaſi aperilis ꝙ terrã aperiat: quia verna temperie plantarũ germina aperianť. Uel diciť aprilis quaſi aphrilis ab αφροσ ſpuma cũ ex maris ſpuma nata ſit Uenus.

Aproſopos penul. produ. latine imperſonalis dicitur Ιο προσωπορ perſona grece appellatur.

Apſorus inſula in mari adriatico adiacens liburnię: in qua ciuitas eodẽ noie vt Ptol. lib. j. ſcribit.

Abſis idis. curuatura rotę teſtudo: vide i dictõe abſis.

Aptus a. um. ſicut lib. iiij. con. docet Aug. diciť qđ ad aliquid accomodatum eſt. Perſius. Non ego cum ſcribo ſi forte quid aptus exit. Interdum aptum dicitur neceſſarium. Cicero libro. iij. de fi. Itaq natura ſumus apti ad totius conſilia ciuitatis. Interdum elegans: vt apud eundem lib. ij. de Orat. Ita porro verbis eſt aptus et preſſus: vt neſcias vtrum res oratione: an verba ſententijs illuſtrentur. Et de offi. Ut eñ pulchritudo corporis apta compoſitione membrorum mouet oculos. Interdum connexum. Uirg. lib. iij. Georg. Ipſos e torquibus aptos iũge pares. Interdum adeptum. Uar. Ea oĩbus oſtendat quę bella aptus eſt. Huius compoſitum et contrarium eſt ineptus.

Apto as. cõuenienter aliquid rei alicui iungo ſeu accõmodo. Et ↄſtruiť cũ datiuo vel accuſatiuo mediante ad Cice. lib. j. phil. Cuius deniq fortunę ſtudia tam laudi ac gratulationi tuę ſe non aptarint. Amb. Ita ad menſurã corpuſculi eius aptauerat indumentum et tam nimio fulgore conſpicuũ: vt nullus dubitaret hoc niſi manibus angelicis ꝑparatũ. Huius compoſita ſunt adapto et coapto.

Aptotum, penultima produ. dicitur ſine caſu ab α ſine και πτωσισ caſus απο του πιπτω. μ. πεσουμαι πηπτωκα.

Apulia: italię regio mari hadriatico contermina inter dauniam ⁊ calabriã: quę ⁊ iapygia ab iapyge dedali filio qui eam regionez tenuit vſq ad dauniam dicta eſt: huius nominis prima corre. licet Appulus illam producat et ob id ꝑ duplex pp. ſcribitur Apulia per ſimplex. Et ſecũda in Appulus ſit correpta in appulia ꝓducta. Iuue. Uendit agros ſed maiores appulia vendit. Luc. lib. v. Appulus hadriacas exit garganus in vndas. Hora. tñ ꝓduxit ſecũdã. Sz prius appulis iungeť caprea lupis.

Aſcen. Uerſus iſte mendoſus Horatianus non eſt.

Apud prępoſitio eſt quę nunq cõpoſita reperitur: appoſita vero cauſalib⁹: qñq locum denotat: vt apud Mantuã hęc ſcripſi. Qñq perſonã: vt apud regem. Qñdoq loci ⁊ perſonę ↄiunctionẽ: vt cęnaui apud Pompeium. Sed cũ ad perſonam refertur plerũq familiaritatẽ ſignificat nõ dominiũ: vt fui apud te. i. tecũ/vel domi tuę. Melius tñ locis ſeruit: vt apud forũ te vidi. Ponitur interdũ ꝓ in. Teren. in And. Apud forum modo ibo. Penes vero ⁊ poteſtatẽ et ꝑſonã ⁊ dominiũ. Ouid. lib. j. faſ. Me penes ẽ vnũ vaſti cuſtodia mũdi. Qñq etiã ſine dñio: vt fides penes auctores ẽ. i. apud Relatũ ad ꝑſonã etiã interdũ denotat vituperationẽ. Culpa videať penes patrẽ. Interdum laudem. Cice. Penes quos laus adhuc fuit. Interdũ cõmodum ⁊ incommodũ. Li. Penes eoſdẽ pericula belli: penes quos premia eſſent. Seruit etiã loco. Cice. ad Heren. Ita petulans eſt atq acer vt ne ad ſolariũ quidẽ vt mihi videť ſed penes ſcenã ⁊ in eiuſmodi exercitat⁹ ſis locis. i. apud ſcenã. Dicim⁹ etiã penes te eſt laus mea: quaſi in manu tua arbitrium vitę meę penes te eſt.

Apyrena alij apyrina mala dicuntur punica: ſiue granata ꝓprie dulcia. Seneca ad Lucil. Sic imperturbatus ſapiens diciť quo modo apyrena dicuntur nõ quibus nulla duricia ẽ granorum: ſed quibus minor. Dicuntur autem granata a granis: punica a regione Ariſtoteles tamẽ in fine lib. ij. meteorologicorũ λαλαεισ τουραρτιορτησ πυκροτητοσ αραγ και ορ γιρεται τιρ εκθλιψιρ οιορ οι πυρηρεσ οι εκ τωρ δακτυλωρ πεδωρτεσ. i. ſed ad contrariũ inſpiſſationis neceſſarium eſt fieri extruſione quemadmodum ipſe baccę oſſa ceraſorum ex digitis exilientes: ſed ſunt Ariſtotelis traductiones mendoſiſſimę: forſan tamen per quandam ſimilitudinem grana quia ignita pomorũ illorũ dicũtur: et a modo priuat modo auget ſignificatum.

Apyrotus penul. ꝓdu. gẽma cui ignis nõ nocet. Diciť et Apyraſta carbũculus ꝙ ignem nõ ſentiat.

A Ante Q.

Aqua: componi videť ex a ⁊ qua: quaſi a qua viuam⁹. Eſtq elementũ qđ ab ęqualitate diciť. Nihil ẽ enim illa dum quieſcit ęquabilius.

Aquula diminutiuũ. Cic. lib. de Orat. Quę mihi videtur nõ tam ipſa aquula quę deſcribitur ꝗ Platonis oratione creuiſſe.

Aquagium quaſi aquę agium. Eſt enim aquęductus.

Aquarius aquarij: vndecimũ ſignũ çodiaci eſt poſt capricornum. Hic fertur Ganymedes qui pocula dijs miniſtrat per quẽ Ianuariũ intelligimus. xv. Calen. Feb: incipit exoriri. Hũc Iuppiter ei⁹ pulchritudine captus ab aquila in cęlum raptum miniſtrum ſuum feciſſe exiſtimatur.

Aquarius a. um. quod ad aquã ꝑtinet: vt cos aquaria: res aquaria. Gel. Re aquaria defectos. Plyni⁹. lib. xxxiiij. Quippe cũ in exacuẽdo oleares cotes ⁊ aquarię differant oleo delicatior et fiat acies. Aquarius ſulcus qui aquã educit. Colu. lib. ij. Crebroſq ſulcos aquarios quos ⁊ nõnulli elices vocant.

Aquarium ſiue aquariolum locus in quẽ ſordida aqua iactať: qui ⁊ lauatrina a lauando appellatur.

Aqueus a. um. quod ex aqua eſt: vt color aqueus.

Aquatus a. um. aqua infuſum: vt aquatum vinũ. Hieronymus. Uinum ſi aquatius bibitur calix frangitur menſa ſubuertitur.

Aquaticus a. um. qđ in aqua degit: ſicut terreſtris qui in terra viuit. Ply. Terreſtres et aquatici piſces.

Aquatilis penulti. cor. idẽ quod aquaticus. Aug. lib. viij. de ci. dei. Qui tamen longe ꝑponiť animalibus aquatilibus cum ipſas aquas terris ꝑponat Plato.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aqualis generis maſ. genus vaſis ad aquam tenendã qđ ⁊ matula dicit̃. Plau. Date iſti ſellã/ vt ſedeat: et aqualim cum aqua.

Aqualicus penul. correpta: aluus vbi ſordes defluunt. Apicius. Replex aqualicũ: ſicut laxamẽtum habet: ne diſſiliat in coctura.

Aqualiculus diminutiuũ eſt ab aqualicus ⁊ vas vocat̃ in quo porci ſorbent: per tranſlationẽ ꝓ ventre ſiue aluo ſumitur tam occulta ꝙ̃ apparẽte: in qua ſordes fluunt de hoīe dicitur Perſi. Nugaris cũ tibi calue Pinguis aqualiculus ꝓpenſo ſeſq̃pede extet. Hierony. Alius tumet aqualiculo mortẽ parturit: alius elinguis ⁊ mutus. Idez. Protenſus eſt aqualiculus inſurgunt humeri/ turget guttur.

Aquilex penulti. cor. qui aquam colligit. Var. At hoc pacto vtilior te thuſcus aquilex.

Aquilegium: aquę collectio. Plaut. Si pluet aquilegio me iuuabo.

Aquelicium dicitur cum aqua pluuialis remedijs quibuſdam elicitur.

Aquileia vrbs carnorum metropolis iuxta quã defluit Timauus a legendis aquis dicta. Mar. Et tu ledeo felix aquileia Timauo. Plyni. Aquileiã collocat in decima regione Italię. Fuit autem Romanorũ colonia. xij. M. paſſibus a mari ſita. Ad eam flumine aduerſo onerarijs nauigatur nauib⁹ p natiſonẽ fluuiũ. Ex hac orti ſunt. Chromatius ad quẽ Hier. ſepe ſcripſit et Rufinus grece latineq̃ erudit⁹ qui Ioſephũ conuertit in latinum: cuius originalis eſt mediolani in ſancti ambroſij fano longobardis characteribus carioſiſſimus.

Aquitania regio et tertia gallię pars: ab obliq̃s aquis ligeris. Hęc a Circio oceanũ habet qui aquitaticus ſinus dicit̃. Ab occaſu Hiſpaniam. A ſeptentrione Lugdunenſem prouinciam. In ea Lugdunũ ⁊ Burdigala ciuitates. Hinc aquitan⁹/ aquitana/ aquitanũ. Unde Aquitani populi.

Aquiminaria dicũt̃ oīa vaſa deferẽdis aq̃s deputata.

Aquo as. et aquor aris. aquam haurio/ ſiue aquã fero. Curtius. Cum miles aquatu profectus eſſet. Virg. Sub męnibus vrbis aquantur.

Aquoſus a. um. qđ copiã aquę habet: vt hyems aquoſa. Col. lib. iij. de ficis. Locis inq̃t frigidis ⁊ autũni temporibus aquoſi pręcoques ſerito. Huius contrarium eſt inaquoſus.

Aquę. arum. vrbs gallię ciſalpinę iuxta quã ſunt aquę calidę quę ęgros curare ſolent.

Aqua intercus aquę intercutis: hydropũ morb⁹ quaſi aqua inter cutẽ. Cice. lib. iij. offi. Si quis medicamẽtum cuipiam dederit ad aquã intercutem. Nã intercus dicitur aqua quam gręci hydropa vocant: vt ait Priſci. Aqua enim inter cutem male habet auctore Celſo qui morbus acutus eſt. Plynius hunc morbũ aquę ſubter cutem fuſę nominat.

Aquilus color fuſcus et ſubniger ab aqua. Nam cum antiqui duos omnino naturales colores vocẽt albũ ſ. et nigrũ interuenit aũt is q̊q̃ qui ita neutri ſimilis eſſet: vt tñ ab vtroq̃ ꝓprietatẽ trahat potiſſimũ ab aqua eum noīauerũt cuius incertus eſt color.

Aquilius cognomen factum a colore ſubnigro.

Aquila: auis ab aquę colore: ſiue ab acute videndo dicta. Ferunt cũ ſenuerit aquila grauant̃ pennę ⁊ ipſi⁹ oculi queritq̃ fontẽ ⁊ erigit pennas: colligit in ſe colorãs/ ⁊ ſic oculi eius ſanant̃ et in fontẽ ſe ter mergit et ita ad iuuentutem redit.

Aquiliferi dicti ſũt ſigniferi in romana militia ab aquila quam Romanis legionibus Marius in ſecundo conſulatu ſuo proprie dicauit. Habuerũt et romani q̃ttuor alia ſigna: videlicz lupos/ minotauros/ equoſ: apros: quę ſingulos ordines anteibant. ſcribit Vegę. Primũ ſignum totius legionis eſſe aquilã quam aquilifer portat. Idem draconarios appellat ſigniferos a draconibus: qui per ſingulas cohortes ferebantur ad prelium.

Aquilo penulti. correpta: ventus dictus a vehemẽtiſſimo volatu inſtar aquilę. Hic boreas grece dicit̃ ſiccus et frigidus. De quo Ouid. li. vj. met. Apta mihi vis eſt qua triſtia nubila pello. Et freta concutio: nodoſaq̃ robora verto: Induroq̃ niues ⁊ terras grandine pulſo. Idem ego cum fratres cęlo ſum nactus aperto. Nam mihi campus is eſt tanto molimine luctor: Ut medius noſtris ꝯcurſibus inſonet ęther. Exilianteq̃ cauis eliſi nubibus ignes. Idem ego cur ſubij cõuexa foramina terrę Suppoſuiq̃ ferox imis mea terga cauernis: Sollicito manes totumq̃ tremoribus orbem. Flat ab ęſtiua ⁊ ſoliſtitiali plaga orientis: aquilones etiam dicuutur venti: qui octo ferme diebus exortũ caniculę antecedunt: et perflant diebus. xl. quos vocant eteſias et prodromos quaſi precurſores.

Aquifolia arbor ex genere ilicis: quam gręci ſimilacem vocant.

A Ante R

Ara quę anſa vt Varroni placet dicta eſt. Vaſa enim erant quę tripodes dicebantur: ꝙ eſſet neceſſarium a ſacrificantibus teneri: anſis autem teneri vaſa ſolere manifeſtũ eſt. Qm̃ ergo qui immolabant non modo deos voce precabant̃: ſed etiã manib⁹ aras apprendebant: primo anſe dictę: deinde cõmutatiõe litterarum arę vocari ceptę. Hinc Virg. Talibus orantẽ dictis araſq̃ tenentẽ. Sunt qui aras ab ardendo deriuẽt ꝙ in his victimę adolerent̃. Alij ab ἀρᾶομαι verbo gręco quod eſt oro. Et αρα oratio dicitur: ꝙ in ſacrificãdo oretur. Et habet primam ꝓductã. Eſt etiam Ara ciuitas arabię regia: necnon ⁊ inſula arabię adiacẽs: vt ſcribit Ptolo. Hara vero cũ h. habet primã correptã: ⁊ ſignificat porcoꝝ ſeu auiũ ſtabulũ. Ouid. Tertius immundę cura fidelis harę. Quidã etiã aiũt haram ſignificare auẽ quandã auguralem. Unde deducunt̃ hariolus/ hariolor/ haruſpex/ haruſpicium/ haruſpicina/ et haringa.

Arachoſia/ regio maioris aſię: in qua alexãdria et arachotus ciuitates.

Arabia regio inter Iudeam et Aegyptum: ab arabo Apollinis ex Babylone filio. Solinus arabiam interpretatur ſacrã. Eſt autem triplex arabia ſm̃ Ply. lib. ij. Una felix. Altera petrea. Alia deſerta. Quidã arabiam panchaiam ⁊ ſabeorũ gentez eandem eſſe exiſtimãt in qua thus naſcitur. Virgilius. Solis eſt thurea virga ſabeis. Idem. Totaq̃ thuriferis panchaia pinguis arenis. In ea mons ſyna qui et Oreb in quo Moyſes legem accępit. In ea Phęnix auis naſcitur et ſardonix gemma. Ab arabia fiunt adiectiua/ arabs/ arabius/ arabus/ arabicus: pro eo ꝙ eſt ex arabia. Virg. lib. vij. Hyrcaniſue arabiſue parant. Proper. Nec ſi qua arabio lucet bombyce puella. Et alibi. Et domus in tectis te tremit arabię: vbi videt̃ ꝙ debeat ſcribi per geminũ. rr.

Arabarches/ arabũ princeps/ vel ex p̃mis arabie ſicut lybiarches lybię p̃nceps. Iuuena. Atq̃ triũphales inter quas auſus habere: Neſcio quis titulos egyptius atq̃ arabarches.

Arachne nomen mulieris lydę quę de lanificio auſa eſt cũ pallade certare: ſed victrix dea arachnem percuſſam radio in araneã cõmutauit. Hoc a poetis fictũ eſt: conſtat em̃ auctore Plyn. Arachnen linũ ⁊ retia inueniſſe cui⁹ filius cloſter fuſos in lanificio inuenit. Hoc etiã nomine (vt ſcribit Liuius) dicta ẽ ciuitas theſſalię: cur autẽ dicat̃ et quid ſit magnis ratiõibus

nixiꝗ rerū ꝓprietatibꝰ accōmodauerunt denominationes non aūt ad placitū. Unde Suidas ita ſcribit αρᾶχνεῖ ὀν νιμα και μιτοσ ολεπτοτατοσ και αρᾶχνη θηλυκὸσ τουφασμα αραχνησ δε αρσενικὸσ το ξυωφιὸν παρα το αραια/ ιχνηεχειη.

Araneus maſculi.genere:animal. Aranea fe.retia que araneus facit. Catullus. Furis quo neꝗ ſeruus eſt: neꝗ arca/nec cimex/neꝗ araneꝰ/neꝗ ignis. Ouid. lib.iiij.metamoꝛ. Stamina non ſummo que pendet aranea tigno. Reperit̄ qñꝗ tñ aranea ꝓ aiali. Uir. lib.4.Geoꝛ. Laxos in foꝛibꝰ ſuſpēdit aranea caſſes. Et Ouid.libꝛo.vj.met.Stamen ⁊ antiquas exercet aranea telas: hinc et aragne vel arachne dicitur: ab ἀρᾶω qđ eſt cōpono apto ꝯgruo vł vt ſupꝛa: multa ſunt aūt araneoꝝ genera omēſꝗ greco vocabulo: ſꝫ apud latinos vſitato phalangia dicunt̄. Unū eſt genus foꝛmice ſimile ſed multo maius:ruffo capite reliqua coꝛpoꝛis nigra:albis guttis reſperſū: viuit maxime circa furnos et molas. Secūdū phalangij genꝰ lupum vocant. Tertiū lanuginoſum:capite magno quo diſſecto inueniuntur duo vermiculi qui conceptum impedire dicūtur alligati mulieribus in pelle ceruina ante ſolis oꝛtum: ꝓpterea atotius dꝛ. Greci ατοκιον παρατο τικτω τηξομᾶι ετεκον vocāt omne medicamentū quod ſterilitatem inducit. Alia ſunt etiā araneoꝛum genera de quibus apud Sipontinum abunde tractatur.

Araneolus cum accentu in antepenultima diminutiuū eſt ab araneus. Uirgillꝰ de culice. Atꝗ vt araneoli tenuem foꝛmauimus oꝛſum.

Araris penul.coꝛrepta/⁊ per apocopen. Arar.fluuius gallię narbonenſis per fines heduoꝛum ⁊ ſequanorum in rhodanum fluens. Luc.lib.vj. Rhodanūꝗ fluentem pꝛecipitauit arar.

Ararus penultima coꝛrepta:ſcytharum fluuius.

Araxis armenię fluuius. Luc.lib.vij. Armeniūꝗ bibit Romanus araxem: hic ab eodē monte quo Euphꝛates deſcēdit: qui plane mons a Strabone abon ſiue abam.a Plynio agam vocatur. Armeniam et atropatiam diſterminat.

Araxim vt inquit Plyn.pꝛomontoꝛiū eſt peloponeſy.

Aracythus mons etholię minnerug ſacer vt teſtis eſt Plyni.vel vt Martianus acarnanię.

Aratrum penulti.pꝛoducta:dictū ab eo ꝙ eruat terrā. Sed et greci ἀροτρὸν dicunt.

Arabis ſiue arbis fluuius eſſe videt̄ qui apud Plyni. lib.ij.Sarbis ſcribitur qui ab arianis montibus per dꝛangas ⁊ gedroſios in oceanū defluit.

Arbea ciuitas iudeę ſic dicta: quia ibi tres patriarchę ſepulti fuere ⁊ quartus Adam.

Arbiter penulti.coꝛre. Iudex non a lege ſed ab his qui litigāt electus qui totius rei habet poteſtatē: dictus ab arbitrādo.i.exiſtimādo. Eius officiū ē exiſtimare nō pꝛout iuris ſit/ ſed pꝛout ipſe ęquū eſſe exiſtimet. Iudex vero ex officio dictus eſt. Aliqñ arbiter dicit̄ ſpeculatoꝛ. Plaut. in Aul. Hinc ego ⁊ huc ⁊ illuc potero qđ agant arbitrarier. Et in geñ. Accidit autē vt Ioſeph operis quidpiam abſꝗ arbitris faceret. Dicit̄ ⁊ arbitra. Ambꝛo.lib.j.offi. Conſcientia quo innocētium ⁊ flagitioſoꝝ merita diſcernit: vera atꝗ incoꝛrupta pęnarum ꝑmioꝛumꝗ arbitra.

Arbitrium ſentētia eſt ꝗ ab arbitro ſtatuitur. Interdū dicitur poteſtas arbitro data. Unde arbitriū ſuſcepiſſe dꝛ qui vim iudicis ſuſcępit. Interdū opinio: vt Omnia ꝓ meo arbitrio facio.i.vt mihi videtur: et vt opinoꝛ faciendum. Quidā arbitramentū ꝓ arbitrio vſurpant hoc eſt ꝓ arbitri ſententia.

Arbitrariū dicit̄ cum adhuc res apud arbitrū agitur. vel cū in poteſtate arbitri ſeu iudicis eſt pꝛo arbitrio id eſt ꝓ opiniōe ſua iudicare. Unde arbitraria pęna dꝛ quę nō lege ſtatuta eſt ſed iudicis arbitrio relicta.

Arbitroꝛ penultima coꝛrepta:exiſtimo.

Arboꝛ et arbos in ntō a roboꝛe vt quidā putant. Cuiꝰ appellatione continentur vites arundines et huiuſmodi. Sed cū planta adeo tenera ē: vt herba potius videatur arboꝛis loco haberi non debet. Diminutiuum ab arbos eſt arbuſcula.

Arboꝛeus a.um.quod eſt arboꝛis. Uirg.lib.j.Geoꝛg. Arboꝛei fętus alibi.

Arboꝛatoꝛ nomen verbale ab arboꝛo as. et ſignificat eū qui arboꝛes putat/ qui ⁊ frondatoꝛ dicit̄. Plyni. lib.xviij. Frondē medio die arboꝛatoꝛ ne cędito.

Arboꝛeſcere:arboꝛē fieri: vel in arboꝛē creſcere. Ply. lib.xix. Tradūt authoꝛes in arabia maluas ſeptimo menſe arboꝛeſcere.

Arbutus penul.coꝛ.arboꝛ folio citro ſimili. Uir. Et ꝗ vos rara viridis tegit arbutus vmbꝛa. Arbutū vero pomū rubꝛū ſyluarū quod Plyniꝰ oꝛodon vocat ꝙ aſperitate ſua plura edi nō poſſint. Uir.lib.ij.Geoꝛ. Dāt arbuta ſylue. Alio noīe dicit̄ vnedo et a grecis comarus tam ꝓ arboꝛe ꝗ̄ pꝛo fructu.

Arbuſta:arboꝛes in quibus extendunt̄ vites vel arboꝛes vitibus maritatę atꝗ vitiferę: quę in oꝛdinē diriguntur. Docēt Plynius et Col. quo modo arbuſtū ſit faciēdū. Unde vitis arbuſtiua ⁊ vimen arbuſtiuū quod ex huiuſmodi arboꝛibus eſt collectū. Rurſus arbuſtum locus eſt in quo arboꝛes ſunt ad fructum conſitę: ſicut ſalicetū in quo ſūt ſalices hoc ⁊ arboꝛetum aliqui vocant vt inquit Gellius.

Arbuſtiuū genus vitiū quod arboꝛibus applicatur et in ſublime ꝓcedit. Palladius. Locū quē arbuſtiuis vitibus deſtinabis implere.

Arbuſto as. agrum arboꝛibus cōſero ad maritandas vites. Ply. Trāſpadana Italia ꝑter ſupdicta coꝛnu populo tilia acere oꝛno carpino arbuſtat agros.

Arceo es. cui. citum ſcḋm analogiam cōpoſitoꝛū facere debuit: quoniā coerceo coercitum: exerceo exercitū: ſed arcitum in vſu nō eſt: ſicut nec arcitus nec arciturus. Et nihilominus pꝛo mēbꝛo artus: et arctus adiectiuum pꝛo ſtrictus a quo foꝛmatū eſſe cōuenit arcto as. aut certe arcto tanꝗ̄ frequentatiuum ab arctum quaſi ſupino verbi arceo: vt arctum vł arcitū feceris licet neutrum eoꝛum reperiat̄. Nam arceo ꝓ ſtringo in vſu eſt: vt apud Uirg. Teneras arcebant vincula palmas. Ita vt non mirum ſit: ſi arctum eius ſupinū fuerit: arcitū vero facere debere eius cōpoſita declarant. Interdū etiā arcere continere eſt. Unde coercere continere dicimus: et arcus in ędificijs ꝙ ſeipſe contineat. Interdum pꝛocul ſiue de longę vetare ne accedant qui veniunt. Unde arx dicta eſt ꝙ pꝛocul a ſe hoſtes remoueat. Transfertur etiam ad incoꝛpoꝛea. Cice.in parad. Quę vis ē quę magis arceat homines ab impꝛobitate ꝗ̄ ſi ſenſerint nullū in delictis eſſe diſcrimen. Differunt autē inter ſe. Arcere Pꝛohibere Inhibere Abigere ⁊ Uetare. Nam arcere ꝓcul pulſare eſt vł obſiſtere ne aduerſarius nocere ꝓpe queat. Liu.libꝛo pꝛimo. Ad arcendam vim aduenarū armati ex vꝛbe atꝗ agris concurrunt. Pꝛohibere eſt de loco vel de re aliq̄ detrudere vł amouere dicto ſiue facto: ne quis obtineat qđ vult. Inhibere eſt aliquid conceſſum vel pꝛomiſſum reuocare/ vł inceptum vetare ne ꝓgrediat̄. Abigere de loco fugare vel pecoꝛa ⁊ hmōi abducere. Uetare pręcipere vł minari: vel facto ꝓhibere: ne quid ſecus dicatur aut fiat ꝗ̄ ipſe vult. Et generale eſt ſignificatione verboꝛū ꝑdictoꝛū. Ponit̄ tñ qñꝗ arcere pꝛo fugare. Col. lib.j. Sic emunita ſola et latera hoim reoꝛū ꝓhibēt curculionē: quod genus exitij cū incidit multi opinātur arceri poſſe. Sciēdū eſt ꝙ arceo vltra accuſatiuū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

non ſolū ablatiuū cum ꝑpoſitione/ſed etiā ſine ꝑpo/
ſitione requirit metri vel oꝛnatus cauſa. Li.lib.j.Ce
teros metus non curia modo ſed etiā foꝛo arcebat.
Et in eodem. Jnde ad leuam verſi:qꝛ dextera tyberꝫ
arcebat cū magna trepidatiōe agreſtiū populabantꝰ.
Huiꝰ verbi cōpoſita ſunt abarceo/coerceo/exerceo/
et perarceo:de quibus locis ſuis.

Arceſſo is. ab arceo naſcitur et accuſo ſiue ad accuſan/
dum eo ſignificat. Etenim accuſare alium:eſt a mali/
cijs eū arcere. Et hoc modo ꝯſtruitꝰ cum gtō/et aliqñ
cū ablatiuo. Cic.lib.j.ad Here. Arceſſitꝰ cepio maie/
ſtatis. Idē lib.ij.offi. Atqꝫ etiā hoc pꝛeceptum officij
diligenter retinendū ē ne quē vnqꝫ innocentē iudicio
capitis arceſſas. Eſt et arceſſo ꝓ aduoco/ſiue aduo/
candū eo. Ab arceo d.in r.mutata. Antiqui eñ teſte
Priſ.d.litterā mutabant in r.nos in c. Interdū arceſ
ſere eſt pꝛeoccupare/vł ante tēpus diſtrahere. Cice.
Quādo arceſſentur quo genere vecturę.

Arca dicta eſt vt inquit Varro: ꝙ ab ea clauſa arceantꝰ
Arcula diminuti. parua arca:a quo arcella: (fures.
ſed in frequentioꝛe vſu eſt arcula. Cicero.lib.ij.offi.
Pꝛęmittebatqꝫ de ſtipatoꝛibus ſuis qui ſcrutarētur
arculas muliebꝛes et ne quod in veſtimentis telum
occultaretur exquirerēt. Eſt ⁊ arcula auis quę in au/
ſpicijs aliquid fieri vetabat.

Arcanum:dicitur ſecretum/abſcōſum: Ab arca in qua
quę clauſa ſunt tuta manent. Poteſt et ab arce dici ꝗ
tutiſſima pars vꝛbis eſt.

Arcęra: ab arca deducitur: et ſignificat plauſtrū tectū
vndiqꝫ ex tabulis quaſi arca quedā magna veſtimen
tis inſtrata: vt inquit Aſco. Quo vehiculi genere ſe/
nes ⁊ ęgroti cubantes vectabantur.

Arceſilas penulti. coꝛrepta: nomen philoſophi ꝓpꝛiū
qui ex pythana ęolica ciuitate oꝛtus relicto genitali
ſolo ſardis perrexit/mox athenas pꝛofectꝰ in acade/
miā ſe ad cratonem contulit quē platonicā philoſo/
phiam omnino commutaſſe nouamqꝫ quandā conſti
tuiſſe ferūt: cauillatoꝛ vocabatꝰ qui cum nihil ſe ſcire
diceret nec alios ſcire quicqꝫ patiebatꝰ omēs turbās
ſophiſmatibꝰ. Obijt cum merū immodice hauſiſſet
de hoc Perſius. Non ego curo eſſe quod arceſilas
ęrumnoſiqꝫ ſolones.

Archarius ꝑfectꝰ et moderatoꝛ dicitꝰ. Pau.ad Rom.
Salutat vos Eraſtus archarius ciuitatis.

Archos:latinę pꝛinceps dicitꝰ:a quo fiunt multa cōpo/
ſita: vt patriarcha pꝛinceps patrum.

Archę nobis pꝛincipiū a quo αρχω impero pꝛeſum.

Archias nomen poetę:quo latine ſignificatꝰ pꝛincipatꝰ
de quo extat Ciceronis oꝛatio. Alter fuit Tarentinꝰ
philoſophus pytagoꝛicus floꝛuit Platonis tēpoꝛe.
Alius Mityleneus muſicus. Alius de agricultura
ſcripſit. Alius epigrāmatum ſcriptoꝛ. Alius de agri
cultura libꝛum edidit.

Archiatri dicūtꝰ medicoꝝ ꝑncipes:qui ⁊ pꝛotomedici.

Archigenes penulti.coꝛ.pꝛinceps generationis dicitꝰ.
Eſt ⁊ nomen celeberrimi medici. Sed pꝛo gręculis
vel ſimilibus poni conſueuit qui ſe pꝛę omnibus ſui
generis ſciolos oſtendunt.

Archigrāmatei dicti ſunt ſcribarum pꝛincipes. Unde
ſcribit Pluta. Eumenē cardianū fuiſſe archigrāma/
tea Alexandri magni: vulgo cancellarij vocantur.

Archimedes penultima ꝓducta: nomen ꝓpꝛium viri
Syracuſij qui geometricę ac machinalis ſyderaliſqꝫ
ſcientię cōſultiſſimus fuit ⁊ celeberrimꝰ: teſtimonio
Liuij Plynij et Plutrachi. Hic veluti deꝰ terrenus
mechanico artificio ſpherā vitreā fecit in qua mira
cōuerſione diſſimili motus circuloꝛum viſebantur.
De qua ſic ſcribit Claud. Jura poli rerūqꝫ fidē/legē/
qꝫ deoꝛū. Ecce ſyracuſiꝰ trāſtulit arte ſenex. Percur
rit pꝛopꝛiū mētitus ſignifer annū. Et ſimulata nouo
cynthia menſe redit. Marcellus in expugnatione ſy
racuſarum interdixit ne archimedes vnus violaretꝰ.
Verū cum ſyracuſę caperentꝰ ⁊ ipſe animo ac oculis
in terra defixis foꝛmas geometricas deſcriberet: ab
ignaro milite quis eſſet interfectus eſt.

Archilochus penul. coꝛrepta:nomen poetę lacedemo
nij floꝛuit Romę regnante Tullo hoſtilio in quo vt
Quin. inquit ſūma vis elocutiōis fuit: de quo Hoꝛ.
Archilochum ꝓpꝛio rabies armauit iambo. Alius
fuit archilochus Neſtoꝛis filius qui patrē in expedi
tione troiana ſecutus a Mennone interfectus eſtꝰ.
Alius fuit ſiculus qui ariciam vꝛbē condidit.

Archetypus penul. coꝛre. adiectiuū dicitur exemplarꝫ
ex αρχη quę eſt pꝛincipalis ⁊ τυποσ figura quaſi
ex pꝛincipali ⁊ naturali figura trahatꝰ. Nā eſt quod/
cunqꝫ ita pꝛimum fabꝛicatū eſt vt exemplar reliquis
ſit. Plyni. ad Anthonium. Ut eñ pictoꝛis pulchꝛā
abſolutamqꝫ raro niſi peius effingūt: ita ego ab hoc
archetypo laboꝛ ⁊ decido. Aug.lib.xv.de ciuita.dei
Hinc pꝛimo exēplo et vt gręci appellant archetypo
quędam ſui generis imago reſpondit. Sūt qui expo
nant archetypos ꝓ antiquis. ab eo ꝙ archeos anti/
quus dicitꝰ:et typos foꝛma. Mar. Si tanqꝫ tabulas
ſcyphoſqꝫ paule omnes archetypos habes amicos.
Nec refert ꝙ ſecundā ſyllabā Archeus pꝛoducat et
eandē archetypus coꝛripiat:cū in pleriſqꝫ alijs idem
ſoleat inueniri vt in geometria et archeronte.

Archelaus philoſophus athenīēſis ſeu milleſius quē
patrem habuit Apollodoꝛum et fuit auditoꝛ ſucceſ/
ſoꝛqꝫ Anaxagoꝛę a quo ſocrates philoſophiā audi/
uit. Hic phiſicam philoſophiam ex ionia athenas
inuexit. Eſtqꝫ phyſicus appellatus ꝙ in eo defecerit
philoſophia naturalis ſocrate ethicē introducente:
qꝫqꝫ ne hic quidē ethicę rudis fuit: qui de legibus de
honeſto et de ęquo philoſophatus eſt. Fuit et alter
archelaus Antenoꝛis troiani filiꝰ quē Homerꝰ ſcri/
bit rei militaris peritiſſimū fuiſſe. Alius fuit geogra
phus qui terram omnem ab Alexandro peragratā
deſcripſit. Alius de rerum naturis carmine ſcripſit.
Alius oꝛatoꝛiam docuit.

Archeptolemus: filiꝰ Jphiti auriga Hectoꝛis enipeo
interfecto a Diomede interfectus.

Archimandritę: penul. pꝛo. dicuntꝰ pꝛępoſiti ꝯſectaneę
turbę haud longę diſſimiles cū epiſcopali dignitate
ꝙ ꝑncipes mandrę et agminis ſint. Mandre eñ ve/
terinoꝛū et animantiū bꝛutoꝛū agmen dicitꝰ. Mar.
Nec datꝰ obſtantes muloꝛū ſcandere mādras.

Architectus ⁊ architectoꝛ nomina cōpoſita ex archos
pꝛinceps ⁊ τεκτωρ faber pꝛincipalis: faber fabꝛican
di artem habens vel qui ſtructuris ędificioꝛū pꝛęeſt.
Unde Uictruuiꝰ libꝛū de architectura condidit. i. de
ędificijs conſtruendis: fabꝛi autem qui aliquid manu
faciūt in ędificijs alteri iūguntꝰ ingenio: alteri opera
valent. Cicero. Uar. Si quis adhibere volet non
modo vt architectos: verumetiam vt fabꝛos ad ędi/
ficandam rempublicam.

Architectoꝛ aris. compono. Idē lib.ij.de fi. An ꝙ ita
claſſi das vt optime poſſit architectari voluptates.

Architectura ędificandi ſcientia.

Architriclinus penultima ꝓducta: qui pꝛincipalis eſt
in aula diſcumbentium. Compoſitum nomē ex αρ/
χη ⁊ τρεισ ⁊ κλινη. quę lectos ſignificat. Nam in
aula tres toꝛos in tribus aulę dimēſionibꝰ colloca/
bant vbi conuiuantes diſcumbere cōſueuerunt. Ju/
uenalis. Tertia ne vacuo ceſſaret culcitra lecto. Ar/
chitriclini erat curare vt ędulium varioꝛum fercula
ſeriatim et in tempoꝛe conuiuis exhiberentꝰ: vt recte
omnia diſpoſita eſſent.

Archimagirus penulti. pꝛoducta: pꝛinceps ⁊ magiſter
coquoꝛum qui coquinę pꝛęeſt. μαγειροσ eñ latinę

coquus. Iuue. Pariter librarius archimagiri.

Archytas penulti producta. Tarẽtinus philoſophus pytagoricus: fuere ⁊ alij hoc noīe vocati.

Archiuum. penultima pro. armarium librorum.

Archidamus: nomen viri Spartani. Hic rogantibus ſocijs quantum pecuniarum foret ſatis ad bellum peloponenſiacum: ſcienter reſpondit: Bellum ordinata non quęrit.

Archippus nomẽ philoſophi qui thebis ſcholas habuit: vt ſcribit Hiero. ⁊ pythagorę auditor fuit.

Archemolus penultima correpta. Rheti regis Marrubiorum in Italia filius. De quo Virgiliꝰ. Et rheti de gẽte vetuſta Archemolum thalamum auſum inceſtare nouercę.

Archemorus penul. correpta. Lucurgi Thracum regis filius qui a ſerpente occiſus fuit: vt apud Statiū lib. The. ſic dictus ꝙ futurum apud thebas regibꝰ oſtenderit exitium. Hic Hypſiphilem nutricem habuit: quę cum ſitientibus qui ad thebaicam expeditionem proficiſcebantur lãgiam fontem oſtenderet: Archemorum puerum ſuper viridi herba depoſuit qui a ſerpente vulneratus perijt. Unde fons ille Archemorus vocitatꝰ eſt: et annuus agon in pueri illiꝰ memor iam celebrari ceptus.

Arcadia: peloponeſi regio et achaię pars a mari vndiꝫ remota. Ab Archadę Iouis filio Ex caliſtone Lycaonis Archadię regis ſic apellata. Hęc vt Euſta. docet aliquãdo dicta eſt pelaſgia a pelaſgo rege magno et ſapiẽte viro qui vitę cultiorꝭ author eis fuit: ⁊ victum ex ſtirpibus herbarum arborumꝫ frondibus tranſtulit ad glandem: maximeꝫ phagineam. Aliquando etiam Lychaonia. Aliquando Gigantiga: et aliquando Parrhaſia. Arcas autẽ cum pelaſgos. in deditionem redegiſſet: eorum regionẽ arcadiam nominauit. Scribit Ply. Hanc totam montuoſã in qua ſunt aſini ceteris maiores ac preſtãtiores. In ea Erymanthus fluuius: lernea palꝰ et lapis Aſbeſtos inextinguibilis.

Arcas arcadis: nomeu Iouis filij: et adiectiuū ab Arcadia: vt populi arcades.

Arcadicus/arcadica/arcadicū: quod eſt ex Arcadia: vt arcadici mores.

Archander: Danai ſocer nomen proprium.

Arctos latinę vrſa: quę quia ī modum plauſtri vertitur noſtri eam ſeptẽtrionem dixerūt. Et inde arctous ſeptentrionalis ⁊ borealis. Et Arcticus polus. i. borealis: de quo Cice. lib. ij. de natura deorum. Hunc circum Arctoę duę feruntur nunꝗ occidentes. Ex his altera quidem apud Graios Cynoſura vocatur: altera elycę. Nam elycę maior eſt vrſa quę et Caliſto vocata fuit Cynoſura vero minor arctos. vñ Ouidius libro. iiij. Faſ. Eſſe duas arctos quarum Cynoſura petat̃ Sydonijs: elycẽ graia carina notet. Artos vero ſine c. panis dicitur.

Arctophilax: penultima correpta: arctoę ſiue vrſę philax. i. cuſtos. Cicero. Arctophilax: vulgo qui dicitur eſſe bootes. Hic plauſtrū vehit. Ideo ruſtici ſeptentrionem dicūt. Is fuit arcas Iouis filius ex caliſto. Effigiatur. xiiij. ſtellis.

Arcturus penulti producta: ſtella in ſigno bootę poſt ſeptentrionem: cuius ortus et occaſus tempeſtates facit: et dicit̃ vrſę cauda. Oritur a canicula fere poſt diem quinquageſimum.

Arctous ab arcto idem eſt quod ſeptentrionalis ⁊ arcticus ſimiliter ſeptentionalis.

Arctus a. um. ſtrictus: vt arcta eſt via quę ducit ad vitam: ab arceo fit. Columel. lib. iij. In tribulum fictile vel cornu arcte inſerito.

Arcto as. frequentatiuū eſt ab arceo.

Arcus ab arceo pro contineo: fornix ędificij eſt ꝙ ſe ipē contineat. Quis ab opere erigendo in altitudinẽ quidam dici velint. Cicero. Iam eñ atriolum et arcus duos abſoluerat: Et arcus iris celeſtꝭ: et tam ſecūdę ꝗ quartę declinationis: in vtraꝫ ſignificatiõe. Cice. de natura deorū. Cur autem arci ſpecies non in deorum nūero reponat̃. Hie. in Ezech. Vidit velut aſpectum arcus cū fuerit in nube in die pluuię. Enniꝰ ge. ſe. protulit. Formatur autem hoc modo arcus celeſtis. Dum enim ſol in nubibus rareſcentibus ex aduerſo refulſerit: radioſꝫ ſuos directa linea hūori nubilo tranſfundẽs impreſſerit: fit repercuſſio ſplendoris eius in nubibus: ex quibus fulgor emicans arcus ſpeciẽ format. Sicut enim impreſſa cera anulo imaginem exprimit: ſic nubes econtrario ex rotunditate ſolis figurã ſumentes orbem efficiunt: et arcus effigiem fingunt. Apparet autẽ hoc modo ſemper: ſed cū rareſcunt nubila cęli. Nam rurſus cū coeunt in ſe nubes atꝫ denſantur cõfeſtim arcus forma reſoluitur. In nubium eñ denſitate arcus imperfecto gyro cõplectitur. Deniꝫ ſine ſole ⁊ nubibus nunꝗ apparet arcus. Quadricolor aūt eſt: qꝛ ex omnibꝰ elementis in ſe rapit ſpecies. De cęlo enim trahit igneum colorem: de aquis purpureum: de aerę album: de terris colligit nigrum. Arcus vero quo ſagittę iaciuntur tantum quartę declinationis eſt ab arceo cum ſignificat a longe veto: ꝙ miſſis ſagittis non ſinat hoſtem accedere. Quod nomen etiam per q. apud antiquos ſcribebatur Arquus. Unde arquites arcu preliãtes qui et ſagittarij dicūtur. Et arquatus. Grece autem τοξον. latinę dicitur arcus. Inde argyrotoxos apollo argenteū arcū gerens: et hyppotoxate equeſtres ſagitarij.

Arcuatus ta. tum. in modum arcus curuatꝰ: ab arcuo arcuas. Plynius. libro. xxix. Illam autem quę arcuatur gręci ſepam vocant. Liuius lib. j. Ad id ſacrariū flamines bigis curru arcuato vehi iuſſiſti. Heronymus in ꝓlogo Ioſue. Unde ceſſet arcuato vulnere contra nos inſurgere ſcorpius. Hinc arcuatim aduerbium more arcus.

Arcatus: ab arcus arci: quaſi in modum arci factus. Ouidius libro. xj. Meta. Iris et arcato cęlum curuamine ſignans.

Arquatus ab arquus: et is dicitur cui color ⁊ oculi virent a colore. ſ. arqui celeſtis: quem morbum quidã appellant demoniacū: quidã aquariū: quidã auruginem: quidam regiū: quidam ictericum.

Arculus diminutiuum ab arcus: a quo fit aliud diminutiuum arcellus: ⁊ arculus dictus eſt deus qui tutelam gereret arcarum. Item arculus dicebatur circulus qui capiti imponebatur ad ſuſtinenda commodius vaſa quę ad ſacra publica capite portabant̃ apud Athenienſes.

Arcula circuli qui e farina in ſacrificijs fiebant.

Arcima: genꝰ modici plauſtri quo homo geſtari ſolet.

Ardeo es. ſi. ſum. quod et ardo is dicitur ſignificat cõcremor. Virgilius. Namꝫ volans liquidis in nubibus arſit harundo. Et in euangelio. In ignem mittent ⁊ ardet. Per tranſlationẽ ardere ponitur ꝓ ardenter/ſeu impatiẽter amare. Et ſic modo cū accuſatiuo: modo cū ablatiuo cõſtruitur. Virgi. Corydon ardebat alexim. Horatius. Non aliter ſamio dicunt arſiſſe batillo Anacreonta teum. Interdū ꝓ feſtinare. Unde ardens ꝓ feſtinante ingenioſo acutoꝫ ponit̃: ꝙ inſtar ignis oĩa penetret: ſicut econtrario ſegnis dicitur tardus quaſi ſine igne. Virgili. Inſtant ardentes tyrij. Interdū pro fulgorẽ emittere. Idẽ. Tyrioꝫ ardebat murice lena Vñ et ardẽs pro candido a candore flammę. Idem Ardenteſꝫ auertit equos. Interdum pre dolore iraſci: vt apud eūdem lib. x. Proxima queꝫ metit gladio latūꝫ ꝑ agmen.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Ardens agit limitem ferro te turne ſuperbum: Cede noua querēs. Interdum pro conſumi. Cice. Quoniam nimio videndi te deſiderio ardebā. Interdum ꝓ optare. Plyni. Ardeo te videre. Virg. Patrieqꝫ mori ꝓ menibus ardent. Huius compoſita ſunt exardeo/inardeo/ꝛ perardeo: in quibus preppoſitio auget vim ſignificationis.

Ardeſco is. ardens fio. Grego. Sed ad hec audita inardeſcit animus: iamqꝫ illic cupit aſſiſtere vbi ſe ſperat ſine fine gaudere.

Ardelio: hō inquietus: et huc atqꝫ illuc ſe volitās ſaliens ꝛ oīb⁹ negocijs ſeſe immiſcens.

Arduus a. um. altus et difficilis. Ouidius. Ardua prima via eſt.

Ardea: auis quedam quaſi ardua: quoniam volando alta petit. A grecis dicitur ερολιοσ. Virgili⁹. Atqꝫ altam ſupra volat ardea nubem. Huius diminutiuū eſt ardeola. Eſt et ardea nomen vrbis in latio a feruore regiōis ſic dicta: que xviij. miliaria ab vrbe eſt poſita. Mar. Ardea ſolſtitio peſtanaqꝫ rura petantur. Quiqꝫ cleoneo ſydere feruet ager.

Ardeates populi ſunt ardee incole: habet penul. pro.

Area proprie dicitur locus purus in vrbe ſine edificio: quem greci plateam dicunt. Dicta area ꝙ ardore ſolis ſit facta arida et non poſſit quicqꝫ generare: quidam ab ara deducūt: ꝙ ſicut hec ara pura eſt: ita aree in vrbe ſiue ī domo loca pura ſunt id eſt ſine edificio. Vel ꝙ ſicut are flammis: Ita aree e ſolis ardore torrentur. Valla. Cāpus ē planities ampla et grandis/ideoqꝫ ſpacioſe platee aree ve campi nomen accipiunt. Unde Rome campus martius. Nam locus huiuſmodi vocatur area. Sueto. tamen in Ceſa. poſuit aream ꝓ loco puro accōmodato foro extruendo cum inquit. Forum de manubijs inchoauit cui⁹ area ſuper ſeſtertium millies conſtitit. Item area dicitur ſolidum/terrenum/planities glabra: id ē locus purgatus coequatuſqꝫ et cylindro conſolidatus plateis amplitudine ſimilis: vbi frumēta areſcunt ꝛ teruntᷣ. de qua Virgilius lib. j. Georgico. Area tum primū ingenti eſt equāda cylindro. Columella libro tertio. Area quoqꝫ ſi terrena erit: vt ſit ad trituram ſatis habilis primum raditur. Et area eſt per diminutionem areola ſubacta eſt terra probe atqꝫ ſata ſeu ſerenda: quales ſunt in hortis in quibus quadrata quedam et bene ſubacta atqꝫ coequata ſpacia ī que mox ſemina iaciantur. Columella. Aree ſic informāde ſunt vt facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis perueniant. Columella lib. ſexto. Crebro putrem terram duos alte digitos inſternemus ꝛ modice rigabimus ſtramentiſqꝫ areas cooperiemus. Ex huiuſmodi areis locatis magni prouētus capiebantur. Cice. in Para. Etenim ſi iſti callidi rerū eſtimatores prata ꝛ areas quaſdam magni eſtimant ꝙ eius generi quaſi nocerēt: nihil poteſt ꝛc. Itez area vocatᷣ morbus in capite cum capillorum profluuio. Item Area ſiue Aria media producta inſula eſt in ponto verſus colchos: marti ſacrata.

Areola cum accentu in antepenultima diminutiuū ab area. Columel. lib. vj. Cum terram bene ſubegeris areolas facito. Hieron. in Can. Bene illi⁹ ſicut areole aromatum conſite a pigmentarijs.

Areator: qui aream purgat et in ea frumētum triturat. Columella libro ſecundo. Atqꝫ hoc ſupremum areatoris emolumentum percipiendorum ſeminum que terre crediderat.

Aridus a. um. penulti. cor. ſiccum quod naturalem humorem amiſit. Ambro. Arida terra dicta eſt nō ſolū ad gen⁹/ſed etiam ad ſpeciem terrarū refertur: vt ſit vtilis ſicca habilis et apta cultur. Arida aūt expreſſio nature eſt. Terra appellatio quedam ſimplex negocij. Interdum Aridum ponitur ꝓ puro ꝛ lucido. Plautus in Rud. Argento arido. Interdum pro horrifico acuto cum de ſono loquimur: quia ea q̄ arida ſunt cum frangi ceperint nimium atqꝫ horrificum ſonum edunt. Virg. lib. j. Georgico. Et aridus altis montib⁹ audiri fragor. Huius diminutiuū ē aridul⁹.

Ariditas: que ꝛ aritudo dicitᷣ pro ſiccitate. Var. Frig⁹ calore atqꝫ humore ariditudinem miſcet.

Areo ares arui arid⁹ ſum. Plautus in Rud. Utinam fortuna nunc anatina vterer: vt cum exiſſem ex aqua arerem tamē. Quidam hoc verbū ab ara deducunt: in qua que dijs immolabantur torreri ſolebant. Alij vero ab ara: ſed per contrarium ſenſum. αωο Του αρδειν quod ſignificat irrigare ꝙ aridū minime ſit irrigatum. Hui⁹ compoſita ſunt adareo Exareo Inareo Obareo Perareo et Subareo.

Areſco: aridus fio. Cicero lib. ij. ad Herenniū. Nihil lachryma citius areſcit. Adareſco probe areſco ſicut Exareſco. Cato de re Ruſtica. Veſtimenta ne tinee tangāt amurcam decoquito ad dimidium: et vngito fundum arce ꝛ extrinſecus et pedes et angulos: vbi ea adaruerit veſtimēta condito. Inareſco intus ſiue penitus areſco. Columella lib. j. Deinde cuz ꝑdictū tectorium inaruit. i. aridum intus penituſue factum eſt. Obareſco circum ſiue omnino areſco. Lactanti. libro de opificio. Acies. i. membrana illa perlucens quā ſiccari ꝛ obareſcere nō oportet: niſi humore terſa pure niteat obſoleſcit. Perareſco valde areſco.

Arefacio: aridū facio. Cui⁹ paſſiuū eſt areſio ꝓ exiccor.

Arelate: ciuitas eſt in mediterraneo narbonēſis gallie a Plynio dicta colonia Sextanorū quoniā ex ſexta legione coloni deducti ſunt.

Ares grece αρησ quattuor ſignificat. Ferrū interdū bellum. Aliquando vulnus: ſepius vero Martem. quo nomine et nos et ferrū et bellum: et vulnus ſignificamus. Ab αρησ Aries quaſi martialis ſicut a marte martius: nā etiā mathematici dicūt martis eſſe domū arietē ꝛ ſcorpionē vt etiā ob ꝯuenientiam influxus dicatᷣ aries a marte: a grecis tn̄ deducendo.

Arete grece αρητε latine virtus. Unde philaretus proprium nomen: et ſignificat amatorē virtutis. Eſt etiā arete nomē mulierꝫ vxorꝫ alcynoi regꝫ pheacū.

Areopagos: penul. correp. Martis vicus: nā αρεοσ Martis παγοσ vicus. Nam vicus erat Athenis a templo martis ſic cognominat⁹ vbi primū iudiciū capitis actum fuiſſe dicit Plini. lib. vij. Et inde

Areopagite illi dicebantur: qui in templo Martis iudicabant: quod iudicium exquiſitiſſimū habebatur. Nam cum Mars qui grece dicitᷣ αρησ homicidij crimine reus fieret: iudicantibus duodecim dij in eo pago ſex ſententijs abſolutus eſt. vt Stephan⁹ Byçantius docet ꝛ multi alij greci: verū quid ageretur in areopago Julius quidem pollux libro. viij. ſcribit de magiſtratibus athenienſium et eorū locis: Areopagitarum magiſtratus erat iudicare de cede: et de ſtatu reipubli. prouidere vnde ait οἱ Δεσμεα αργοντεσ οἱ καθεκαστον ενι αυτον μετα τοδ υναιτασ ευθυνασ αει τοισ αρεοπαγιτα ισ προσετι θουτο υπαιθρι οι δε εδικαξοντο του φονου: ſed multa eſſent dicēda: que Pauſanias ſcribit de grecia illuſtrata et alij.

Arethous rex fuit in arna vrbe boetie.

Aretalogus: penultima correpta Porphirione teſte garrulus ꝛ loquax dicitur in oſtentatiōe virtutis vnde nomen deducitur αρετη enim grece virtus: et logos ſermo ſiue verbum/ſententia/ratio/proſa/cura/ſtudium: ꝛ multa alia. Suetonius in Auguſto. Frequentius aretalogos et feſtos ꝛ ſolemnes nonnūqꝫ tantum iocularitatem celebrat. Juuena. Et mendax aretalogus. Aretalogus etiā dicitur qui fingendis

mendaciſs auditores mouet arte verboꝝ. Sed tunc eſſet cõtra Porphyrionẽ. Nõ eñ ab αρεſ́ησ/ſed ab αρεσκω placeo: ſed αρεſ́οσ/id eſt placidꝰ/et logos ſermo: quaſi aretalogos/vir placidi ſermonis/blãdꝰ multa delectatione/affabil'/mitis ⁊ dulcis.

Arethuſa penultima producta: virgo venatrix/ Dianę comes ab Alpheo amata: in fontẽ Sicilię apud Syracuſas conuerſa eſt. Virgilius. Et tandẽ poſitis velox arethuſa ſagittis. Unde et Syracuſę arethuſides dictę ſunt/ab arethuſa fõte formata patronymica feminina. Ouidius libro quarto Faſto. Utqꝫ Syracuſas arethugides abſtulit armis. Claudius. Fuit et Arethuſiꝰ fons Smyrnę. Tertius in chalcidia. Quartus in Itaca. Eſt et Arethuſa locus ſyrię munitus iuxta emeſã ſexdecim milibꝰ paſſuũ/a qua arethuſij: vt inquit Strabo.

Aretiũ ciuitas Thuſcię: a grecis cõdita eo tpe quo populus Iſrael ſub iudicibus regebatur.

Aretiſſa: lacꝰ maioris armenię: de quo Pli. lib. vj. Tygris influit in lacũ aretiſſã: oĩa illata põdera ſuſtinentẽ. Solinꝰ vocat eũ arethuſã/Strabo Arſenẽ.

Arena: tenuiſſimus puluis aridus. Ideoqꝫ ab ariditate deductũ nomen quidã exiſtimant. Caret eñ omni humore ⁊ ſucco: vnde et plurimũ aquę ebibit. Et ita ſine aſpiratione ſcribi debet. Nec queꝗ̃ mouere debet ꝙ arena habeat primã breuẽ/areo ṽo productã: cum deriuatiua non ſemper primitiuorũ naturã ſeruent. Alij ab hęrendo/ꝙ ſibijuicem propter tenuitatem cohęreant: vel ꝙ cum calce parietibus inhęreat: ſicut in fabricis videmus. Et ſic cum h. ſcribunt. Eius vero tres ſunt ſpecies/ſcꝫ foſſitia/ fluuiatica/et marina. Inter quas groſſior ſabulum nuncupatur. Quandoqꝫ tamen Arena ponitur pro loco in quo pugnabant gladiatores. Suetonius in Auguſtum. Quodã autem muneris die parthorũ obſides tunc primũ miſſos per arenã mediam ad ſpectaculum induxit. Hinc arenarij dicti ſunt gladiatores qui in arena depugnant. Quandoqꝫ forum arena dicit̃: quia illic ſic depugnant actores cauſarum/vt in arena gladiatores degladiabantur. Seneca. Hoc ita habitũ eſt ſcholam quaſi ludum eſſe forum arenam. Hinc Plinius Arenam ſuam appellat centumuiros: quoniam in iudicio centumuirali certabat frequenter telis oratorijs. Hoc nomen licet pluralem numerum non habebat. Virgilius tamen dixit: Quã multę zephyro turbantur arenę.

Arenaceus a. um. quod ex arena eſt.

Arenarius ria. rium. quod ad arenã ꝑtinet: vt/ Iuppiter arenarius.

Arenoſus a. um. quod arena abundat. Pli. Littus nõ arenoſum/ſed alga ⁊ fluuioꝝ ſordibus plenũ.

Arenatus a. um. quod ex calce et arena factũ: ſicut marmoratũ quod ex marmore. Plinius. In grecia tectorijs etiã arenatũ quod ducturi ſunt prius in mortario ligneis vectibus ſubigunt.

Arenula dimi. ab arena: quę eſt tenuiſſima. Pli. libro xxx. Arenulę quę inueniuntur in cornibus cochlearũ cauis dentiũ inditę ſtatim liberãt dolore.

Arguo guis. gui. gutũ. imputo ſiue accuſo: et cũ genitiuo ſępius ꝗ̃ ablatiuo conſtruitur. Curtius. Orſinem modo auaricię/interdũ et defectiõis arguebat. Cicero lib. ij. ad Herenniũ. Ut ſi quiſꝗ̃ furti arguat dicat eũ eſſe hominẽ improbũ/auarũ/fraudulentum. Similiter quando ſignificat reprendo cum ratione ⁊ argumentis: vt in Geñ. Certe mendacij nos arguere non poterit. Plautus in Amphy. Et eccũ video qui me miſeram arguit ſtupri dedecoris. Si ṽo id quo quis arguit̃ non exprimit̃/accuſatiuũ tñ habet. Lactan. lib. iij. Tui ergo te libri arguũt. Proprie tñ arguere eſt oſtendere. Virg'. Degeneres animos timor arguit. Huius cõpoſita ſunt Coarguo et redarguo. Salu. Lentulũ diſſimulantẽ coarguunt ſermonibus: quos ille habere ſolitus erat. Sciendũ eſt/ꝙ licet Arguo argutũ ſupinũ faciat: ex quo argutꝰ participiũ: tñ futuri tpis eſt arguiturus. Salu. lib. ij. hiſto. Quos aduerſũ multi ex bytinia volentes occurrere falſũ filiũ arguituri. Nã vt docet Priſci. Quędã ſunt verba in utũ ſupinũ formantia: quoꝝ participia futuri terminãt in iturus/et verbalia in itio: vt argutũ arguiturus/tutũ tuiturus: ſputũ ſpuiturꝰ: ſpuitio: plutũ pluiturus pluitio.

Argutus a. um. participiũ. Plautꝰ in pſeu. Argutꝰ maloꝝ facinoꝝ. Qñqꝫ ṽo eſt nomen modo pro malicioſo et falſo: qui cũ lepore quodã quę cupit dicit facitve: quaſi arguens acute et inueſtigans. Modo ꝓ canoro reſonãtiqꝫ. vt arguta hirundo. Et arguti hoĩes qui multũ et celeriter loquuntur ab argo naue: quę a celeritate dicta eſt. αργ̓οσ eñ velox dicit̃. Vir. Argutos inter ſtrepere anſer olores. Modo pro exili breui ⁊ quaſi acuto. Idẽ lib. iiij. Geor. Argutũqꝫ caput/breuis aluus/obeſaqꝫ terga.

Argutia e. dicitur acute et malicioſe dictũ vel factum. Plau. in Muſ. Exi a culina ſis foras maſtygia: q̇ mihi inter patinas exhibes argutias.

Argutor penul. produ. deponens: ab argutus fit: et ſignificat procaciter ꝓloquor. Neuius. Quãdo ad ludos venit: alij cũ tacerent totũ diẽ argutatur quaſi cicada. Eſt ⁊ argutari ſubſilere. Titu. Terra hęc eſt noua qua tu ſolitus argutari pedibus cretã dum cõpeſcis/veſtimentaqꝫ leuas. Reperitur et arguto in eadem ſignificatione.

Argutulus dimi. contemptui deriuatũ/⁊ nõ blandiendi cauſa: vt homunculus et homulus.

Argumentũ (vt a Quintil'. diffinitur) eſt ratio probatione pręſtans/ qua colligitur aliud per aliud: et quę quod eſt dubiũ per id quod dubiũ nõ eſt/ confirmat. Sumitur interdũ etiã pro materia. Cicero. Quoniam nullũ ſcribendi argumentũ mihi relictum eſt. Interdũ pro coniectura. Interdũ pro veriſimili probatione: vt ſunt argumenta comediaꝝ. Interdũ ꝓ ſumma verſibus expoſita.

Argumentatio eſt explicatio et enarratio argumenti. Accipitur et pro eo quod mente cõponitur. Ambro. Cognito ꝙ Heliſeus eſſet qui conſilijs ⁊ argumẽtationibus eius obuiaret.

Argumẽtor: rationibus nitor ad aliquid ꝓbandũ.

Argẽmiſſa vel argemuiſſa: inſula ad continentẽ troadis prope argenicũ promontoriũ locata. Iuxta quẽ locum Alcibiades extinctus eſt.

Argenos latine: dicit̃ albus/ſplendidus. Feſtus. Argenum argentũ percandidũ. ἄσγυροσ.

Argetos ſignificat velocẽ ⁊ candidũ/ſplendidũ ⁊ ſtre,

Argus nomen ꝓpriũ regis argiuoꝝ. Hic filius apis fuit: ex cuius noĩe argi argiui appellati ſunt. Quo regnante cępit vti frugibus gręcia: et habere ſegetes in agricultura/delatis aliũde ſeminibus. Et poſt obitũ deus haberi cępit templo et ſacrificijs honoratus. Fuit et alius Argꝰ: qui a poetis oculis plenus fingitur: cuſtodiſſe Iunonis imperio Inachi filiã eius deę pellicẽ i bouis ſpeciẽ conuerſã. Qui poſtea a Mercurio interfectus fuit. Unde et argiphontes cognominatus eſt ꝙ Argũ peremerit. Unde centum ſtellaꝝ luce diſtinctũ Argus dicit̃. Et argus vocatus fuit nauis architectꝰ: a quo Argonautę. Eſt et argus adiectiuũ ꝓ argiuis: vt eſt apud Plau. Natꝰ amphitrio argis ex Argo patre.

Argo generis fę. nauis quã Iaſon duxit ab Argo architecto. De quo Flaccus ad Charũ. Tritonia deuolat argũ molliri. Hunc puppẽ iubet ⁊ demittere ferro robora. Seu ab argon quod eſt velox: vt inquit

Diod. Inde argiui (vt ſentit Probus) dicti ſunt: q̄
multū et celeriter loquunt̄. Alij autumant argo no/
minatā eſſe ab argiuis: hoc eſt grecis. Qđ ſentire vi/
det̄ Cicero lib. j. Tuſ. cum ait. Et eas anguſtias per
quas penetrauit ea que eſt nominata argo: qꝛ argiui
in ea delecti viri vecti petebant pellē inauratā arie/
tis. Inde argonaute dicti ſunt.

Argos in ſing. gene. neutri: in plu. maſ. vt hi argi. Ho/
ra. Aptum dicit equis argos diteſqꝫ mycenas. Vir
giliꝰ lib. x. Herculis anthorē comitē q̄ miſſus ab ar/
gis. Eſt autē ciuitas nō longe ab Athenis pelopon/
neſſi caput: et omnibꝰ ciuitatibꝰ grecie antecellebat.
Cuiꝰ rex primꝰ Phoroneus fuit. Dicta argos ab Ar
go rege: vt ſcribit Augꝰ libro. xviij. de ciui. dei. Hinc
argiui greci dicti ſunt: et argolicꝰ ſinꝰ/ et argolici du/
ces/ et argolica regio. Alia eſt ciuitas Argos theſ/
ſalie qđ pelaſgicon dicunt. Alia in Achaia nō longe
a mycenis: que et Hippion vocat̄. Et in Acarnania
amphilogicum. Eſt et argos quedam grecie pars.
Omnis quoqꝫ littoralis ora dicebatur argos: et an/
te danaū argiade: hoc eſt argiui. Argos quoqꝫ grece
dicitur tardus. Hinc iocus in endecaſyllabo Mar.
Non nautas puto vos/ ſed argonautas. Vbi alluſio
eſt ad famigeratos nautas: ⁊ intelligi tn̄ vult pigros
et lentos nautas. Et argos nauis ſignū celeſte orit̄
pridie Idus Martij.

Argis aduerbialiter i loco. Pliniꝰ libro. xvj. Argis eti
am olea durare dicit̄.

Argeus a. um. idē qđ argiuꝰ. Hora. libro. iiij. Car. Ti/
bur argeo poſitū colono: ab argos vrbe. Et argeus
mons eſt ab vna parte Cappadociā cingens.

Argei (teſte Varro.) dicebant̄ ſcyrpee effigies que per
virgines veſtales iacebant̄ ſingulis annis in Tybe/
rim per pontē ſubliciū. Argei etiā dicebant̄ loca ſa/
cra Rome argeoꝝ. Varro. Reliqua vrbis loca olim
diſcreta: vt argeoꝝ ſacraria argeos dictos a princi
pibus: q̄ cū Hercule argiuo Romā venerunt

Argia pe. ꝓd. nomen Adraſti regis Argiuoꝝ filie: que
conuerſa fuit in fontē ſui nominis.

Argie pluralis numeri tm̄: oppidū eſt Laconie.

Argolicꝰ a. um. idē qđ argiuꝰ: vt regio argolica.

Argonaute dicti ſunt heroes illi q̄ cum Iaſone in Col
chos ꝓfecti ſunt: ex quibꝰ ꝓcipue fuere Caſtor ⁊ Pol
lux/ Telamon/ Orpheus/ Hercules et Hilan puer:
ſic cognominati a naue quā innauigauerunt: qui fue/
runt ſupra quinquaginta: vt Orpheus libro primo/
et Apollonius in cathalogo heroum.

Argiletū/ ab argo dictū: ꝙ is eo venerit: ibiqꝫ ſepultus
ſit. Nā Argolus ſiue argus dux argeoꝝ apud Euan
drum hoſpitatus eſt. Cum in ſuſpitionē regni veni/
ret: clā noctu ab arcadibus eſt interfectus/ vt volunt
inſcio Euandro. Cui Euander tumulū fecit: et loco
nomē īpoſuit a leto: id eſt morte Argoli ſiue argi Ar
giletū. Var. ſcribit Argilletū etiā dici ab argilla/ id
eſt creta: cuiꝰ copia illic erat. Erat autē argiletū locꝰ ī
vrbe prope palatium: vbi taberne bibliopolaꝝ erāt/
que argiletane dicebant̄. Mar. Argiletanas mauis
habitare tabernas.

Argilla: eſt terra cretoſa et candida/ qua figuli vtun/
tur ad vaſa facienda. Iuuenalis. Argyllā atqꝫ rotā
citius properate.

Argema: morbus oculoꝝ: cum vlcus circulū oculi infe
ſtat: quē greci Irim dicunt. Latine albugo vocat̄: et
leucoma etiā grece a candore. Videt̄ eſſe idē fere qđ
leucomata. i. albugines a candore.

Argyrippa: ciuitas in Apulia/ quā Diomedes edifica
uit: a qua argyrippini dicunt̄.

Argyriō latine argentū: a q̄ argyrocopꝰ argētariꝰ ἀρ/
Argyrologus: queſtor que/ (γυροσ καῖ κοπἶω.
rens argentum: αποἶου λεγειν

Argyrondes: Etolie fluuius propter argenteum aque
Argyraſpidas dicimus eos qui argenta (candorem.
ta ſcuta ferunt. Vnde ſicut refert Lamp. Alexander
imperator romanus/ non ſolum fecit argyraſpidas/
ſed et chryſaſpidas: ita ab aureis clypeis nomina/
tos/ ασπισ.

Argyrotoxos: argenteum arcum gerens: quo nomine
dictus eſt Apollo. ἶο ἶοξου.

Argentū primo ſignatum eſt anno vrbis quingenteſi/
mo octogeſimoquinto. Quin. Fabio conſule/ quin/
qꝫ annis ante bellum punicum primū nota argenti
bige ⁊ quadrige. Inde bigati et quadrigati nūmi ap/
pellati ſunt. Aureus vo nūmus ſexageſimoſcđo an/
no poſt argenteū percuſſus eſt: in quo primo conſu/
lum: deinde imperatoꝝ capita imprimi ceperunt: et
ab his ſepe nomina accepere. Argentum candidum
eſt: vnde et a grecis argyros dicit̄. In puteis reperi/
tur: excoqui nō poteſt niſi cū plumbo nigro/ aut cum
vena plumbi: que iuxta argenti venas plerūqꝫ repe/
ritur Gallenā vocant. Aliqn̄ argentum ponitur pro
ſuppellectili argentea/ puta cyphis/ cochlearibꝰ/ alijſ
qꝫ que ad menſā ornandā exhibent̄. Plau. Tu eſto
lecti ſterniator: tu argentum eluito.

Argentariꝰ: vulgo cāpſor ſiue menſarius: a grec̄ coly/
biſta ⁊ trapezita dicit̄. Vn̄ Plau. in Cur. Trapezi/
tā et argentariū ꝓ eodē accipit. Sed iurecōſultꝰ. ff.
de edendo oſtendit argentarios maiores mēſarios:
et quoꝝ officium atqꝫ miniſteriū publicā habet cau/
ſam. Hicqꝫ rationes cōficiunt. Auctor eſt Seneca: ar
gentarios preeſſe publicis actionibus.

Argeſtes: ventꝰ occidētalis frigidꝰ. de quo Pli. lib. ij.
Ab occaſu equinoctiali fauoniꝰ: ab occaſu ſolſtitiali
corus/ zephyron et argeſten vocant.

Ariadne: nomen ꝓprium eius: quā deſertā a Theſeo
bacchus rapuiſſe dictꝰ eſt a poetis.

Aricia: vrbs in Italia: abeſt ab vrbe ad decimum lapi/
dē: quā edificauit Hippolitꝰ theſei filius: et a nomine
coniugis Ariciā appellauit. Iuxta hanc vrbem erat
nemus/ quod aricinum dicebat̄: in quo egeria nym/
pha erat: cum qua loqui ſolitū ferunt Numā roma/
noꝝ regē. Erat et aricinꝰ lacus/ quod ſpeculū Diane
vocabat̄: in quo nūc quoqꝫ inſule cum proceris arbo
ribus nobiles conſpiciunt̄.

Aries etis. penul. corre. qui inter oues integer eſt: ⁊ te/
netur ad generandam ſobolem. Veruex vo cui in/
uerſi vel adēpti ſunt teſticuli: Ab ara dictus aries/
ꝙ aris imponi ad ſacrificia ſoleret. A cuius ſimilitu/
dine bellica machina appellatur: materia ac tabula/
ris teſtudo contexitur: que ne flāmis exuri poſſit: co/
rio ſiue cilitio veſtitur. Intrinſecus recipit trabem:
que ſi adunco prefigitur ferro/ falx vocatur: ab eo ꝙ
incuruata eſt: vt ex muris lapides extrahat. Si vo
caput ipſius ferro tegitur Aries appellatur/ ꝙ in/
ſtar arietini capitis fieri ſoleret: vel ꝙ habet duriſ/
ſimā frontem qua ſubruat muros: vel ꝙ more arie/
tum retrocedit/ vt vehementius feriat. Teſtudo au/
tem a ſimilitudine nature teſtudinis vocabulū ſum/
pſit: quia ſicut illa modo reducit caput: modo pro/
fert: ita huiuſmodi machina interdum reducit trabē:
interdum effert/ vt vehementius feriat. Eſt et Ari/
es celeſte ſignum primū in zodiaco. Aries etiam ma
rinus piſcis ſiue marina belua eſt candore tantū cor/
nibus aſſimilatis: grece κριοσ dicitur. Sed rem mi
rificam tradit Aelianus diſcipulus pauſanie/ libro
ſeptimo. λεγουσι Δαραβεσ οἶι αραπαρ αυ/
ἶοισποιμνι απιαιρεἶαι υπο μουσι κησ μαλ
λορνυ πο ἶοῦ χιλιου.

Arietinus na. num. pe. prod. quod eſt ex ariete. Plini.
Arietinū iecur ad id vtile eſt.

Arieto as. pe. corre. percutio: tractū ab arietū ſimilitu/

dine: cuiꝰ firmiſſimū caput ⁊ ſolidiſſima cornua faci/
unt: vt magno impetu q̄cq̄d obieceris percutiant.

Aribel quidam puant eſſe Areopolim/ab idolo Mar
tis quod illic ſitum eſt. Interpretat̃ autē Leonē dei/
hieruſalē figuraliter ſignificans.

Arion cytharedꝰ optimꝰ ex leſbo inſula. De quo Hero
dotus ſcribit/ ꝙ cū a nautis coactus eſſet/ſe e naui in
pelagus demergere a Delphine exceptus: ab eoqꝫ i
Laconiam deportatus fuerit/anteq̄ȝ naute illuc ap/ (plicuiſſent.

Ariminum ciuitas Italie a flumine pro
pinquo eiuſdem nominis ſic dicta. Hec quondam
Vmbrorum colonia fuit/ ſicut et Rauenna: verum
vtraqꝫ Roma accepit inquilinos. Habet autem hec
ciuitas portum edificata anno ante Chriſti exortum
cclxx. Ptolemeo lagi filio egyptijs imperāte: Pub.
Sempronio et Apio claudio conſulibus. Ad quam
viſendam compoſitis Sicilie rebus Sempronius
nauigauit. Eam Octauianus ampliauit: et a Libur/
nis dirutā Dioclecianꝰ repoſuit: fuſiſqꝫ liburnis ar/
cum triumphalē in ea extruxit.

Arimphei ſunt populi Aſie ſeptentrionalis ꝓpe riphe
os mōtes: habent ꝓ domibus nemora/ ꝓ alimentis
baccas: ⁊ tā femine q̄ȝ mares comas tondent.

Arimaſphi populi Scythie Europe verſus Aquilo/
nis exortū: vt libro ſeptimo refert Plini: qui vnicum
in media fronte habent oculū: et cum gryphis con/
tinue preliantur.

Ariſtippus nomen philoſophi cyrenaici: et apud nos
dicit̃ optimus equus. Hic dicere ſolebat/ ꝙ lautior
victus nullo erat impedimento ad bene viuendum.
Hic ſocraticus auditor fuit: primꝰ ſocraticorꝝ merce/
de philoloſophatus eſt: habuit ingeniū ad oīa pro
tēpore/loco et perſona ſimulanda omino promptū.
Et ob hoc Dionyſio preter omēs erat charus. Et vt
preſentibus voluptatibus libenter fruebat̃ /ita ⁊ ab
ſentes facile contemnebat. Hic cū e patria in Greci/
am philoſophandi cauſa proficiſceretur: iuſſit ſeruos
aurꝝ proijcere/ vt expeditiores ad iter capeſſendū eſ/
ſent. Summū bonū poſuit i leui motu ad ſenſū ema/
nanti: id eſt in voluptate corporis ſenſus titillante.
Qui ab eo fluxerunt/ ⁊ in dogmate permanſerūt: ab
hominis patria Cyrenaici ſunt appellati. Tradunt
Platonē dixiſſe ſoli Ariſtippo et chlamydē et pan/
num ferre datū eſt. Hora. Omis ariſtippum decuit
ſtatus et color et res. Fuit et alter Ariſtippus huius
nepos ex filia Metrodidactus: dictus quaſi a matre
doctus. Hic in nauigio a tēpeſtate deprenſus/timu/
it ⁊ expalluit. Et interrogatus quare phs timeret: cū
ipſe cōtra nihil timeret: feſtiuiter reſpondit nō eandē
ſibi et illi cauſā eſſe: quoniā is non eſſet magnopere
ſollicitus pro anima nequiſſimi nebulonis: ipſū autē
pro Ariſtippi anima timere.

Ariſtrocratia: optimatuū principatus. vbi optimates
rēpubli. tractant. αριστοσ και κρατοσ υποκρ/

Ariſtoclides penult. correpta: Orcomeni ty (οτειρ.
rannus: qui Stymphalidē virginē adamauit. Vide
in dictione Stymphalus.

Ariſtoteles penultima correpta: nomen philoſophi pe
ripateticorum principis. A quo Ariſtoteleus et ari/
ſtotelicus adiectiua.

Ariſtoxenus pe. pro. nomen proprium muſici.

Ariſtomenes penult. corre. nomen meſſeni viri: qui iu
ſtiſſimus (vt ſcribit Hiero.) victis lacedemonijs: et
quodā tempore nocturna ſacra celebrantibus q̄ vo/
cabantur iacynthina: rapuit de choris ludentiū vir/
gines. xij. et tota nocte gradu concito fugiens: exceſ/
ſit de finibus ſparthanorꝝ. Cūqꝫ eas comites eiꝰ vel/
lent violare: monuit quantū potuit ne hoc facerēt: et
ad extremū quoſdā nō parcentes interfecit. Ceteris
metu coercitis: redēpte poſtea a cognatis puelle: cū
Ariſtomenē viderent cedis reū fieri: tādiu ad patriā
nō ſunt reuerſe q̄ȝdiu iudicum aduolute genibus: de/
fenſorē pudicitie ſue cernerent abſolutum.

Ariſto phs cognomento ſerpticus: qd latine queſtor ⁊
cōſiderator dicit̃. Sempꝝ em̄ in querendo conſiderā/
doqꝫ fuit. Vide in dictioue Pyrrho.

Ariſtides pe. pro. princeps athenienſis: cui cognomē fu
it iuſtus: alter fuit pictor inſignis.

Ariſtophanes pe. cor. nomen ꝓpriū phi et comici valde
maledici: cuius noīe comedie ſunt impreſſe.

Ariſtobolus nomen ꝓprium iudeorꝝ regis.

Ariſtophorꝝ pe. cor. vas quo prandiū defert̃: latine di/
ſcus. απιστορ em̄ prandiū dicit̃: φορω porto.

Ariſta ab ariditate dicitur/ ꝙ ſit omnino arida. Eſt em̄
prima pars que primo areſcit: vel quia ſeges cū are/
ſcit ſecatur. Et proprie ariſte quaſi tela ſpice frumen
ti ſunt ſiue ſpine: ſiue aculei quibus a morſu auium
minorum illa tueantur. Cicero in Cato. Fundit fru/
gem ſpice ordine ſtructā: et contra auiū minorꝝ mor/
ſus munitur vallo ariſtarꝝ. Ponitur tamen quando/
qꝫ ariſta pro frumēto. Virgiliꝰ. Chaoniā pingui glā
dem mutauit ariſta.

Arithmus: latine numerus. Inde arithmetica.

Arithmetica: numeralis ſcientia: que tractat de nume/
ris et ſupputandi ratione. Hec inter diſciplinas ma/
thematicas prima eſſe dicitur: quoniā ipſa vt ſit nul/
la alia indiget diſciplina. Muſica autē ⁊ geometria
et aſtronomia iſtius auxilio egent.

Armus: humerus. Virgilius libro tertio Geor. Den/
ſa iuba ⁊ dextro iactata recūbit i armo. Differt tñ ar/
mus ab humero. Nā humeri ꝓprie eorꝝ ſunt q̄ recte ī
celū ſpectāt. Vnde ſoli homini humeros eſſe dicimꝰ.
Virg. Os humeroſqꝫ deo ſimilis. Armi vero ſunt bru/
torꝝ: q̄uis de hominibꝰ q̄nqꝫ dicant̃.

Armigatus ta. tū. qd eſt ad armū ligatum. Hiero. li. ij.
Reg. Et dauid ꝑcutiebat in organis armigatis.

Arma ab armis dicunt̃. i. humeris dependentia/inquit
Feſtus: vt ſcutum/gladius/ ⁊ ea quibus preliamur te
la. Ser. docet arma eſſe que armos tegunt. Var. ab
arcendo arma dicta exiſtimat: ꝙ his arceamus ho/
ſtes: vt fuſtes/lapides/ ⁊ hmōi. Sed reuera non ſolū
hoc noīe bellica/ ſed etiā oīm fere artiū inſtrumenta
intelligunt̃. Sic etiam Pollux οπλα ruralia proſe
quitur: q̄uis Virgil. largius pollicitus: tamen defe/
ciſſe videatur. Sunt em̄ martis arma inſtrumēta oīa
quibus in bello vtimur. Vnde fraudes ⁊ conſilia ar
ma dicunt̃. Virg. Et querere conſcius arma. Arma
ruſticorꝝ: raſtra/ligones/ ⁊ hmōi. Idē. Dicendū ⁊ que
ſint duris agreſtibus arma. Arma coquinaria: lebes
patella/tripos/olla. Plautꝰ. Quā eleganter inſtru/
ctum coquinarijs armis. Arma ſtudioſorꝝ: ſtilus/pu/
gillares libri. Pliniꝰ. Cuius arma erant/nō venabu
lū ⁊ lancea/ſed ſtilus et pugillares. Nautarꝝ quoqꝫ ⁊
piſtorꝝ inſtrumenta arma dicunt̃. Virg. lib. v. Colli
gere arma iubet validiſqꝫ incumbere remis. Et libro
j. Cerealiaqꝫ arma Expediunt. Quñqꝫ arma accipiun
tur ꝓ bello/ſicut toga pro pace: vt Cedāt arma toge.
Quñqꝫ dicunt̃ inſignia: quale nōnulli intelligūt illud
Virg. Armaqꝫ fixit Troia. Cōſueuerunt em̄ antiq̄
ſuſpēdere arma in poſtibus tēplorꝝ. Eſt autē hoc no/
men arma pluraliter tm̄ declinatū: qm̄ vniuocū ſit/ ⁊
plures res ſignificet: quarꝝ ſingule habēt ſua noīa: vt.
gladius/ſcutū/et hmōi. Vel ne ab armo artu corpis
obliqui eius caſus ꝓferri cenſeant̃.

Armo as. armis induo ſeu munio. Lactant. lib. iij. Cū
em̄ natura hominis imbecillior/q̄ȝ ceterorꝝ animaliū
que vel ad perferendā vim temporꝝ: vel incurſiones
a ſuis corporibus arcendas: naturalibus munimen/
tis prouidētia celeſtis armauit. Liuiꝰ libro. ij. de bel.
pun. Itaqꝫ et muri reficiebantur/ et propugnaculis

armabant. Compoſita ſunt dearmo/quod eſt armis exuo. Idē libro. iiij. Conſul triumphans in vrbē rediit: Ciuilio duce Volſcoꝝ ante currum acto: prelatiſqꝫ ſpoliis quibus dearmatū exercitum hoſtiū ſub iugum miſit. Exarmo: eiuſdē ſignificationis. Sueto. i Domi. Negantemqꝫ vltra ſe tueri eū poſſe ꝙ exarmata eſſet a Ioue. Exarmatas autem feras dicimus manſuefactas. Lamp. de Heliogabalo Habuit leones et leopardos exarmatos: quos edoctos ꝑ manſuetarios ſubito ad ſecundam et tertiam menſam iubebat accumbere. Obarmo/ circūarmo. Hora. lib. car. Hos vnde adductus per omne tempus amaçona ſecuri dextras obarmet. Perarmo: perfecte vel pulchre armo. Cur. Hoc modo inſtructo exercitu/ac perarmato babylone copias mouit.

Armatio et armatura: rem ipſam ſignificant. Armator et armatrix verbalia.

Armiger penul. corre. qui lanceam/ſcutum galeāqꝫ ferens armatum equitē in prelio ſequit̄. Et plane apud antiquos armigeri fuerunt ſummi viri: et Patroclꝰ fuit armiger Achillis. Pli. libro. xxxv. Clytū equo ad bellum feſtinantem: et ei galeam poſcenti armigerum porrigentē. Armiger etiā dicit̄ qui cuipiam aliij inferior ſuperiori ſuggerit. Plau. in caſin. Filius autem armigerum allegauit ſuum.

Armariū: ab armis: locus vbi cibaria/libri ⁊ ſimilia recondunt. Plau. in Cap. Cellas refregit omnes intꝰ: recluſitqꝫ armariū. Et i epi. Quin ex occluſo atqꝫ obſignato armario decutio argenti quantū mihi libet. Huius dimi. eſt armariolum.

Armamenta: nauiū inſtrumenta vel munimenta: ſicut funes et vela: q̄uis et muroꝝ eſſe poſſint et medicorum/⁊ alioꝝ inſtrumēta. Colu. libro. v. Nōnulli ſtrenue fabricant nauigia: nec conſūmata perinde inſtruunt armamētis miniſtriſqꝫ. Hiero. ad Pāma. Et qr ſine emplaſtro venerat: et medicoꝝ armamenta non habebat: iccirco medicina nō profuit. Et Pliniꝰ de vineaꝝ armamentis loquitur.

Armamentaria: repoſitoria armoꝝ ſunt/⁊ fere naualium: quale fuit illud quod Athenis philon fabricauit mille capax nauiū. Pliniꝰ. Armamentario mille nauiū confecto. Liuiꝰ de bel. ma. Conflagrarunt et horrea regia et armamentariū cū ingenti apparatu machinaꝝ et tormentoꝝ. Vale. maxi. Habebat armamentariū om̄is generis teloꝝ copia refertū. Deduciturqꝫ hoc nomen ab armamentū.

Armentū (inquit Feſtus) id genus pecoris dicit̄/quod eſt idoneū ad opus armorum: vt ſunt equi ⁊ boues. Nā equis in bellū curritur. Clypei ꝟo boum coriis armantur. Varro aliter. Armenta/ꝙ boues ideo parabantur/vt inde eligerentur ad arandū: inde armenta dicta quaſi aramēta/poſtea tertia littera extracta. Unde Colu. libro. vij. Iumenta et armenta nomen a re traxere: ꝙ noſtrū laborē vel onera ſubuectando vel arando iuuarent. Precipue em̄ ab equis ⁊ bobꝰ aliiſqꝫ eiuſmodi: ceruos et alia aialia grandia armenta dici poſſunt: q̄uis elephāti et equi et hmōi aialia ab armis armatiſqꝫ militibus ferendis armenta appellari queant. Nā cerui qui ad hoc nō ſunt idonei: neqꝫ etiā ad arandū inter armenta cōputant̄ a Virgil̄. qui ait: Hos tota armenta ſequunt̄. De hoc etiā in dictione Grex dicitur.

Armētariꝰ rij. armētoꝝ cuſtos. Virg. li. iij. Geor. Oia ſecū Armentarius apher agit tectumqꝫ larēqꝫ.

Armentariꝰ a. um. qđ ad armentū ꝑtinet. Amb. de Cain. Videt̄ et ſenſuū noſtroꝝ quoddā genus aliud domitū manſuetū: aliud idomitū/quod armētario quodā motu mentis velut deſide atqꝫ deſoluto ꝓrumpit ad irrationabiles corporis delectationes.

Armille ſunt ornamenta i circuloꝝ modū que viri militares ab imperatoribus donati in ſiniſtris brachiis gerere conſueuerunt. Hec Priſci. brachialia vocat. Dicuntur autem armille ab armis: ꝙ antiqui humeros cū brachiis armos vocabant. Unde arma ab his dependentia ſunt vocata. Liuiꝰ libro. i. Additur fabule ꝙ vulgo ſabini aureas armillas magni pōderis brachio leuo gēmatoſqꝫ magna ſpecie anulos habuerunt. Hiero. libro. ij. Re. Tuli diadema quod erat in capite eius/ et armillā de brachio illius: et attuli ad te dominū meum.

Armillatus dicitur qui armillas habet. Pro. Atqꝫ armillatos colla moloſſa canes. Et armillatus nomen viri ſub Nerone et Domiciano.

Armilum: vas vinariū in ſacris; dictum ꝙ armo: id eſt humero deportaretur.

Armiluſtrū: feſtum apud Romanos: quo res diuinas armati faciebant: et ſacrificantes canebāt tubis. Itē locus in quo huiuſmodi ludi fiebāt. Var. hoc nomē ab ambitu luſtri dictū exiſtimat: ꝙ ibi circumfertur pompa/et equi currunt.

Armenia regio Aſie inter taurum et Caucaſum montes ſita: et a Cappadocia ad caſpiū mare vſqꝫ protenſa: ab Armenio teſſalo comite: vt inquit Stra. Sic dicta. Et vt Plini. libro. vj. auctor eſt: duplex eſt: maior. ſ. et minor: vbi precioſū inter reliqua aromata naſcitur amomū. Hāc hebrei Ararab vocāt. In ea Araxes fluuius ⁊ pars Euphrat/et Tigridis/et inſignis ciuitas Artaxata.

Armeniacus dicitur ꝙ primū genus eius ab Armenia ſit aduectū. Hoc autē genus pomi Armeniacū dicitur: quod precox perſicum etiā dicitur. Et vt inquit Hippocrates/calidum eſt et ſtipticum: ſtomacho vtilis in cibo ſumptus.

Armoracea e. vt inquit Palladi. agreſtis raphanꝰ eſt. Dicit̄ a Col. etiā armoradū armoracioꝝ cyma.

Arnon (vt Ioſephus lib. iiij. ſcribit) fluuius eſt qui de montibus Arabie deſcendēs in ſtagnū Aſphaltiten erumpit/diuidens Moabitidē et amonitidē.

Aro as. ꝓprie ſignificat terrā iā proſciſſam rurſus vomere euerto. Plinius. In arando magnopere ſeruādum eſt Catonis oraculū. Quid eſt primū? Agrum bene colere. Quid ſecundū? Bene arare. Quid tertium? Stercorare. Compoſita huius verbi ſunt: Dearo/exaro/peraro/inaro et ſubaro. Plinius. Sunt q̄ iam natas inarant ſegetes.

Arator ſumit̄ tā pro boue q̄ꝫ pro homine bouē ducente. Pli. Arator niſi incuruus preuaricatur.

Aratrū inſtrumētū quo terra arat̄: greci aratrō dicunt.

Artro tras. quaſi aratro: qđ eſt ſegetes iā natas rurſus arando ꝓſcindo: qđ impinguādi agri cauſa fit.

Aromata: latine odoramenta. Et inde aromacopola: quem nos Aromatariū vocamus: qui aromata vendit. Grece αρωμα.

Arpe: falx ſiue enſis falcatꝰ. Vide infra i dictione Harpe: vbi harpia et harpagones que aſpirant̄: quoniā nūc in pſilē verſa eſt aſpirata.

Arpinū penul. ꝓdu. ciuitas a qua arpinates dicti ſunt eius incole: quales fuere. M. Cicero. Plautus comicus/et. C. Marius: qui ſepties conſul fuit.

Aroſtema penul. produ. matis. Grece αρροστημα latine egrotatio. αρροστεω egroto. arroſteta egrotatio. arroſtos egrotus.

Arenicū idē eſt quod arſenicū et auripigmentū: cuiꝰ vis reprimi ac tolli excreſcentia dubiū nō eſt.

Arrha e. et arrabo pe. cor. Grece αρραβον vtrūqꝫ ſumitur ꝓ parte ſolutionis: que prius datur vt reliqua reddat̄. Teren. Ea relicta arraboni eſt. Hinc arrhoas. a quo ſubarrho: quod eſt arrhā facio. Amb. Anulo ſuo ſubarrhauit me dn̄s meus.

Arreptitius: qui a demone rapitur: qui etiam abrepti/

tius dicitur. Veteres Arreptitium dicebant larua/
tum:quaſi a laruis arreptum.
Arripio is. Vide in Abripio.
Arrigo gis.pe.cor.vide in dictione Rego.
Arrogo as.penul.cor.ſignificat tribuo. Hiero.in pro/
logo Eſdrę. Interrogent hebręos:et ipſis auctori/
bus tranſlationi meę vel arrogent vel derogent fidẽ.
Plerũꝫ arrogare eſt nimiũ artribuere/ſeu arrogan/
ter prȩſumere. Unde arrogans:qui ſibi temete atꝫ
inſolenter tribuit quę in eo nõ ſunt. Et arrogãtia:per
quã temeritas atꝫ impudentia vanã ſibi comparat
auctoritatem. Item Arrogare: eſt in filium ac fami/
liarem aſciſcere: a quo fit arrogatio:quę eſt cũ is qui
aſciſcit aliquẽ in filium interrogatur/ an velit illũ iu/
ſtum ſibi filium eſſe:et is qui aſciſcitur rogat/ an id fi
eri patiatur. Vel ideo Arrogatio dicitur/ꝙ per po/
puli rogationem fiat.
Arſenothelys: vide in dictione Androginus.
Arſinoe fuit filia Ptolemei Lagi filij: qui Egyptum
poſt Alexandrũ tenuit:et fuit iuxta Lyſimachi regis
Macedonię forma prȩſtantiſſima : a cuius nomine
Ptolemeus philadelphus eius frater vrbem condi
dit in cyrenaica regione.
Ars multipliciter dicitur. Nam quędam eſt ars quę in
ſpeculatione tm̃ conſiſtit: vt aſtrologia:⁊ theorice:id
eſt ſpeculatiua vocatur. Quedã in agendo:quę actu
perficitur:et practice.i. actiua dicit̃/vt ſaltatio. Te/
ren.in And. Quid eſt quod tibi ars mea efficere hoc
poſſit amplius. Quędam in effectu:quę operis quod
oculis ſubijcitur:et conſummationẽ/non finem acci/
pit/qualis eſt pictura. Dicta ars απο Tησ αρεTησ
id eſt a virtute:quam gręci vniuſcuiuſꝫ ſcientiã vo/
cant. Eſt etiã ars quę conſtat ex prȩceptoꝝ collectio/
ne:ab arto tas:ꝙ artis prȩceptis:id eſt/ anguſtis et
breuibus concludat: vt eſt ars Seruij/ ars Donati/
ars Priſciani. Ars etiã aſtuta vocatur: qua quis nõ
facile falli/ſed magis alios fallere poteſt: quę gręce
dicit̃ Tεχνη. Ab ars componunt̃ iners/ ſolers/ arti/
fex. Huius diminutiuũ eſt articula.
Artifex:qui artẽ aliquã facit:dictus ꝙ ſcientiã ſuã ꝑ ar/
tus exerceat:ſiue ꝙ apte operã iter ſe artẽt artifices.
Artificium:quaſi artis factio:quod ars ipſa operatur:
vt cum dicimus orationem magno artificio compo/
ſitam. Hinc artificioſus ſa ſum.quod cũ arte factum
eſt: vt oratio artificioſa.
Artitus pe.pro.dicit̃ bonis artibus inſtructus.
Artus:qui alligant mẽbra mẽbris: ab artando. Sunt
eñ nodi/mẽbra ṽo trunci. Virgil.libro.v. Et magni
mẽbrorũ artus. Et dicit̃ tm̃ de animantibus: partes
ſunt corporis inter iuncturas: dicti ꝙ inter ſe arten/
tur. Unde minores partes per diminutionẽ articu/
li dicunt̃:quales ſunt digitoꝝ: quaſi parui artus. Et
diſtinguunt̃ artus a mẽbris: quia artus dicũtur oſſa
cũ neruis et venis. Mẽbra autẽ ꝓprie vocamus car
nẽ artus tegentẽ. Unde mẽbrana:ſuperior mẽbri ꝑs:
hoc eſt pellis. Sed ſępenumero confundunt̃. Apud
Plau.in Mene.tamen artua dicit̃. Ita mihi impe/
ras vt ego huius mẽbra atꝫ oſſa atꝫ artua cõminu
am illo ſcipione/quẽ ipſe habet. Hinc deducit̃ dear/
tuo as.quod eſt per artus diuido.
Articulus dimi.ab artus eſt:et ponitur ꝓ iunctura ſiue
nodo/vel parte mẽbri. Pli. Articulus mẽbra diſtin/
xit. Unde articularis morbus. Sed et in vite dicun/
tur articuli de nodo ad nodũ. Cice.in Cato. Itaꝫ in/
eunte vere in his quę relicta ſunt exiſtit tanꝗ̃ ad arti
culos ſarmentoꝝ ea quę gẽma dicitur. Articuli etiã
in montibus dicunt̃: vt apud Pliniũ in calce operis
Sic articulos fidei tanꝗ̃ mẽbra religionis noſtrę di
xerunt. Interdũ ponitur ꝓ digito: vt apud Ouid.li.
ij.de põ. At reditus iã quiſꝫ ſuos amat: ⁊ ſibi quid
ſit Utile ſollicitis ſupputat articulis. Interdum pro
momento/⁊ tẽpeſtiua rerũ faciendarũ hora ſiue pun
cto/ſeu alicuius rei aut tẽporis particula. Teren. in
Adelp. Vide vt in ipſo articulo oppreſſit eã. Hiero.
ad Iul. Filius meus frater tuus Auſonius in ipſo iã
perfectionis articulo/cũ mihi prȩſentiã ſuã tarde de/
diſſet/cito abſtuliſſet: atꝫ in puncto temporis ſalue
valeꝫ dixiſſet. Itẽ Articulus color eſt. De quo Cic.
lib.iiij.ad Heren. Articulus habet̃ cũ ſingula verba
interuallis diſtinguunt̃ cęſa oratione. Silr articulus
dicit̃ quo genus diſcernitur.
Articularis ⁊ articulare:quod ad articulos pertinet: vt
articularis morbus:qui et articularius dicit̃:qui per
om̃es artus vagat̃/quo Aennius laboraſſe fert̃. Se/
re. Si ṽo articulos tabes inimica per omnes Hęſe/
rit: ex ficu betas cũ melle iugabis. Vel pelagi latices
ſimul et baccheia dona Sumere curabis: nimio ſed
parcito vino. Aennius ip̃e pater dũ pocula ſiccat ini
qua: Hoc vitio tales fert̃ meruiſſe dolores.
Articulo las.ſignificat iungo: ⁊ quaſi articulũ:id eſt no
dũ nodo appono. Augꝰ lib.xiiij.de ciuit̃.dei. Neꝫ ea
ſola mẽbra mouemus ad nutũ/quę cõpactis articula
ta ſunt oſſibus: ſicut pedes ⁊ manus ⁊ digitos.
Arto tas: ſępe vrgeo. Hiero.in ꝓlo. Iudith. Et ſepo/
ſitis occupationibus quibus vehementer artabar:
huic vnã lucubrationẽ dedi. Hinc cõponitur coarto
ſimul continenter arto/ſtringo. Lactan.lib. vij. Tũc
annus breuiabit̃/et menſis minuetur: ⁊ dies in angu
ſtum coartabitur. Liui.libro.ij.de bel.pun. Anguſtę
fauces coartãt iter. Inde percoarto: quod eſt maxi/
me vel perfecte conſtringo. Col.lib.ij. Tũc demũ cõ
uertemus: ⁊ vtrũꝫ ſiccatũ percoartabimus i ſtrigã:
atꝫ ita maniplos vinciemus.
Arſaces pe.corre.nomen ꝓpriũ parthoꝝ regis:cuiꝰ me/
morię hunc honorẽ parthi tribuerũt ꝓpter quęſitũ cõ
ſtitutũꝫ regnũ: vt oẽs deinde reges ſuos arſaces ap
pellauerint: ſicut dicti ſunt ęgypti Ptolemei.
Arſis latine/vocis eleuatio/ ſicut et theſis poſitio vo/
cis: vt arma:ar/eleuatio:ma/poſitio eſt. In his duo/
bus ꝑ diuiſionẽ pedes legittimi colligunt̃.
Artaba: menſura apud ęgyptios ſextarioꝝ.lxxij.cõpo/
ſita ex numero propter ſeptuagintaduas gentes quę
orbem impleuerunt.
Arthabanus: nomẽ parthoꝝ regis ex arſacidaꝝ gene/
re qui inimicus. Ty. Ceſ.armeniã inuaſit.
Artanes: fluuiꝰ ſcythię tracię in Iſtrũ defluens.
Artemiſius apud Macedones menſis Maius dicit̃.
Quo noie etiã vocatur mons Arcadię: ſicut ſcribit
Plinius libro.iiij.
Artemiſia Mauſoli Carię regis vxor:quę inſignis pu
dicitię fuiſſe perhibetur: et virũ vltra humanę affe/
ctionis fidem amaſſe creditur. Nã cũ nobiliũ poeta/
rũ atꝫ hiſtoricoꝝ laudibus prȩdicetur: in hoc vl' ma/
xime ꝙ defunctũ maritũ ſic ſemꝑ amauit vt viuũ: et
mirę magnitudinis extruxit ſepulchꝝ: intantũ vt vſ/
ꝫ hodie om̃ia ſepulchra precioſa ex noie eius Mau
ſeola nuncupentur. Eſt et Artemiſia herba ab Arte/
miſia Mauſoli vxore: vl' ab Artemide dea cognoia
ta. Eius duo ſunt genera. Altera latioribus folijs: al
tera teneri oribus: et non niſi in maritimis naſcens.
Sunt qui in mediterraneis eodẽ noie appellãt ſimpli
ci caule/minutis folijs:quã quidã bothryon/alij am/
broſiã vocãt:quã Pli.ambroſiã putat ꝗ in Artemi/
ſio mõte dicit̃ abundare:a qua etiã nomẽ ſortita eſt.
Artemiſium (vt Demoſthenes pro Cteſiphone do/
cet) promontoriũ Euboeę ẽ. Et artemiſiũ lucus eſt ꝓ
pe Ariciã dianę ſacer: quaſi dianũ dictũ latini nemo/
renſe dixerunt. Unde et nemorenſis rex dictus eſt ſa/
cerdos illius religionis.
Artemon onis.penul.produ. Nam grece αρTημων

A Ante S

dicitur/ſiue artemõ quodq; quidam malum/quidam velum intelligunt nauis ampliſſimũ: quod extenditur quaſi arrectus temo: vt in Actibus apoſtolicꝫ. Artemone leuato ſm̄ aurę flatum tendebant ad litus. αρτημων. ροσ εξ αρτειν τουτεστι ταρειν και εμπεταρρωειν.

Artaxares: nomen proprium Xerſis filij: qui longimanus dictus fuit: quoniã manũ alterã haberet longiorem. Hic aiebat beneficiũ addere longe magis regale eſſe q̃ auferre. Fuit et alius Artaxerſes Cyri iunioris frater/cognomento memor. Hic cũ pauper quidã malũ ingẽtis magnitudinis ei obtuliſſet: iucunde ſuſcepit ꝑ ſolẽ inquiens: Hic is mihi videt̃: quẽ vrbẽ quoq; ex pua magnã reddere poſſe exiſtimẽ.

Artaxata/Armenię ciuitas.

Arteria latine: ſignificat venã vitalẽ: ſeu ſemitã in qua eſt vitalis ſpiritus. Gel. Arteria eſt conceptaculum ſpiritus naturalis mixti confuſiq; cũ ſanguine: ĩ quo plus ſpũs eſt et minus ſãguinis. Cice. lib. iij. ad Heren. Ledunt̃ arterię ſi anteq; vox bñ ꝑmulſa eſt: acriore complent̃ clã ⁊ interuallis lõgioribus vti conueniet. Recreat̃ em̃ ſpiritu vox: ⁊ arterię cõticendo requieſcunt. εξ αερος και τηρω αρτερεια γινεται. Unde quidã doctus fecit dactylũ in primis trib⁹ ſyllabis/q̃ ridicule alij viderint.

Artocrea eę. ⁊ artocreas eę. maſ. generis: epulũ ex pane et carne. Per. Artocreaſq; popello.

Artocopus pe. cor. piſtor ſeu factor panis: ſed ꝓ diſpẽſatore ſiue ꝯſeruatore accipi ſolet: quaſi qui in pane laborat. Nã αρτοσ panis: κοποσ labor.

Artopteſij panes dicti ab artopteſia inſtrumento panibus coquendis in clibano accõmodato: cuius meminit Plautus in Aul.

Artopticius panis: q̃ ex fermẽto duriore conficit̃/torreturq; in artopta. Pli. lib. xviij. Siliginea farinę modi⁹: gallice vigintiduas libras panis reddit. Italice duab⁹ tribuſve ampli⁹ in artopticio pane. Nã furnaceis binas adijciunt libras in quocunq; genere.

Artopta a quibuſdam dicit̃ mulier quę coquit panem in clibano vel furno: πτάω coquo. Plau. i Au. Ego hic artoptã ex ꝓximo vtẽdã peto. At Jul. Pollux dicit eſſe inſtrumẽtũ artocopi/ĩ quo panes torrebant̃.

Artolagonũ pe. cor. gen⁹ panis ſiue placẽtę ex ſimila ĩ oleo coctę in patella. In eo ponit̃ pax vini cũ pipere ⁊ adipe vel modico oleo: eſt em̃ panis q̃ habebat̃ in delicijs: a laganis nomẽ habẽs ꝓpter candorẽ.

Aruica pe. pro. genus frumenti.

Aruina pe. ꝓdu. durũ pingue inter cutẽ et carnẽ: vt auctor eſt Ser. Uirg. lib. vij. Pars leues clypeos: ⁊ lucida ſpicula tergunt Aruina pingui.

Arundo: aquaticus frutex omibus not⁹. Et qm̃ ex arundinibus fiebant ſagittę: qñq; arundo ponit̃ ꝓ ſagitta. Uirg. Perq; ilia venit arundo. Hinc arundineus a. um. Hiero. lib. iiij. Reg. An ſperas in baculo arundineo atq; confracto egypto?

Arundinetũ: locus vbi arundines cõſitę ſunt: ſicut ſalicetũ/oliuetũ/ et hm̃õi: vt eſt illud: Fulgebunt iuſti: et tanq̃ ſcintillę in arundineto diſcurrent.

Aruſpex: vide infra in dictione Haruſpex.

Aruum: ab arãdo dictũ: ager aratus/ necdũ ſatus: q̃ eñ ſementi datur. Salu. Quia numidę pabulo pecoris magis q̃ aruo ſtudent.

Arx ab arceo: q; arcet: id eſt prohibet hoſtes accedere. Eſt em̃ locus vrbis vel in monte ſitus/natura munitus. Inde etiã ſummitates montiũ et cuiuſcũq; altitudinis: ex quibus facile poſſũt depelli hoſtes/arces dicunt̃. Huius dimi. eſt arcicula.

Arymphei: populi ſunt: de quibus Ammianus ſic habet. Ubi montes ryphei deficiunt Arymphei inhabitãt: iuſti hoĩes ⁊ more placiditate cogniti.

As aſſis: libra a grecis: mna: mina a noſtris/interpoſitione i litterę: quę ex. xcvj. drachmis conficit̃/ſiue duodecim vncijs. Uncia ṽo ab vno dicit̃. Sextãs vncię duę: quaſi ſexta pars aſſis. Quadrãs: vncię tres: quarta pars qui et triunciũ dicit̃. Triens quattuor vncię tertia ꝑs. Quincunx: vncię quinq;. Semis: vncię ſex dimidiũ aſſis: ſiue ſelibra: id ẽ media ꝑs librę: quaſi ſemis as. Septunx: vncię ſeptẽ: a ſeptem et vncia. Bes: vncię octo/dempto trientę: quaſi des. Dodrãs: vncię nouẽ dempto quadrãte: quẽ ⁊ nonnũciã dicimus. Dextans: vncię decẽ: dictus quaſi aſſi deeſt ſextãs. Deunx: vncię vndecim: quaſi vnica/ dempta ex aſſe vnica. Aeris autẽ minima pars ſextula dicit̃: ꝙ ſit ſexta pars vncię. Semiuncia: ꝙ ſit dimidia ꝑs vncię. Silicum dictũ eſt/ꝙ ſemiunciã ſecet. Et ſciendũ/ꝙ veteres volentes aliquid diuidere in ꝑtes ęq̃les/vt hęreditatẽ et quiduis ſimile: id aſſem appellauerunt/et partes vncias. Unde illud Plinij de luna. Haud dubium eſt lucere dodrãtis ſemiuncias horarum ab ſecunda adijcientẽ vſq; ad plenũ orbẽ. Unde etiã habemus: ex aſſe hęredem fecit: id eſt totius hęreditatis. Sueto. in Cęſare. Nouiſſimo teſtamento tres inſtituit hęredes ſororum nepotes. Octauium ex dodrãte. Pinariũ et pediũ ex quadrãte. Interdũ dicitur nũmus libralis/ex ęre deductũ nomen. Hora. Quem ſi diminuas vilẽ redigatur ad aſſem. Similiter triens/quadrans. Interdum hę partes aſſis apud poetas accipiuntur pro calicibus a menſura. Proper. Cum fuerit multis exacta trientibus hora. Mar. Te conuiua leget muſto quincũce. Cõponit̃ autem as cum eo quod tres: vt treſſis. Per. Hic dama eſt nõ treſſis agaſo. Octo ⁊ as octuſſis. Horaci. Quanti emptę? parui: quãti ergo? octuſſibus. Et ſic ꝑ omnes numeros vſq; ad centũ: vt centuſſis. Per. Et centũ grecos curto centuſſe licetur.

Aſarotũ penul. ꝓdu. pauimentũ picturę arte elaboratum/a grecis inuentũ/ſic dictum/ꝙ verri nõ debeat. Nã deducitur ab α priuatiua particl'a/et σαιρω μι σαρω πσεσαρα verro/ſcopo. Scopa q̃q; a grecis ſaros dicit̃ και το καλυντρον. Solebant quippe purgamenta cęnarũ quę analecta vocãtur/ in pauimento quoq; euerri: dũ ſubtegulanea pauimenta in vſu erãt: poſtea aſarotis inuentis ceſſauit vſus ſcoparũ manibus colligi purgamẽta cęperũt: pauimenta ṽo ſpõgijs mũdari. Xenodorus prim⁹ claruit in faciendis aſarotis: quę miro artiſicio ꝑuulis teſtulis in varios colores tinctis/⁊ imagines pictꝫ ſtrauit. Nã pergami in aſaroto colũbam effecit bibentẽ: q̃ aquã capitis vmbra offuſcabat alia cibi ęſcã arripiẽte. Papi. lib. Sil. Uarias vbi picta ꝑ artes Gaudet hum⁹: ſuberãtq; nouis aſarota figuris.

Aſbiſtę: populi lybię: apud quos vulgatiſſimũ templũ inter medias yrenas conditũ eſt.

Aſbeſtus latine inextinguibilis: ⁊ nomen lapidis eſt: q̃ cũ ignẽ habeat ꝓpriũ: alieno tamẽ ſic ardet/vt nõ poſſit extingui. Aug⁹ lib. xxj. de ciui. dei. Aſbeſton arcadię lapidẽ ꝓpterea ſic vocari: ꝙ accẽſus ſemel iã non poſſit extingui. εξα και σβεννυω γινεται.

Aſcalon pe. corre. ciuitas Paleſtinę: a qua Aſcalonitę homines in ea nati.

Aſcalonia: cepe genus/ ꝙ in aſcalone plurimũ naſcat̃. Uide in dictione Cepe.

Aſcalabotes latine ſtellio ſiue tarantula: dicit̃ qꝺ apud gręcos aſcalos circulus eſt. Stelliones autẽ circulis quibuſdam depicti ſunt: et veluti lucentibus guttis in modum ſtellarum.

Aſcanius: nomen Enęę filij. Quo etiam noĩe dictus eſt lacus in Phrygia: ⁊ fluuius ex eo oriẽs aſcania ciui/

tate: quã cõdidit Aſcanius Enee fili⁹. Eſt ⁊ lac⁹ Aſcani⁹: vñ ipſa regio Aſcania: vt ſcribit Stra. lib. xij. que gemina eſt: altera phrygia: altera myſie.

Aſcendo dis. ex ad et ſcando. ſed d abijcitur: ſignificat ſurſum ſiue ad aliquid ſcando. Hinc aſcenſio ⁊ aſcenſus: ꝓ aſcendendi actu. Aſcenſiones etiam ſunt que a grecis ſyncatatheſes: he ſunt ſine quibus multa comprehendi et percipi ſenſibus nõ poſſunt: nec memoria quoq̃ nec noticie rerũ: nec artes ſine aſcenſiõe cõſtare poſſunt. Per aſcenſionẽ eñ cognita approbamus. Aſcenſiones has ſiue approbatiões voluntarias eſſe ſcribit Gell. fieriq̃ hoim arbitratu: quib⁹ viſa noſcunt̃ dijudicanturve.

Aſclepiades/nomen hiſtorici cyprij: qui fuit tẽpe quo Pygmalion regnabat in oriente: quo etiam tempore ſcribit eſum carniũ nõ fuiſſe. Alius fuit phs cecus: quẽ ferũt (vt Cice. lib. v. Tuſ. ait) Cũ quidã quereret quid ei cecitas attuliſſet: reſpõdiſſe vt puero vno eſſet comitatior. Fuit ⁊ ali⁹ Aſclepiades pruſiẽſis medicus: qui lapſu ſcalaꝝ interijt. Fuit ⁊ alius Aſclepiades: a quo carmẽ aſclepiadeũ dictũ eſt.

Aſcite arabes dicti ſunt ab viribus: quos greci Aſcos vocant: qm̃ bubulos (vt Plini⁹ inquit) vtres binos ſternẽtes/pyraticã exercent.

Aſcra: vicus Boetie in aſpero et ſterili loco in dextera parte Heliconis Heſiodi patria. De Heſiodo multa ſcribunt greci: ⁊ quo pacto fuerit interfectus Plutarchus in ſympoſijs lib. v.

Aſcia cũ c poſt ſ. ab aſcindẽdo: carpentarioꝝ inſtrumẽtum eſt. Hui⁹ dimi. eſt aſciola.

Aſcio as. aſcia cedo: quo verbo vſus ẽ pater me⁹ Aug⁹ ſuper pſal. Et ſi adhuc nodoſũ ⁊ curuũ ⁊ corticoſum: tñ ꝙ dolet̃: aſciet̃/deplanet̃: ⁊ poſſit venire ad aliquã fabricã vſus humani.

Aſia ſine c. nomen eſt tertie partis orbis quo ad numerũ. Nã quo ad magnitudinẽ dimidia reperit̃. Eſt autẽ duplex: maior ſcꝫ ⁊ minor: qua Phrygia et Lycia cõcludit̃. Alij diuidunt eã: vt vnã cõcludat ab oriente Phrygia ⁊ Lycaonia: altera ab oriente determinet̃ Armenia minore. Dicta ẽ aũt Aſia ab aſia nympha oceani/⁊ Tethyos filia Iapeti coniuge/ ſiue ab Aſio manei Lydi filio. Ab Aſia fit aſius a. um: qr vt Priſci. inquit: in multis ꝓuinciaꝝ nominib⁹ ſil'ia ſunt deriuatiua ꝑmitiuis/⁊ appellatiua ꝓprijs: vt Ital⁹ ꝓpriũ eſt et gentile. Similiter Danaus/latinus/hiſpanus/ſiculus et ſicanus. Itẽ Aſianus a. um. aſiaticus a. um. que inuicẽ ꝓ poſſeſſiuis proferri pñt. Proprie aũt Aſius et aſiaticus poſſeſſiua ſunt: q̃uis et ꝓpria inueniant̃: vt Scipio aſiaticus/qui vicit Aſiã. Aſianus ꝓo gentile. Eſt ⁊ Aſia nomẽ paludis in Myſia ꝓpe Cayſtron fluuiũ: cui⁹ prima ꝓducit̃. Virgi. Iã varias pelagi volucres et que aſia circũ. Als corripit̃: vt Europa atq̃ aſia pulſus.

Aſcribo is. ex ad ⁊ ſcribo: ſed d abijcit̃: ſignificat adiungo. Unde aſcripti dicebant̃ qui in colonias noia dediſſent: vt ceteris colonijs adderent̃. Itẽ aſcpti milites/qui ſupplendis legionib⁹ aſcribebant̃: quos etiã accenſos dicebant/ꝙ ad legionũ cenſum eſſent aſcripti. Et velatos: qr veſtiti inermes ſequebant̃ exercitũ. Et ferentarios: qr de fundis lapidibus ꝑliaturi ea mõ ferrent que in hoſtes iacerent. Et rotarios: ꝙ id hoim genus anteq̃ acies coirent: in modũ rotãtis tẽpeſtatis dimicarent. Eſt ⁊ aſcribere: tribuere ⁊ imputare. Cice. Neq̃ eñ mihi negligentiam velim aſcribas. Sed hec magis per tranſlationẽ: cũ ꝓprie aſcribere ſit iuxta ſcribere.

Aſcriptitius: qui ad aliquã rẽ aſcriptus eſt: vel q̃ ex numero eoꝝ eſt qui ſe in alteri⁹ imperiũ dediderint.

A ſecreto vel a ſecretis: q̃ eſt ſoci⁹ ſecretoꝝ ꝯſiliari⁹.

Aſella poteſt eſſe dimi. ab aſina. Sed et locus ſub brachijs concauus aſella vocat̃/ſiue axilla. Uñ eſt illud: Abſcõdit piger manũ ſub aſella.

Aſion: noctuarũ gen⁹ maximũ: quos greci q̃nq̃ ſcopas vocant. Aliqñ nycticoraces. i. vlulas: ⁊ q̃nq̃ otos q̃ſi auritas: qm̃ plumeas ⁊ eminẽtes habẽt aures.

Aſilus pe. ꝓ. grece eſtrus a ſono vocis vulgo taban⁹ dicit̃. Virgil. Eſt lucus ſilari circa ilicibuſq̃ virentẽ Plurim⁹ alburnũ volitãs: cui nomẽ aſilo Romanũ eſt eſtrũ graij vertere vocãtes: Aſper acerba ſonãs/quo tota exterrita ſiluis Diffugiũt armenta.

Aſylum cum ypſilo: intemeratũ templũ eſt cõſecrationis lege cõceſſũ: ab α priuatiua particula/⁊ συλαω rapio/ſpolio/aufero violo ve. Alij ſicut exponit Ser dicit̃ aſylum quaſi aſyron: ꝙ inde extrahi null⁹ poſſet. Nã in id fugientes tuti erant: nec inde ꝑ vim extrahi poterãt: quod prius athenienſes: poſt Romulus cõſtruxit inter capitolium ⁊ palatium in ſacro luco quod quercetũ dicit̃. Unde pedian⁹: Totus ꝑpl's Romanoꝝ a ꝑncipio tres fuerũt tribus. Tacienſis vna a Tacio rege. Ramnes altera a Romulo. Luceres altera a Lucumone ſiue a luco: quẽ lucũ Aſylum vocauerat Romulus. De hoc Virgili⁹ lib. viij. Hinc lucũ quem Romulus acer aſylũ rettulit. Scribit Liui. lib. xxxvj. templũ Apollinis delij fuiſſe aſylum: aitq̃ ſacra templa a grecis vocari aſyla.

Aſin⁹: aial notũ: cui⁹ fe. eſt aſina: qꝺ datiuũ et ablatiuũ plurales ⁊ in is ⁊ in abus terminat. Hiero. li. j. Re. De aſinis q̃s nudiuſterti⁹ ꝑdidiſti ne ſollicit⁹ ſis: qr inuente ſunt. Hinc aſinin⁹ a. um: vt caro aſinina.

Aſinarius ria. riũ. quod ad aſinos pertinet: vt mola aſinaria.

Aſinarius: qui aſinos paſcit vel cuſtodit. Ca. Ager qñ inſtruit̃. cccl. iugerũ villicũ: villicã operarios bubulcos tres aſinarium.

Aſine es. pe. cor. oppidũ Achaie. Luca. lib. viij. Quas aſine cautes: ⁊ quas chios aſperat vndas.

Aſopus vel aſopis penul. ꝓdu. fluui⁹ Achaie: ab aſopo Egine patre ſic dictus.

Aſotus pe. ꝓd. laſciu⁹/ꝓdigus/popino/helluo. Mar. Viuis aſotos. i. laſciue/incõtinenter. Aſotia/ꝓpinatio/incõtinẽtia/luxus. Gel. Cedere equidẽ vobis debui: vt in tali aſotia. i. luxu/ꝓdigalitate atq̃ nequitia artium nos vinceretis. εξακαι σοζω.

Aſpera ra. rũ: qꝺ viſu vel guſtu vel tactu/ alio ve ſenſu inſuaue eſt. Aug⁹. Aſpeꝝ diſcrepantia cõiũctaꝝ partiũ facit. Aſperitatẽ nãq̃ non gignit niſi inequalitas partiũ: vt ſit lõgior vna/altera inferior. Lene illud ꝓprie videt̃ oſtẽdere/in quo poſitio partiũ ita apte pariliterq̃ digeſta eſt: vt nulla earum menſura vlterius emineat. Transfert̃ et ad alia que dura ſunt. Teren. Aſperum pater hoc eſt aliud ſodes para. Unde ⁊ ꝓ nocente q̃nq̃ capit̃. Virgi. Aſper acerba tuẽs. Et ꝓ iniquo. Idẽ. Tũ aſpera Iuno. Ci. in Lel. Monere ⁊ moneri ꝓpriũ eſt vere amicitie: ⁊ alterum libere facere/nõ aſpere: alterũ libenter accipere/nõ repugnanter. Huius dimi. eſt aſperulus.

Aſper nũmus videtur dici ab eo ꝙ in aſperitatẽ cuſus ſignatuſq̃ eſt. Perſius. Quid aſper vtile nũmus habet. Sue. in Nero. Exegitq̃ ingenti faſtidio ⁊ acerbitate nummũ aſperũ.

Aſpero ras. aſperum facio. Col. lib. ix. Iunctis parieti modicis aſſerculis qui paulum formatis gradib⁹ aſperantur/ne ſint volantibus lubrici. Virgi. ꝓ coagulum ſiue duꝝ facio poſuit lib. iij. Et glacialis hyems aquilonib⁹ aſperat vndas. Hinc cõponit̃ exaſpero/qꝺ eſt valde aſpeꝝ facio. Hiero. ad Helioꝺ. Mollẽ ocio manũ durus exaſperat capulus. Per trãſlationẽ. Quinti. Rẽ verbis exaſperauit.

Aſparagus penul. cor. ꝙ ex aſperis virgultis legatur. Mar. Mollis in equorea: que creuit ſpina Rauenna. Nõ erit incultis gratior aſparagis. Sunt qui nõ

ab aſpitate/ſed a lingua chaldea deducant:quia chal
dei aſparagos appellant herbã que creſcit in virgul
ta et in caulẽ. Huiꝰ duo ſunt genera/hortenſe ⁊ ſilue/
ſtre. Sed incultũ gratius eſt.

Aſpergo gis.ſi.ſum. ex ad et ſpargo: quaſi ad aliquid
ſpargo/vel aliquantũ madefacio. Plautꝰ in epi. Ab
guttura pectꝰ mihi ardens aſperſiſti. Virg. li.iij. Ge
or. Aut tecto aſſuetꝰ coluber ſuccedere ⁊ vmbre Pe/
ſtis acerba boum pecoriq; aſpergere virus.

Aſpergo inis.tã maſ.q̃ fe.generis: gutta terre cruore
permixta. Sta.lib.vij. Diraq; aſpergine latos Mu
tat agros. Am. Et cautes niuea rorãt aſpergine.

Aſpergillum:inſtrumentũ quo nos aquis ſacris aſper/
gere ſolemus.

Aſpernor aris.ab aſpergo fit:ſignificatq; recuſo/auer
to/nõ ignoſco/faſtidio.

Aſpernabilis:q̃ eſt dignꝰ vt aſpernet̃. Gell. Nõnunq̃
apud meipm̃ ſoleo res eiuſmodi paruas q̃dẽ minu/
taſq; ⁊ hominibꝰ nõ bñ eruditis aſpernabiles.

Aſphaltum latine dici poteſt tutamen:a verbo ἀσφα/
λιζω quod eſt tueor. Quo nomine dictus eſt lacus
Syrie in prouincia/que hactenus Pentapolis dicta
fuit:ſic dictus:quia nihil viuum in eo ſubmergit̃: vñ
mortuũ mare ab hiſtoricis nominat̃. Aſphaltũ etiã
bitumen dicitur.

Aſpicio is.ex ad et ſpecio. e in i.mutata: q̃uis Priſci.
aſpicio compoſitũ dicat. Varro eñ habet Specta/
re dictũ ab antiquo:quo etiam Aennius vſus ẽ. Vos
epulo poſtq; ſpexit:et quod in auſpicijs diſtributum
eſt:qui habent ſpectionem quã nõ habebant:⁊ quod
in augurijs etiam nũc augures dicunt̃ aues ſpecere.
Cõſuetudoq; cũ prepoſitio verbis coniuncta fuit eti
am ſeruat: vt aſpicio/conſpicio/deſpicio/reſpicio:ſic
alia. In quo ſpecto:q̃d ſpectare volo. Hinc ſpecula
et ſpeculũ:ꝙ in eo ſpecimus imaginẽ. Feſtus quoq;
ait: Aſpiciũ ab aue ſpecienda. Nã quod nos cũ pre/
poſitione dicimus aſpicio:apud veteres dicebat̃ ſpe
cio:quod naturaliter ſpexi ſpectum facit:quod ſpicio
facere nõ poteſt:a cuius ſupino legitime ex analogia
ſpecto frequentatiuũ format̃: vnde expecto et reſpe/
cto/⁊ alia hmõi ſunt compoſita. Preterea deriuata
nomina/ſpecula/ſpeculũ ⁊ ſpecimen/non ſolũ ſpecio
ſignificationẽ pre ſe ferunt/ſed etiã analogiã eius ſer
uant:naturãq; ipſiꝰ ſpecimẽ redolet: vt apud Plau.
in Caſi.oſtenditur. Nũc amici an inimici ſis imago
Alceſime mihi ſciã:nunc ſpecimen ſpecitur:nunc cer
tamen cernitur. Spicus ṽo ſpica/ ſpiculum et ſpecil
le: q̃uis cũ ſpicio quandã ſimilitudinem habeant: nõ
tamen ſignificationẽ ſi pro video ſumitur gerunt:nec
vllo pacto attingunt. Miror igitur cũ Priſci. aliter
ſenſerit: p̃ſertim cũ in denominatiuis dixerit. A ſim
plici quod in vſu nõ eſt ſpecio is.ſpeculũ ꝓ ſpeciculũ
per ſyncopam ci euphonie cauſa. Et paulo infra. A
ſpecio is.vel a ſpecie ſpecimen. Eſt autẽ aſpicere ad
aliquid oculos intendere. Plau.in Aſi. Si quẽ aliũ
aſpexerit ceca continuo fiet.

Aſpecto as.ſepe aut fixe aliquẽ intueor. Plau.in Am.
Celum aſpectat:obſeruabo quã rẽ agat.

Aſpectus us.ſumit̃ ꝓ viſu intuitu cuiuſcũq; animalis:
vt horridus aſpectu.i.viſu horribilis:⁊ qui effigiem
habet horridã. Transfertur etiã ad inanimata. Pli.
Prerupta rupes et aſpectu horrida.

Aſpiro ras.penul.ꝓducta:ex ad et ſpiro: ſed s abũcit̃.
Et ꝓprie aſpirare ſignificat afflare. Virgil. Aſpirant
aure in noctem. Per tranſlationem ſumitur pro ole/
re. Ambro.ſuper Lucã. Bonũ odorem ſanctificati/
onis aſpirant. Interdum ꝓ auxiliũ prebere/ fauere.
Virgil. Aſpirat primo fortuna labori. Interdum ꝓ
incumbere/et quaſi toto ſpiritu intentũ eſſe: vt Sci/
pio aſpirat ad conſulatũ. Interdum pro iungere/iu/
xta accedere/ſeu ꝓpe tangere. Gel.libro.j. Ad horũ
autẽ ſinceritatem/ veritatemq; verbor̃/an aſpiraue/
rit cecilius conſideremus. Cice. Treba. Vitra etiã
accerſitũ ab eo ad quem ceteri nõ propter eius ſup/
biã:ſed ꝓpter occupationem aſpirare nõ poſſunt. Eſt
quando ſignificat inuadere/ ſeu quaſi ad aliquẽ ire:
vt de diuo Vincentio legit̃. Cũ apud Ceſarauguſta
nã ciuitatẽ Datiano cuidam preſidi ſeuiendi in chri/
ſtianos rabies aſpiraſſet ⁊ ce. Lic. Aliter nunq; (in/
quit) aſpirant ad curiã.

Aſpis idis.ſerpens paruꝰ q̃ veneno ſuo queq; viuentia
cõcite occidit:oua gignit ex quibus filij procreantur.
Sunt autẽ plures aſpidũ ſpecies diſpareſq; effectus
ad nocendũ: vt ſcribit Solinꝰ. Appellaturq; ſomni/
culoſa aſpis:ꝙ ſomnũ letiferum percuſſis immittat.
Eſt et nomẽ inſule ꝓpe cycladas. Sunt et alie hoc no
mine in Lycia ⁊ Caria. Eſt ⁊ nomen vrbis que a lati/
nis clypea dicit̃. Sir. In clypei ſpeciẽ curuatis turri
bus aſpis. Stra. Coſura inſula eſt ante aſpidem ſita
carthaginẽſem vrbẽ:quã clypeã vocant.

Aſportare:quaſi hinc alio portare. Cuius contrarium
eſt importare:quod eſt aliunde huc portare.

Aſſa nomen regis iudeorum:qui nõnullas vrbes in iu/
dea condidit.

Aſſaradõ: vltimꝰ aſſyrior̃ rex ⁊ Sẽnacherib filius.

Aſſarius nũmus: ſiue genus põderis. Joſephus li.iij.
Are dei aſſariũ offerunt et vnã drachmã. Idẽ. Quat
tuor drachmis venderet̃ aſſarius.

Aſſecla:ab aſſequẽdo nomen deductũ:⁊ ſignificat eum
qui dñm ſequitur:⁊ qui omnibus imperijs domino/
rum adeſt:ho: eſt preſto eſt: vel qui iuxta voluntatem
alterius quid ſequit̃. Liui.li.v. Et eo deuolui rẽ: vt
aut patricij/aut patricior̃ aſſecle habẽdi tribuni ple/
bis ſint. Hiero. Seruꝰ paternꝰ ⁊ alumnꝰ ⁊ formoſus
aſſecla ⁊ ꝓcurator calamiſtratꝰ honorãdus eſt.

Aſſector: comitatũ p̃ſto. Vide in dictione Deduco.

Aſſequor penul.corre. ꝓprie ſignificat iuxta ſequor. Li/
uiꝰ lib.xxxviij. Tantũ moratus dum Eumenes cum
claſſe aſſequeretur ſamũ petere intendit. Vide in di/
ctione Reuolu: autoritatẽ. Cic. Quãdo q; ponĩt ꝓ
acquiro/obtineo: vt Hic aſſecutꝰ eſt maximas digni/
tates. Nõnq; ꝓ equo ſiue attingo. Cice. Nullã partẽ
videar tuor̃ merito aſſecutus.

Aſſentio tis.ſi ſum.conſentio:cuius ſignificationis eſt
et aſſentior. Lactã. Cui opinioni poeta noſter aſſen/
ſit. Cice.lib.de repu. In quibus aſſentior ſollicitam
et periculoſam iuſticiam non eſſe ſapientis. Hinc aſ/
ſenſus pro cõſenſu.

Aſſenſor: q̃ alicui aſſentit. Cic. Torcinio. Quotidie cõ/
memorabã te vnũ in tãto exercitu mihi fuiſſe aſſenſo

Aſſentor aſſentaris: ſignificat inſidioſe ⁊ conci (rem.
liande alicuiꝰ vtilitat. gratia effuſius:⁊ plerãq; falſo
quempiam laudo.

Aſſero is.pe.cor.aſſeui aſſitum:iuxta ſemino/vel iuxta
planto. Cato de re ruſ. Arbores facito: vti bene ma/
turate ſint: viteſq; vti ſatis multe aſſerantur:⁊ ſic vbi
opus erit de arbore deijciant̃. Aſſero ṽo ris. aſſerui
aſſertũ:ſignificat affirmo/approbo. Hiero. ad Da/
ma. Primũ eñ aſſerunt eius fuiſſe peccatũ/ ꝙ nõ re/
cte diuiſerit. Interdum ſignificat approprio/attraho/
vendico. Liui.lib.iij. M. claudio clienti negociũ de/
dit/ vt virginẽ in ſeruitutẽ aſſereret. Itẽ ibi. Cũ reuel
leretur aſſertor virginis a globo multor̃. Vbi aſſer/
tor ſignificat illũ clientẽ decẽuiri qui virginẽ aſſerere
volebat in ſeruitutẽ. Aſſerere manũ veteres dicebãt
cõprendere/cum eam prendebant in libertatẽ. Hinc
aſſerere etiã pro tueri ac liberare/ ſeu in libertatẽ re/
ſtituere accipit̃. Pli. Marco ſuo cõmendabat me/
moriã ſuã:orabatq; vt ſe ab iniuria obliuionis aſſere/
ret. Et aſſertor defenſor. Mar. Aſſertor venias ſa/

tiſcꝫ prȩſtes. Quemadmodū deſertor qui patriā in/
defenſam reliquit/⁊ quaſi ꝓditor eſt. Idē. Qui loqui
tur curios aſſertoreſcꝫ camillos.

Aſſeres: tabulȩ ſectiles dicti ſunt ab aſſidēdo: ꝙ admo/
ueantur hȩreantcꝫ parietibus trabibuſcꝫ. Huius no
minatiuꝰ ſingularis eſt aſſis aſſeris/ſicut puluis pul/
ueris. Pli. Verniſcꝫ aſſeribus cōtabulare pauimen/
ta oportet. Hinc aſſo as. de quo infra. Palladius fȩ
minino genere vſus eſt cū ait: Aſſeres quernȩ cū eſcu
leis nō miſceanꝰ. Aſſerum ſtructurā coaſſationē vo/
camus/⁊ a tabulis tabulationem. Interdum aſſeres
accipiunꝰ ꝓ lignis quibus vtebantur lecticarij. Sue.
in Cali. Ad primū tumultum lecticarij cū aſſeribus
accurrerunt. Huius dimi. Aſſerculi. De quo exem/
plū babes in dictione Aſpero as. Dicitur et aſſis is.
Unde ⁊ dimi. aſſiculus. Col. lib. vij. Aſſibꝰ roboreis
compingitur ſolū: nec exire alia parte ꝓhibentibus
aduerſis aſſiculis. Varro poſuit primitiuū: Aut ex
aſſibus dentatis cū orbiculis: quod vocant ploſtenū
penicum: in eo quis ſedet vt agitet quȩ trahāt iumen
ta. Hinc fit aſſula diminutiuū.

Aſſeuero as. a ſeuerus deducitꝰ. Et eſt aſſeuerare pro/
prie inter ipſa argumēta ꝓbationeſcꝫ vim animi mo
tūcꝫ quaſi quandā ſeueritatē admiſcere. Quin. Alte
ra ex aſſeueratione ꝓbatio eſt. Ego hoc feci: tu mihi
hoc dixiſti. Aliqñ ponitꝰ ꝓ ſimpliciter affirmare.

Aſſcio: perfecte ſcio/affirmo vł attribuo: vt apud Col.
Uide in dictione Cōſciſco.

Aſciſco is. aſſciui aſſcitū. Ab aſſcio et accuſatiuū poſt
datiuū ſemper ferme poſtulat ꝓ aſſumo/ arrogo/ at/
tribuo. Quin. lib. vij. Quo in genere idē prȩcipue cu
ſtodiendū: ne id qꝺ ſimilitudinis gratia aſciuimus:
aut obſcurum ſit aut ignotū. Lactā. lib. iiij. Et illos:
qui temere ſapientū ſibi nomen aſſciuerant: erroris
ſtulticiȩcꝫ damnarūt. Aliqñ aſſciſcere eſt aggregare/
admittere. Liuiꝰ lib. j. Ne quid diuini iuris patrios
ritus negligendo/peregrinoſcꝫ aſſciſcendo turbare/
tur. Cice ꝓ Archia. Quod ſi mihi a vobis tribui cō/
cedi ꝗ ſentiā: perficiā ꝓfecto vt aulum luciniū nō mō
nō ſegregandū/cum ſit ciuis a numero ciuiū: verum/
etiam ſi nō eſſet/puteris aſſciſcendū fuiſſe. Huic cō/
trariū eſt deſciſco: qꝺ cū ablatiuo ſemꝑ cōſtruitꝰ cū a
vel ab. Et vltra abltīn aliqñ habet actīn mediāte ad.
Et diſſentio ſiue recedo ⁊ ab imperio: ductucꝫ alteri
us ſubtraho/rebello deficiocꝫ ſignificat. Liui. lib. ij.
Prȩneſte a latinis ad romanos deſciuit. i. rebellauit.
Pro diſſentio Gelł. poſuit. Eā rem Ceciliū nō incō/
ſiderate dixiſſe: necꝫ temere a menādro atcꝫ a multo
rū opinionibꝰ deſciuiſſe. Pro recedo. Lac. li. iiij. De
ſciuerunt a te/⁊ abiecerunt legē tuā.

Aſſido is. ⁊ aſſideo es. ambo habēt penul. cor/ambocꝫ
actiua: ⁊ aſſedi aſſeſſū faciunt: quoꝝ etiā reliqua tem
pora ſic ſimilia ſunt/vt nō facile dignoſcantur: ſicut ī
imperatiuo cū vtrūcꝫ aſſide faciat. Differunt tamen
inter ſe: ꝙ aſſido ſit q̄ſi aſſiſto/aſſideo quaſi aſto. Aſſi
do ſemꝑ cū motu eſt/⁊ de loco ad locū quandocꝫ ten
dit vt in quiete ſit: vt ſi quis eat vt ſedeat/ moretꝰ/hȩ/
reat/quieſcat: ſiue ſtet apud aliquid. Aliqñ etiam cū
paruo motu: vt cū quis in pedes erectus ſi eſt ſe ſeſ/
ſum apud aliquē ponat hunc aſſidere/tertiȩ cōiugati
onis dicimꝰ. De loco ad locū. Teren. in Heautō. ex/
emplū ponit: vbi Menedemꝰ ꝓpter filiū abitū anxiꝰ.
Chremeti ait: Domū reuertor mȩſtus animo pertur
bato atcꝫ incerto ꝓ ȩgritudine aſſido: accurrūt ſerui
ſoccos detrahunt. De ſtantibus ꝟo in pedes. Sał.
de Cicerone in ſenatu orationē cū habuiſſet/ inquit.
Sed vbi ille aſſedit Catilina/vt erat paratus ad diſ/
ſimulanda omnia demiſſo vultu/voce ſupplici poſtu
lare a patribus/ne quid de ſe temere crederent. Ci. ī
fragmento academicoꝝ. Et ſimul aſſidamus inquā ſi
videtꝰ: ſane iſtud quidē inquit: ſum eñ admodū infir/
mus. Aſſideo autē quaſi iuxta ſedeo ſine motu et in
loco ſemper eſt aut hȩrens aut ſedēs apud aliquid.
Hiero. ad Augł. Dū eñ languenti multo tēpore aſ/
ſidemus. Cice. ꝓ Planco. Huic aſſidēt/ꝓ hoc labo/
rant. Plau. in Ru. Ut fortunati ſunt fabri ferrarij q̄
apud carbones aſſident. De his duobus aſſide ī im/
peratiuo facientibus hoc erit exemplū. Duo hic ſu/
mus. Ego ſedeo/ et dico platoni nō ſedenti: Aſſide.
Tum ab aſſido eſt. At ſi ambo ſedemus: et plato aſ/
ſurgere cupiā velit: nolimcꝫ ego vt aſſurgat: dicam
cꝫ ei: Aſſide: tunc ab aſſideo fit. Et licet ſedeo neutꝝ
ſit: aſſideo tamen actiuū eſt ſꝫm Priſcianū: nam aſſi/
deor facit paſſiuū. Saluſt. lib. iiij. hiſto: Amiſſumcꝫ
aſſideri ſine prȩlio audiebat. Uerum Cicero et Hie/
ro. cum datiuo iunxere: ſicut modo monſtratū eſt. Si
militer Plini. lib. xxxiij. Nos vidimus Agrippinam
Claudij principis edēte eo naualis prȩlij ſpectaculū
aſſidente ei indutam paludamento auro textili ſine
alia materia. Aſſido etiam tertiȩ cōiugationis. Sa/
lu. in Iug. cum actō iunxit. Sed Hiempſal qui mini
mus ex illis erat/natura ferox: etiā antea ignobilita/
tem Iugurthȩ deſpiciens: atherbalē dextra aſſedit/
ne medius ex tribꝰ quod apud Numidas honori du
citꝰ Iugurtha foret. Uidetur ꝙ aſſedit ſignificet iuxta
ſe ſedere fecit. Sed alio modo actiue capitur: ſicut ſi
dicamus. Hiempſal atherbalem dextra adijt: ita hi/
empſal atherbalē dextra aſſedit dictū eſt: ꝙ ita ſoluē/
do clareſcit hiempſal ad atherbalē: id eſt iuxta ather/
balem dextra ſedit. Sic etiam fit in illo Saluſtij ex/
emplo. Aſſideri ſine ꝑlio audiebat: id eſt iuxta oppi/
dum amiſſum ſederi audiebat. Hoc etiam oſtenditꝰ ī
obſideo et circūſideo ſi ſoluanꝰ: vt Obſideo pontē:
ſignificat ſedeo ſiue ſto circū pontē. In obſido quo/
cꝫ et circumſido fit ſꝫm vim prȩpoſitionū: vt ſupra di
ctum eſt in Saluſtio. Oppidū circumſedit: id eſt ſe/
dit circū oppidum. Sed quia ſido actiuū/ſedeo vero
neutrum: ideo inter ea quȩ a ſido/et ea quȩ a ſedeo cō
ponūtur: quis in ſignificatione differant: hoc etiam
intereſt/ꝙ in his quȩ a ſido componunꝰ: ſi prȩpoſiti/
onis eorum ſolutio fiat: omnino cōſtructio remanebit
actiua: quia tunc ſido accuſaiuum in ſe incluſum gerit
ſubaudiendū per tranſlationē reciprocam: quod nō
fit in cōpoſitis a ſedeo: etiam ſi actiua erant: vt eſt aſ/
ſideo/obſideo: Or ſi ꝑpoſitionē ſoluamus: Amiſſum
oppidū aſſideri audiebat: erit ſederi iuxta amiſſū oppi/
dū. Hic nullus accuſatiuus incluſus ſubaudiendꝰ exi
gitur: quia ſedeo neutrū eſt: et iuxta vim prȩpoſitio/
nis adiungitur ⁊ quieſcit. In aſſido ſi ſoluatꝰ prȩpoſi
tio/alius actūs expoſcitur: quoniā a ſido actiuo com
ponitur: vt hiempſal dextra atherbalē aſſedit: id eſt
iuxta atherbalē dextra ſe ſeſſū locauit: vel dextra iu/
xta atherbalem ſe ſtatuit.

Aſſeſtrix fȩ. verbale ab aſſeſſor: q̄ iuxta ſedet: vt Da mi/
hi ſediū tuaꝝ aſſeſtricē ſapientiā. Sunt autē aſſeſſo/
res: quoꝝ officiū eſt aſſidere ꝑſidi atcꝫ cōſulere: atcꝫ
in his fere cauſis cōſtat cognitiōibꝰ/poſtulatiōibꝰ/li/
bellis/edictis /decretis/epiſtolis.

Aſſiduus: ab aſſideo/iugis/cōtinuus: ꝙ in ea re quam
quis frequenter agit cōſediſſe videatꝰ. Uñ aſſiduitas
diligentia/⁊ ecōtrario/reſides dicunꝰ ſegnes et oci/
oſi. Aliqñ aſſiduꝰ dicitꝰ frequēs: et aſſidue frequēter.
Uirgł. Aſſidue veniebat. Aſſidui etiā dicebanꝰ q̄ lo/
cupletes erant: ⁊ facile cū id tempus poſtulabat mu
nera populo prȩſtabāt. Et aſſiduus: qui aſſe ſuo: id eſt
ſua pecunia ⁊ ſine ſtipendio militabat. Et tunc ab aſ/
ſe. i. ȩre dando deducitur.

Aſſidelȩ menſe: ad q̄s ſedētes flamines ſacra faciebāt.

Aſſilio is. pe. corre. ex ad et ſalio: ſignifi. inuado/aggrē
dior. Oui. li. xj. metam. Cū ſȩpe aſſiluit defenſȩ mȩni/

bus vrbis. Et aſſilire dicit̃ de aialibus maribus cū feminas ineunt. Col. lib. vij. Nā niſi prius ea marē cōcivit aſſilientē admiſſariū calcibus ꝑturbat.

Aſſiſto is. vide in dictione Siſto.

Aſſis is. tabula ſectilis. Pli. Verniſq; aſſibus cōtabulare pauimēta oportet. Vide ſup̃ in dictiōe Aſſeres.

Aſſo as. tabulo: a quo coaſſo ꝓ cōtabulo. Victru. Cū aſſatū fuerit ſup altera coaſſatio ſtruat̃: clauiſq; fixa duplicē ħbeat cōtignationi loricationē. Pli. Neceſſarium binas ꝑ diuerſas coaſſationes ſuſterni capita eorū ꝓfigi clauis ne torqueant̃. Eſt et aſſo as. ꝓ torreo: a quo aſſatus: vt de diuo Laurētio. Aſſatus ſum: iā verſa ⁊ mā̄duca. Plaut⁹ tñ in Muſ. aſſus dixit. Ne faxis: nā elixus eſſe q̃ aſſus ſoleo ſuauior.

Aſſus a. um. quod eſt torrefactū. Proprie dicitur/ ſine pigmento alicuius saporis: quemadmodū merū ſolum dicimus. Unde aſſa voce veteres dixerunt ſola voce lingue: aut vocis humanę nō admixtis aliis muſicis. Var. In cōuiuiis pueri modeſti vt cātarēt carmina antiqua/ in quibus laudes erant maioꝝ et aſſa voce et cū tibicine. Cato. Melos autem in cantibus eſt bipertitū. Unū eſt quod in aſſa voce. Alterū qđ vocant organicum.

Aſſula dimi. ab aſſis tabella: a quo fit aduerbiū aſſulatim/ qđ eſt minutatim. Plau. Priuſq; pulſando exitium foribus aſſulatim dabo. Idē in Mene. Faciam quod iubes ſecurim captā ancipitē/ atq; hunc ſenem exoſſem: niſi dedolabo aſſulatim viſcera.

Aſula ꝑ ſimplex ſ. oppidum in agro Brixiano.

Aſſatura: fruſtū carnis aſſę. Hiero. li. ij. Re. Partit⁹ ē vniuerſę multitudini aſſaturā bubalę carnis.

Aſſuetus: vſitat⁹: ab aſſueſco cis.

Aſſumo is. penul. produc. mō ſignificat accipio. Cice. Neq; id onus inuitus aſſumpſit: mō nimiū tribuo. Idem. Si id mihi aſſumo: videor id mihi meo iure quodam vendicare.

Aſſur: iudeę ciuitas: quā ędificauit Salomō: Quo nomine dictus eſt filius Sem.

Aſſuerus (ſicut teſtat̃ Joſephus) fuit Cyrus Xerſis filius: qui poſt Dariū patruū Perſidę rexit imperiū. Hunc Cyrū dixit Artaxerſem apud grecos vocari: q̄ lōgiman⁹ cognoīatus: regnauit. xl. annis.

Aſſus: ciuitas troadis/ arte ⁊ natura munita. De qua ē illud Stratonici dictum: Qui celeri paſſu Aſſumit: mortis periculū adit. Ex aſſo fuit Cleantes ph̄s ſtoicus: qui Zenoni ſucceſſit.

Aſſyria: regio Aſię maioris: quę nūc Syria dicit̃: habens ab ortu Indiā: ab occaſu Tygrim fluuiū: a meridie Mediā: a ſeptētrione Caucaſum. Unde Aſſyriī/ qui poſtea Syrij ⁊ Syri. Hāc Porphyrio ⁊ acrō volunt prius dictam Syriam poſtea vna addita ſyllaba aſſyriā vocitatam: alij quadripertitā faciunt diuiſionē in Syrios/ Aſſyrios/ Leucoſyrios ⁊ Celeſyrios. Pli. duplicē Syriā aſſignat. Unā palęſtinā/ alterā antiochiā. Dicta eſt autē aſſyria: vt docet Aug⁹ lib. xv. de ciui. dei: ab aſſur filio Sem.

Aſt cōiunctio ponit̃ mō ꝓ ſed/ mō ꝓ atq;/ mō pro ergo/ mō ꝓ tā/ mō pro tū/ mō pro cum.

Aſta: ciuitas ęſtuaria inter ſacrum promontoriū ⁊ herculeas columnas. Et Aſta in Liguria: vrbs nō lōge a Nouaria diſtans. De hac Claudianus. Nec plus pollētia rebus Cōtulit auſoniis: aut męnia vindicis aſtę. Meminit et Plini⁹ lib. xxxv. Cum aſpiratione ꝟo aliud ſignificat.

Aſtu generis neutri/ vt cornu. Terent̃. in Eunu. An in aſtu venit? Et ſic pro vrbe ponitur. Nam aſty apud grecos vrbs eſt: ſed a latinis mutatur y i u. et fit aſtu: vt Priſcia. docet. Inde fit aſtus us. et aſtut⁹ et aſtutia. Ponitur et aſtu aduerbialiter ꝓ aſtute. Teren. i Eun. Ac ſi aſtu rem tractauit dij veſtrā fidē quantā/ ⁊ q̃ veram laudem capiet Parmeno.

Aſtutus/ ab aſtu vrbe caut⁹ dicit̃: in qua qui aſſidue verſati ſunt/ cauti fiūt. Vel aſt⁹: quaſi tut⁹/ ab arte: vt inquit Feſt. Hinc aſtutia: quę (vt auctor eſt Hiero.) eſt ſubtilitas cautelę rudibus incipiētibuſq; neceſſaria: per quā ſophiſmatū dignoſcere et quęrere verſutias poſſit: ne falſoꝝ fraudibus argumentoꝝ abducant̃ a ſimplicitate verę ſapientię/ quę ducit ad vitā. Hinc aſtatulus diminutiuū.

Aſturia: ciuitas hiſpanię: in q̄ aſturcones eq̄ gignunt̃.

Aſturcones equi: ab aſtutia oppido Hiſpanię ita appellati: quib⁹ nō vulgaris in curſu grad⁹/ ſed moll' alterno cruꝝ explicato glomeratio eſt. Pli. li. vij. In aſturia hiſpanię gignere Tieldones vocatos equini generis: qui quotiens minori forma ſūt/ aſturnones dicunt̃. Syrius. His paru⁹ ſonipes neq; marti notus: at idem Aut incōcuſſo glomerat veſtigia dorſo. Aut molli pacata celer trahit eſſeda collo.

Aſtura: flumen ⁊ oppidū maritimū in latio. Pli. lib. vj. Antiū inquit colonia flumen aſtura et inſula. Et lib. xxxij. Tenuit ⁊ noſtra memoria nauiū Caij principis ab aſtura antiū nauigantis.

Aſtur: qđ ab aſturia eſt. Mar. de aſturconib⁹. Hic breuis ad numerū rapidos q̄ colligit vngues: Venit ab armiferis gentibus aſtur equus.

Aſtaroth: antiqua ciuitas Og regis Baſan: in q̄ habitauerūt gygantes: ⁊ poſtea cecidit in ſortē trib⁹ Manaſſes regiōis Bethanię. Sūt aūt duo caſtella i Bethania hoc vocabulo: nouē inter ſe milib⁹ ſepata inter adarā et abellā vrbes.

Aſtages: nomē ꝓpriū fluuij in mare defluentis.

Aſtaphis pe. cor. vua paſſa dicit̃ ασταφισ grece.

Aſteiſmos: latine vrbanitas: et eſt trop⁹ multiplex numeroſeq; virtutis. Nā aſteiſmos putat̃ quicq̃d ruſtica ſimplicitate caret: ⁊ faceta ſatis vrbanitate exponit̃. vt apud Virg. Qui bauiū nō odit: amet tua carmina Meui. i. ꝓ pęna ei cōtingat/ vt diligat Meuiū peiorē poetā. Atq; idē iūgat vulpes/ ⁊ mulgeat hircos. i. faciat ea q̄ cōtra naturā ſunt. Nā αστειοσ vrbanus: αστειζομαι vrbanus ſum.

Aſter: ſtella vna. Aſtrū: latine ſid⁹: qđ cōſtat ex plurib⁹ ſtellis/ quę aliqđ ſignū componāt: vt Gemini/ libra/ et huiuſmodi. Dictū aſtrū ab αστραπτω/ quod eſt fulgeo. Et eſt aſter nomē ciuitat. Sciendū ꝙ in aſter a. um. terminata: nomina imitatiua ſunt: vt paraſitaſter: qui imitat̃ paraſitū. Philoſophaſter: q̄ eſt philoſophoꝝ imitator. Cic. Omino ſolet eſſe fuluiaſter. Surdaſter: dimi. eſt: q̄ eſt aliquantulū ſurd⁹. Similiter recaluaſter: qui nō eſt toto capite caluus/ ſed ſola fronte. Catulaſter: nō paruū catulū ſignificat/ ſed ipſū catulū. Pullaſtra: nō paruā pullā/ ſed paruā gallinā. Pullaſter: non paruū pullū/ ſed ipm pullū. Filiaſter: quo quidā vtunt̃ ꝓ priuigno/ non paruū filiū: ſed qui eū imitat̃ ſit filiaſtra. Oleaſter/ pinaſter/ menthaſtrū. Siliquaſtrū ꝙ ſilueſtria ſint olera: pinū/ menthā ſiliquāq; imitantia.

Aſteric⁹ ſeu aſteriſc⁹ dimi. ab aſter: ſignū eſt ad ſpęciē ſtellę ſimilitudinem: quo vtimur cū aliquid in ſcribendo omiſſū eſt. Hiero. Qui editioni antiquę Theodotionis miſcuit aſterico et obello.

Aſtrale: qđ ad aſtra pertinet. Unde aſtralia fata dicta ſunt ab Aug. lib. v. de ciui. dei.

Aſtrolabiū: inſtrumentū ex quo aſtroꝝ mot⁹ intelligūtur. εξ των αστρων και λαμβανω.

Aſtrologia: cū accentu i penul. aſtroꝝ regula: νομοσ latine lex et regula.

Aſtronomia: cū accentu in pe. aſtrorū ſermo vel ratio. Aſtrologia de curſu aſtroꝝ loquit̃. Aſtronomia ꝟo iudiciis ad vitā fortunāq; pertinētib⁹. Hinc aſtrologi et aſtronomi: qui aſtroꝝ ſcientiā profitent̃.

Aſtragalus pe.coꝛ.latine talus ludus: et pedis ſiue iuguli ꝯiunctura: vt eſt apud Homeꝝ lib.x.ody.ꝗ ſcribit Elpenoꝛa lapſu ſcalarū exanimatū eſſe: cū fregiſſet aſtragalō.i.iuguli cōiuncturā: tñ Apollonius in Argonauticis ponit ꝓ ludo qui vulgariter dicit̃ çoni.ſ.in.lib.iij.pagina tertia.

Aſtragaliço as.talis ludo: ⁊ aſtragaliçōtes a Pli.dicūtur talis ludentes.

Aſteria e.et aſterie es.nomē Latonę ſoꝛoꝛis ꝓpꝛium.

Aſterion fluui⁹ Achaię.Sta.lib.iiij.Theb̃.Cū dixit et equus fluctib⁹ aſteriō.Fuit ⁊ nomen vꝛbis.

Aſteriſcū: herba ꝗ et ſiderites dicit̃: naſcens i tegul̃ parietibuſq; / folio ſimilis oçymo.

Aſteriſcus: ſignū ad ſtellę ſil̃itudinē paruę: quo vtimur cū aliquid in ſcribendo omiſſum eſt.

Aſtręus cū diphtō.fuit vnus ex titanibus qui ꝯtra deos arma ſumpſit.Ouid.lib.v.Metam̃.Occidit Enceladus mendeſius occidit aſtręus.Ferunt hunc cū auroꝛa cōcubuiſſe: ac ex ea ventos generaſſe.

Aſtręa cum diphthō.aſtręi ex auroꝛa filia: ſm̃ aliquos Icari: ſm̃ aliquos Iouis et Themidos.Et ponitur ꝓ Iuſticia.Ouid.Ultia cęleſtū terras aſtręa reliqt.Qđ ideo fictū eſt: ꝙ illis tempoꝛibus Aſtręus princeps eſſet: et ꝓpter ęquitatē eius filia iuſticia dicta ſit: vt ſcribit Aratus.Nam cū adhuc terras habitaret Nōdū veſanos rabies nudauerat enſes: Nec cōſanguineis fuerat diſcoꝛdia nota.Sed poſtea creſcentibus vitijs euolauit in cęlum.

Aſthmaticus cū h.anhelus et ſuſpirioſus dicit̃ ασθμαρ anhelitus anxietas.

Aſtipuloꝛ pe.coꝛ.vide in dictione Stipuloꝛ.

Aſto aſtas aſtiti aſtitum et aſtatū: ſignificat pręſens aut firmus ſeu erectus ſto.Plautus in Cap.Ego miſer vix aſto pręformidine.Idem in Ciſ.Adoleſcentes aſta atq; audi: id eſt ſta foꝛtiter atq; expecta.Et i Caſ.Stultus contriui diem / dum adſto aduocatus cuidā cognato meo.Interdū ſignificat ſimpliciter ſto.Uirgilius.Arrectiſq; auribus aſtant.Interdū ſum: cū de rebus loquimur quę cadere nō poſſunt: vt cū dicimus terrā aſtare.

Aſtringo ꝓpꝛie iuxta ſtringo / vnio / cōiungo.Col.lib.iij.Cū oēs ſurculos quos arboꝛ patiet̃ dimiſeris: libꝛo vlmi vel vimine arboꝛē aſtringito.Uirg̃.lib.j.Geoꝛ.Seu durat magis: ⁊ venas aſtringit hiantes.Per tranſlationē aſtringere ponit̃ ꝓ obligare.Et ſic genitiuo iungit̃: ſicut Gell̃.notauit Sabinū ſcpſiſſe.Qui alienū tacēs lucri faciēdi cā ſuſtulit: furti aſtringit̃: ſiue ſcit cui⁹ ſit ſiue nō ſcit.Quādoq; ꝓ ꝓmittere.Quia vincula fidei dicunt̃.Teren.in Eunu.Meam aſtringo fidem.Hinc aſtrictoꝛius a.um.qđ aſtringit.Pli.Folia aſtrictoꝛiā vim habent.

Aſtruo is.iuxta ſtruo / et ędificiū ędifico / iūgo / foꝛtifico.Col̃.lib.j.Nā cū veteri aſtruit̃ recēs ędificiū: ꝗſi ſurgenti reluctās oneri cedit.Amb.Nec putauit oꝛtus ſui fidē matris iniurijs aſtruendā.i.firmandā.Hinc ꝑ tranſlationē aſtruere ꝓ affirmare ſumit̃.Hiero.ꝗuis nōnulli aſtruere velint eā iā reſuſcitatā: et beatā cū Chꝛiſto immoꝛtalitate veſtiri.

Aſtyages: nomen ꝓpꝛiū regis Aſſyrioꝝ.

Aſtyanax: nomē filij Hectoꝛis ex andromacha: ꝗſi tutatoꝛ vꝛbis.Aſty em̃ vꝛbs: anax tutatoꝛ ſiue rex.

Aſtypalea: inſula in mari egeo.Oui.lib.ij.de arte.Cū ctaq; piſcoſis aſtypalea vadis.

Aſtypale es.nomē eſt vꝛbis in eadē inſula.

Aſymphonia latine incōſonantia.ασυμφωνοσ diſ(coꝛs.

Aſymbolus: qui ſymbolū nō dedit: ⁊ ſine collatione acceſſit ad comeſſationē.

Aſyndetō ſiue aſyntethō: dici pōt incōpoſitū: ab ᾱ ſine: συνθετον cōpoſitū.Et eſt figura: cū aliq̃ ſine cōiunctiōibus ꝓferunt̃: vt Ueni / vidi / vici.

Aſyntheta Ply.appellat cryſtalla: ꝗ pura ſūt et ſine vi(tio.

Aſyſtratū: genus quoddā phię: quod latine inſtabile vel incōſtans poſſumus dicere.

A Ante T

At pꝛincipiū increpatiōi aptū.Et hoc cū aut indignationē aut doloꝛem expꝛimere volumus: vt irę ęſtum: Aut querelas ſignificātius oſtēdere valeam⁹.Uirg.At tibi ꝓ ſcelere.Teren.At tibi dij dignū factis exitium duint.Quandoq; ſuperioꝝ dictoꝝ diſcretiuum eſt: vt apud eundem.At mihi ſcruplus vnus reſtat.Quandoq; reꝝ differentiā denotat: vt Scipio ē bellatoꝛ: at Cato oꝛatoꝛ.Quandoq; ponitur ꝓ ſaltem.Ouid.Crudeles ſomni quid me tenuiſtis inertē? At ſemel ęterna nocte pꝛęmenda fui.Quandoq; copulatiuū eſt: vt in atq;.Quandoq; aduerſatiuū.Uirg̃.At regina graui iamdudū ſaucia cura.Nā dū Enęas quieſceret / regina turbabat̃: quod eſt cōtrarium.Quandoq; eſt interiectio timoꝛis.Teren.in Eunu.Atat mi homo foꝛmidoloſus es.

Atat interiectio eſt paulatim ꝑcępti atq; intellecti mali.Teren.in Eunu.Atat data hercle verba mihi ſūt.Ser.in arte.Atat eſt aliquid de ipꝛouiſo depꝛēdēt̃.

At cōtra ſignificat viciſſim: qđ vulgo dicit̃ ecōuerſo.

Atq; cōiunctio cōnexiua eſt: vt Genus vnde latinū Albaniq; patres atq; alta męnia Romę.Qñq; aduerbiū: et ꝓ ꝙ̃ poni ſolet: vt Per.Qui tu ipunitioꝛ exis atq; hic.Suet.in Cęſa.Uelut grauius atq; ipſe ſenſiſſet.Qñq; ꝓ celeriter et ſtatim.Uir.Atq; illū i pręceps ꝓno rapit alueus amni.Qñq; ꝓ feſtine ⁊ intrepide.Aenni.vt Atq; aſcendit muros troiana iuuentus.Qñq; ꝓ ꝗterq;.Plau.in Am.Neq; ſe luna mutat quoq;: atq; exoꝛta eſt ſemel.

Atalus pe.coꝛ.nomen Pergami regis pecunia ditiſſimi / ⁊ ſplēdida abundātiq; ſupellectili.A quo oīa magnifica atalica dicta ſunt.Pꝛo.Nec ſit in atalico moꝛs mea nixa thoꝛo.Fuit ⁊ Athal⁹ nomē phi.

Atalāta: nomen mulieris: de qua Hiero.cōtra Iouini.Referunt fabulę atalantā calydonia virgine ſemper in venatibus / ſemꝑ in ſiluis: nō tumētes vtero fęminaꝝ / faſtidiaq; cōcęptuū: ſed expeditā et caſtā amaſſe virtutē.Eſt et atalanta fons in poꝛtu cyphantaꝝ dictus: ꝙ vbi venatrix fęmina ſitu et ęſtu languida cōſederit: et petra venabulo eius percuſſa laticē pꝛębuerit: ſicut ſcribit Panſanias.

Atabulus pe.coꝛ.ventus in Apulia.Hoꝛa.Incipit ex illo mōtes Apulia notos Oſtentare mihi: quos toꝛret atabulus.Ideo atabulus apulus dicit̃ / tanꝙ̃ peculiaris.Scribit poꝛphyrio atabulū ventū eſſe i apulia ferueutiſſimū: gręca appellatiōe dictū quaſi απο του ατηβαλλειν: hoc eſt nocumentū peſtilentiāq; inferentē.Nā atabuli flatus nimio caloꝛe Apulię peſtifer eſt et grauis.Eſt em̃ frigidiſſimus: et ſi flauerit circa bꝛumā: exurit frigoꝛe arefaciens: vt nullis poſtea poſſit ſolibus recreari.

Atamino as.pe.coꝛ.vide in dictione Cōtamino.

Atau⁹ pe.coꝛ.dictus eſt ꝙ ata ſit aui.i.pater: vt pueri dicere ſolēt.Uide etiā in Auus.

Atax: fluui⁹ oꝛtū habēs ex pyreneo mōte: et infundit̃ in mare tyrrhenū: quidā tñ ſcribunt athax ꝑ h.

Athacus penul.coꝛrep.genus volucris gradiens ſuꝑ ꝗttuoꝛ pedes: lōgioꝛaq; retro crura habēs.De quo fit mentio apud Leuiticū.

Athanatos penul.coꝛ.latine dicit̃ immoꝛtalis.

Attellanę fabulę latinę ſunt: quę ab attella Oſcoꝝ ciuitate ſumptę fuerūt: in quib⁹ ridiculę perſonę inducebant̃: ⁊ argumentis dictiſq; iocularibus reſpōdebāt ſatyricis fabulis gręcis.Pꝛopꝛie autē attellani cum dicebat̃ exoꝛdiū.Liui⁹ lib.vij.Iuuent⁹ hiſtrionibus fabellaꝝ actu relicto ipſa inter ſe moꝛe antiquo ridi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cula interta verſibus factitare cepit: que exodia poſtea appellata confertaq; fabellis potiſſima attellanis ſunt: quod genus ludorum ab oſcis acceptum tenuit iuuentus.

Attagen penul. corre. generis maſcu. Et attagena ne. et attages attagis: auis aſiatica inter nobiliſſimas habita: maxime vero que in Jonia naſcitur. Et inter eſculentiores aues precipuo ſapore cenſebatur. Plinius libro. x. Attagen maxime Jonius celebraẜ vocalis al's captus, ꝯo obmuteſcens quondā exiſtimatus inẜ raras aues. Hiero. Attagen et ficedula: mulus et ſcarus in delicijs cōputaẜ. Mar. Inẜ ſapores ferẜ alitū primus Jonicaꝝ guſtus attagenarum.

Attellani: oppidū cāpanie: quā nūc auerſā vrbē dicimꝰ ꝓpe neapolim. Cice. Clunio. Locutus ſū de agro vectigali municipij attellani/ qui eſſet in gallia.

Ater. a. um. obſcuꝝ/ nigrū. Virg. Quinquaginta atris imanis hyatibus hydra. Plau. Ita replebo atrirate vt acrior ſit q̄ȝ egyptij. Interdū atrū capiẜ ꝓ funeſto Vñ atri dies dicūẜ vulgo egyptiaci ab obſeruatrice egypto. Et alio noie cōes. Dictū atrū ab atterendo: qm̄ que atterunẜ liuorē contrahunt.

Atratus pe. ꝓ. diciẜ qui lugubri veſte indutus eſt.

Atramentū/ ab atro colore diciẜ: cuius duo ſunt genera. ſ. ſcriptoriū/ quod ⁊ librariū diciẜ: et tectoriū a tectorijs quo in ſcribendo ⁊ pingēdo vtimur. Eſt et ſutoriū atramentū qd̄ in inficiēdis pellibus ſutores coriarij vſurpant. Vulgo hoc a vitri ſilitudine vitriolū noiant. Pli. li. ix. Effuſo atramēto qd̄ ꝓ ſanguine his eſt offuſcata aqua abſcōduntur. Idē lib. xxxiiij. Greci cognationē eris fecerunt noie ⁊ atrāmēto ſutorio.

Atramētariū: vaſculū quo atramētū ꝯtineẜ. Hiero. in Ezech. Atramentariū ſcriptoris ad renes eius.

Atracius: nomen viri: qui primus dicitur artem magicā in thracia inueniſſe.

Atra bilis eſt: quam greci melancholiā vocant. Nā bilis cholera eſt.

Athenodorus penul. produ. philoſophus fuit qui Auguſto documentū dedit/ inquiens: Cum ira ceſar te ceperit nihil prius: neq; dixeris nec feceris: q̄ȝ ipſa q̄tuor et viginti elementa litterarum grecarum tecum ipſe percurreris/ et memoria recenſueris: vt ita concitatio illa que momentoſa eſt mente alio traducta parui temporis interiectu langueſceret.

Atriū: prima pars domus: que continet mediā arcā: in quā collecta ex om̄i tecto pluuia deſcendit. Et in qua priſci (vt ait Cato) aperto oſtio epulabanẜ: vbi etiā pecunias et cetera p̄cioſiora ſeruabāt: ſeruoſq; quibus tāq; honoratioribus eaꝝ rerū cuſtodiā cōmittebant/ atrienſes appellabāt. Victru. libro. vj. In vrbe atria proxima ianuis eſſe debent. Et in euāge. Cū fortis armatus cuſtodit atriū ſuū: in pace ſunt ea q̄ poſſidet. Hiero. Atria nō ſunt quidē domus: ſed tn̄ aliqua habent fundamēta: et de atrijs intramus domū. Dictum atriū ab atriatibus etrurie populis: vt inq̄t Var. lib. j. de lin. lati. q2 id genus edificij atrie primū in etruria ſit inſtitutū. Vel ꝙ a terra oriatur/ q̄ſi aterrium. Vel ꝙ atrum ex fumo eſſet ꝓpter culinā: q2 ex fumo culine nigreſceret. In atrio em̄ tria erant habitacula: veſtibulum/ locus ſportularū: qui ⁊ ipſe ſportula dicebatur: vbi ꝓponebātur eo die que dono dāda erāt: ⁊ culina: q̄ȝq; veſtibulum locus ſit ante edes. Atriū greci αυλην vocant: ꝓpter quod poete quādoq; aulā ꝓ atrio vſurpant.

Atrienſis: is erat cui credebaẜ cura atrij.

Atrici: a iureconſultis dicuntur qui excubāt ad atriū et ad limina etiā: vocanẜ et liminarche.

Atriolū: paruum atrium. Cicero ad Qu. fratrē. Quo in loco te in porticu ſcribere aiunt/ vt atriolum fiat mihi. vt eſt magis placebat: neq; em̄ ſatis loci eſſe videbatur atriolo.

Atriplex: herba eſt ſilueſtris et hortenſis: ab atro colore vt quidā aiunt/ ꝙ hoies pallidos faciat. Macer. Atriplicē tritā cū nitro melle et aceto: Dicunt appoſitā calidam ſedare podagrā.

Atergatis penul. corre. nomen fuit dee. Stra. Trans euphratē eſt bambyce: quā edeſſam ⁊ hierapolim vocant: in qua atergatim ſyriā deam colunt. De hac et Macro. Cornutus atergatim a grecis rheā exiſtimari putat: coli eam abſtinentia piſcium: vnde nomē vt Atheneus auctor eſt/ quaſi ετεργατιδοσ: hoc eſt ſyroꝝ lingua ſine piſcibus.

Atrox: aſper/ crudelis: ꝙ qui atro vultu ſunt: aſperitatē et ſeuitiā pre ſe ferunt. Sunt qui a greco id nomē deriuent: quia illi ατρωκια appellāt que cruda ſunt: ſiue ab eo ꝙ atroces nihil de ſe timeāt. Τρειν em̄ ſignificat timere. Unde ⁊ ꝓ conſtāti quādoq; poniẜ. Hora Preter atrocē animū catonis. Hic atrocia ⁊ atrocitas/ ⁊ atrociter ꝓ aſpere.

Atropos pe. cor. imutabilis. Quo noie dicta eſt vna ex parcis: ab α ſine: τροπη conuerſio: quaſi ad nullius p̄ces conuertaẜ. Nā tres dicuntur ſorores: quaꝝ vna diciẜ Clotho: q̄ colū baiulat. Altera Lacheſis: q̄ filat. Tertia Atropos: q̄ filū frāgit. Mar. Lanificas nulli tres exorare puellas Cōtigit/ obſeruāt quē ſtatuere diē. De his vide diffuſius in dictione Parce.

Atrophia: ſpecies tabis: qua corpus nō alitur/ ſed ſūma macies oritur: et niſi occurratur interimit. Inde Atrophi: qui atrophia laborāt. Pli. lib. xxxvj. Eadē datur his quos atrophos vocāt interpoſitis diebꝰ. Atrophiq; vocātur: qui ab imbecillitate vires vix recolligunt. Vñ Atrophos vocāt nō cōualeſcētes/ ab imbecillitate vires vix recolligentes.

Atrax: fluuiꝰ etolie: a quo atraces populi: eſt et hoc nomine: vt teſtis eſt Stra. vrbs in Teſſalia.

Attero is. pe. cor. vide in dictione Tero.

Attenuo as. ex ad ⁊ tenuo: qd̄ a tenuis fit: et ſignificat ſubtilē facio/ minuo. Ci. lib. iij. ad Herē. Defenſoris narratio ſimplicē expoſitionē debet habere cū attenuatiōe defenſiōis. Hiero. li. ii. Re. Quare ſic attenuarꝭ macie? Et cū ad aīm referẜ/ defectū ſignificat.

Attēdo is. aduerto/ cogito/ ꝯſidero: ⁊ q̄ſi animū intendo. Hiero. ad Helio. Attendis Petrū: ſed et Judā cōſidera. Aliqñ addimus animū: ⁊ ꝓ intendo ſumiẜ. Cice. lib. iij. offi. Et ſi cū animū attēderis/ turpitudinē videas adiunctā: hoc eſt animū intēderis. Hinc attētos dicimus auditores: qui ad ea q̄ dicunẜ intendunt animū. Attente aduerbiū. i. animo intento.

Attēto as. frequētatiuū: idē qd̄ tento. Petroniꝰ. Dulcibus ac blādis verbis eius animū attentās.

Attinere: ꝑtinere/ decere/ ꝯuenire. Teren. in Adel. Jame ne vis dicere quod ad te attinet. Aliqñ ſignificat iuxta ſiue in manibus tenere. Plau. in Cap. Nā ſenex eſt in tōſtrina: nunc iā cultros attinet.

Attingo is. attigi attactū: leniter tāgo. Minus eſt em̄ q̄ȝ tāgo: vt inq̄t Do. i. Terē. Adel. Tetigin tui aliq̄d? ſi attigiſſes/ ferres infortuniū. Aliqñ attingere ponitur ꝓ diſcere/ legere/ ſcribere/ ⁊ hmōi. Lac. li. iij. Greci q̄ ſacras veritatꝭ litteras nō attigerāt. i. didicerāt. Hiero. Qd̄ vtiq; genus docēdi nōdū attigerā. i. aggreſſus fuerā ſiue expertꝰ. Virg. li. ij. Geor. Sin has ne poſſim nature attingere ꝑtes. i. ſcire. Aliqñ ꝓ pigredi. Col. lib. j. Necdū ſenectutē attigerit.

Attigo ſine n. idē qd̄ attingo. Nā ſicut tāgo: ita et tago dicimus. Plau. i Muſ. Abſcedite tel' ne attigāt.

Attilus penul. ꝓ. piſcis ſatis grādis: qui in Pado inertia pingueſcens: ad mille aliqñ libras captus eſt catenato hamo: nec niſi boum iugis extractus.

Attyllas: ex ſcythaꝝ genere fuit: qui ſubacta Pānonia Italiā ingreſſus/ Aquileiā ſubuertit: ⁊ in Germani/

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

am tranſiens plurimas vaſtitates edidit. Qui domũ reuerſus: dũ nouis nuptijs operã dat: vino plen⁹/ efſuſo e narib⁹ multo ſanguine ſuffocatus eſt. Nicomachus aũt Iſtieus hiſtoriaꝝ ſcriptoꝛ eũ deſcribẽs ait. οφθαλμοι δεαυτου οι μαιηροι αλλα πετχηκοτεσ και μικροσ και θωραξω δεε αυτου αμφιβλεπωρ δε καί τα πολλα τερι αυτου.

Ategię dicunt̃ tabernacula vel vmbꝛacula/ vel magalia qualia Mauri colũt. Ruffi. in libꝛo Joſephi hoc vocabulũ vſurpat libꝛo. vij. de bello iudaico. Cũ ad feſtum diẽ veniſſet quo attegias in honoꝛẽ dei cõponi ab hominibus mos eſt.

Athenę arũ. ciuitas gręcię inter Achaiã et Macedoniã: quę regio attica dicit̃/ ab Atthis cranai filia athenarum regis/ qui Cecropi in regno ſucceſſit. Hic Cecrops pꝛimus Athenas condidit. Unde et cecropia dicta eſt. Poſtea a Mopſo mopſopia: et a Jone Xuti filio Jonia: et a Minerua Athene. Gręci eñ Mineruã athenã dicunt απο τεσ αθηνησ. Tres aũt (vt quidã aſtruunt) fuere athenę: ab vnis athenei: ab alteris athenienſes: ab alijs athenopolitę dicti ſunt.

Atheneũ: locus erat Mineruę dicatus: vbi pꝛofeſſores ſua ſtudia ꝓfitebant̃. Jul. Capitolinus. Poſtea ꝟo vbi adoleuit in atheneo cõtrouerſijs declamauit audientibus etiã imperatoꝛib⁹ ſuis. Lamp. Ad atheneum audiendoꝝ et grecoꝛum et latinoꝝ rhetoꝝ vel poetarum cauſa frequenter pꝛoceſſit.

Atheos: qui negat deum eſſe.

Atheſis penul. coꝛre. fluuius qui ex tridẽtinis alpibus Tridentũ alluit/ et Ueronam diuidit. Deinde per latas Padi paludes gradiens: nõ longe a bꝛondulo in adriaticũ mare influit.

Atheſinus pe. ꝓ. fluuius efflueñs e lacu qui i apẽnino eſt ſupꝛa carnos incumbente: ⁊ labit̃ in Iſtrum.

Athleta penult. ꝓduc. pugil et luctatoꝛ dicit̃. αθλέω eñ certo ſignificat. Scribit iureconſultus athletas cũ virtutis gratia athleticã exerceãt/ nõ eſſe ignominioſos. Tria autẽ fuerunt apud antiq̃s athletica certamina: videlicet curſoꝝ/ pugilum et luctatoꝝ. Juli⁹ autẽ pollux lib. v. cuius oꝛdinem imitatus eſt Perotus. των δε αγωνων οι μεν γυμναστικοί οι δε καλουμενοι σκηνικοί ονομασθει ενδιονυσιακοι τε καί μουσικοί οι δε αττικοί ουρα διωσ λεγουσιν αγωνασ μουσικουσ αλλα μουσικησ καί αθλητικον παλαιονην.

Athos: mõs inter Macedoniã ⁊ Thraciã altitudinis mirandę: habeus i cacumine oppidũ Acrocon. Virgil. Quantus athos/ aut quantus Eryx.

Atos ſine h. latine inſatiabilis dicitur.

Atlas antis. ſine h. Mauritanię rex fuit: qui humeris cęlum ſuſtinuiſſe dicitur: ꝙ pꝛimus curſũ ſolis ⁊ lunę ſiderumq; omniũ verſationũ rationes vigoꝛe animi ſolertiaq; curaſſet tradẽda oĩb⁹. Uir. Perſonat aurata docuit q̃ maximus athlas. Hic fuit Pꝛomethei frater: qui cũ monit⁹ eſſet oꝛaculo vt caueret a Jouis filio/ nullũ hoſpitio ſuſcipiebat. Quare Perſeus Jouis filius indigne ferẽs: oſtẽdit ei caput Goꝛgonis: ⁊ ſtatim Athlas in mõtẽ ↄuerſus eſt. Qui mõs mauritanię teres ⁊ excelſus ẽ: ita vt ei⁹ cacumẽ cerni neq̃at. Fere e medio mõte nubes incipiunt: hyeme ⁊ ęſtate niuẽ habet. Colũnã cęli indigenę appellãt. Ab eo populi incolentes athlãtes dicunt̃: q̃ ſoli ſunt anonymi: hoc eſt ſine noĩbus. Nã in vniuerſũ athlantes nominant̃: ſingulis nullum nomen pꝛopꝛiũ imponit̃. Solem oꝛientẽ occidenteq; dira impꝛecatione contuent̃ vt exitialẽ ipſis agriſq;. Neq; iſomnia viſunt q̃lia reliqui moꝛtales. Pli. Solinus Herodot⁹ auctoꝛes. Ex athlante ingẽtia flumina oꝛiunt̃/ inter quę Nilus. Aug⁹ lib. xviij. de ciui. dei ſic habet. Frater Pꝛomethei athlas magn⁹ fuiſſe aſtrolog⁹ dicit̃: vñ occaſionẽ fabula inuenit/ vt eũ cęlũ poꝛtare confingeret̃: cuius mons eius noĩe nuncupet̃: cui⁹ altitudinẽ potius cęli poꝛtatio in opinionẽ vulgi veniſſe videat̃. Plini⁹ ſcribit Athlanta pꝛimũ inueniſſe ſphęrã: gręci aiũt aſtrologiã ab Athlante inuentã fuiſſe. Euſe. in pꝛęparatione dicit Enoch ⁊ Athlantẽ eſſe eundẽ. De q̃ Diod. lib. iiij. Ferunt Athlantẽ aſtrologię fuiſſe peritiſſimũ: deq; ſphęra pꝛimũ inter homĩes diſputaſſe: qua ex re viſus eſt cęlũ ſuis humeris ſuſtinere: locũ pꝛębẽte fabulis ſphęrę inuẽtione. Scribunt tñ quidã duos eſſe mõtes in Mauritania athlãtes dictos. Alteꝝ colũnis Herculis viciniorẽ: alterũ interioꝛem Libyę. Remotioꝛ ab Athlante rege in eũ conuerſus dict⁹ ẽ quẽ cęli columnã nominãt. Tres autẽ athlãtes fuiſſe memorant̃. Unus rex Italię/ ⁊ pater Electrę vxoꝛis Coriti. Alter rex Arcadię/ ⁊ pater maię: ex qua natus eſt Mercurius. Tertius Maur⁹/ q̃ dictus eſt maxim⁹. Sumitur nonnunq; a poetis Athlas ꝓ hoĩs ſimulachꝛo ſuſtinẽte columnas ędiũ aut ipſũ ędificiũ ad ſilitudinẽ Athlantis cęlũ humero toꝛquẽtis: qui etiã latino vocabulo thelamones. Et hi athlantes plęrũq; gibboſi dicunt̃. Et vt inquit Serui. fiũt vt gibboſos imitent̃/ dũ onera ſuſtinẽt: qui interdũ cõpares ſunt/ interdũ auerſi/ interdũ ſemuicẽ ſpectãt. Mar. Non aliter ridetur Athlas cũ compare gibbo. Sunt qui dicant hoc nomine vocari fluuiũ ab Athlante rege Arcadię dictum: ex Eno mõte in Iſtrũ defluentẽ. Ab Athlas fit athlãticus ca. cum. ⁊ athlãtides patronymicum. Et licentia poetica athlantiades.

Athlãticę inſulę quas beatas vocãt duę quidẽ: hę ſunt paruo inter ſe diuiſę mari decẽ milibus ſtadioꝛum a Lybia diſtanti. Imbꝛes illic rari medíocreſq;: venti autem plurimũ ſuaues ac roꝛiferi. Solũ ꝟo pingue: nec arari modo plantari ve facile: Sed etiã ex ſe abſq; vllo humano ſtudio fructum pꝛoducit dulcem quidem: et ocioſam multitudinẽ nutrire ſufficientẽ. Aer ſincerus ac temperatus/ et mediocri mutatione per tempoꝛa contentus. Nã qui a terra perflãt venti: boreaſq; et aquilo ꝓpter longinquitatẽ vaſta et inania incidentes ſpacia fatigantur: et deficiunt pꝛiuſq; ad eas inſulas peruenerint. Qui ꝟo a mari perflant argetę et çephyri refrigerantes raros quidã ⁊ temperatos imbꝛes ex pelago afferunt. Plurima nõ ꝑ humiditatẽ aeris cũ ſũma facilitate nutriunt: vt etiã apud barbaros increbuerit fides ibi elyſios cãpos eſſe/ et beatoꝝ domicilia ab Hoꝛa. decãtata.

Athlantides vergilię dictę ſunt. Athlas eñ ex pleione oceani filia: vt ait Higynius: vt alij Deucalionis habuit. xv. filias: q̃ vno vocabulo athlãtides dicuntur. Uex q̃nq; ex his hyades noĩatę a fratre q̃ fuit hyas: q̃ a ſoꝛoꝛib⁹ plurimũ dilect⁹ eſt: reliq̃ pleiades a mr̃e dictę Vergilię dicunt̃: qꝛ cũ vere exoꝛiunt̃. Alexãder ait hyadas dictas: qꝛ fuerunt filię hyſes ex boetia. Et ſunt. vij. Una ꝟo qꝛ Siſipho nupſit nõ videt̃. Cice. ait hyadas a pluẽdo dictas. Noſtri ſuculas a ſuib⁹: qm̃ ſues luto gaudẽt. Indicãt eñ pluuias.

Atoti⁹ gen⁹ aranei lanuginoſi: de q̃ i dictiõe Araneus.

Atomus penul. coꝛre. indiuiduus: qui diuidi nõ poteſt. Nã vt Hiero. ait: Punctus tempoꝛis eſt quod ſecari et diuidi non poteſt. Unde Epicurus ſuis atomis mundũ ſtruit: ⁊ vniuerſa cõfoꝛmat. Sunt etiã atomi in coꝛpoꝛe: vt lapis cum diuidit̃ vſq; ad minutiã: quę diuidi ⁊ ſecari nõ poſſit. Silr̃ in numeris. Unus dicit̃ atomus/ qui diuidi nõ poteſt. το μη eñ inciſio. α. ſine: quaſi ſine inciſione et diuiſione.

Atthis idis. cranei filia: a qua regio attica: vt quidam exiſtimãt/ dicta eſt: cum pꝛius actica ab acteone diceretur: ſiue ab Acteo rege: vt Fauoꝛino et Licophꝛoni placet. Siue ab ακτη quod littus ſignificat: cũ ea regio (ſicut ſcribit Stra.) magna ex parte littoꝛalis

fit: Qua voce etiã vtunꝛ latini. Virgil'. At procul in ſola ſecrete troades acta. In hac ſunt Athenę et marathon campus cũ oppido eiuſdẽ nois. Atthis quoqꝫ a poetis quandoqꝫ luſcinia vocatur/ quaſi attica. Mar. Sic vbi multiſona feruet ſacer atthide lucꝰ. In attica regione fuerunt Athenę ciuitas phoꝝ alũna: In qua primus oĩm Cecrops regnauit.

Atticus a. um. quod ex Athenis eſt: vel quod ad Athenas pertinet: vt regio attica.

Atticiſſo as. attice loq̄r. Plau. Non atticiſſat/ ſed ſiciliſſat.

Atys/ huiꝰ athys: nomen cuiuſdam phrygij: et filij Creſi lydoꝝ regis: et nomen fluuij. Claud. Lucꝰ erat prope flumen atym. Nunc tamen acym appellat Euſta. a celeritate/ quaſi ſagittã.

Athrijs/ huiꝰ athryis: fluuiꝰ eſt thracię/ in Iſtrũ fluens.

Atiſcoti: populi britannici.

Attollo lis. eleuo/ erigo. Lactan. libro. vj. Sed eũ potius qui ad alienã fęlicitatẽ nõ attollat oculos/ opes nõ admireꝛ. Liuiꝰ. Cũqꝫ ſe quiſqꝫ attollere ac leuare vellet. Aliq̃n poniꝛ pro aufero. Pac. Cuſtodite iſtũ vos ne eum quis attollat/ neue quis attingat. Aliq̃n pro affero. Plau. in caſi. Quid ſi ꝓpius attollamꝰ ſigna/ ſiamnſqꝫ obuiã? Hoc verbũ facit ꝑteritũ attuli. Diome. Affero attuli: quoniã et fero tuli dicimus: ꝗꝗ et id perfectũ quod attuli/ ex alio verbo ꝓficiſci reperimus apud veteres/ ex eo quod eſt attollo.

Attonitus/ ſtupefactus: ⁊ ꝓprie is diciꝛ cui caſus vicini fulminis ⁊ ſonitus tonitruum dat ſtuporẽ.

Attrecto tas. ex ad ⁊ tracto: ſignificat manibus tracto/ palpo.

Attribuo is. impono/ cõmitto/ aſſigno. Liui. Ceteroꝝ curã tuendoꝝ. C. Flãminio quęſtori attribuit. Ceſar lib. vlt?. Noſtri ſicut ſuꝑiorībꝰ diebꝰ vt cuiqꝫ erat locus attributus/ ad munitionẽ accedunt.

Attropatia regio et pars medię: ab attropato duce nominata: qui obſtitit ne ea macedonibus ſubiugareꝛ. Is poſtea rex declaratus: regionẽ hanc media ſequeſtrauit: cuiꝰ ſucceſſores regnũ continuantes: cum armenioꝝ regibus affinitatẽ contraxere.

A Ante V

Au interiectio eſt conturbatę mentis.

Auarus: qui auidus ęris eſt: et nimium pecunię cupidus: ⁊ ſemper in repreñſione eſt. Auidus ab auendo eſt/ etiã honeſte cupiendo. Sal'. Laudis cupidi pecunię liberales erant. Ab Auarus fit auaricia: cupiditas. Auare tenaciter. Auara terra diciꝛ: cũ id q̇d in ſe recępit ampliore fęnore nõ reddit.

Auceps. qui vel quę aues capit. Aucupium ⁊ aucupatio: ipſa auium captio.

Aucupor pe. cor. depo. aues capio. Apud veteres etiã aucupo reperiꝛ. Plau. in Tru. Lepide ecaſtor aucupaui. Per tranſlationẽ vo ſignificat artificio quodã et ſolertia quęro: vt Aucupor laudẽ.

Aucupatoriꝰ a. um. q̇d ad aucupiũ ꝑtinet. Vñ aucupatorij calami viſcati/ quibꝰ vtimur ad capiẽdas aues.

Auctio nomen ab augeo: ſignificat augmentũ. Unde etiã poniꝛ ꝓ venditione/ quę fit per augmentum precij: cum ſit publica rerum priuataꝝ venditio/ ꝙ ementem augeat ⁊ vendentẽ: cũ res tradiꝛ plus offerenti. Iuue. Si coniugis auctio fiat. Plau. in Sti. de auctione paraſitica loquens. Nunc auctionẽ inquit facere decretũ eſt mihi. Auctio vo haſtę ſignificaꝛ venditio publica bonoꝝ eoꝝ/ qui damnati proſcriptiue fuerunt. Nã haſtę ſubijciebant ea quę publice venũdabant: ſicut in bello capta: qꝛ vt ſcribit Feſt. Signũ pręcipuũ eſt haſta. Inde haſtã Ceſaris refrixiſſe ſcribit Cicero/ qui alibi ait. Bis iã vidimus haſtã in foro ponere: et bona ciuium voci ſubiacere pręconis. Sueto. in Ceſa. Ampliſſima prędia ex auctionibus haſtę minimo addixit. Inde a Tertuliano in apologetico. In haſtario vectigales ſumus.

Auctionor: per auctionem vendo.

Auctionarius: qui ſic vendit.

Aucto as. frequẽtatiuũ eſt verbi augeo. Plau. in Am. Et vt res veſtras rationeſqꝫ veſtroꝝ omniũ bene expedire vultis peregre: et domi bono atqꝫ amplo auctare perpetuo lucro. Huius compoſitum eſt adaucto. Accius. Quibus rẽ ſuã et patriã noſtrã quondã adauctauit pater.

Auctuariũ: quod ſuꝑ menſurã adijciꝛ aut pondꝰ iuſtũ: vt cumulus adiectus in modio. Plau. Auctuarium adijcito vel mille nummũ plus ꝗꝫ poteſt.

Auctor: nomen verbale ab augeo: generis maſ. pro eo qui auget: cuiꝰ fę. eſt auctrix. Author vo/ quem gręci αυθεντηρ dicũt: ſine c ſcribẽdũ ẽ. Licet iã vſus obtinuerit/ vt per c ſine h ſcribaꝛ: generis cõmunis eſt. Ouid. lib. iiij. faſt. Optima tu ꝓprij nois auctor eris. Figuratęqꝫ ꝑ obliquos/ ſicut alia verbalia in or deſinẽtia neutris adiungiꝛ. Virgi. lib. iij. Italiã petijt fatis auctoribꝰ eſto. Eſt autẽ auctor quaſi opis factor. Vñ poetę cęteriqꝫ operũ ꝯditores/ dicunꝛ auctores. Neqꝫ ſolũ qui opus aliquod facit/ ſed qui princeps eſt et primꝰ iubet vt aliquid fiat/ aut inductor ꝑſuaſorve auctor vocaꝛ: vt ſi quis populum ad bella concitauit: vel qui concordiã perſuaſit: belli vel ꝯcordię auctor fuit. Cice. lib. iii. offi. Atqꝫ huius deditiõis ipſe poſthumus: qui dedebaꝛ ſuaſor et auctor fuit: quaſi dixiſſet/ ſuaſor et perſuaſor. Itẽ auctor promiſſor: vt apud Liuiũ lib. ii. Auctores ſumꝰ/ tutã ibi maieſtatẽ romani nominis fore. Itẽ primus propugnator ſiue defenſor aut vindex. Idẽ ibi. Sed vt inuentor legis volero: ſic letorius collega eius auctor cũ recentior: tũ acrior erat. Itẽ auctor cui quis fidẽ habet. Idẽ ibi. Agitatus deinde conſilijs ex omni parte aſſentiendo multis auctoribus trepidauerat. Itẽ primus denunciator. Idẽ ibi. Hiſdẽ auctoribus cognitum eſt equos volſcoſqꝫ ſũma vi bellũ apparare. Similiter ratificator ſeu approbator auctor diciꝛ. Idẽ libro. iij. Multiqꝫ erãt qui mollius conſultũ dicerent: ꝙ legũ ab eis lataꝝ patres auctores fuiſſent. Is etiã in quo eſt vis poteſtas: et dignitas nec ab alio pẽdet/ poteſt dici auctor: a quo auctoritas eſt appellata. Vñ illud apud Liuiũ: Decreuerunt vt cũ populus regẽ iuſſiſſet: id ſic ratũ eſſet ſi patres auctores fierẽt. Hoc eſt: ſi auctoritatẽ ſuã interponerẽt ⁊ ratũ haberẽt. Et auctores ſententię ſunt quoꝝ ſententiã ſequimur. Et auctores populi ſunt/ in quoꝝ adminiſtratione res eius ſunt. Plau. Etiã ſi nõ interrogatus tutor ſiue auctor fuit: valet auctoritas eius cũ ſe ꝓbare dicit id quod agitur. i. auctorẽ fieri. Pompo. Et ſi pluribus datis tutoribus vnius auctoritas ſufficiat: tãetſi tutor auctoreꝛ. Unde apud apoſtolũ. Quanto tẽpore hęres paruulus eſt/ nihil differt a ſeruo/ cũ ſit dominꝰ oim: ſed ſub tutoribus et auctoribus eſt vſqꝫ ad pręfinitũ tempus a patre: ꝗꝗ ſint qui actoribus legant. Huius etiã nomis fę. eſt auctrix: quod multi negant: nec mirũ. Sunt eñi nõnulli temeritate (⁊ quidẽ maxima) prediti: qui vt ſcire multũ videanꝛ/ quod ignorãt pręcipiunt: imo (quod deterius eſt) doctrinã corripiũt: putantes ſe magni aliquid egiſſe/ ſi alioꝝ ſcripta quę nõ intelligunt: perperã deprompta fuiſſe autument: ex quoꝝ numero ſunt neoterici quidã: ad nihil aliud ꝗꝫ ad latratũ geniti: qui in cęlo os ſuum ponentes arguunt Auguſtinũ ꝙ inſcite locutus ſit: quippe qui ſcripſerit: Auctrix peccati Eua: auctrix meriti Maria: cũ (vti aiunt) auctor dicere debuerit: quoniã generis cõmunis ſit: vt tã ad fęminas ꝗꝫ ad mares pertineat. Sed hęc ratio quãtã vim habeat vel mediocriter litteris imbuti nõ ignorant. Cur aũt tantũ tibi arrogas/ vt viꝝ doctiſſimũ ⁊ i oi doctrinę genere ſciẽtiſſi/

mū taxare audeas? Cui⁹ non fuiſſes dignus corrigiam calciamenti ſoluere. Te q̄ſquis es qui Auguſtinum ſugillare cenſuiſti: moneo vt abſtineas ab iſtac cenſoria virga: ne dū alienā imperitiā iſimulas/ te litteraꝝ ignaꝝ oſtendas. Et tuā inſcitiam celatā habe: nec cōtra mundi lumina quicq̄ efficias qd̄ tibi dedecori ignominieq̄ futuꝝ ſit. Eſt equidē auctor cōmune nomen. Veꝝ nō obſtat q̄n auctrix etiā fē. genere recte dicat̄: q̄n alia quoq̄ eius inueniri liceat. Nā hoſpes cōi genere inflectit̄: cū tamē hoſpitā dicam⁹. Leno ſm̄ Priſ. generis cōis: cuius et lena fē. legat̄: qualia ſunt alia multa: que breuitatis cauſa omitto. Nō fuit ergo culpand⁹ Auguſtin⁹: qui latiniſſim⁹ ſemper fuit: in eo maxime quod eloquentiſſimi alij vſurparunt. Nā i Hiero. ſermone quē de beata virgine edidit/ ſic inquit: Huius ſacre virginis part⁹ nō ſolū reſtaurauit dirupta/ ſed dona contulit ſempiterna: Et ideo preconijs veneremur ſalutis auctricem: que dū auctorem ſuum concepit ex celo: nobis redemptorē oſtendit in ſeculo. Sed nolo exemplis grecoꝝ grauitateq̄ refellere. Sed iſta monſtroſitas grāmatiſtarum emanauit ob inopiā litteraꝝ et rerum altiorū: Ideo in lana caprina dimicant.

Auctoritas quandoq̄ accipit̄ pro ſententia imitatione digna. Quandoq̄ pro poteſtate. Liui⁹ libro ſcdo. Nec ante mouerunt de ſententia conſulē/ q̄ tribuni ſe in auctoritate patrum futuros eſſe polliciti ſunt. Quandoq̄ pro eſtimatione. Cicero libro. j. phil. A vobis peto vt ſi ſequi minus videbitis orationē meam atq̄ auctoritatē meā: benigne me tn̄ vt feciſtis audiatis: quādoq̄ ꝓ nominis dignitate. Idē in eodem libro. iij. Nūc primū ita cōuenimus/ vt illius de beneficio poſſemus que ſentirem⁹ libere dicere: tribuēda eſt auctoritas vt rēpub. nō mō a ſe ſuſceptā/ ſed etiā a nobis cōmendatā poſſit defendere.

Auctoramentū ſumitur ꝓ obligatiōe nexuq̄/ ac veluti ſtipendio precioq̄ ei⁹ q̄ ſit auctorat⁹. i. obligat⁹. Ci. lib. j. offi. Mercedē ait eſſe auctoramentū ſeruitutis. Vbi auctoramentū capit̄ ꝓ illa obligatione q̄ mercēnarius accepta mercede cogit̄ ſeruire. A Liuio auctorat⁹ ꝓditor dict⁹ quaſi obligat⁹ ⁊ deuinct⁹. Manli⁹ li. v. aſtronomicon: miniſtros perpetuo quaſi epitheo auctoratos vocat tāq̄ ꝑpetuos mercennarios: obligatoſq̄ dn̄is a q̄bus mercede cōparant̄. Sic eñ ait. Atq̄ auctoratoſ i tertia iura miniſtros. Sic Ser. dixit ſolos parētes habere ptātē auctorandi.

Audeo es. auſi vel auſus ſū. Ouidi⁹ lib. vj. Metam. Et nihil eſt quod nō inopino capt⁹ amore Auſit: nec capiunt incluſas pectora flāmas. Eſt autē audere fidentem eſſe. Plautus. Vix domo egredi audet. Aliquando temere ꝑſumere. Virgil. Nec ꝑmia qui me ferro auſi tentare ferunt.

Audax mō fidēs dicit̄. Virg. Quiq̄ pedū curſu valet et q̄ virib⁹ audax. Mō temerari⁹. Plau. Pergin audax hoc facinus ꝓſequi? Hinc audacia ꝓ fiducia et ꝓ temeritate. Cice. Nec vires eis/ nec audacia/ nec tela defuere. Sal. Audacia ꝓ muro habet̄.

Audaciter et audacter per ſyncopā. Cicero ꝓ roſcio. Multa ſcelerate/ multa audaciter/ multa improbe fe(ciſti.

Audaculus diminutiuū. Gel. Aderat reprehē(ſor audaculus verboꝝ.

Auſio/ auſus ⁊ auſū: ꝓ temere ꝑſūpto accipiunt̄. Maro. Hoc tibi ꝓ meritis ⁊ talib⁹ imprecor auſis.

Auſim is. it. ponit̄ ꝓ ſubiūctiuo/ audeā eas. eat.

Audio dis. iui. itū. proprie ſignificat auribus accipio. απο τησ αυδησ. id eſt a voce cui⁹ propriū eſt vt audiat̄. Virgil. audiendi vocabulū etiā ad ea tranſtulit que aurib⁹ et ſenſu carent: Et fruſtra retinacula tēdens fertur equis auriga: neq̄ audit curr⁹ habenas. Aliquādo audire eſt intelligere/ aduertere. Virgil. Progeniē ſed eñ troiano a ſanguine duci Audierat. Iuxta has duas ſignificationes ſcriptū eſt. Qui habet aures audiendi audiat: q2 vt Hiero. inq̄t. Vbicūq̄ hec duo iūcta ponunt̄: nō ad ſimplicē tm̄ verborū ſonū/ ſed ad reconditā q̄q̄ dictoꝝ intelligentiā pertinere intelligendū eſt. Interdū audire eſt audita petēti concedere. Virg. Audijt ⁊ genitor celi de parte ſiniſtra Intonuit leuū. Interdū credere accedere. Cic. in Tuſ. Nec Homeꝝ audio q̄ Ganymedē a dijs raptū ait. Interdū vt ꝑcipienti paret̄. Et hoc tam cum actō q̄ cū dtō. Cicero. Audies te. i. auſcultabis tibi. Nā audire ꝑcepta alicui⁹ dicim⁹ cum eis paremus. Cū dtō. Idem. Et audiens eſſet huic ordini. i. obediens. Inuenit̄ et audio cū aduerbio bene: qd̄ ſignificat benedicor/ laudor. Teren. Benedictis ſi certaſſet audiſſet bene. Hui⁹ verbi cōpoſita ſunt: Exaudio/ inaudio: bene vel ꝑfecte audio. Plau. Inaudiſſe inq̄t: id eſt valde. Cice. Panſe ꝓ ſimplici. Quoꝝ erupit illa vox de qua ego ex te primū inaudieram. Inaudit⁹ tamē ꝓ nō audit⁹ dicit̄: vt res inaudita. Cice. Rē certe nouā/ et ante hunc diē inauditā. Et inauditū q̄nq̄ dicit̄ qd̄ nō audit. Var. Animaliū aliud alio ſenſu caret. Quedā eñ a natura gignunt̄/ aut inodora aut inaudita. Obedio veteres obaudio dixert̄ Subaudio: qd̄ mō paꝝ audio ſignificat/ mō intelligo.

Audit⁹ us. mō ſenſū audiēdi ſignificat: vt q̄nq̄ ſunt ſenſus: viſus/ audit⁹/ guſt⁹/ odorat⁹/ ⁊ tact⁹: mō id qd̄ auditum eſt. Pli. Ego ex auditu loquebar.

Auditio: ipſe audiēdi act⁹: q̄ ⁊ audiētia dicit̄. Plau. Exurge ꝑco/ fac pplo audiētiā. Hoc eſt: fac vt ppls au(diat.

Auditoriū: locus vbi audit̄ preceptor aut orās vel ipſa auditoꝝ turba.

Aueo es. verbū defectiuū: ſignifi. ꝯcupiſco. Ci. li. j. offi. Itaq̄ cū ſum⁹ negocijs curiſq̄ vacui: tū auem⁹ aliq̄d audire ⁊ diſcere. Auere etiā a nimia cupiditate ꝓ gaudere ponit̄. Vñ ſalutātes q̄q̄ Aue dicim⁹. i. gau(de ⁊ letare.

Auebo his. abduco/ ſiue inde alio veho Sue. in Ceſa. Stipendiariū q̄q̄ pronunciatū/ ⁊ abſtrahentib⁹ ſtatim eripuit: occultauitq̄ apud ſe diu: et mox ex ꝑfectura ꝓficiſcens in hiſpaniā inter offam ꝓſequentiū/ faſceſq̄ lictoꝝ lectica ſua auexit.

Auellana: ab auella oppido Campanie vbi abundat: ⁊ alio nomine corylus ſeu etiā nux pontica/ ꝙ in Aſiā greciāq̄ ꝑmo e ponto venit. Eadē et ꝑneſtina dicit̄: ꝙ preneſtini his abundent.

Auena dicta eſt ꝙ ad fructū nō veniat. Eſt eñ frumenti vitiū: qd̄ ſole maxime celiq̄ humore accidit: aliq̄n etiā ſeminis imbecillitate: cum diutius terra retentū eſt priuſq̄ erūpat: vel ſi carioſum fuit cū ſereret̄. Vel dicit̄ auena a creſcēdi auiditate. Ponit̄ interdū auena ꝓ ſtipula ſeu calamo: aut ꝓ ſtilo charactereq̄ poetico. Virg. Silueſtrē tenui muſam meditar auena. Ab auena fit auenaceus a. um. Pli. lib. xxx. Vel cū farina ordeacea vel auenacea.

Auentin⁹ pe. prod. mons rome: vel ab auibus/ ꝙ ſe a tyberi ferrent aues: vel ab Auētino rege/ ꝙ ibi extinct⁹ ac ſepult⁹ fuit. Vel ab aduentu hoīm/ ꝙ cōmune latinoꝝ ibi Diane templū eſſet conſtitutū: eoq̄ olim paludibus ex vrbe ratibus aduehebant̄.

Auernus generis maſ. i plurali auerna orū. lacus Campanie ꝓpe baias: quē locū plutoni dicatū opinabantur. Hinc ad inferos introitus patere credebat̄: dictus quaſi αορνοσ ſine aue: hoc eſt auibus inacceſſus. οτι ασ τερεει και ορνεουη ορνισ ορνιθοσ ενεκα πνιγεοσ Αριμεοσ. Lucre. lib. vj. Principio ꝙ auerna vocāt: nō nomen id ab re impoſitū eſt: ſunt auibus contraria cunctis. Stra. lib. vj. Cōtigu⁹ baijs lucrinus adeſt ſinus: intra quē auernus eſt.

Auerni populi fuerūt gallie aq̄tanie: q̄ frequenter contra romanos bella geſſerūt: nā. cc. milib⁹ bellatoꝝ ꝑe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mo deinde duplicatis aduerſus Ceſarẽ cũ Vergento rege prelium cõmiſerunt.

Auerto is. alio verto/amoueo. Virg. Nec poſſe Italia teucroꝝ auartere regem. Et cum dicimus: Auerto oclos aut mẽtẽ: ſignificat aliunde remoueo. Auerto ꝟo oculos. i. aliquo conuerto. Sunt eñi cõtraria auerto et aduerto. Inde auerſus et aduerſus. Hinc auerſo ſas. frequentatiuũ.

Auertor teris. deponens: ſignificat dedignor: quod fit cum ex aliqua re quã deteſtamur/vultũ auertimus. Boecius. Heuheu ꝙ̃ ſurda miſeros auertit̃ aure: id eſt ſpernit/dedignat̃/deteſtat̃. Ponit̃ ⁊ quandoqꝫ ꝓ auerto. Col. libro. xij. Somni: ⁊ vini ſit abſtinentiſſimus: que vterqꝫ ſunt inimiciſſima diligentie. Nã et ebrioſo cura officij pariter cũ memoria ſubtrahitur: et ſomniculoſũ plurima effugiunt. Quid eñi aut ipſe agere/aut cuiqꝫ dormiens imperare. Quinetiam ſit a venereis amoribus auerſus: quibꝰ ſi ſe dederit: nõ aliud quicꝙ̃ poſſit cogitare ꝙ̃ illud quod diligit: nã vitijs eiuſmodi pellectus: nec premiũ iucundius ꝙ̃ fructũ libidinis: nec ſuppliciũ grauius ꝙ̃ fruſtrationẽ cupiditatis exiſtimat.

Auerſor aris. vide in dictione Aduerſor.

Auerſus terga oſtendit. Aduerſus oppoſitꝰ eſt: veluti oppoſito pectore atqꝫ obiecto. Ci. Aduerſus ⁊ auerſus impudicꝰ es: qđ eſt ex anteriore ⁊ poſteriore parte muliebria pateris. Rurſus q̃ nõ viſunt̃ ⁊ q̃ latent auerſa dicimꝰ. Que ꝟo patẽt et cõſpici tota pñt/aduerſa. Nec aliter fere Pli. appellat: q̃ greci ꝑ diametron: hoc eſt per dimetientẽ lineã obiecta dicũt. Per tranſlationẽ auerſus dicit̃ iratꝰ. Virg. lib. iiij. Talia dicentẽ iãdudũ auerſa tuet̃. Nã ſi intueret̃: quomõ auerſa niſi intelligas iratã?

Auerſa venꝰ: dicit̃ prepoſterꝰ coitus qui infandus eſt ⁊ execrandus. Iul. Capitolinꝰ de Clodio albino. Mulierarius fuit inter primos amatores auerſe veneris ſemꝑ ignarꝰ et taliũ perſecutor.

Aufidus penul. correpta: fluuius Apulie/qui in adriaticum mare infunditur: ab aliquibus canna vocatus. Quo nomine vicus ei ſupereminens nominat̃ celebris Romanoꝝ clade.

Auge a latinis dicit̃ aurora ſiue ſplendor.

Augeo is. xi. ctũ. accreſco ſeu creſcere facio/ amplifico. Lactan. libro. vij. Et dum voluerunt ſanare vitia auxerunt. Hinc componit̃ adaugeo et exaugeo: q̃ vehementiã ſignificãt. Terẽ. in Heau. Hoc timet ne tua duricia antiqua illa etiã adaucta fiet. Idẽ. Ibi cõcurrunt multe opiniones q̃ mihi animũ exaugeant: occaſio/locus/etas/mater: ſub cuiꝰ imperio eſt mala. Ab augeo fiũt aucto tas. auctꝰ a. um. auctus us: auctio/auctionor/auctor ⁊ augeſco is.

Augeſco: auctꝰ/magnꝰ vel groſſus fio. Sumit̃ eñi paſſiue. Plini. libro. xj. Augeſcunt corpora dulcibꝰ atqꝫ pinguibꝰ et potu: minuunt̃ ſiccis et aridis et ſiti. Cicero in Cato. Aq̃ oriens vna ſe oſtendit: q̃ ⁊ ſucco terre et calore ſolis augeſcẽs: primo eſt peracerba guſtatu: deinde maturata dulceſcit. Inter augeſcere et augere hoc intereſt: ꝙ augeſcere intrinſecus augmentũ ſuũ operat̃: Augere ꝟo extrinſecus.

Augmẽto as. idẽ qđ augeo. Ci. in Lel. Sed viuẽdi eſt finis optimꝰ: cũ integra mente ceteriſqꝫ ſenſibꝰ opus ipſe ſuũ q̃ augmẽtauit natura diſſoluit. Hinc coaugmento. Lac. de ira dei: Senſus/cogitatio/ memoria/ingeniũ: quibꝰ ſeminibꝰ coaugmẽtari pñt.

Augur generis cõis: qđ et auger eris. ſm Priſci. dicit̃ ab auibꝰ gerendoqꝫ: qr per eum auiũ geſtꝰ edicit̃: vel ab auiũ garritu. Et is eſt qui auris ſuas auiũ vocibꝰ accõmodans futura pronũciat. Hinc auguriũ: qđ et augur et auguriũ dicit̃ pro ipſa diuinatione: q̃ſi auigeriũ dictũ vel auigariũ. Erant aũt tria diuinationis genera in auibꝰ. Nã alie volatu/alie cantu futura ꝑdicebãt. Et ille q̃dẽ ꝑpetes/iſte oſcine dicebant̃. Erat et tertiũ genus ex illaꝝ guſtatu cũ pullis gallinaceis e cauea depromptis eſca porrigebat̃: vt tripudiũ ſoliſtimũ inde eſſet/pernitieſqꝫ portendebat̃/ ſi eſcã nõ caperent. Quapropter infelicẽ conflictũ a numantinis in Mancinũ illatũ predixerunt pulli: qui eſcã nõ ceperunt/ſed ex cauea euolarũt.

Auguror pe. cor. deponẽ. auguriũ facio/diuino. Ouidiꝰ libro. iij. Metam. Iãqꝫ dies aderit quã non ꝓcul auguror eſſe. Cõpoſita ſunt inauguror et exauguror: q̃ ſunt contraria. Eſt eñi inaugurari nõ ſolũ in augurũ numeꝝ adſcribi et coaptari/ſed etiam in aliud ſacerdotiũ conſecrari. Cicero de Antonio Ceſaris flamine. Quid igit̃ ceſſas? cur nõ inaugurare ſũme diẽ vide qui te inauguret.

Auguro as. Idẽ Virg. libro. ix. Et ſi quid veri mens augurat opto.

Augurior: idẽ. Hiero. in Geñ. Cyphꝰ quẽ furati eſtis: ipſe eſt in q̃ bibit dñs meꝰ: ⁊ in q̃ auguriari ſolet.

Auguſtꝰ: locꝰ religioſus/ſanctꝰ: in quo augurato q̃d cõſecrat̃: ab auctu/hoc eſt incremento. Unde auguſtũ quaſi auctũ Iouis ope imperiũ. Ad quod nomen alluſit Ouidius. Augeat imperiũ noſtri ducis: augeat annos. Egeſippꝰ quoqꝫ libro q̃nto. Auguſtũ apud romanos nomen imperij eſt: ꝙ augeat ſuos: nõ ꝙ alienos opprimat. Uel dicit̃ Auguſtꝰ ab auiũ geſtu: id ẽ qui ab auibꝰ ſignificatꝰ eſt. Ul ab auiũ guſtatu: a quo aues paſte id ratũ fecere. Unde Auguſtũ tectũ dicit̃ augurio conſecratũ. Aedes eñi templaqꝫ rite conſecrantes appellarũt auguſta. Unde Ouiđ. li. j. Faſt. vult auguſtũ fuiſſe dictũ: q̃ſi rite a populo ſacerdotibuſqꝫ dicatũ: eadẽqꝫ ab origine, auguria dicta: q̃ſi ea Iuppiter manu ſua dare et augere ſit viſus. Ait eñi. Sãcta vocant auguſta patres: auguſta vocant̃ templa ſacerdotũ rite ſacrata manu. Huiꝰ et auguriũ dependet origine verbi. Et qđcũqꝫ ſua Iuppiter auget ope. Abuſiue tamẽ Auguſtꝰ ꝓ nobili/ſacro et maieſtatis pleno ponit̃. Virg. lib. Geor. Si qñ ſedẽ auguſtã. Uñ auguſti dicti ſunt romanoꝝ imꝑatores ab Octauiano auguſto: q̃ primꝰ meruit hoc cognomen. Et Auguſtꝰ mẽſis dictꝰ eſt/qui antea Sextilis vocabat̃: donec nomẽ auguſti daret̃ ex ſenatuſcon. Nam Auguſtꝰ Ceſar mẽſe ſextili primũ conſulatũ inijt: triumphos in vrbẽ intulit. Et ianiculo legiones deducte ſecuteqꝫ ſunt eiꝰ auſpicia. Sed et egyptꝰ hoc mẽſe i poteſtatẽ pplĩ romani redacta eſt: finiſqꝫ ciuilibꝰ bellis hoc menſe impoſitus. Atqꝫ ob has cauſas cũ hic mẽſis huic imperio feliciſſimꝰ fuerit: placuit ſenatui: vt hic menſis Auguſtꝰ appellaret̃.

Auguſtale: domus in qua habitat magiſtratus: que et pretoriũ dicit̃.

Auguſta ceſarea vrbs ſupra Iberꝝ ſita. Diſtat a numãtia ad octoginta ſtadia.

Auguſta emerita: ciuitas Luſitanie: que ab emeritꝭ cõditoribꝰ et Auguſto nomen ſortita eſt. Nã vt Diony. refert: Quo tꝑe Ceſar Auguſtꝰ Cantabris et auſturibꝰ deuictis in Italiã rediret: reliquit milites q̃ ſupra etatẽ forent: atqꝫ conceſſit ipſis vt in Luſitania auguſtã emeritã conderent.

Auidus: cupidꝰ: a nõ videndo: vt quidã putant/ꝙ propter nimiã cupiditatẽ nõ videat quid agat. De hoc etiã in dictione Auarus.

Auis videt̃ cõpoſita dictio: quaſi ſine via: qr volatus ſciri nõ poteſt. Nã aues vias certas nõ habent: ſed ꝑ auia queqꝫ diſcurrunt. Uel dicit̃ auis ab aduẽtu eiꝰ: qr inde veniat vnde q̃s nõ ſuſpicet̃: vel ꝙ ſingulis annis adueniat. Et ꝓprie auis eſt que oua parit/pennis predita: ꝑter vnũ veſpertilionẽ qui vtroqꝫ caret. Uolucris eſt quecunqꝫ volans/vt veſpa.

Auiarius: qui curam auiū gerit. Col. lib. ix. de gallinis: Sic tamen vt illuſtria ſint loca que cōmodius habitet auiarius qui ſubinde debet ſpeculari: aut incubantis aut parturiētis fetus.

Auiariū locus ſilueſter ſine via. Ser. Auiaria ſecreta nemora que aues frequentant. Virgili⁹ lib. ij. Geor. Sanguineis inculta rubent auiaria baccis. Itē auiaria dicūtur loca vbi pennata nutriuntur / vel clauduntur / vel cuſtodiuntur: vel quo ſe aues recipiunt ⁊ columbi ⁊ paſſeres: ſicut apiaria quo apes: grece ornithones vocātur. Colu. lib. xix. Que nos ſimiliter appellamus apum cubilia apiaria: vel nantium volucrum que ſtagnis piſciniſꝙ letantur auiaria: vel etiā pecudum ſilueſtrium que nemoribus clauſis cuſtodiuntur viuaria. Hoc modo auiarium ⁊ auiarius ab auibus ſunt.

Auicula diminutiuū: parua auis. Gel. lib. ij. Auicula eſt parua: nomen eſt Caſſita: nidulaturꝙ in ſegetib⁹ Itē auicula diminutiuū eſt ab auia. Cice. p. L. Flacco. Nunc deniꝙ matercule ſue feſtinus filius auicule minime ſuſpicioſe purgat ſe per epiſtolam.

Auilla quaſi ouilla: agnus recētis partus.

Auius a um: quod eſt ſine via. Vir. lib. ij. Geor. Auia tum reſonant auibus virgulta canoris Sal. in Iug. Ipſe cum delectis militibus metellum ſequitur nocturnis et auijs itineribus: ignoratus repente romanos pallantes aggreditur.

Auus ab euo nominatus eſt: quia patre antiquior ſit. Vel a greco αυοσ reſonans quia αυω ſicco clamo ſtrepo: eſt enim querula illa etas ab α priuatiua υω pluo: vel dicitur auus ꝙ ad patrē ſit additus. Et eſt patris vel matris pater: a quo Proauus aui paterni vel materni pater: ꝙ ſit prope auum. Inde abau⁹ proaui paterni vel materni pater: ꝙ ſit iam ꝓcul ab auo. Deniꝙ atauus: ⁊ tritauus: quaſi tetrauus: quia quartus ſit ab auo: vel quaſi tertius pater. Eſt enim atauus ſiue tritauus abaui vel abauie pater. Poſt tritauum maiores dicuntur.

Auia patris vel matris mater: a qua proauia abauia et tritauia.

Auitus a um pe. pro. ab auo ſiue ab auia fit: et ſignificat qđ ad auum ſiue ad maiores pertinet. Cicero in Ver. acti. ij. Nulla res cuiuſꝙ tam patria atꝙ auita fuit que nō ab eo imperio iſtius adiudicaretur. Liui⁹ Interuenit deinde his cogitationibus auitum malū regni cupido.

Auunculus nō eſt diminutiuū: quia non recte formaẗ: ſed eſt matris mee frater: ſic dictus ꝙ eque tertius a me vt auus eſt: ſed non eiuſdem iuris. Ideoꝙ vocabuli facta diminutio eſt: perinde ac minor auus. Vel dicitur auūculus ꝙ aui locum teneat ⁊ proximitate tueatur ſororis filios: quēadmodum frater patris a patre patruus appellatur: ꝙ ſit quaſi alter pater. Vñ ⁊ ipſi fratrum ac ſororū filij nepotes ex fratre ⁊ nepotes ex ſorore dicunẗ. Auūculus maior eſt auie materne frater. Perſius. Maior auūculus exit.

Aula a noſtris pars domus que vulgo ſala ſeu atrium dicitur αυλη em̄ latine atrium dicitur. Antiqui aulas ollas dicebant. i. vaſa figulina quibus cibaria coquuntur. Plau. in Am. Optimo iure infringaẗ aula cineris in caput. Huius diminutiuum eſt aulula a quo Plautina fabula Aulularia vocitata eſt: hoc eſt parua olla in qua repoſitus erat theſaurus. Fit etiaꝫ aliud diminutiuū quod eſt auxilla. Eſt ⁊ aula principis domus que ⁊ regia diciẗ Sene. Notiſſima vox eſt eius qui in cultu regum conſenuerat: cum quidam illū interrogaret quo modo rariſſimā rem in aula cōſecutus eſſet ſenectutem? Iniurias inquit accipiēdo ⁊ gratias ſepe agendo.

Auleum cū e diph. velamē eſt picturis intextū: ab aula dictū ꝙ in aula Attali regis Aſie inuentū ſit. Amb. lib Hexa. Aulea gen⁹ cortinaꝝ regaliū hec alio noīe dicunẗ peripetaſmata / ⁊ periſtromata ornamēta q̇b⁹ parietes obtēdunẗ q̄ in aliq̄ apparatu ſolēt adhiberi Sūt etiā aule veſtimēta ⁊ q̄ſi militaria paludamēta Virg. Purpurea intexti tollāt aulea britanni.

Aulis idis: vel aulis regiūcula eſt: vt ait Strab. Boetie petroſa ex re ſortita nomē. Nā ſignificat tētoriū vel locū quo q̇s caſtra metat⁹ eſt. Eſt ⁊ ciuitas eiuſdē nominis cū portu capace paucaꝝ nauiū: vbi cū venere oēs greci cōiurarūt ſub agamēnone exciduū troianū. De hac Ouidi⁹ li. xij. me. Boetiaꝙ tellus aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras. Eſt autē αυλισ η κοιτη αυλισ ιδοσ πολισ βοιοτιασ hec Suidas: Homerus aūt χθιζα τεκαι πρωιζοτεσ αυλιδα νηεσ αχαιων ηγερεθοντο κακα πριαμω και τρωσι φερουσαι ημεισ δαμφι περι κρηνην ιερουσ καθαβωμουσ ερδομεν ⁊ ſbdit: καδηυπο πλαταμιστο οθεν ρεεν αγλαον υδωρ ενθεφανο μεγασημα δρακων ⁊ ſbdit ενθαδεσ αυστρουθοιο νεοσσοι νηπια τεκνα οζοεπ ακροτατω πεταλοισ υπο πεπτηωτεσ.

Aulicociatexta q̄ in aulis. i. ollis coq̄banẗ hoc eſt elixa.

Auxillā: ollā paruulā dicebant: vt inquit Feſtus.

Aulon mons calabrie cōtra tarentinā regionē ferax boni vini. Mar. Nobilis et lanis et baccho fertilis aulon. In eo eſt ⁊ oppidū eiuſdē nominis. Eſt et nomē duarū vrbium: quarū vna eſt in Macedonia: alia in Cilicia. Preterea aulon vt ſcribit Hierony. cānule aut chordule que in organo reſonant: aule tibia ⁊ calamus tibialis: auletic⁹ dicitur: vtpote tibijs vtilior Ille vero qui phiſtulis eſt accommodatus ſyringa appellatur ſicut ſcribit Plinius lib. xvj. Dicitur et hic aulos auli pro tibia. Inde choraules tibicen.

Auoco as pe. cor. alio voco: per tranſlationem ꝓ pro abſtraho ſiue diſiungo ſumitur. Lact. lib. j. Et ad ſtudia pacis a rebus bellicis auocauit.

Auolo as: pe. corre. alio volo: ſiue alio ſubito diſcedo. Hiero. in Leui. Dimittet paſſerē viuū: vt i agrū auolet. Aug. lib. vj. Con. per tranſlationē Et ſi quid arriſiſſet proſpeꝝ apprehēdere tedebat q̄ꝛ pene priuſꝙ teneretur auolabat.

Aura ventorū vis: licet a vento diſtinguatur: vt in naturalibus queſtionib⁹. Sene. docet ꝙ aura ſit leuior ventus vehementior. Virg. li. iiij. ge. At illi: Dulcis compoſitis ſpirabat crinibus aura. Interdum aura ponitur pro ſplendore. Idem in vj. Diſcolor vnde auri per ramos aura refulſit. Vnde aurum ſm̄ aliq̄s dictum eſt a ſplendore qui in metallo eſt. Interdum pro afflatu ⁊ fauore: quia cū flat in eſtate videẗ eſtuātibus fauere. Idē ibidē. Iam quoꝙ nunc nimiū gaudens popularibus auris. Vnde aurarij dicūtur fautores. Interdū pro facilitate qua in amorē trahunẗ aliqui. Hora. lib. car. Tua ne tardet aura maritos. Fit autē vt quidaꝫ ſine greco volunt aura ab aere ꝙ motus aer ⁊ ſplendorē faciat ⁊ ventum: imo grecum eſt Suidas αυρα ηστοι πνοη ⁊ in dictione χαγανοσ q̄ꝛ iſte dabat iuramenta ferre ventis.

Aurora propriū nomen eſt: poteſt tamen ⁊ pro die accipi: ⁊ tunc appellatiuū eſt ab aura deriuatū. Proprie em̄ aurora eſt ipſe ſolis aſcenſus. i. prima pars diei in qua ſolet pulſu ſolis aer cōmotus auram facere. Alij aurorā ſplendorē ſolis exiſtimant. Aurorā etiam diluculū nūcupauere ꝙ tū dies luceſſere inciperet.

Aurum dictū eſt ꝙ precipue cuſtodiaẗ: grece em̄ οσειν cuſtodire dicitur. Vnde theſaurus dictus eſt. Nam θησω ponā ορω cuſtodio. Hippocrates ab inuentoris nomie dictū putat quē vocitatum ait αυριων Quidā a ſimilitudine aurore coloris nomen traxiſſe exiſtimant. Nōnulli ab auertendo: quia hominū mē

tes auertat. Virg. Quid nõ mortalis pectora cogis
auriſacra fames? Alij a ſabinis tranſlatũ dicũt. Qđ
illi auſum dicebant f.in r.poſtea mutata: Vel potius
ab ἄυρος dicitur diues ⁊ abundãs. Sumiturꝫ au/
rum ꝓ ipſa materia. Quandoꝫ ꝓ pecunia.ſ.pro au/
reis nũmis. Quãdoꝫ ꝓ ornamẽto muliebri. Plau.
in muſ. Agedũ contempla aurũ ⁊ palam ſatin hęc de
cent ſcapha. Teren.in Eu. Interea aurum ſibi clam
mulier demit dat mihi vt auferam

Aureus ſubſtantiuuꝫ accipitur pro ipſa pecunia. Pli.
In mane tabulę pręciũ accępit aureos: menſura non
numero.

Aureus a um: qđ totũ ex auro eſt: auratus a um qđ in
ſuperficie habet aurũ. Nam multi fiunt anuli aurati:
qui tamen aurei non ſunt. Abuſiue tamen dicitur do
mus aurea/ ⁊ porta aurea cum aurata dici debeat: vt
eques auratus. Et auratus pro aureo. Suetoni⁹ in
Ner. Piſcatus eſt rete aurato: purpura coccoꝫ fu/
nibus nexis.

Auro as aurum ſuperpono: A quo deauro ⁊ inauro.
Unde auratũ deauratũ ⁊ inauratum.

Auriferum qđ fert aurum. Unde aurifera flumina di/
cuntur Tagus in Hiſpania: Padus iu Italta. He/
brus in Thracia. Pactol⁹ in Aſia. Gãges in India.

Aurarij: qui aurũ imponũt ⁊ inaurant. Et aurarij fauto
res qui fauoribus ſplẽdidos.i.claros faciũt ab aura.

Auraria fodina vbi foditur aurum.

Aurifex faber aurarius: qui auri laborandi artifex eſt.
Plinius. Velut aurificum arte alterius inter folia
candicãtibus margaritis: hinc aurificina pro aurifi/
cis taberna.

Auricomus penultima correpta qui aureos crines ſeu
auream comã habet.

Auramentũ cuꝫ auro dicitur. Pli.lib.xxxiij. Hiſpania
ſtrigiles vocat auri paruulas maſſas qđ ſuper oĩa
ſolum in maſſa auramento capitur cum cetera in me/
tallis reperta igni perficiantur.

Aurichalcum ex auro ⁊ ęre dictũ eſt χάλκος em̃ ęs
dicitur: quaſi ſit ęs aureum: habet em̃ colorem auri.
Siue ꝓpter cognationẽ quę eſt inter au. ⁊ o. Nã di/
cimus ploſtrum ⁊ plauſtrũ. Cotes ⁊ cautes ſicut ecõ
trario: dixerũt auſculũ pro oſculum. Hiero. in apoc.
Et pedes ei⁹ ſimiles aurichalco. hoc pręcioſius om/
nibus metallis fuit: ꝙ ⁊ ſplendorẽ auri ⁊ ęris duritiã
poſſideret. Dicitur ⁊ orichalcum: quia in locis mon
toſis inueniť ορος em̃ latine mons dicitur. Plau.
in Mi. Ego iſtos mores orichalco cõparẽ. Sta.li.x.
the. Emicat effigies ⁊ ſparſa orichalca renident.

Auripigmentũ in ſyria fodiť ad pictorũ vſum in ſũma
tellure auri colore ſed fragili lapidũ ſpeculariũ mõ.

Aurigo pe.pro. morbus qui ⁊ regius: a colore auri quẽ
bilis per totũ corpus diffuſa repręſentat: hinc auri/
ginoſus dicitur qui eo morbo laborat.

Auriga pe.pro. ⁊ generis cõmunis ſm Priſcianũ. qui
vel quę currũ regit: ſic dictus ꝙ ſplẽdorẽ ſibi agat au
ris quaſi fauoribus populi.i.clamoribus. Quãdoꝫ
genere fęmi. ponitur pro ipſo curru.

Aurigor aris: moderor rego.

Aurata piſcis ab auri colore nomẽ accępit: cuius ama/
tor Sergius orata cognominatus eſt: vt refert Ma
cro. Nam arata prius dictus quaſi aurata ob oro qđ
vulgo pro auro dicunt. Mar. Non omnis pręcium
laudẽꝫ aurata meretur.

Aurelia familia apud Ro. ex ſabinis oriunda: a ſole di
ci creditur cui peculiariter Romę ſacra faciebat: an/
tiquitus dicti auſelij vt Valeſij papiſij ꝓ Aurelij va/
lerij papirij. Fuit ⁊ nomẽ ꝓpriũ matris Cęſaris.

Auras fluuius ab hemo in Iſtrum defluens.

Aures ab hauriendis vocibus dictę ſunt: detracta aſpi
ratione. Virg. Vocemꝫ his auribus hauſi. Aut qꝛ
gręci vocẽ ipſam αυδην vocant ab auditu ꝑmuta/
tionẽ litterę aures velut audes. Et tã cartilagines ꝗ̃
foramina auriũ dicuntur aures. Lucr.lib.vj. Triſte
ſupciliũ furioſus vultus ⁊ acer: Sollicitę porro plę/
neꝫ ſonorib⁹ aures. Et tã de animãtib⁹ ꝗ̃ de eis quę
carẽt aĩa recte dicunť. Virg.in Geor. Bine aures du/
plici aptanť dentalia dorſo. Hinc inauris ⁊ auritus.

Auricula nõ ẽ parua auris licet recte formeť: ſed ẽ exte
rior pars auris: vel pars infima quę mollis eſt. Hie/
rony.in exo. Et pones ſuꝑ extremum auriculę dextrę
aaron. Idẽ cõtra Ioui. Si digitũ amputes ſi ſũmita
tem auriculę eſt quidem dolor: ſed nõ tm̃ damnũ: nec
tanta cũ dolore deformitas: quãta ſi oculos eruas.

Auritus a um: pe.pro. qđ magnas habet aures. Virg.
Auritoſꝫ ſequi lepores. Et auritus diciť qui bene
audit. Hora.lib. Car. Doctus auritas fidibus cano/
ris ducere quercus.

Auricularius a um: ſecretarius/ ꝯſiliarius. Hiero.li.ij.
Regũ. Fecitꝫ eũ ſibi Dauid auriculariũ a ſecreto.

Auricularius a um: qđ ad aures ꝑtinet. Unde auricu/
lariũ ſpeculũ dicimus. Similiter auricularis et hoc
auriculare: vt Verminatio auricularis cum putridę
aures vermibus ſcatent.

Auriſcalpiũ: inſtrumentũ quo aures equoꝝ purganť.

Aurę ſunt freni qui circa aures equoꝝ religanť: immo
pars habenę quę circa aures poniť.

Aurunci barbę caprarũ. Unde ⁊ pro barbatis homini
bus poni ſolet.

Aurunca vrbs quam condidit Auſon Vlyſſis ⁊ Caly/
pſoos filius ſiue Circe.

Auſonia: olim pars Italię dicebať in qua ſunt Bene/
uẽtũ Tarracina. ab Auſone Vlyſſis ⁊ Calypſoos fi
lio: nunc autẽ pro tota italia ſumiť: quę Apẽnino fini
tur. Inde auſonius a um: ⁊ Auſon: pro eo qđ eſt ex
auſonia: auſoniũ mare pars ionij eſt: brutiaꝫ alluit a
Tarẽto incipit: tm̃ cur dicatur aliter ſcribit Suidas
αυσονιων ιταλων και αὔσονες ὄι βάσιλεις
παρα τὸ αυσω το τολμω οι παντα επι τολ/
μωντες τω προσταγματι και αυσονιος
ποντος ητοι σικελικος απο αυσονος του
ὀδυσσεως και κάλυψους υιου εκει βασιλευσ
ἀντος.

Auſculto as: cũ actõ ſignificat audio. Plau. Tum illã
ſũmiſſe loquentẽ auſcultabã: cũ datiuo obedio Terẽ
tius in An. Pamphilũ ne adiutẽ: aut auſcultẽ ſeni cẽ
ſes. Itẽ auſpicio cerno. Afra. Ludos hic auſcultauit
procul. Auſcultare autem veteres pro oſculari dice/
bãt. Plau. Et inter ſe auſcultant: et columbatim os
cum ore conſerũt. Et tunc ab oſculo hoc eſt ore dedu
citur: qđ auſculum dicebant.

Auſpiciũ quaſi auis ſpeciũ: ab auiũ ſpectiõe diciť ſicut
auguriũ quaſi auiũ garriũ ab auiũ garritu ⁊ voce et
garriendo. Auſpiciũ ab auiũ volatu fit. Duo ſunt au
ſpicioꝝ genera. Unum ad oculos: alterũ ad aures ꝑ/
tinens. Ad oculos volatus: ad aures vox auiũ. Thi/
reſias thebanus primus auſpicia auiũ inuenit. Uide
etiam in dictione augur. Virg. Pro poteſtate poſuit
Cõmunẽ hũc ergo populũ paribuſꝫ regam⁹ Auſpi
cijs. Ab eo qđ pręcedit ad id qđ ſequiť ꝙ ijſdeꝫ auſpi
cijs creati conſules parem habent poteſtatẽ. Auſpi/
ciũ antiqui curioſiſſime obſeruabãt: adeo vt nihil pu
blice ſine auſpicijs nec domi nec militię gereret. Vñ
auſpiciũ capitur quandoꝫ ꝓ ductu ⁊ fortuna: quia
dux belli anteꝗ̃ iret in expeditionẽ auſpicia caꝑe ſole
bat. Quandoꝫ capitur pro pręſagio.

Auſpices qui auſpicio pręſunt: quos idem eſſe qđ augu
res. Cice. his verbis declarat. Quid de augurijs lo
quar? tuę partes ſunt. Tũ inquit auſpicioꝝ patroci/
niũ eſſe debet. Quãobrem hi augures auſpiceſꝫ di/
cebanť: ⁊ auſpices ꝗ̃ prępoſiti ſunt celebrãdis cõnu/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bꝰs ex parte viri. Nã ex parte vxoris ꝓnuba dicitur quia auſpiciũ ꝓ nuptijs capere ſolebãt. Aliquando auſpex capit̃ ꝓ eo qui dux militię eſt. Hora. Nil deſperandũ teucro duce ⁊ auſpice teucro.

Auſpicor auſpiciũ capio vel incipio: tam in bonũ ꝗ̃ in malũ. ꝓpterea ꝙ nihil veteres rei magne ordiebant̃ niſi auſpicato. Sue. in Aug. Militiã auſpicantibus nõ tribunatũ modo legionũ: ſed etiam p̃fecturas alarum dedit. i. militiã incipientibus ⁊ fęlici auſpicio inchoantibus. Pli. li. vij. At hõ infęliciter natus iacet manibuſq; pedibuſq; deuinctis: aĩa ceteris imperaturũ a ſupplicijs vitã auſpicat̃. Col. li. xij. Poſſit ab idibus ianuarijs auſpicari culturarũ officia. Inauſpicatus nõ auſpicatus vſitatum eſt veteribus ſic dicere: ſi q̃d aliq̃n alit̃ eueniſſet ꝗ̃ vellẽt Auſpicatã rẽ dicimus q̃ auſpicijs ꝓbata eſt. Auſpicato aduerbium. Terẽ. Haud auſpicato huc me appuli. i. non fęliciter Quin. Itaq; apd̃ illos. Home. ſicut apud nos. Vir. auſpicaciſſimũ dederit exordium. i. fęliciſſimũ.

Auſter: ventus meridionalis ab hauriendis aquis dictus licet qñq; nõ aſpiret̃ in principio. Nam nebuloſus atq; humectus eſt qui etiã nothus gręce eadez ratione appellatur: quoniã νοτισ latine humor dicit̃. Ponitur tamẽ quãdoq; pro alijs ventis. Ab auſter ſunt duo adiectiua. Auſtrale ⁊ auſtrinum. Sed hęc nõ abſurde per h. ſcribi videntur.

Auſterus a um: pe. pro. gręca dictio: qua apud nos ſignificat acre/aſperũ/⁊ imite. Hora. in Ser. Molliter auſterũ ſtudio fallente laborẽ: gręce αὐστηρὸσ.

Auſtro auſtras: ſignificat humecto. Plau. Auſtrati ad ignem ſedent.

Auſtrum radius rotę. Lucre. lib. v. Vt fluuius verſare rotas atq; auſtra.

Auſugani: populi ſunt inter Feltriam ⁊ Tridentuz ab Auſugo oppido dicti. Nunc vallis ſugana vulgo appellari ſolet.

Aut cõiunctio ſeparatiua: vt Aut onera accipiunt venientum aut agmine facto. Aliquando dubitatiua vt Aut librũ volo: aut pręciũ. Si ſemel ſubijcitur diminutiua ẽ: vt Aut age diuerſas. Quod eñ grauiſſimũ erat: Iuno optauit. Aliquando coniunctiua: vt Aut dauni tu magne pater diuum miſerere.

Automedon pe. cor. nomen aurigę achillis.

Autolecythus pe. cor. mendicus ſcurra: gręcum eſt αὐτολήκυθυσ ſed ληκυθοσ eſt vt vrceolus olei αὐτοσ ipſe: qm̃ nec aliud poſſidẽt ait Suidas. Ideo Iuue. de codro vrceoli ſex ⁊ ſubdit καὶ γαρεικον θερ ταῖσ ληκύθοισ ἄργυρια ⁊ multa alia.

Autographũ dicimus propria ipſius manu ſcriptum. Gręci αὐτον ipſum dicunt γραφω ſcribo. Vñ autographa epiſtola apud Sue. in Aug. ipſius manu ſcripta ſignificat̃. Antigrapha ṽo reſcripta.

Autocineton pe. produ. Gręce αὐτοκίνητον ſeipſum mouens ⁊ non ab alio mouetur.

Automata ſunt inſtrumẽta arte mechanica ita ſubtiliter fabricata vt ſua ſponte: nullaq; apparente cauſa moueantur: qualia ſunt horologia machinęq; verſatiles. Automaton eñ interp̃tatur vltroneũ ⁊ ſue ſpontis. Scribit Victr. hydrauliticas machinas ⁊ aquarum expreſſiones automatas a Cteſibio p̃mo repertas fuiſſe: vbi automata appellat mechanica inſtrumenta quę per ſemetipſa moueantur. Mors naturalis ⁊ fatalis dicitur a Demoſthene αὐτομάτοσ quaſi ſue ſpõtis ⁊ nulla extrinſecus vi coacta. Demetrius moſchus Laconicus ληγεται οτι μαι ο μαι το εσσυμαι τι ποιειν

Autonomus: penul. cor. qui viuit ſuis legibus Autonomia libertas viuendi ſuis legibus παρᾶ το νομω νομοσ

Auturgus artifex p ſeipſum faciẽs. Auturgia manualis operatio ab αὐτοσ καὶ ργαζομαι

Autopyrus fermentũ dicit̃ qui ⁊ zymitis.

Autumo as penul. cor. exiſtimo cenſeo affirmo. Plau. Niſi hoc ita factũ eſt perinde vt factum eſſe autumo nõ cauſam dico eum quin ſimiles probri.

Auctũnus dici putatur: ꝙ tũc maxime augeãtur hominũ opes coactis agrorum fructibus. Hinc autũnale adiectiuũ: vt tempus autumnale: ⁊ ideo per c. ſcribẽdum eſt cum ab auctus a um dicatur.

Auxilium ab augeo quoniaz augebant numerũ hij qui accedebant alienigenę. Proprie eñ dicitur ſociorũz cũ legones ex Romanis conſtent. Inde Vege. lib. ij. de re mi. Auxiliares ex diuerſis locis veniunt: et legionibꝰ ſemper auxilia tanq; leuis armatura in legione iungebantur: vt in his preliandi magis adminiculuz eſſet ꝗ̃ principale. Inde apud hiſtoricos legionarij et auxiliarij diſcretim ponuntur.

Auxiliaris ⁊ auxiliarꝰ vtrũq; dicit̃ ꝓ eo qui in auxiliũ alicuius vẽit. Aſiniꝰ pol. Militẽ non mõ legionariũ ſed ne auxiliariũ quidẽ vllũ quoq; miſi.

Auxiliari ſignificat adiuuare: auxilio eſſe ⁊ tã accuſatiuo ꝗ̃ datiuo cõſtruitur: qñq; etiam genitiuo Hiero. in Eſaia. In die ſalutis auxiliatus ſum tui.

Auximũ: piceni vrbs a qua auximates populi dicti ſũt vt inquit Stra. Vulgo oſmum dicitur.

A Ante X

Axamenta carmina quę a ſalijs in vniuerſos homines componebantur.

Axinomantia genus magicę diuinationis per dolabellas ſecureſq; factũ quas gręci axinas vocãt. Vñ Pli. lib. xxx. ſcribit peluibus ſecuribus ac multis alijs modis diuina magos promittere.

Axare antiqui pro nominare poſuerunt.

Axis ꝓprie ſignificat diametron mũdi. Eſt enim linea quę ab vno mundi cardine in alterum tendit. Apul. in coſmo. Eos polos dicimus a quibus velut a cardinibus axis eſt ductus diuiſor ⁊ diſcriminator mũdi orbem terre in medietate conſtituẽs. Duo ſunt autem axes qui et cardines dicũtur ꝙ circa eos rotari orbis videatur: ⁊ poli a gręcis vocãtur. Nam vt quidã putant axis ab agendo. i. mouendo deducit̃. Et axit pro ęgerit veteres vſurpueare. Vnꝰ auſtralis ſiue antarticus hoc eſt arctico oppoſitus q̃ terre obiectu a nobis cerni non poteſt. Alter ſeptentrionalis ſiue arcticus: ſiue arctous aut boreus qui nunq; occidens ſemper conſpicitur. Virg. Hic vertex nobis ſemper ſublimis: At illum ſub pedibus ſtyx atra tenet: maneſq; profundi. Hinc pro ſeptentrionali parte ponitur: ꝙ hic polus dũtaxat nobis notus ſit: circa quem orbis vertatur. Item axis dicitur ſtipes ſeu lignum teres circa quem rota currus vertitur. Idẽ lib. iij. Georg. Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis. Hũc gręci ἄξωνα dicunt. Licet quandoq; pro toto curru capiat̃: vt apud Iuue. Dignus aricinos qui mendicaret ad axes. Itẽ axis dicitur totũ cęlum vt Axem humero torquet. i. cęlum ſuſtinet. Dicitur et axis circa quez aliquid agitur hoc eſt mouetur. Vnde axioſi factioſi ꝙ vna quid agerent facerentq;. Et axis fera eſt in India: humili pelle: pluribus candidioribuſq; maculis.

Axilla locus concauus ſubter brachium vbi naſcuntur pili. Inde fit ala vt inquit Cicero.

Axungia: iterior porci pinguedo iueterata ab axe plauſtrorum vnguẽdo dicta vt facilius circa euz rota vertatur. Hęc quãto vetuſtior: tanto vtilior eſt ⁊ multas vires habere credit̃: qm̃ id animal herbaꝝ radicibus veſcitur. Pli. Folijs cum axungia ſtrumas diſcutit. Dicitur ⁊ axugnia. Idem lib. xx. Et ſylueſtri ruta cuz axugnia veteri illitos ramices ſanari produnt.

Axioma pe. p. a Varrone proſatum ⁊ ꝓloquiū dicit̃ a Cice. lib. j. Tuſ. pronunciatū ſiue proloquiuz. Et eſt ſententa in qua nihil deſiderat̃ vt Annibal pen⁹ fuit Scipio numantiam deleuit. Et oīno quicq̄d ita dicit̃ plena ⁊ ꝑfecta verborū ſentētia: vt id neceſſe ſit aut verū aut falſum eſſe: id a dialecticis axioma appellatū eſt: alibi Cice. dixit fundamentū dialectice eſſe axioma: quod ait eſſe quaſi effatū. Eſt preterea axioma. i. pronunciatū: qd̓ alij adiunctū: alij cōnexū dixere. Id tale eſt. Si Plato ambulat: plato mouetur. Si dies eſt; ſol eſt ſuper terrā. De hoc Marti. capella li. dia. intelligi volens ſic ait. Quod fuerit ex nomīatiuo caſu nois ⁊ tertia verbi perſona cōiunctū ꝓloquiū dicitur. Ergo miſer eſt. M. craſſus ſed trahāt alij ⁊ vſurpēt quātū velint huius dictiūcule ſignificationē grece tñ dicit̃ αξιωμα. i. dignitas et poſtulatio αξιοω ꝓbo dignū facio: peto: dignor: rogo: volo: cenſeo.

Axius fluuius paphlagonum per mygdoniam fluens. Plinius lib. iiij. Mox antigone europus axium amnem eodem nomine alius per quod rhedias fluit.

Axium vrbs in Myſia inferiore.

Axus macedonū fluuius. Axos vrbs cheroneſi thracie

Axon ionum fluuius in minore aſia: axona flumen in extremis rhenorum.

A Ante Z

Azana ethiopie regio que ſinum rubri maris barbaricum appellatum obtinet a qua azanum mare dictuz eſt a Plinio libro. vj.

Azelos pe. ꝓducta latine dici poteſt ſine amore: infelix ſine inuidia ab a priuatiua ζηλοσ etiam multa alia ſignificat.

Azymus pe. cor. cum y. apud nos dicit̃ ſine fermento ζυμη eñ fermentū dicitur.

Azotus pe. pro. vrbs ſyrie. Hinc Azotius a um. vt viri azotij qui azotum habitant.

B Littera muta eſt:

que nō in ſonū ſuū: ſed in ſonū e lr̃e finit̃. Nam greci vita nominãt. Beritq; virtutē ⁊ poteſtatē mediam inter p. ⁊ ph. Quare nos ob litterarꝫ affinitatē dictiōes grecas traducentes nōnunq; p. ⁊ ph. in illam cōuertimus: vt cū apud grecos πυξοσ ſcribat̃: apud nos buxus. Et qd̓ illi αμφω nos ambo trāſcribimus. At ecōtrario qd̓ illi cum b. ſcribunt nos cuz ph. traducimus: vt θριαμβοσ triūphus. Conuertit̃ qñq; b. in u. euphonie vel differētie cauſa vt aufero ꝓ abfero. Aufugio ꝓ abfugio. Trāſit etiā in f. vt ſufficio in c. vt occurro: in g. vt ſuggero: in m. vt ſummitto: in p. vt nubo nupſi.

B Ante A

Babylon pe. cor. nomen principalis vrbis in chaldea. Et apud nos confuſio vel trāſlatio dicitur ꝓpter linguarū confuſionē: eorꝫ qui edificabant turrim cuius altitudo quinq; miliū centū ſeptuagintaquattuor paſſuū fuit. Hebrei nãq; abel confuſionē appellãt. Hec vrbs adeo nobilis fuit: vt chaldea tota: ⁊ meſopotamia a ſe babylonia dicta fuerit. Et prius quidē dicebatur ciuitas regni Nembroth: in qua eoruz qui edificauerunt turrim longe diuiſe ſunt lingue: quorꝫ principez fuiſſe Nembroth gigantē Joſephus affirmat poſtea a Nino vel Semiramide īſtaurata mēnib⁹ ac hortis penſilibus: temploq; ac arce maxime fuit admirabilis. Hec campi planicie vndiq; conſpicua: natura loci letiſſima: caſtrorum facie mēnibus paribus per quadruz diſpoſita: murorum eius vix credibilis relatu firmitas et magnitudo: id eſt latitudine cubitorum. L. altitudine quater tantū. Ambitus eius quadringentis octoginta ſtadijs circūuenitur Murus coctili latere atq; interfuſo bitumine compactus. Quem tam latum fuiſſe quidem ſcribunt: vt quadrige ſibi inuicem occurrentes facile pertrāſire poſſent Unde et inter ſeptem ſpectula orbis numeratur Foſſa extrinſecus late patens vice amnis circumfluit. A fronte murorum centum porte eree: et Euphrates in ea fluit. Hec vrbs cum aliquando defeciſſet: et Semiramis circa cultum corporis occupata eſſet: ſoluta adhuc altera crinium parte ad eam recuperandaz cucurrit nec prius decorē capillorum redegit in ordinem: q̄ vrbem in ſuam poteſtatem reſtitutam vidit Babylon maxime celebrauit intexere colores diuerſos picture: et nomen impoſuit: Babylonica enim appellãtur. In babylonis regione eſt Seleucia ⁊ berillus in ea reperitur. A Babylon fiūt Babylonius babylonia babyloniū: et Babylonicus a um. Unde babylonios dicimus qui ex Babylone ſunt. Et captiuitatem babylonicam.

Bacca per duplex cc. continet intra ſui nominis ambitum fructus diuerſorum generum lauri: oliue: corni: myrti: et aliorum huiuſmodi. Eſt ⁊ bacca lapis precioſus ſiue vnio.

Baccatus baccata baccatū: quaſi baccis: hoc eſt lapillis precioſis ⁊ margaritis ornatus. Virgilius. Colloq; monile baccatum.

Baccula diminutiuum: parua bacca. Plinius lib. xxv. Omnes colore buxeo: caulibus paruis flore purpureo ferunt bacculas paruas vt cappari.

Baccar baccaris penultima correpta generis feminini herba eſt radicis odorate ad cynnami ſimilitudinem hedere pene folijs rotundioribus molliorib uſq;. Ex hac radice fieri ſolebat vnguentū quod baccaricū dicebatur. Valet herba contra faſcinationes. Unde Virgilius. Baccare frontē cingite ne vati noceat mala lingua futuro.

Bacchar cum h. genus eſt vaſis vinarij: quod ⁊ baccharium dici poteſt.

Bacchus Jouis ex Semeles filius: putatus eſt deus vini: et pro ipſo vino poni conſueuit. Hic multinomius fuit. Nam Dionyſius. deinde liber pater: poſtmodū cū bellaſſet in Jndia ⁊ multas ſecuz habuiſſet feminas q̄ bacche dicebant̃. Bacchus idem. Oſiris quandoq; Priapus: quandoq; Bromius: quandoq; brotinus dictus fuit: et leneus. Hic orbem fere terrarum peragrauit: multas nationes domuit. Jndos debellauit: ⁊ primus omniū triumphauit vectus indico elephāto vt ſcribit Diod. Primus emere ac vēdere inſtituit: ⁊ diadema regum ac triumphū inuenit Dictus bacchus απο του βακχειν id eſt ebrius ſum ⁊ clamo ꝙ in bacchanalibus clamores fierent. Vel vt ſcribit Diodo. a mulieribus que illū bacchantes. i. furentes ſequebantur.

Baccha bacchi ſacrificula: que bacchis idis. Et baccha villa quedā circa Meotidem.

Bacchius bacchia bachium poſſeſſiuum eſt a baccho ſiue bacheus. Col. Pierij nemoris bacchea voce frementem Bacchius ſubſtantiuum genus pedis eſt ex tribus ſyllabis conſtans: quarum prima breuis eſt: relique longe: vt honeſtas hoc pedis genere vtebantur in carminibus ſacrorum bacchi. Cui contrarius eſt antibacchius.

Bacchium genus vaſis vinarij quo in ſacrificijs bacchi vtebantur.

Bacchanal vel bacchanale: locus in quo bacchi feſta celebrabantur.

Bacchanalia: que et Dionyſia bacchi feſta: in quibus viri ꝑ noctem feminis et tenere etati turpiter miſce-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN